

Cyngor Sir CEREDIGION

ADRODDIAD I'R: **Cyngor**

DYDDIAD Y CYFARFOD: **3 Mawrth 2022**

LLEOLIAD: **O bell drwy Gynhadledd Fideo**

TEITL: **Adroddiad ar y newidiadau i Gyfansoddiad y Cyngor**

DIBEN YR ADRODDIAD: **Gwneud newidiadau i Gyfansoddiad y Cyngor a sicrhau bod dirprwyaethau priodol ar waith**

ER: **Penderfyniad a Gwybodaeth**

Portffolio Cabinet ac Aelod Y Cynghorydd Ray Quant MBE, Dirprwy Arweinydd y Cabinet: **Cyngor ac Aelod Cabinet dros Gyswilt Cwsmeriaid, Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, Pobl a Threfniadaeth**

CEFNDIR:

Cyhoeddir y Cyfansoddiad ar wefan y Cyngor, ac mae'n ddogfen fyw. Awdurdodir y Swyddog Monitro i wneud mân newidiadau i'r Cyfansoddiad, a'i ddiweddarau yn ôl yr angen. Mae fersiwn gyfredol gyhoeddedig Cyfansoddiad y Cyngor ar gael drwy ddilyn y ddolen ganlynol:

<https://www.ceredigion.gov.uk/eich-cyngor/ynghlyn-cyngor/cyfansoddiad-y-cyngor/>

Yn fwyaf diweddar, cymeradwyodd y Cyngor newidiadau i'r Cyfansoddiad ar 23 Medi 2021 (gweler yr adroddiad a chofnodion y cyfarfod drwy ddilyn y ddolen ganlynol):

<https://cyngor.ceredigion.gov.uk/ieListDocuments.aspx?CId=149&MId=161&Ver=4&LLL=0>

Cynigion

Ers y Cyfarfod ar 23 Medi 2021, cynhaliwyd cyfarfodydd Gweithgor Trawsbleidiol Cyfansoddiad y Cyngor ('y Gweithgor') ar 8 Tachwedd 2021 a 11 Chwefror 2022. Yn ystod y cyfarfodydd hyn, cytunodd y Gweithgor i argymhell y newidiadau canlynol i'r Cyfansoddiad ac fe'u cynigiwyd i'r Gweithgor yn dilyn trafodaethau â'r Swyddogion perthnasol:

A. Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd/Swyddogion Statudol

Ychwanegwyd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd at y rhestr o Swyddogion Statudol yn Erthygl 4.4.12 yn fersiwn ddrafft Rhan 2:Erthyglau'r Cyfansoddiad (**Atodiad 1**).

B. Portffolios Cabinet

Mae Rhan 3.4 Tabl 4 yn Rhan 3 (**Atodiad 2**) ('Cyfrifoldeb dros Swyddogaethau'r Cabinet') yn rhestru'r Cyrff Allanol, y Partneriaethau / Cyd-bwyllgorau/Asiantaethau a'r paneli mewnol/gweithgorau/fforymau sy'n gysylltiedig â phortffolios y Cabinet. Rheolir y paneli mewnol gan y maes gwasanaeth perthnasol.

Nid yw rhai o'r cyrff yn bodoli mwyach, mae rhai yn ymwneud â rolau Aelodau nad ydynt yn aelodau Cabinet/mae rhai yn ymwneud â 'chynrychiolaeth leol' neu mae angen eu rhannu o'r newydd yn dilyn ailstrwythuro'r Cabinet. O'r herwydd mae'r rhestr o gyrff y cyfeirir atynt wedi ei diweddaru, yn dilyn ymgynghori ag Aelodau'r Cabinet ac wedi i'r Gwasanaethau Democrataidd ei hystyried, er mwyn iddi fod yn ffeithiol gywir h.y. cyrff y mae Aelodau'r Cabinet yn eistedd arnynt ar hyn o bryd oherwydd eu statws fel Aelodau Cabinet.

Yn ogystal, diweddardwyd y Teitl Cabinet cywir ar gyfer Porth Gofal, Ymyrraeth Gynnar, Canolfannau Llesiant a Diwylliant.

C. Chwythu'r Chwiban

Mae Rhan 3.5D Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu/Swyddog Monitro (gweler **Atodiad 3**) wedi ei diweddaru i gyfeirio at ddyletswyddau'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol ynghylch chwythu'r chwiban (gan weithredu fel y swyddog arweiniol ym Mholisi Chwythu'r Chwiban y Cyngor).

D. Rhan 3.5G Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Mae'r newididau arfaethedig i Ran 3.5G (gweler **Atodiad 4**) yn cynnwys:

- Diweddaru drwy newid 'Pennaeth y Gwasanaeth' i 'Swyddog Arweiniol Corfforaethol';
- Newid y geiriad 'person cymwysiedig' i 'Uwch Swyddog â chyfrifoldeb dros y broses Adolygu Mewnol dan ddeddfwriaeth Rhyddid Gwybodaeth a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol' a chadarnhau mai'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol yw'r uwch swyddog

cyswllt â Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO) ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru;

- Newid fformat/ffurf y dirprwyaethau gan gynnwys creu tabl gyda maes/swyddogaeth/deddfwriaeth er mwyn gallu cyfeirio atynt yn haws (gan gynnwys adolygu'r ddeddfwriaeth);
- Adran newydd yn ymwneud ag Argyfyngau Sifil Posibl a Pharhad Busnes;
- Adran newydd yn ymwneud â'r ffaith bod Rheolwr presennol Safonau Masnach a Thrwyddedu hefyd yn Brif Arolygwr Pwysau a Mesurau;
- Gwahanu swyddogaeth Uwch Swyddog Cyfrifol y Swyddog Arweiniol Corfforaethol (Deddf Enillion Troseddau 2002) a swyddogaeth swyddog priodol y Swyddog Arweiniol Corfforaethol o ran Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984.

E. Rhan 3.5J Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynna Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal - Ymyrraeth wedi'i Thargedu

Mae'r newidiadau arfaethedig i Ran 3.5J (gweler **Atodiad 6**) yn cynnwys:

- Gwahanu ac ailfformatio'r adrannau sy'n ymwneud â swyddogaethau gwahanol y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal - Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal - Ymyrraeth wedi'i Thargedu.
- Cyfeiriad newydd at Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 sy'n ymwneud â swyddogaeth Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol.
- Cyfeiriad at swyddogaeth y ddau Swyddog Arweiniol Corfforaethol mewn perthynas â Bwrdd Rhanbarthol Gorllewin Cymru a Phartneriaeth Gofal Gorllewin Cymru (gweler isod hefyd).

F. Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru a Phartneriaeth Gofal Gorllewin Cymru

Yn ogystal â geiriad newydd yn Rhan 3.5J Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal - Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal - Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes (yn **Atodiad 6**), cynigir gosod geiriad newydd yn Adran 4 Partneriaethau Rhanbarthol, Rhan 7.

G. Rhan 3.5 L Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael

Mae'r newidiadau arfaethedig i Ran 3.5L (**Atodiad 8**) yn cynnwys cyfeiriad at statws y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael fel Prif Swyddog Cyllid Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru a Chyd-bwyllgor Corfforedig Canolbarth Cymru a'r dyletswyddau perthnasol, yn ogystal ag eglurder ynghylch ei statws fel Prif Swyddog Cyllid Ceredigion.

H. Partneriaeth Addysg Canolbarth Cymru

Cafodd cyfeiriad at Bartneriaeth Addysg Canolbarth Cymru ei gynnwys yn Adran 4 Rhan 7 (gweler **Atodiad 12**) yn dilyn cytundeb y bydd Powys a Cheredigion yn parhau i gydweithio fel Partneriaeth Addysg Canolbarth Cymru (gweler yr Adroddiad i'r Cabinet a Chofnodion y Cyfarfod drwy ddilyn y ddolen ganlynol <https://cyngor.ceredigion.gov.uk/ieListDocuments.aspx?CId=148&MId=175&Ver=4&LLL=0>)

I. Y Pwyllgor Moeseg a Safonau a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Yn Adroddiad 23 Medi 2021 i'r Cyngor, cynigiwyd newidiadau i'r Cyfansoddiad er mwyn adlewyrchu'r modd y bydd gofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ('Deddf 2021') yn effeithio ar y Pwyllgorau hyn a'r newidiadau a fydd yn digwydd o fis Mai 2022 (pan ddaw adrannau perthnasol Deddf 2021 i rym).

Yn awr cynigir geiriad ychwanegol/diwygiedig mewn perthynas â'r newidiadau hyn ym mis Mai 2022, gan gynnwys newidiadau pellach i gylch gorchwyl y Pwyllgorau (gweler Erthyglau 9.1.7.10-9.1.7.14 a 9.2.1.8 – 9.2.1.10 Fersiwn Ddrafft Erthyglau Rhan 2 (gweler **Atodiad 1**) a Rhan 3 (gweler **Atodiad 2**).

J. Y Gymraeg mewn Addysg

Cynigir swyddogaeth newydd 25C yn Rhan 3.2 Tabl 2, Rhan 3 (gweler **Atodiad 2**) a chyfeiriad newydd at Gymru mewn addysg yn Rhan 3.5K Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion a Diwylliant (gweler **Atodiad 7**).

K. Cynllunio

Yn dilyn derbyn adolygiad Archwilio Cymru o Wasanaeth Cynllunio'r Sir (Adroddiad i Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'r Cyngor ar 17 Ionawr 2022, gan gynnwys Adroddiad Archwilio Cymru a ffurflen ymateb y Cyngor sydd ar gael drwy ddilyn y ddolen ganlynol

<https://cyngor.ceredigion.gov.uk/documents/s2445/Adroddiad%20Cynlluio%20combined%20c.pdf?LLL=1>

cynigir y newidiadau canlynol i'r Cyfansoddiad:

- Protocol Arfer dda o ran cynllunio ar gyfer Aelod Newydd (i ddod yn Rhan 5 newydd Dogfen Q (gweler **Atodiad 5(b)**), a diweddarau tudalen Gynnwys Rhan 5 (gweler **Atodiad 5(c)**);
- Rhan 4 Dogfen I newydd – Gweithdrefnau Gweithredol y Pwyllgor Rheoli Datblygu (gweler **Atodiad 5(d)**) (o'r blaen Aelodau o'r Cyhoedd yn Annerch y Pwyllgor Rheoli Datblygu;

- Cylch Gorchwyl wedi ei ddiweddarau (gweler Fersiwn Ddrafft Erthyglau Rhan 2 (**Atodiad 1**) a Rhan 3 Cyfrifoldeb dros Swyddogaethau'r Cyngor (**Atodiad 2**);
- Cynllun dirprwyo wedi ei ddiweddarau (**Atodiad 5(a)**) i'w roi i mewn yn Rhan 3.5H Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio; a
- Newid enw'r Pwyllgor Rheoli Datblygu yn Saesneg o 'Development Control Committee' i 'Development Management Committee'. (Pwyllgor Rheoli Datblygu yw'r Gymraeg am y ddau deitl.)

L. Maint Pwyllgorau o fis Mai 2022 ymlaen

Ar 27 Ionawr 2022, cytunodd y Cyngor i leihau aelodaeth rhai Pwyllgorau o 5 Mai 2022 a diwygio'r Cyfansoddiad yn unol â hynny (gweler yr Adroddiad i'r Cyngor a fersiwn ddrafft y cofnodion, drwy ddilyn y ddolen isod:

<https://cyngor.ceredigion.gov.uk/ieListDocuments.aspx?CId=149&MId=164&Ver=4&LLL=0>

Cynigir newidiadau i'r Cyfansoddiad i adlewyrchu'r newidiadau i faint y Pwyllgorau ar gyfer Erthyglau Rhan 2 (**Atodiad 1**), Rhan 3 Cyfrifoldeb dros Swyddogaethau'r Cyngor (**Atodiad 2**) a Rhan 4 Dogfen E Rheolau'r Weithdrefn Trosolwg a Chraffu (**Atodiad 10**).

M. Mân Newidiadau

Mae unrhyw fân newidiadau a wneir gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu yn cael eu cadarnhau gan y Gweithgor ac maent wedi'u cynnwys yn yr atodiadau i'r adroddiad hwn ac maent yn cynnwys:

- Newidiadau o ran arddull/format e.e. newidiadau i ddileu unrhyw gyfeiriadau at genedl unigolyn (fe/hi) (gweler Rhan 4 Dogfen A Rheolau Gweithdrefn y Cyngor (**Atodiad 9**) a Rhan 4 Dogfen E Rheolau'r Weithdrefn Trosolwg a Chraffu (**Atodiad 10**), a newidiadau o ran fformat i Ran 3.5 D (**Atodiad 3**)
- Diweddarau Rhan 4 Dogfen E Rheolau'r Weithdrefn Trosolwg a Chraffu yn 15.1 I gynnwys y teitlau 'Cyfarwyddwr Corfforaethol' a 'Swyddog Arweiniol Corfforaethol' (**Atodiad 10**) a diddymu'r gair 'for' yn Saesneg (gweler 10 Eitemau Agenda, **Atodiad 10**);
- Dileu'r gair 'integreiddio' wrth gyfeirio at drefniadau Partneriaethau Rhanbarthol (Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014) o dan swyddogaethau/meysydd cyfrifoldeb Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal- Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes (gweler fersiwn ddrafft Rhan 2 (**Atodiad 1**)).
- Rhan 4 Dogfen E Rheolau'r Weithdrefn Trosolwg a Chraffu – diddymu'r gair 'for' yn Saesneg yn 10. Eitemau Agenda a diddymu'r geiriau 'o'r Cabinet' yn 17.3 (**Atodiad 10**).
- Rhan 6 – diweddarau'r Strwythur Rheoli (**Atodiad 11**)

Dangosir y cynigion uchod yn **Atodiadau 1-12** sydd ynghlwm ac sydd i'w cynnwys yn y Cyfansoddiad.

Cymeradwywyd y cynigion uchod gan Weithgor Trawsbleidiol Cyfansoddiad y Cyngor mewn cyfarfodydd a gynhaliwyd ar 8 Tachwedd 2021 a 11 Chwefror 2022.

ARGYMHELLION:

Argymhellir bod y Cyngor yn gwneud y canlynol:

1. Newid enw'r Pwyllgor Rheoli Datblygu yn Saesneg o 'Development Control Committee' i 'Development Management Committee'. ('Pwyllgor Rheoli Datblygu' yw'r Gymraeg am y ddau deitl.)
2. Nodi cynnwys yr adroddiad (yn arbennig paragraffau A-M);
3. Cymeradwyo'r newidiadau i'r Cyfansoddiad (gweler **Atodiadau 1-12**);
4. Rhoi awdurdod i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu/Swyddog Monitro ddiweddar Cyfansoddiad y Cyngor i adlewyrchu'r newidiadau uchod;

RHESWM DROS Y NEWIDIADAU: Sicrhau bod y Cyfansoddiad yn addas i'r diben, y cyfeirir yn gywir at y Swyddogion yn y Cyfansoddiad a bod dirprwyaethau a chyfrifoldebau priodol ar waith.

A gwblhawyd Asesiad Effaith

Integredig? Naddo

Os naddo, nodwch pam

Crynodeb: *Nid yw'r adroddiad hwn yn ymdrin â newid mewn polisi na strategaeth.*

LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL:

Hirdymor: Sicrhau bod y Cyfansoddiad yn parhau'n gyfredol ac yn addas i'r diben er lles hirdymor y Cyngor a phreswylwyr Ceredigion.

Integreiddio: Amherthnasol

Cydweithio: Amherthnasol

Cynnwys: Amherthnasol

Atal: Sicrhau bod y Cyfansoddiad yn parhau'n gyfredol ac yn addas i'r diben.

Argymhelliad/Argymhellion: Argymhellir bod y Cyngor yn nodi cynnwys yr adroddiad hwn.

Rhesymau dros y penderfyniad hwn:

Trosolwg a Chraffu: Amherthnasol

Fframwaith Polisi:	Y Cyfansoddiad
Blaenoriaethau Corfforaethol:	Thema drawsbynciol i sicrhau bod y gwasanaethau yn addas i'r diben.
Goblygiadau Cyllid a Chaffael:	Dim
Goblygiadau Cyfreithiol:	Dim
Goblygiadau Staffio:	Dim
Goblygiadau o ran eiddo / asedau:	Dim
Risg(iau):	Heb y newidiadau hyn, ni fydd y Cyfansoddiad yn cael ei ddiweddarau ac ni fydd yn addas i'r diben
Pwerau Statudol:	<p>Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021: https://www.legislation.gov.uk/asc/2021/1/enacted/welsh</p> <p>Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth 2021: https://www.legislation.gov.uk/wsi/2021/342/made</p> <p>Rheoliadau Cyd-bwyllgorau Corfforedig (Diwygio Atodlen 6 i Fesur y Gymraeg 2011) 2021: https://www.legislation.gov.uk/cy/wsi/2021/341/contents/made/welsh</p> <p>Y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol, Llywodraeth Cymru, 23 Chwefror 2021: Datganiad Ysgrifenedig: Gosod Offerynnau Statudol i sefydlu Cyd-bwyllgorau Corfforedig https://llyw.cymru/datganiad-ysgrifenedig-gosod-offerynnau-statudol-i-sefydlu-cyd-bwyllgorau-corfforedig</p> <p>Rheoliadau Cyd-bwyllgorau Corfforedig (Swyddogaethau Trafnidiaeth) (Cymru) 2021</p>
Papurau Cefndir:	<p>Mae'r Adroddiad i'r Cyngor – 23 Medi 2021 a chofnodion y cyfarfod ar gael drwy ddilyn y ddolen ganlynol:</p> <p>https://cyngor.ceredigion.gov.uk/ieListDocuments.aspx?CId=149&MId=161&Ver=4&LLL=0</p>
Atodiadau:	<p>Atodiad 1 – Fersiwn Ddrafft Rhan 2- Erthyglau</p> <p>Atodiad 2 – Fersiwn Ddrafft Rhan 3- Cyfrifoldeb dros Swyddogaethau'r Cyngor</p>

Atodiad 3 – Fersiwn Ddrafft Rhan 3.5D Dirprwyo i'r SAC:
Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu

Atodiad 4 – Fersiwn Ddrafft Rhan 3.5G Dirprwyo i'r SAC:
Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Atodiad 5(a) – Fersiwn Ddrafft o ran Gynllun Dirprwyo
(Cynllunio)

Atodiad 5(b) – Protocol Arfer Dda i Aelod o ran Cynllunio
(Rhan 5 Dogfen Q newydd)

Atodiad 5(c) – Rhan 5 Tudalen Gynnwys

Atodiad 5(d) – Pwyllgor Rheoli Datblygu –
Gweithdrefnau Gweithredol y Pwyllgor Rheoli Datblygu

Atodiad 6 – Fersiwn Ddrafft Rhan 3.5J Dirprwyo i'r
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal a'r
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal -
Ymyrraeth wedi'i Thargedu

Atodiad 7 – Fersiwn Ddrafft Rhan 3.5 K Dirprwyo i'r
Swyddogion Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion a Diwylliant

Atodiad 8 – Fersiwn Ddrafft Rhan o Ran 3.5 L Dirprwyo
i'r Swyddog Arweinyddiol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael

Atodiad 9 – Fersiwn Ddrafft Rhan 4 Dogfen A Rheolau
Gweithdrefn y Cyngor

Atodiad 10 – Fersiwn Ddrafft Rhan 4 Dogfen E Rheolau'r
Weithdrefn Trosolwg a Chraffu

Atodiad 11 – Fersiwn Ddrafft Rhan 6 Strwythur Rheoli

Atodiad 12 – Fersiwn Ddrafft Rhan 7 Rhestr o fforymau
ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Elin Prysor, Swyddog Arweiniol Corfforaethol:
Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu a Swyddog
Monitro

Swyddog Adrodd: Elin Prysor

Dyddiad: 11 Chwefror 2022

RHAN 2

ERTHYGLAU'R CYFANSODDIAD

Cynnwys

ERTHYGL 1 – Y CYFANSODDIAD	3
ERTHYGL 2– AELODAU'R CYNGOR.....	4
ERTHYGL 3 – DINASYDDION A'R CYNGOR.....	7
ERTHYGL 4 – Y CYNGOR LLAWN.....	9
ERTHYGL 5 – CADEIRIO'R CYNGOR.....	13
ERTHYGL 6 – PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU	14
ERTHYGL 7 – Y CABINET	18
ERTHYGL 8 – PWYLLGORAU RHEOLEIDDIO	20
ERTHYGL 9 – Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU A'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO.....	23
ERTHYGL 10 – CYD-DREFNIADAU	31
ERTHYGL 11– SWYDDOGION.....	33
ERTHYGL 12 – GWNEUD PENDERFYNIADAU	56
ERTHYGL 13 – CYLLID, CONTRACTAU A MATERION CYFREITHIOL	58
ERTHYGL 14 – ADOLYGU A DIWYGIO'R CYFANSODDIAD	59
ERTHYGL 15 – ATAL, DEHONGLI A CHYHOEDDI'R CYFANSODDIAD.....	61

ERTHYGL 1 – Y CYFANSODDIAD

1.1 PWERAU'R CYNGOR

Bydd y Cyngor yn arfer ei holl bwerau a'i ddyletswyddau yn unol â'r ddeddf a'r Cyfansoddiad hwn.

1.2 Y CYFANSODDIAD

Y Cyfansoddiad hwn, a'i holl atodiadau, yw Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion.

1.3 PWRPAS Y CYFANSODDIAD

Pwrrpas y Cyfansoddiad yw:

- 1.3.1 galluogi'r Cyngor i roi arweiniad clir i'r gymuned mewn partneriaeth gyda dinasyddion, busnesau a chyrff eraill;
- 1.3.2 cynnig fframwaith ar gyfer llywodraethu da;
- 1.3.3 mynd ati i annog y dinasyddion i gymryd rhan yn y broses o lunio penderfyniadau'r awdurdod lleol;
- 1.3.4 cynorthwyo'r Cynghorwyr i gynrychioli eu hetholwyr yn fwy effeithiol;
- 1.3.5 ei gwneud hi'n bosibl i benderfyniadau gael eu gwneud yn effeithiol ac yn effeithlon;
- 1.3.6 creu dull pwerus ac effeithiol o sicrhau bod y cyhoedd yn gallu dwyn y rhai sy'n llunio penderfyniadau i gyfrif;
- 1.3.7 sicrhau na fydd neb yn adolygu nac yn craffu ar benderfyniad y bu ganddo gysylltiad uniongyrchol ag ef;
- 1.3.8 sicrhau bod y rhai hynny sy'n gyfrifol am lunio penderfyniadau'n hawdd eu hadnabod gan bobl leol a'u bod yn egluro'r rhesymau dros benderfyniadau; a
- 1.3.9 chynnig dull o wella'r modd y cyflwynir gwasanaethau i'r gymuned

1.4 DEHONGLI AC ADOLYGU'R CYFANSODDIAD

Lle bo'r Cyfansoddiad yn caniatáu i'r Cyngor ddewis rhwng gwahanol ddulliau o weithredu, bydd y Cyngor bob amser yn dewis yr un a dybia sydd agosaf at y pwrrpasau uchod.

Bydd y Cyngor yn monitro ac yn cloriannu'r modd y gweithredir y Cyfansoddiad fel y nodir yn Erthygl 14.

ERTHYGL 2– AELODAU’R CYNGOR

2.1 AELODAETH A CHYMHWYSEDD

2.1.1 Aelodaeth

Bydd y Cyngor yn cynnwys 42 o aelodau, a elwir hefyd yn Gynghorwyr, a gaiff eu hethol gan etholwyr pob adran etholiadol yn unol â chynllun a luniwyd gan y Comisiwn Ffiniau yng Nghymru ac a gymeradwywyd gan y Cynulliad Cenedlaethol.

2.1.2 Cymhwysedd

Dim ond pleidleiswyr cofrestredig y Cyngor Sir neu’r rhai hynny sy’n byw neu’n gweithio yn yr ardal honno a fydd yn gymwys i ddal swydd Cynghorydd (yn unol â darpariaethau Deddf Llywodraeth Leol 1972).

2.2 ETHOLIADAU CYNGHORWYR A’U CYFNODAU

Fel rheol cynhelir etholiadau arferol y Cynghorwyr ar y dydd Iau cyntaf ym mis Mai unwaith bob pum mlynedd. Bydd cyfnod y Cynghorydd yn y swydd yn dechrau ar y pedwerydd diwrnod ar ôl yr etholiad a bydd yn diweddu ar y pedwerydd diwrnod ar ôl dyddiad yr etholiad arferol nesaf.

2.3 ROLAU A SWYDDOGAETHAU POB CYNGHORYDD

2.3.1 Rolau allweddol. Bydd pob Cynghorydd yn gwneud y canlynol:

2.3.1.1 llunio polisi terfynol ar y cyd a chyflawni nifer o swyddogaethau rheoli strategol a chorfforaethol;

2.3.1.2 cynrychioli eu cymunedau a dwyn eu safbwyntiau eu hunain i mewn i broses gwneud penderfyniadau’r Cyngor, h.y. eiriol dros eu cymunedau ac ar ran eu cymunedau;

2.3.1.3 ymdrin â gwaith achos unigol ac eiriol dros etholwyr wrth ddatrys pryderon neu gwynion neilltuol;

2.3.1.4 cydbwysu’r gwahanol fuddiannau a welir o fewn yr

- adran etholiadol a chynrychioli'r adran etholiadol gyfan;
- 2.3.1.5 cyfrannu at wella gwasanaethau'r Cyngor yn barhaus;
- 2.3.1.6 ymwneud â'r broses o lunio penderfyniadau;
- 2.3.1.7 bod ar gael i gynrychioli'r Cyngor ar gyrff eraill; ac
- 2.3.1.8 cynnal y safonau uchaf o ymddygiad a moeseg.

2.3.2 Hawliau a dyletswyddau

- 2.3.2.1 Bydd gan Gynghorwyr ba hawliau mynediad bynnag at ddogfennau, at wybodaeth, at dir ac at adeiladau'r Cyngor ag y bo'n angenrheidiol iddynt gyflawni eu swyddogaethau'n briodol ac yn unol â'r gyfraith a'r Cyfansoddiad hwn.
- 2.3.2.2 Ni fydd y Cynghorwyr yn gwneud gwybodaeth sy'n gyfrinachol neu'n eithriedig yn gyhoeddus heb ganiatâd y Cyngor nac yn datgelu gwybodaeth a roddir yn gyfrinachol i neb heblaw am Gynghorydd neu swyddog y mae ganddo hawl i'w gwybod.
- 2.3.2.3 I'r dibenion hyn, diffinnir gwybodaeth "gyfrinachol" ac "eithriedig" yn y Rheolau Mynediad at Wybodaeth yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.
- 2.3.2.4 Mae hawl gan Gynghorwyr wasanaethu ar Gyrff Llywodraethu Ysgolion.

2.4 YMDDYGIAD

Bydd y Cynghorwyr ar bob adeg yn dilyn Cod Ymddygiad yr Aelodau a'r Protocol ynglŷn â'r Cysylltiadau rhwng Aelodau/Swyddogion a gyflwynir yn Rhan 5 y Cyfansoddiad hwn.

Os ystyrir rhoi indemniad i aelod unigol, sy'n wynebu achos o gamymddygiad o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2000, mae'r Cyngor wedi penderfynu cyflwyno cap o £20,000 ar lefel yr indemniad a roddir i'r aelodau.

2.5 CYFLOGAU

Bydd gan Gynghorwyr hawl i gael cyflogau'n unol â'r Rhestr o Gydabyddiaeth Ariannol Aelodau sydd ar gael ar wefan y Cyngor <http://www.ceredigion.gov.uk/eich-cyngor/cynghorwyr-a->

[phwyllgorau/lwfansau-aelodau/](#)

Paratuir y Rhestr bob blwyddyn, drwy arfer y pwerau a roddir gan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) Cymru 2013. Ystyrir hefyd Reoliadau'r Panel Adolygu Annibynnol a'r penderfyniadau perthnasol.

ERTHYGL 3 – DINASYDDION A'R CYNGOR

3.1 HAWLIAU DINASYDDION

Mae gan ddinasyddion yr hawliau canlynol. Eglurir eu hawliau i wybodaeth ac i gyfranogi yn fanylach yn y Rheolau Mynediad at Wybodaeth yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn:

3.1.1 Pleidleisio a deisebau Mae gan y dinasyddion hynny sydd ar gofrestr etholiadol yr ardal hawl i lofnodi deiseb i ofyn am refferendwm am Cabinet gyda maer etholedig a'r hawl i bleidleisio yn y refferendwm dan sylw.

3.1.2 Gwybodaeth Mae gan y dinasyddion hawliau fel a ganlyn:

- 3.1.2.1 mynychu cyfarfodydd y Cyngor, y Cabinet a'i Bwyllgorau ac eithrio lle mae gwybodaeth gyfrinachol neu eithriedig yn debygol o gael ei datgelu, a bod y cyfarfod felly yn cael ei gynnal yn breifat;
- 3.1.2.2 darganfod o'r rhaglen waith i'r dyfodol pa benderfyniadau y mae'r Cabinet neu'r Cyngor am eu gwneud a pha faterion y bydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu yn eu hystyried, a phryd y bydd y materion hyn yn cael eu trafod;
- 3.1.2.3 gweld adroddiadau a phapurau cefndir, ac unrhyw gofnodion o'r penderfyniadau a wneir gan y Cyngor, y Cabinet a'r Pwyllgorau oni fyddant wedi eu heithrio rhag cael eu trafod am unrhyw reswm cyfreithiol; ac
- 3.1.2.4 gweld cyfrifon y Cyngor a mynegi barn i'r archwilydd allanol.

3.1.3 Cwynion Mae gan ddinasyddion yr hawl i gwyno:

- 3.1.3.1 wrth y Cyngor ei hun o dan ei Weithdrefn Gwyno Gorfforaethol
- 3.1.3.2 wrth yr Ombwdsmon os ydynt yn teimlo iddynt gael cam o ganlyniad i gamweinyddu, ond fe'u hanogir i ddefnyddio Gweithdrefn Gwyno'r Cyngor ei hun yn

gyntaf;

3.1.3.3 wrth yr Ombwdsmon os credant fod Aelod neu Aelod Cyfetholedig o'r Cyngor wedi torri Cod Ymddygiad yr Aelodau.

3.1.3.4 wrth Swyddog Cwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol lle bo'n briodol.

3.1.4 Yr Iaith Gymraeg

Yn unol â Safonau'r Gymraeg a osodwyd ar y Cyngor, bydd gan ddinasyddion yr hawl i dderbyn gwasanaethau'r Cyngor i'r un safon yn y Gymraeg a'r Saesneg.

3.1.5 Hawliau'r Plentyn

3.1.5.1 Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn ("y Confensiwn") wrth arfer ei swyddogaethau. Mae hyn yn golygu y bydd y Cyngor yn ystyried sut y bydd unrhyw benderfyniad y bydd yn ei wneud yn ymwneud â'r hawliau a'r rhwymedigaethau yn y Confensiwn.

3.1.5.2 Caiff pob plentyn ei gefnogi a'i annog i ddysgu'r Gymraeg gan ddefnyddio iaith ac arferion eu teuluoedd, os yw'r rhain yn cael eu rhannu gan y mwyafrif o'r bobl yn y wlad neu beidio.

3.2 CYFRIFOLDEBAU'R DINASYDDION

Mae'n rhaid i'r dinasyddion beidio â bod yn dreisgar, na bod yn ddifriol nac yn fygythiol tuag at Gynghorwyr na swyddogion ac mae'n rhaid iddynt beidio â pheri difrod bwriadol i bethau sy'n eiddo i'r Cyngor, y Cynghorwyr na'r swyddogion.

ERTHYGL 4 – Y CYNGOR LLAWN

4.1 MAE’N OFYNNOL BOD Y CYNGOR YN MABWYSIADU’R CYNLLUNIAU A’R STRATEGAETHAU CANLYNOL:

4.1.1 O dan Reoliadau Trefniadau Gweithrediaeth yr Awdurdodau Lleol (Swyddogaethau a Chyfrifoldebau) (Cymru) 2007 (fel y’u diwygiwyd):

- Cynllun Llesiant Lleol Ceredigion*
- Cynllun Trafnidiaeth Lleol (Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol)
- Cynllun Datblygu Lleol
- Safonau’r Gymraeg
- Cynllun Cyfiawnder Ieuenctid
- Strategaeth Dai
- Cynllun Gwella Hawliau Tramwy

4.1.2 Bydd y Swyddog Monitro yn unol â’r Rhaglen Waith at y Dyfodol, yn argymhell o dro i dro pa gynlluniau a strategaethau y dylai’r Cyngor eu mabwysiadu.

Y Cyngor fydd yn mabwysiadu’r polisiau statudol a’r polisiau sy’n ymwneud â swyddogaethau’r Cyngor. Y Cabinet fydd yn cymeradwyo’r polisiau eraill.

Mabwysiadir y Strategaethau gan y Cyngor. Gallwch ddod o hyd i’r Polisiau a’r Strategaethau ar wefan Cyngor Sir Ceredigion.

4.2 STRATEGAETHAU A CHYNLLUNIAU PARTNERIAETH

Caiff Cynllun Llesiant Lleol Ceredigion sydd wedi ei nodi â seren yn 4.1.1 uchod ei baratoi gan y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus y mae’r Cyngor yn bartner statudol arno.

4.3 Y GYLLIDEB

Mae’r gyllideb yn cynnwys dyrannu adnoddau ariannol i wahanol wasanaethau

a phrosiectau, cronfeydd wrth gefn arfaethedig, sylfaen Treth y Cyngor, gosod Treth y Cyngor a phenderfyniadau sy'n ymwneud â rheoli gofynion y Cyngor parthed benthyca, rheoli gwariant cyfalaf a gosod terfynau ar drosglwyddo arian. Bydd y Cyngor yn mabwysiadu Datganiad Polisi Rheoli'r Trysorlys, y Rhaglen Gyfalaf a'r Gyllideb Refeniw.

4.4 SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR LLAWN

Dim ond y Cyngor sydd yn arfer y swyddogaethau canlynol:

- 4.4.1 mabwysiadu'r Cyfansoddiad a gwneud newidiadau sylweddol iddo. Y Swyddog Monitro fydd yn gwneud newidiadau i adlewyrchu materion deddfwriaethol a strwythurol ynghyd â mân faterion;
- 4.4.2 cymeradwyo neu fabwysiadu'r fframwaith polisi a'r gyllideb a gosod Treth y Cyngor;
- 4.4.3 yn amodol ar y Weithdrefn Frys yn 'Rheolau'r Weithdrefn Mynediad at Wybodaeth yn Rhan 4 y Cyfansoddiad, penderfynu ynghylch unrhyw fater wrth gyflawni un o swyddogaethau'r Cabinet yr ymdrinnir â hi o dan y fframwaith polisi neu'r gyllideb lle mae'r sawl sy'n gwneud y penderfyniad o blaid ei wneud mewn modd a fyddai'n groes i'r fframwaith polisi neu'n groes i'r gyllideb neu heb fod yn gwbl unol â'r gyllideb;
- 4.4.4 cytuno ar gylch gorchwyl y pwyllgorau neu'u newid, penderfynu ar eu haelodaeth a gwneud penodiadau iddynt;
- 4.4.5 penodi Arweinydd;
- 4.4.6 nodi penodi Aelodau'r Cabinet gan yr Arweinydd;
- 4.4.7 penodi cynrychiolwyr i gyrff allanol onid yw'r penodiad yn un o swyddogaethau'r Cabinet neu mae wedi ei dirprwyo gan y Cyngor;
- 4.4.8 mabwysiadu Rhestr o Gydabyddiaeth Ariannol Aelodau o dan Erthygl 2.5;
- 4.4.9 mabwysiadu neu adolygu Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau'r Cyngor;
- 4.4.10 pob swyddogaeth nad yw ymhlith swyddogaethau'r Cabinet a nodir yn Nhabl 1 Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn y penderfyna'r Cyngor y dylai ef ymgymryd â hwy yn hytrach na Phwyllgor, sef:
 - 4.4.10.1 gwneud, diwygio, diddymu, ailddeddfu neu fabwysiadu

is-ddeddfau;

- 4.4.10.2 hybu neu wrthwynebu gwneud deddfwriaeth leol neu fesurau personol;
- 4.4.10.3 cymeradwyo datganiad cyfrifon y Cyngor, ei incwm a'i wariant a mantolen neu gofnod o'i dderbynebaw a'i daliadau (fel bo'r achos);
- 4.4.10.4 gwneud rheolau sefydlog a rheolau sefydlog sy'n ymwneud â chontractau;
- 4.4.10.5 ystyried adroddiadau anffafriol oddi wrth Ombwdsmon Gwasanaethau Lleol Cymru sy'n argymhell iawndal dros £1,000 neu oddi wrth y Comisiynydd Plant, yr Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol, Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru, Comisiynydd y Gymraeg neu Archwilio Cymru;
- 4.4.10.6 swyddogaethau sy'n ymwneud â physgodfeydd môr;
- 4.4.10.7 newid enw'r Sir;
- 4.4.10.8 newid enw cymuned;
- 4.4.10.9 rhoi teitl henadur anrhydeddus i rywun neu dderbyn rhywun yn rhyddfreiniwr anrhydeddus;
- 4.4.10.10 gwneud cais am siarter i roi statws Bwrdeistref Sirol;
- 4.4.10.11 penodi swyddog cofrestru etholiadol;
- 4.4.10.12 diddymu Cyngorau Cymuned;
- 4.4.10.13 gwneud gorchmynion i grwpio Cyngorau Cymuned a diddymu grwpiau a gwahanu Cyngorau Cymuned o grwpiau.
- 4.4.10.14 penodi swyddog canlyniadau ar gyfer etholiadau llywodraeth leol;
- 4.4.10.15 cyflwyno cynigion i'r Ysgrifennydd Gwladol am orchymyn o dan adran 10 (cynlluniau peilot ar gyfer etholiadau lleol yng Nghymru a Lloegr) Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 2000;
- 4.4.10.16 swyddogaethau sy'n gysylltiedig â phensiynau llywodraeth leol a chynllun pensiwn y dynion tân.
- 4.4.10.17 ystyried penderfyniadau'r Cabinet a alwyd i mewn, yn dilyn argymhelliad gan y Pwyllgor Craffu perthnasol,

yn gyfyngedig i amgylchiadau'r Gweithdrefnau Galw i Mewn (rhan 6)

- 4.4.11 penodi Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig (Prif Weithredwr), Cyfarwyddwyr Corfforaethol a Swyddogion Arweiniol Corfforaethol;
- 4.4.12 penodi swyddogion statudol, gan gynnwys y Swyddog Adran 151, y Swyddog Monitro, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol y Prif Swyddog Addysg a Phennaeth y Gwasanaethau Democrataidd.
- 4.4.13 pennu lefel, ac unrhyw newid yn lefel, cydnabyddiaeth ariannol y Prif Swyddogion.
- 4.4.14 gweithredu'r holl swyddogaethau sy'n ymwneud â dewis lleol a geir yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn y penderfyna'r Cyngor y dylai ef ei hun ymgymryd â hwy yn hytrach na'r Cabinet;
- 4.4.15 pob mater arall y mae'n rhaid eu cadw o fewn cyfrifoldeb y Cyngor.

4.5 CYFARFODYDD Y CYNGOR

Mae pedwar math o gyfarfod yn y Cyngor:

- 4.5.1 y Cyfarfod Blynyddol Cyntaf;
- 4.5.2 y Cyfarfod Blynyddol;
- 4.5.3 Cyfarfodydd Cyffredin.
- 4.5.4 Cyfarfodydd Arbennig.

a byddant yn cael eu cynnal yn unol â Rheolau Gweithdrefn y Cyngor sydd yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

4.6 CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU

Bydd y Cyngor yn cadw at y tablau sydd yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn sy'n nodi'r cyfrifoldebau dros swyddogaethau'r Cyngor nad ydynt yn gyfrifoldebau i'r Cabinet.

Mae'r cynlluniau a'r strategaethau y mae'r Cyngor wedi eu mabwysiadu fel mater o ddewis lleol i'w gweld ar www.ceredigion.gov.uk a hafan CeriNet.

ERTHYGL 5 – CADEIRIO'R CYNGOR

5.1 RÔL A SWYDDOGAETH CADEIRYDD Y CYNGOR

Bydd gan Gadeirydd y Cyngor ac yn ei absenoldeb ef neu'i habsenoldeb hi, yr Is-gadeirydd, y rolau a'r swyddogaethau canlynol:

Caiff y Cadeirydd ei ethol gan y Cyngor yn flynyddol yn y cyfarfod blynyddol.

Bydd gan y Cadeirydd y cyfrifoldebau canlynol:

- 5.1.1 cynnal a hyrwyddo dibenion y Cyfansoddiad, a dehongli'r Cyfansoddiad lle bo hynny'n angenrheidiol;
- 5.1.2 llywyddu dros gyfarfodydd y Cyngor fel y gall ei waith gael ei gyflawni'n effeithiol gan roi ystyriaeth i hawliau'r Cynghorwyr a buddiannau'r gymuned;
- 5.1.3 sicrhau bod cyfarfod y Cyngor yn fforwm ar gyfer trafod materion sydd o bwys i'r gymuned leol ac yn lle y gall yr aelodau hynny nad ydynt ar y Cabinet ddwyn y Cabinet a chadeiryddion y Pwyllgorau i gyfrif;
- 5.1.4 annog y cyhoedd i ymwneud â gweithgareddau'r Cyngor;
- 5.1.5 bod yn gydwysbod i'r Cyngor; ac
- 5.1.6 bod yn bresennol ym mha ddigwyddiadau dinesig a seremonïol bynnag ag y penderfyna'r Cyngor a'r Cadeirydd sy'n briodol.

5.2 CADEIRIO PWYLLGORAU

Ni chaiff Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Cyngor fod yn Gadeirydd nac yn Is-gadeirydd ar Bwyllgorau'r Cyngor yng nghyfnod eu swyddi.

Bydd Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion y Pwyllgorau'n dal eu swyddi am gyfnod o ddwy o flynyddoedd y Cyngor, a gallant ddal un swydd fel Cadeirydd ac un arall fel Is-gadeirydd yr un pryd, ac ni chânt sefyll i gael eu hail-ethol am y cyfnod dilynol ar gyfer y pwyllgor/y pwyllgorau perthnasol y maent yn eu cadeirio.

ERTHYGL 6 – PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU

6.1 CYLCH GORCHWYL

Bydd y Cyngor yn penodi'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu a nodir yng ngholofn llaw chwith y tabl isod i gyflawni'r swyddogaethau a roddir gan Adran 21 Deddf Llywodraeth Leol 2000 parthed y materion a nodir yng ngholofn llaw dde yr un tabl.

Pwyllgor	Cwmpas
Y Pwyllgor Cydlynu (10 aelod)	Trawsnewid gwasanaethau, cydweithio, gweithio mewn partneriaeth. Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion, Cynllun Llesiant Lleol Ceredigion, y Strategaeth Gorfforaethol a'r Amcanion Llesiant Diogelu, cyfathrebu, cydraddoldeb a materion sy'n ymwneud â throseddau ac anhrefn
Adnoddau Corfforaethol (13 aelod)	Gwasanaethau corfforaethol (gan gynnwys adnoddau dynol, gwasanaethau cwsmeriaid, TGCh, rheoli'r trysorlys a gwasanaethau cyfreithiol), Cynhwysiant/Cyfle Cyfartal, Argyfyngau Sifil Posibl, Parhad Busnes, Rheoli Ystadau a Chofrestru Sifil
Cymunedau Iachach (13 aelod)	Gwasanaethau Cymdeithasol, Gwasanaethau Gofal Integredig, Gwasanaethau Tai, Cyfleusterau Hamdden, Iechyd yr Amgylchedd, Diogelu'r Cyhoedd a Thrwyddedu
Cymunedau Dysgu (13 aelod)	sy'n Dysgu Gydol Oes, Plant a Phobl Ifanc, Ysgolion, Hyfforddiant, Gwasanaethau Ieuencid a Gwasanaethau Diwylliannol
Cymunedau Ffyniannus (13 aelod)	Datblygu Economaidd, Adfywio, Twristiaeth, Marchnata, Cymunedau Cryfach, Cymorth Grant Ewropeaidd, Cymorth Busnes, Rhaglen Gyfalaf, Trafnidiaeth a Seilwaith y Priffyrdd, Cynllunio Gwlad a Thref a Chynaliadwydd. Yr Arfordir a Chefn Gwlad a Gwastraff a Gwasanaethau Bwrdeistrefol eraill

6.2 RÔL GYFFREDINOL

O fewn eu cwrpas a'u cylch gorchwyl, bydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu yn gwneud y canlynol:

- 6.2.1 adolygu a/neu graffu ar y penderfyniadau a wneir neu'r camau a gymerir parthed cyflawni swyddogaethau'r Cyngor;
- 6.2.2 cyflwyno adroddiadau ac/neu argymhellion gerbron y Cyngor llawn ac/neu'r Cabinet ac/neu unrhyw gydbwyllgor ynghylch cyflawni unrhyw swyddogaethau;
- 6.2.3 ystyried unrhyw fater sy'n effeithio ar yr ardal neu'i thrigolion; ac
- 6.2.4 arfer yr hawl i alw i mewn, er mwyn ailystyried, unrhyw benderfyniadau a wnaethpwyd nad yw'r Cabinet wedi eu gweithredu eto.
- 6.2.5 ymestyn rôl y Pwyllgor Cydlynw Trosolwg a Chraffu i wneud y canlynol:
 - (a) adolygu'r penderfyniadau, neu i graffu ar y penderfyniadau, a wneir gan y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ("y Bwrdd") wrth arfer ei swyddogaethau;
 - (b) adolygu trefniadau llywodraethu'r Bwrdd neu i graffu arnynt;
 - (c) cyflwyno adroddiadau neu argymhellion i'r Bwrdd mewn perthynas â swyddogaethau neu drefniadau llywodraethu'r Bwrdd;
 - (d) ystyried y materion hynny mewn perthynas â'r Bwrdd y caiff Gweinidogion Cymru eu cyfeirio ato, ac i adrodd i Weinidogion Cymru yn unol â hynny;
 - (e) ymgymryd â'r swyddogaethau eraill hynny mewn perthynas â'r Bwrdd a osodir arno gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
 - (f) adrodd / gwneud argymhellion i'r fforymau priodol (gan gynnwys y Cabinet, y Bwrdd a'r is-grwpiau perthnasol).

6.3 SWYDDOGAETHAU PENODOL

6.3.1 Datblygu ac adolygu polisïau Gall y Pwyllgorau Trosolwg a

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad
ERTHYGL 6-PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU
Diweddarwyd Ionawr 2022

Chraffu wneud y canlynol:

- 6.3.1.1 cynorthwyo'r Cyngor a'r Cabinet i ddatblygu ei gyllideb a'i fframwaith polisi drwy ddadansoddiad manwl o faterion polisi;
 - 6.3.1.2 gwneud ymchwil, ymgynghori â'r gymuned ac ymgynghori arall i ddadansoddi materion polisi a dewisiadau posibl;
 - 6.3.1.3 ystyried a gweithredu dulliau i annog a gwella cyfranogiad cymunedol yn y gwaith o ddatblygu dewisiadau polisi;
 - 6.3.1.4 holi aelodau'r Cabinet ac/neu Bwyllgorau a'r prif swyddogion am eu barn ar faterion a chynigion sy'n effeithio ar yr ardal neu unrhyw fater o dan ystyriaeth;
 - 6.3.1.5 cysylltu â chyrff allanol eraill sy'n gweithredu yn yr ardal, boed y rhai hynny yn rhai cenedlaethol, rhanbarthol neu leol, i sicrhau y bydd buddiannau pobl leol yn cael eu cynyddu drwy weithio ar y cyd.
- 6.3.2 **Craffu:** Disgwylir i'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu:
- 6.3.2.1 adolygu a chraffu ar y penderfyniadau a wneir ac ar berfformiad y Cabinet ac/neu Bwyllgorau a swyddogion y Cyngor mewn perthynas â phenderfyniadau unigol a thros amser;
 - 6.3.2.2 adolygu a chraffu ar berfformiad y Cyngor o ran ei amcanion polisi, targedau perfformiad ac/neu feysydd gwasanaeth arbennig;
 - 6.3.2.3 holi aelodau'r Cabinet ac/neu Bwyllgorau a'r prif swyddogion ynghylch eu penderfyniadau a'u perfformiad, p'run ai yn gyffredinol o'i gymharu â chynlluniau gwasanaeth a thargedau dros gyfnod o amser, neu mewn perthynas â phenderfyniadau, cynlluniau neu brosiectau neilltuol;
 - 6.3.2.4 cyflwyno argymhellion gerbron y Cabinet a/neu Bwyllgor priodol a thrwy arfer da, ac yn unol â hynny, cyfrannu at broses gwneud penderfyniadau'r Cyngor

sy'n codi o ganlyniad i'r broses graffu;

6.3.2.5 adolygu a chraffu ar berfformiad cyrff cyhoeddus eraill yn yr ardal a gwahodd adroddiadau oddi wrthynt drwy ofyn iddynt annerch y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu a phobl leol am eu gweithgareddau a'u perfformiad;

6.3.2.6 holi a chasglu tystiolaeth oddi wrth unrhyw un arall (gyda'u caniatâd).

6.3.3 **Cyllid** Gall Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu arfer cyfrifoldeb cyffredinol dros y cyllid a roddir iddynt.

6.3.4 **Adroddiad blynyddol** Rhaid i Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu adrodd yn flynyddol i'r Cyngor llawn ynglŷn â gwaith pob un o'r Pwyllgorau a gwneud argymhellion ar gyfer rhaglenni gwaith ar gyfer y dyfodol a dulliau gwaith diwygiedig os yw hynny'n briodol.

6.3.5 **Rhaglen Waith** Rhaid i'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu arfer cyfrifoldeb cyffredinol dros y rhaglen waith.

6.4 TRAFODION Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU

Bydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n cynnal eu trafodion yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu sydd i'w cael yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn. Mae Arweinydd y Cyngor ac Aelodau'r Cabinet yn mynychu cyfarfodydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu fel dyletswydd gymeradwy o dan Adran 174 Deddf Llywodraeth Leol 1972 fel y bo'n ofynnol gan y Cadeirydd perthnasol.

Mae manylion llawn y Protocol Trosolwg a Chraffu i'w gweld yn Rhan 5.

6.5 PROTOCOL YMGYSYLLTU Â'R CYHOEDD

Mae'r Cyngor wedi cadarnhau'r Protocol Ymgysylltu â'r Cyhoedd o ran Trosolwg a Chraffu. Gallwch weld y manylion llawn yn Rhan 5.

ERTHYGL 7 – Y CABINET

7.1 RÔL

Bydd y Cabinet yn cyflawni holl swyddogaethau'r Cyngor nad ydynt yn gyfrifoldebau i unrhyw ran arall o'r Cyngor, boed hynny o dan y ddeddf neu o dan y Cyfansoddiad hwn.

7.2 FFURF A CHYFANSODDIAD

Bydd y Cabinet yn cynnwys Arweinydd ynghyd ag o leiaf 6, ond dim mwy na 9, o Gynghorwyr a benodir i'r Cabinet gan yr Arweinydd, a bydd y penodiadau yn cael eu cyflwyno gerbron y Cyngor yn ei gyfarfod nesaf er gwybodaeth.

7.3 YR ARWEINYDD

Bydd yr Arweinydd yn Gynghorydd a etholir i swydd Arweinydd gan y Cyngor. Bydd yr Arweinydd yn dal y swydd:

- 7.3.1 hyd nes bydd yn ymddiswyddo o'r swydd; neu
- 7.3.2 hyd nes y'i hatelir rhag bod yn Gynghorydd o dan Ran III Deddf Llywodraeth Leol 2000 (er y gall ailgydio yn y swydd ar ddiwedd cyfnod yr ataliad); neu
- 7.3.3 hyd nes na byddo bellach yn Gynghorydd; neu
- 7.3.4 hyd nes y caiff ei symud o'i swydd drwy benderfyniad gan y Cyngor a gaiff ei basio gan o leiaf 75% o'r aelodau sy'n bresennol yn y cyfarfod; neu
- 7.3.5 hyd nes y caiff ei symud o'i swydd drwy benderfyniad gan y Cyngor pan fydd rheolaeth wleidyddol y Cyngor yn newid.

7.4 AELODAU CABINET ERAILL

Bydd yr aelodau Cabinet eraill yn parhau yn eu swyddi:

- 7.4.1 hyd nes byddant yn ymddiswyddo o'u swyddi; neu
- 7.4.2 hyd nes byddant yn cael eu hatal rhag bod yn Gynghorwyr o dan Ran III Deddf Llywodraeth Leol 2000 (er y gallant ailgydio yn y swydd ar ddiwedd cyfnod yr ataliad); neu
- 7.4.3 hyd nes na fyddont bellach yn Gynghorwyr; neu
- 7.4.4 hyd nes cânt eu symud o'u swyddi gan yr Arweinydd a fydd yn gorfod rhoi rhybudd ysgrifenedig o unrhyw ddiswyddiad i'r Swyddog Priodol. Bydd y diswyddiad yn dod i rym ddau

- ddiwrnod gwaith ar ôl i'r Swyddog Priodol gael y rhybudd; neu
- 7.4.5 hyd nes cânt eu symud o'u swyddi, naill ai'n unigol neu ar y cyd, drwy benderfyniad gan y Cyngor pe bai newid yn rheolaeth wleidyddol y Cyngor.

7.5 TRAFODION Y CABINET

Cynhelir trafodion y Cabinet yn unol â Rheolau Gweithdrefn y Cabinet a gyflwynir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

7.6 CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU

Bydd yr Arweinydd yn cadw rhestr yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn a gyflwynir yng nghyfarfod nesaf y Cyngor er gwybodaeth yn nodi pa aelodau unigol o'r Cabinet, Pwyllgorau'r Cabinet, swyddogion neu gyd drefniadau sy'n gyfrifol am arfer swyddogaethau neilltuol o eiddo'r Cabinet.

ERTHYGL 8 – PWYLLGORAU RHEOLEIDDIO

8.1 Bydd y Cyngor yn penodi'r Pwyllgor a nodir yng ngholofn llaw chwith Rhan 3.3 (Tabl 3) y Cyfansoddiad hwn er mwyn cyflawni'r swyddogaethau a ddisgrifir yng ngholofn 3 y tabl hwnnw. Nodir eu cylch gorchwyl hefyd yng ngholofn 2 y Tabl hwnnw.

8.2 Pwyllgor Rheoli Datblygu

8.2.1 Swyddogaeth, diben a chyfrifoldebau

Nodir swyddogaeth, diben a chyfrifoldebau'r Pwyllgor Rheoli Datblygu yng Nghylch Gorchwyl y Pwyllgor Rheoli Datblygu (gweler Rhan 3.3 (Tabl 3), Rhan 3.1 Tabl 1 (Rhan A) ac eitemau 3 a 4, Rhan I yn Rhan 3.1 Tabl 1 y Cyfansoddiad hwn).

Isod nodir Cylch Gorchwyl a swyddogaethau Rhan 3.3 (Tabl 3) y Pwyllgor Rheoli Datblygu, fel a ganlyn:

1. *Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu fel y nodir yn Rhan A o Rhan 3.1 Tabl 1 uchod ('Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu), ynghyd â swyddogaethau o dan eitemau 3 a 4 Rhan I Tabl 1 ('Swyddogaethau amrywiol').*
2. *Cyflawni swyddogaethau cynllunio statudol yr Awdurdod o ran penderfynu ar geisiadau a materion cysylltiedig sy'n ymwneud â datblygu a rheoleiddio defnydd a gweithgareddau.*
3. *Ystyried a phenderfynu ar geisiadau, er mwyn hyrwyddo Strategaeth a Blaenoriaethau Corfforaethol y Cyngor a chyfrannu atynt drwy ystyried datblygiadau mawr ledled y sir gyda thrylwyrdd.*
4. *Gwneud penderfyniadau cynllunio yn seiliedig ar ystyriaethau perthnasol cadarn ac nid ar amgylchiadau, safbwyntiau neu deimladau personol.*
5. *Rhoi ystyriaeth i egwyddor datblygu cynaliadawr wrth benderfynu ar geisiadau cynllunio.*
6. *Y pŵer i weithredu, holl bwerau a dyletswyddau'r Awdurdod o ran ystyried ceisiadau cynllunio, adeiladau rhestredig ac ardaloedd cadwraeth, cynlluniau hysbysu, gorchmynion cadw coed, rheoli datllygu a gorfodi rheolaeth o'r fath a chynlluniau ymynghori eraill, lle bo'n briodol.*

7. *Derbyn adroddiadau o dro i dro oddi wrth y Prif Weithredwr neu'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio a swyddogion eraill ynghylch cyflawni unrhyw swyddogaethau sy'n ymwneud â rheoli datblygu a allai fod wedi eu dirprwyo iddynt.*
8. *Ymdrin â phob cais:*
 - a. *a wnaed gan y Cyngor fel tirlfeddiannwr;*
 - b. *sy'n ymwneud â datblygiadau mawr;*
 - c. *a wnaed gan Aelod neu gysylltiadau personol agos; neu*
 - d. *a wnaed gan y canlynol;*
 - I. *Prif Swyddogion (y Prif Weithredwr, Cyfarwyddwyr Corfforaethol a Swyddogion Arweiniol Corfforaethol);*
 - II. *Pob aelod o staff a gyflogir gan y Gwasanaeth(au) Cynllunio gan gynnwys rheoli datblygu a Blaengynllunio; ac*
 - III. *Unrhyw aelod arall o staff â chysylltiad agos â'r gwasanaethau cynllunio neu ag unrhyw gais cynllunio penodol neu gan eu cysylltiadau personol agos.*
9. *Rhoi blaenoriaeth i ddyfarniadau cadarn ar faterion cynllunio yn unol â phob polisi cenedlaethol a lleol sy'n hyrwyddo strategaethau a blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor oni bai bod ystyriaethau eraill o bwys.*
10. *Penderfynu ar geisiadau yn unol â'r Cynllun Datblygu Lleol, daliadau canolog Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ac er mwyn cyflawni Blaenoriaethau Corfforaethol y Cyngor:*
 - *Blaenoriaeth Gorfforaethol 1 – Hybu'r Economi;*
 - *Blaenoriaeth Gorfforaethol 2 – Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl;*
 - *Blaenoriaeth Gorfforaethol 3 – Galluogi Cydnerthedd Unigolion a Theuluoedd; a*
 - *Blaenoriaeth Gorfforaethol 4 – Hyrwyddo Cydnerthedd Amgylchedddol a Chymunedol.*

8.2.2 Trafodion y Pwyllgor

Cynhelir trafodion y Pwyllgor Rheoli Datblygu yn unol â Gweithdrefnau Gweithredu'r Pwyllgor Rheoli Datblygu a nodir yn Rhan 4 Dogfen I y Cyfansoddiad hwn.

8.2.3 Protocol Arfer Dda i Aelod o Ran Cynllunio

Mae Protocol Arfer Dda i Aelod o Ran Cynllunio (gweler Rhan 5 Dogfen Q y Cyfansoddiad hwn) yn nodi'r ffordd y bydd yr Awdurdod yn disgwyl i Aelodau ymdrin â cheisiadau cynllunio a materion sy'n

gysylltiedig â'r Pwyllgor Rheoli Datblygu (a safonau ymddygiad priodol).

8.3 Pwyllgor Trwyddedu

8.3.1 Mwyafrif Syml

Oni bai bod y Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd unrhyw fater y bydd y Pwyllgor yn penderfynu arno yn cael ei benderfynu gan fwyafrif syml o aelodau'r Pwyllgor sy'n pleidleisio ac yn bresennol yn y cyfarfod ar yr adeg y gwnaed yr argymhelliad neu'r cynnig.

8.3.2 Pleidlais Fwrw'r Cadeirydd

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd dim cyfyngiad ar sut mae'r Cadeirydd yn dewis defnyddio pleidlais fwrw.

ERTHYGL 9 – Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU A'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

9.1 Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU

Mae gan y Cyngor Bwyllgor Moeseg a Safonau'n unol â Rheoliadau Pwyllgor Safonau (Cymru) 2011 fel y'u diwygiwyd ("y Rheoliadau").

9.1.1 CYFANSODDIAD Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU

9.1.1.1 Aelodaeth y Pwyllgor Moeseg a Safonau – Mae'r Pwyllgor Moeseg a Safonau yn cynnwys naw aelod. Mae ei aelodaeth yn cynnwys:

9.1.1.1.1 Pum aelod 'annibynnol', nad ydynt yn Gynghorwyr nac yn swyddogion nac yn gymar i Gynghorydd na swyddog o'r Cyngor hwn nac o unrhyw awdurdod perthnasol arall fel y diffinnir yn y Rheoliadau, a benodir yn unol â'r weithdrefn sydd yn y Rheoliadau;

9.1.1.1.2 Dau Gynghorydd Sir (heblaw am Arweinydd y Cyngor ac aelodau'r Cabinet);

9.1.1.1.3 Dau aelod o Gyngorau Tref a Chymuned sydd yn gyfan gwbl neu'n bennaf yn ardal y Cyngor ('aelodau o Bwyllgor Cymuned').

9.1.2 Cyfnod mewn Swydd ar gyfer y Pwyllgor Moeseg a Safonau

9.1.2.1 Penodir aelodau annibynnol am gyfnod o ddim llai na phedair blynedd a dim mwy na chwe blynedd. Gellir eu hailbenodi am un cyfnod olynol pellach na fydd yn fwy na phedair blynedd.

9.1.2.2 Mae cyfnod mewn swydd yr aelodau hynny o'r Cyngor sy'n aelodau o'r Pwyllgor Moeseg a Safonau yn para hyd yr etholiad llywodraeth leol arferol nesaf yn dilyn eu penodi. Gellir eu hailbenodi am un cyfnod olynol pellach.

9.1.2.3 Mae cyfnod mewn swydd aelod o Bwyllgor Cymuned yn para hyd yr etholiad llywodraeth leol arferol nesaf yn dilyn eu penodi. Gellir eu hailbenodi am un cyfnod olynol pellach.

Cyngor Sir Ceredigion - Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad

ERTHYGL 9 Y PWYLLGOR MOESEG A SAFONAU A'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

Diweddarwyd Chwefror 2022

9.1.3 Cworwm – Bydd gan gyfarfod o'r Pwyllgor Moeseg a Safonau gworwm dim ond pan fydd:

9.1.3.1 o leiaf tri aelod yn bresennol; a bod

9.1.3.2 o leiaf hanner yr aelodau sy'n bresennol (gan gynnwys y Cadeirydd) yn Aelodau Annibynnol.

9.1.4 Pleidleisio - Mae gan Aelodau Annibynnol ac aelodau o Bwyllgorau Cymuned hawl i bleidleisio mewn cyfarfodydd;

9.1.4.1 Mwyafrif

Oni bai bod y Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd unrhyw fater yn cael ei benderfynu gan fwyafrif syml o'r aelodau Pwyllgor hynny sy'n pleidleisio ac yn bresennol yn y cyfarfod ar yr adeg y gwnaed yr argymhelliad neu'r cynnig.

9.1.4.2 Pleidlais Fwrw'r Cadeirydd

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd dim cyfyngiad ar sut mae'r Cadeirydd yn dewis defnyddio pleidlais fwrw.

9.1.5 Aelodau Pwyllgorau Cymuned – Nid yw aelodau o'r Pwyllgor Cymuned yn cymryd rhan yn nhrefodion y Pwyllgor Moeseg a Safonau pan fo unrhyw fater sy'n ymwneud â'u Cyngor Cymuned yn cael ei drafod;

9.1.6 Cadeirio'r Pwyllgor Moeseg a Safonau

9.1.6.1 Dim ond Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Moeseg a Safonau all
Cyngor Sir Ceredigion - Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad
ERTHYGL 9 Y PWYLLGOR MOESG A SAFONAU A'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC
ARCHWILIO
Diweddarwyd Chwefror 2022

fod yn Gadeirydd:-

9.1.6.2 Etholir y Cadeirydd gan aelodau'r Pwyllgor Moeseg a Safonau am ba un bynnag yw'r cyfnod byrraf o blith y canlynol:-

9.1.6.2.1 cyfnod o nid llai na phedair blynedd ac nid mwy na chwe blynedd, neu

9.1.6.2.2 hyd nes bo cyfnod mewn swydd y person hwnnw fel Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Moeseg a Safonau yn dirwyn i ben.

9.1.6.3 Ethol Cadeirydd yw eitem fusnes gyntaf y Pwyllgor Moeseg a Safonau yn ei gyfarfod cyntaf ac yna ar ddiwedd cyfnod swydd y Cadeirydd presennol.

9.1.6.4 Os bydd y Cadeirydd yn absennol o gyfarfod o'r Pwyllgor Moeseg a Safonau yna bydd Is-gadeirydd y Pwyllgor, os yw'n bresennol, yn cymryd ei le.

9.1.6.5 Os bydd Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor Moeseg a Safonau ill dau'n absennol o gyfarfod o'r Pwyllgor hwnnw, bydd yr aelodau hynny o'r Pwyllgor sy'n bresennol yn dewis aelod annibynnol o'r Pwyllgor Moeseg a Safonau i lywyddu.

9.1.7 RÔL A SWYDDOGAETH Y PWYLLGOR MOESG A SAFONAU

Mae gan y Pwyllgor Moeseg a Safonau y rolau a'r swyddogaethau canlynol:

9.1.7.1 hybu a chynnal safonau ymddygiad uchel ymhlith y Cynghorwyr, Aelodau Cyfetholedig a chynrychiolwyr yr eglwys a rhieni-lywodraethwyr;

9.1.7.2 cynorthwyo'r Cynghorwyr, yr Aelodau Cyfetholedig a chynrychiolwyr yr eglwys a rhieni-lywodraethwyr i gadw at God Ymddygiad yr Aelodau;

9.1.7.3 cynghori'r Cyngor ynglŷn â mabwysiadu neu ddiwygio Cod

Cyngor Sir Ceredigion - Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad

ERTHYGL 9 Y PWYLLGOR MOESG A SAFONAU A'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

Diweddarwyd Chwefror 2022

Ymddygiad yr Aelodau;

9.1.7.4 monitro gweithrediad Cod Ymddygiad yr Aelodau;

9.1.7.5 cynghori, hyfforddi neu drefnu i hyfforddi Cynghorwyr, aelodau cyfetholedig a chynrychiolwyr yr eglwys a rhieni-lywodraethwyr ar faterion sy'n ymwneud â Chod Ymddygiad yr Aelodau;

9.1.7.6 rhoddi gollyngiadau i Gynghorwyr, i Aelodau Cyfetholedig ac i gynrychiolwyr yr eglwys a rhieni-lywodraethwyr parthed y gofynion sy'n ymwneud â buddiannau a gyflwynir yng Nghod Ymddygiad yr Aelodau; (81(4) a (5) Deddf Llywodraeth Leol 2000 a Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Rhoddi Gollyngiadau) (Cymru) 2001 (2001/2279);

9.1.7.7 ymdrin ag unrhyw adroddiadau o dribiwnlys achos neu dribiwnlys achos interim, ac unrhyw adroddiad oddi wrth y Swyddog Monitro ynghylch unrhyw fater a gyfeiriwyd at y swyddog hwnnw gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru; (adran 73(1) Deddf Llywodraeth Leol 2000 a Rheoliadau Ymchwiliadau Llywodraeth Leol (Swyddogaethau Swyddogion Monitro a Phwyllgorau Safonau) (Cymru) 2001 (2001 2281);

9.1.7.8 arfer 9.1.7.1 hyd 9.1.7.7 uchod mewn perthynas â'r Cynghorau Cymuned sy'n gyfan gwbl neu'n bennaf yn ei ardal ac aelodau'r Cynghorau Cymuned hynny; (Adran 56(1) Deddf Llywodraeth Leol 2000;

9.1.7.9 penodi panel apelio o dri, gyda mwyafrif o aelodau annibynnol, y bydd un ohonynt yn gweithredu fel Cadeirydd, ar gyfer cwynion a wneir gan aelodau o'r cyhoedd o dan weithdrefn gwyno'r Cyngor.

9.1.7.10 Datblygu a chymhwyso unrhyw brotocolau datrysiadau lleol.

9.1.7.11 Gweithio gydag Arweinyddion Grwpiau Gwleidyddol i hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel gan aelodau'r Grwpiau.

9.1.7.12 Monitro bod Aelodau Grwpiau Gwleidyddol yn cydymffurfio â'u dyletswydd i wneud y canlynol:

9.1.7.12.1 cymryd camau rhesymol i hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel gan aelodau'r Grŵp; a

9.1.7.12.2 chydweithio â Phwyllgor Moeseg a Safonau'r Cyngor (ac
Cyngor Sir Ceredigion - Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad
ERTHYGL 9 Y PWYLLGOR MOESG A SAFONAU A'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC
ARCHWILIO
Diweddarwyd Chwefror 2022

unrhyw un o is-bwyllgorau'r Pwyllgor) wrth gyflawni swyddogaethau'r Pwyllgor Moeseg a Safonau.

9.1.7.13 Cynghori, hyfforddi neu drefnu i hyfforddi arweinwyr grwpiau gwleidyddol y Cyngor ynghylch materion sy'n ymwneud â'u dyletswyddau o dan 9.1.7.12.1 a 9.1.7.12.2 uchod.

9.1.7.14 Gwneud adroddiad blynyddol i'r Cyngor.

9.2 PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

9.2.1 RÔL A SWYDDOGAETH Y PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

Mae gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio y rolau a'r swyddogaethau canlynol, yr ymhelaethir arnynt yng Nghylch Gorchwyl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn Rhan 3.3 (Tabl 3):

9.2.1.1 Darparu ffocws annibynnol a lefel uchel ar drefniadau archwilio, sicrhau ac adrodd y Cyngor;

9.2.1.2 Adolygu a chynghori'r Cyngor a'r Cabinet yn annibynnol, a'u priod Bwyllgorau a Swyddogion, ar faterion yn ymwneud â llywodraethu da, goruchwyllo ariannol, rheoli risg, gweithdrefnau/trin cwynion a rheolaeth fewnol wrth ddarparu gwasanaethau a swyddogaethau'r Cyngor;

9.2.1.3 Sicrhau bod systemau llywodraethu a rheolaeth fewnol y Cyngor yn effeithiol, gan gynnwys trefniadau ar gyfer sicrhau gwerth am arian, cefnogi safonau a moeseg ac ar gyfer rheoli amlygiad yr awdurdod i risgiau twyll a llygredd, ac i sicrhau bod gwasanaethau archwilio mewnol y Cyngor yn gweithredu yn unol â'r gweithdrefnau y cytunwyd arnynt;

9.2.1.4 Adolygu, craffu a chyhoeddi adroddiadau ac argymhellion mewn perthynas â materion ariannol y Cyngor;

Cyngor Sir Ceredigion - Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad

ERTHYGL 9 Y PWYLLGOR MOESG A SAFONAU A'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

Diweddarwyd Chwefror 2022

9.1.2.5 Adolygu, craffu a chyhoeddi adroddiadau ac argymhellion ar briodoldeb trefniadau rheoli risg, rheolaeth fewnol a llywodraethu corfforaethol y Cyngor;

9.2.1.6 Goruchwyllo trefniadau archwilio mewnol ac allanol y Cyngor a pherthynas y Cyngor â rheoleiddwyr eraill, gan gynnwys cefnogi'r perthnasoedd effeithiol rhwng archwilio allanol a mewnol, adolygu barn ac adroddiadau'r archwilydd allanol i aelodau, a monitro camau rheoli mewn ymateb i'r materion a godwyd gan archwilio allanol;

9.2.1.7 Goruchwyllo adroddiadau ariannol y Cyngor ac adolygu ei ddatganiadau ariannol;

9.2.1.8 Adolygu ac asesu adroddiad Hunanasesu blynyddol drafft y Cyngor a gwneud unrhyw argymhellion angenrheidiol i'r Cyngor o ran newidiadau i'r canlynol:

9.2.1.8.1 y casgliadau; neu

9.2.1.8.2 unrhyw beth sydd wedi ei gynnwys yn yr adroddiad sy'n ymwneud â pha gamau gweithredu y mae'r Cyngor yn bwriadu eu cymryd, neu unrhyw gamau gweithredu y mae eisoes wedi eu cymryd, gyda'r bwriad o gynyddu'r graddau y bydd y Cyngor yn bodloni anghenion perfformiad yn y flwyddyn ariannol sy'n dilyn y flwyddyn ariannol y cyfeiria'r adroddiad ati

9.2.1.9 Ystyried Adroddiad Asesu'r Panel Perfformiad, adolygu ymateb drafft y Cyngor i adroddiad y Panel a gwneud unrhyw argymhellion angenrheidiol i newid y datganiadau a wnaed yn yr ymateb drafft.

9.2.1.10 Ystyried unrhyw Adroddiad gan yr Archwilydd Cyffredinol, yn dilyn archwiliad arbennig o'r Cyngor, adolygu ymateb drafft y Cyngor i unrhyw Adroddiad gan yr Archwilydd Cyffredinol a gwneud unrhyw argymhellion angenrheidiol i newid y datganiadau yn ymateb drafft y Cyngor o ran pa gamau gweithredu, os o gwbl, y bwriada'r Cyngor eu cymryd mewn ymateb i argymhellion yr Archwilydd Cyffredinol;

9.2.1.11 Cadw at drefniadau atebolrwydd, gan gynnwys adrodd ar drefniadau a pherfformiad y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, a chyhoeddi adroddiad blynyddol ar waith y Pwyllgor.

9.2.2 CYFANSODDIAD Y PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

9.2.2.1 Aelodaeth y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Ar hyn o bryd mae aelodaeth y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn cynnwys 6 Chynghorydd Sir a 3 Unigolyn Lleyg;

9.2.2.2 Cadeirio'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Ar hyn o bryd mae Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn Gynghorwyr Sir Grŵp yr Wrthblaid.

9.2.3 Cworwm

Dim ond pan fydd o leiaf dri aelod yn bresennol yw cyfarfod o'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio â chworwm.

9.2.4 Pleidleisio

9.2.4.1 Mwyafrif

Oni bai bod y Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd unrhyw fater yn cael ei benderfynu gan fwyafrif syml o'r aelodau Pwyllgor hynny sy'n pleidleisio ac yn bresennol yn y cyfarfod ar yr adeg y gwnaed yr argymhelliad neu'r cynnig.

9.1.4.2 Pleidlais Fwrw'r Cadeirydd

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd dim cyfyngiad ar sut Cyngor Sir Ceredigion - Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad
ERTHYGL 9 Y PWYLLGOR MOESG A SAFONAU A'R PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO
Diweddarwyd Chwefror 2022

mae'r Cadeirydd yn dewis arfer pleidlais fwrw.

ERTHYGL 10 – CYD-DREFNIADAU

10.1 TREFNIADAU I HYBU LLES

Gall y Cyngor neu'r Cabinet wneud fel a ganlyn, er mwyn hybu lles economaidd, cymdeithasol neu amgylcheddol ei ardal:

- 10.1.1 gall wneud trefniadau neu gytundebau gydag unrhyw un neu unrhyw gorff;
- 10.1.2 cydweithredu gydag unrhyw un neu unrhyw gorff, neu hwyluso neu gydlynu eu gweithgareddau; ac
- 10.1.3 arfer ar ran y person neu'r corff hwnnw unrhyw rai o swyddogaethau'r person neu'r corff hwnnw.

10.2 CYD DREFNIADAU

- 10.2.1 Gall y Cyngor sefydlu cyd drefniadau gydag un neu fwy o awdurdodau lleol ac/neu Fyrddau Iechyd ac/neu eu Gweithrediaethau i arfer swyddogaethau nad ydynt yn swyddogaethau Gweithrediaeth mewn unrhyw rai o'r awdurdodau cyfranogol, neu i gynghori'r Cyngor. Gallai trefniadau o'r fath gynnwys penodi Cyd Bwyllgorau, neu Fyrddau Partneriaeth Iechyd Rhanbarthol gyda'r awdurdodau lleol ac/neu'r Byrddau Iechyd eraill hynny.
- 10.2.2 Gall y Cabinet sefydlu cyd drefniadau gydag un neu fwy o awdurdodau lleol i arfer swyddogaethau sy'n swyddogaethau Gweithrediaeth. Gallai trefniadau o'r fath gynnwys penodi Cyd Bwyllgorau neu Fyrddau Partneriaeth Iechyd Rhanbarthol gyda'r awdurdodau lleol ac/neu'r Byrddau Iechyd eraill hynny.
- 10.2.3 Ac eithrio'r hyn a nodir isod, ni all y Cabinet ond penodi aelodau Cabinet i Gyd Bwyllgor ac nid oes raid i'r aelodau hynny adlewyrchu cyfansoddiad gwleidyddol y Cyngor Lleol yn ei gyfanrwydd.
- 10.2.4 Gall y Cabinet benodi aelodau i Gyd Bwyllgor o'r tu allan i'r Cabinet lle bo gan y Cyd Bwyllgor swyddogaethau dros ran yn unig o ardal y Cyngor, ac mae'r ardal honno'n llai na dwy ran o bump o'r Cyngor o ran arwynebedd neu boblogaeth. Mewn achosion o'r fath, gall y Cabinet benodi i'r Cyd

Cyngor Sir Ceredigion - Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad

ERTHYGL 10 CYD-DREFNIADAU

Diweddarwyd Chwefror 2022

Bwyllgor unrhyw Gyngorydd sy'n aelod dros adran etholiadol sy'n gyfan gwbl neu'n rhannol o fewn yr ardal. Nid yw'r gofynion sydd ynglŷn â chydbwysedd gwleidyddol yn berthnasol i benodiadau o'r fath.

- 10.2.5 Mae manylion unrhyw gyd drefniadau gan gynnwys unrhyw ddirprwyaethau i Gyd Bwyllgorau i'w cael yng nghynllun dirprwyaethau'r Cyngor yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn.

10.3 MYNEDIAD AT WYBODAETH

- 10.3.1 Mae'r Rheolau Mynediad at Wybodaeth sydd yn Rhan 4, Dogfen B y Cyfansoddiad hwn yn gymwys.

10.4 DIRPRWYO I AWDURDODAU LLEOL ERAILL AC ODDI WRTHYNT

- 10.4.1 Gall y Cyngor ddirprwyo swyddogaethau anweithredol i awdurdod lleol arall neu, o dan rai amgylchiadau, i weithrediaeth awdurdod lleol arall.
- 10.4.2 Gall y Cabinet ddirprwyo swyddogaethau gweithrediaeth i awdurdod lleol arall neu i weithrediaeth awdurdod lleol arall o dan rai amgylchiadau.
- 10.4.3 Bydd y penderfyniad p'run ai i dderbyn dirprwyaeth o'r fath o awdurdod lleol arall ai peidio'n cael ei gyfyngu i gyfarfod o'r Cyngor.

10.5 CONTRACTIO ALLAN

Gall y Cyngor neu'r Cabinet drefnu i'r Cyngor gontractio allan i gorff neu sefydliad arall swyddogaethau y gall swyddog eu harfer. Gellir trefnu i gontractio allan i awdurdod lleol arall o dan Adran 101 Deddf Llywodraeth Leol 1972 ac Adran 2 Rhan 1 Deddf Llywodraeth Leol 2000. Mae darpariaethau statudol arbennig yn caniatáu trefniadau ar y cyd â Chyrff Iechyd, ond o dan amgylchiadau eraill mae'n bosib y bydd angen gorchymyn o dan adran 70, Deddf Dadreoleiddio a Chontractio Allan 1994, onid yw'r trefniadau contractio yn nodi bod y contractwr yn gweithredu fel asiant ar ran y Cyngor o dan yr egwyddorion contractio arferol (ar yr amod nad oes unrhyw ddirprwyo ar allu'r Cyngor i wneud penderfyniadau yn ôl ei ddisgresiwn).

ERTHYGL 11– SWYDDOGION

11.1 STRWYTHUR RHEOLI

11.1.1 Gallwch weld Siart y Sefydliad yn Rhan 7 y ddogfen hon a hefyd ar wefan y Cyngor.

11.1.2 Cyffredinol. Gall y Cyngor llawn gyflogi pa staff bynnag (y cyfeirir atynt fel swyddogion) y mae'n ystyried eu bod yn angenrheidiol i gyflawni ei swyddogaethau.

11.1.3 Prif Swyddogion. Bydd y Cyngor llawn yn cyflogi pobl ar gyfer y swyddi canlynol, sy'n Brif Swyddogion a Dirprwy Brif Swyddogion dynodedig fel y'u diffinnir ym Mharagraff 3, Rhan 2 Atodlen 3, Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Rheolau Sefydlog) (Cymru) 2006 fel y'u diwygiwyd.

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a meysydd cyfrifoldeb
Prif Weithredwr		<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Canlyniadau Dros Dro ar gyfer Etholiadau Seneddol • Swyddog Cyfrif ar gyfer Etholiadau Ewrop • Swyddog Cyfrif ar gyfer Refferenda • Swyddog Cofrestru Etholiadol • Os penodir gan yr Arglwydd Ganghellor, gweithredu fel Ysgrifennydd i Bwyllgor Ymgynghorol yr Arglwydd Ganghellor ar Ynadon i Geredigion. • Rheolaeth gorfforaethol gyffredinol a chyfrifoldeb gweithredol (gan gynnwys cyfrifoldeb cyffredinol am reoli'r holl swyddogion); • Cynrychioli'r awdurdod ar gyrrff partneriaeth ac allanol (fel bo'n ofynnol yn statudol neu gan y Cyngor); • Swyddog Canlyniadau Etholiadau Llywodraeth Leol gan gynnwys Cynghorau Cymuned ac Etholiadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru • Darparu gwasanaeth i'r Cyngor i gyd, a hynny'n wleidyddol niwtral. • Darparu cyngor proffesiynol a diduedd i'r holl bartïon yn y broses o wneud penderfyniadau – yr Arweinydd a'r Cabinet, Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu, y Cyngor llawn a Phwyllgorau eraill; • Gweithredu fel Clerc ar y Cyd i'r Rhaglawiaeth ar gyfer ei weithgareddau / ei gweithgareddau yng Ngheredigion. • Swyddog Priodol i Wasanaeth y Crwner.

		<ul style="list-style-type: none"> • Ynghyd â'r Swyddog Priodol, bydd yn gyfrifol am system o gadw cofnod o holl benderfyniadau'r Cyngor (Gweithrediaeth neu fel arall); • Swyddog Canlyniadau Ardal yr Heddlu
--	--	--

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a meysydd cyfrifoldeb
Cyfarwyddwyr Corfforaethol		<p>Gweithio gyda'r Prif Weithredwr a'r Tîm Arweiniol Hŷn ehangach gan ddarparu arweiniad strategol ar draws Ceredigion – gan hyrwyddo'r sir fel mân i fyw, gweithio a buddsoddi ynddo ac fel lle i ymweld ag ef.</p> <p>Arwain ar yr agenda iechyd a lles strategol; gan gynnig cyfeiriad strategol i'r dull gweithredu a arweinir gan bartneriaethau wrth gyflenwi gwasanaethau cymorth i oedolion a phlant gan ddiogelu'r rheini sy'n agored i niwed, trwy Geredigion.</p> <p>Prif Gyfrifoldebau</p> <p>1. Arweiniad Strategol</p> <p>Arwain cyfeiriad strategol yr amrywiol swyddogaethau; gan sicrhau bod Ceredigion yn lle sy'n cefnogi ac yn gwerthfawrogi ei ddinasyddion,</p> <p>yn diogelu'r rheini sy'n agored i niwed, ac yn darparu gofal ac amddiffyn priodol,</p> <p>gan roi'r cyfle gorau iddynt sicrhau datblygiad academiaidd a sgiliau fel y gallant gyfrannu at dwf economaidd a chymdeithasol y Sir.</p> <p>2. Perfformiad Thematig</p> <p>Monitro perfformiad gwasanaethau ar draws y Cyngor y mae ganddo reolaeth drostynt.</p> <p>Asesu perfformiad yn erbyn cynlluniau i sicrhau bod y gwasanaethau yn cael eu cyflenwi yn effeithiol ac effeithlon a'u bod yn cyrraedd y safonau uchaf; gan gynnwys y gwasanaethau ariannol, perfformiad, risgiau, pobl a rheoli newid.</p> <p>Arwain ac ysgogi'r rheolwyr a'r staff i ddatblygu</p>

		<p>diwylliant o berfformiad uchel sy'n canolbwyntio ar y cwsmeriaid / y cymunedau.</p> <p>Gwella perfformiad trwy fwrw ymlaen â moderneiddio a rheoli newid, gan sicrhau bod hyn yn cyd-fynd â'r amcanion corfforaethol.</p> <p>Hwyluso rhaglenni newid a thrawsnewid ar draws y Cyngor, gan gefnogi uwch reolwyr o ran cyflenwi gwasanaethau rhagorol trwy ddarparu cyngor ymarferol ac effeithiol.</p> <p>3. Ymgysylltiad Gwleidyddol</p> <p>Arwain yr ymgysylltiad gwleidyddol a democrataidd o ran y meysydd thematig perthnasol; sefydlu a chynnal gweithdrefn sy'n ymwneud â'r gwasanaethau democrataidd a chraffu.</p> <p>Datblygu perthynas waith gref â'r aelodau etholedig; gan ddarparu cyngor o'r radd flaenaf i gynnal perfformiad y Cyngor a'i wella.</p> <p>4. Ymgysylltu â'r Rhanddeiliaid</p> <p>Ymgysylltu â phartneriaid lleol o'r sectorau cyhoeddus, preifat a chymunedol wrth gyflawni'r blaenoriaethau Corfforaethol; gan greu rhwydwaith eang o gysylltiadau ar draws y sector cyhoeddus a phreifat i ddatblygu Ceredigion fel man i fyw, gweithio a buddsoddi ynddo ac fel lle i ymweld ag ef.</p> <p>5. Cyfathrebu</p> <p>Cyfathrebu gweledigaeth a gwerthoedd y sefydliad i amrywiaeth eang o randdeiliaid; gan sicrhau cefnogaeth yn eu plith er mwyn sicrhau gwell gwasanaethau cyhoeddus.</p>
--	--	--

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol</p> <p>Ysgolion a Diwylliant</p> <p>*Prif Swyddog Addysg</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gwella ysgolion, gan gynnwys defnyddio hysbysiadau statudol o fewn ysgolion prif ffrwd ac unedau cyfeirio disgyblion. Cefnogi'r Cwricwlwm Asesu, cynnydd disgyblion a mesurau atebolrwydd Arweinyddiaeth mewn ysgolion Darpariaeth ôl-16 mewn ysgolion Addysg y blynyddoedd cynnar mewn lleoliadau nas cynhelir Darpariaeth gofal plant Gwasanaethau Gwella Ysgolion gan gynnwys gwasanaeth ymgynghorol Cymorth i Gyrrff Llywodraethol Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg Canolfannau iaith Cymraeg/Saesneg fel iaith ychwanegol Anghenion Dysgu Ychwanegol gan gynnwys cyn ysgol Cynhwysiant a Llesiant Apeliadau gwahardd o'r ysgol Monitro addysg ddewisol yn y cartref Derbyn disgyblion Llais y disgybl Trwyddedau Perfformiadau Plant Presenoldeb mewn ysgolion Rhaglen moderneiddio ysgolion Seilwaith ac adnoddau Gwasanaeth arlwyo Darpariaeth Gofal Plant Gwasanaeth cerddoriaeth Theatr Felinfach Cered Yr Amgueddfa

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Porth Cymorth Cynnar	<ul style="list-style-type: none"> • Gwasanaethau Ymddygiad • HCT (dysgu seiliedig ar waith) • Dysgu Bro (Addysg Oedolion yn y Gymuned) • Dysgu a Sgiliau ôl-14 • Cwricwlwm Amgen • Hamdden • Pobl Ifanc Egnïol • Cynllun Cenedlaethol i Atgyfeirio Cleifion i Wneud Ymarfer Corff • Chwaraeon Anabledd • Gwasanaethau Ieuencid • NEETs • Gwasanaethau ôl-16 (Prosiect Cam Nesa') • Profiad Gwaith (Estynedig) • Gweithffyrdd+ • Cymunedau dros waith • Dechrau'n Deg • Prosiect Braenaru • Chwarae • Gofalwyr • Tîm o Amgylch y Teulu • Tîm Teulu • Canolfan Deuluol Penparcau • Teuluoedd yn Gyntaf • Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid ac Atal • Cyfleoedd yn ystod y dydd / gyda'r hwyr • Porth y Gymuned • Cysylltwyr Cymunedol • Channel (Cadeirydd Channel)

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol</p> <p>Cyllid a Chaffael</p> <p>* Swyddog Adran 151</p>	<p>Cyllid Craidd (Dirprwy Swyddog Adran 151)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Ariannol Tymor Canolig • Datganiad o'r Cyfrifon • Rhaglen Gyfalaf • Systemau Gwybodaeth Ariannol • Yswiriant • Amrywiol Ddyledwyr • Grantiau Cymunedol • Trethi • Rheoli'r Trysorlys a Chyfrifyddu Incwm • Taliadau o ran Cartrefi Gofal <p>Cyllid Gwasanaethau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rheolaeth Ariannol • Cyfrifyddiaeth • Gosod a Rheoli'r Gyllideb • Cyfrifon Terfynol • Hawliadau Grant • Cefnogaeth i'r Ysgolion o ran Rheolaeth Ariannol • Cyllid Allanol <p>Refeniw ac Asesiadau Ariannol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biliau Treth y Cyngor gan gynnwys Casglu ac Adennill • Biliau Ardrethi Annomestig Cenedlaethol gan gynnwys Casglu ac Adennill • Ardrethi yn ôl Disgresiwn a Rhyddhad Caledi • Cymorth Treth y Cyngor • Budd-daliadau Tai • Asesiadau Ariannol • Systemau Refeniw • Taliadau Tai Dewisol • Prydau Ysgol am Ddim a'r Grant Datblygu Disgyblion – Mynediad <p>Caffael a Thaliadau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Archebu • Dyfynbrisiau a Thendrau • Taliadau • Cyngor am Gaffael a Rheolaeth dros Gaffael • Comisiynu Contractau Gwasanaethau • Deddf Enillion Troseddau 2002

Cyngor Sir Ceredigion Rhan 2 Erthyglau'r Cyfansoddiad
 ERTHYGL 11 SWYDDOGION
 Diweddarwyd Chwefror 2022

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Corfforaethol Arweiniol</p> <p>Gwasanaethau Democrataidd</p> <p>*Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cymorth i'r Cabinet • Gwasanaethau Democrataidd • Dirprwy Swyddog Cofrestru Etholiadol • Dirprwy Swyddog Canlyniadau Gweithredol ar gyfer Etholiadau Seneddol • Dirprwy Swyddog Canlyniadau ar gyfer Etholiadau Llywodraeth Leol gan gynnwys Cyngorau Cymuned ac Etholiadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru • Dirprwy Swyddog Canlyniadau Lleol Ardal yr Heddlu • Cymorth i'r Aelodau • Cymorth Craffu • Gwasanaethau Cyfieithu • Cyfathrebu ac Ymgysylltu • Gwasanaethau Etholiadol • Cymorth Corfforaethol i Wasanaethau • Safonau'r Gymraeg

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Pobl a Threfniadaeth	<ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Awdurdodedig a Swyddog Awdurdodi: Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 • Adnoddau Dynol – Cyngori a Gweinyddu • Y Gyflogres a Budd-daliadau • Systemau Adnoddau Dynol • Datblygiad Sefydliadol • Dysgu a Datblygu corfforaethol • Iechyd a Diogelwch Corfforaethol • Ymgysylltu â'r staff a llesiant y gweithwyr • Cydraddoldeb i weithwyr

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol</p> <p>Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes</p> <p>*Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol</p> <p>*Unigolyn Cyfrifol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mabwysiadu Plant ac Oedolion Anabl • Pobl sy'n gadael Gofal • Plant sy'n Derbyn Gofal • Gwasanaethau Gofal wedi'i Gynllunio (Oedolion) • Gwasanaeth Diogelu Plant ac Oedolion gan gynnwys y Gwasanaeth Adolygu Annibynnol • Plant sydd angen gofal a chymorth • Gwasanaeth Camddefnyddio Sylweddau • Monitro Contractau (Gofal Cymdeithasol) a Sicrhau Ansawdd • Y trefniadau o ran Partneriaethau Rhanbarthol (Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014) • Swyddog Awdurdodedig a Swyddog Awdurdodi: Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 • Gwasanaethau Lles Meddyliol • Penderfynwr yr Asiantaeth - Plant

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol Porth Gofal Gwasanaethau Ymyrraeth wedi'i Thargeddu</p> <p>*Dirprwy Gyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Porth Gofal – Derbyn a Brysbennu • Storfeydd Cyfarpar Cymunedol Integredig • Gwasanaethau Ymyrraeth wedi'i Thargeddu – Oedolion a Phlant • Asesu anghenion gofal a chymorth – Oedolion a Phlant • Gwasanaethau Uniongyrchol (Gofal Preswyl Mewnol / Gofal Cartref / Cyfarpar) • Cydlynu Gofal Cartref • Porth Gofal • Gwasanaethau Maethu • Tai • Cofrestr Tai Cyffredin • Digartrefedd ac Opsiynau Tai • Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl • Effeithlonrwydd Ynni Cartref • Safonau Tai (Tai Amlfeddiannaeth, Achredu Landlordiaid ac Asiantaethau Gosod) • Gwasanaethau argyfwng y tu allan i oriau

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol</p> <p>Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd</p> <p>*Swyddog Priodol – Deddf Iechyd y Cyhoedd Rheoli Clefydau 1984</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Argyfyngau Sifil / Parhad Busnes a'r Fforwm Cydnerthedd Lleol • Partneriaethau Strategol, gan gynnwys y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a Diogelwch Cymunedol • Ymgysylltu a Chydraddoldeb • Polisi, Rheoli Risgiau a Chydylliant Cymunedol • Rhyddid Gwybodaeth, Cwynion, Canmoliaethau, Gwelliannau Corfforaethol • Cynllunio Busnes a Gwella • Perfformiad Corfforaethol ac Ymchwil • Trwyddedu • Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd • Iechyd Anifeiliaid • Diogelwch Bwyd a Safonau Bwyd • Safonau Masnach • Iechyd a Diogelwch (rheoleiddiol) • Rheoli'r Amgylchedd • Niwsans Statudol • Bwrdd Cynllunio Ardal Dyfed (Camddefnyddio Sylweddau) • Iechyd y Cyhoedd • Uwch Swyddog Awdurdodi – Deddf Enillion Troseddau 2002 • Swyddog Awdurdodedig a Swyddog Awdurdodi: Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 • Angladdau Iechyd y Cyhoedd • Claddedigaethau preifat • Safleoedd brwnt a phryfedog • Systemau Draenio • Cyflenwadau Dŵr Preifat • Ansawdd Aer • Adsefydlu Ffoaduriaid

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol</p> <p>Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cydweithrediad Seilwaith Canolbarth Cymru / Asiant Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru • Newid Hinsawdd • Gwasanaethau Dylunio (Priffyrdd) • Llifogydd a'r Arfordir • Priffyrdd/Pontydd • Darparu gwasanaethau yng nghyswllt Priffyrdd a Gwastraff • Trafnidiaeth Gyhoeddus • Cydweithio ym maes Trafnidiaeth Ranbarthol (TraCC) • Diogelwch y Ffyrdd • Rheoli Traffig • Gorfodi Parcio Sifil • Trafnidiaeth (gan gynnwys yr Uned Gorfforaethol Cludiant Teithwyr) • Cynllunio Trafnidiaeth (Lleol a Rhanbarthol) • Gwastraff • Cynnal a Chadw'r Priffyrdd • Gwasanaethau Amgylcheddol Lleol • Datblygu'r Priffyrdd • Gwasanaethau Trafnidiaeth

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Economi ac Adfywio	<ul style="list-style-type: none"> • Datblygu Economaidd • Adfywio Economaidd a Chymunedol • Cyllid a Grantiau • Grantiau Busnes • Canolfan Bwyd Cymru • Marchnad y Ffermwyr a Marchnadoedd eraill • Polisi Cynllunio • Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru • Ymgysylltu Rhanbarthol • Cynllunio Rhanbarthol • Twristiaeth a marchnata • Canolfannau Croeso; • Bywyd Gwyllt, yr Arfordir a Chefn Gwlad • Llwybrau Troed, Llwybrau Ceffylau a Chilffyrdd • Swyddog Priodol – Adran 78, Deddf Adeiladu 1984 (adeiladau peryglus) • Rheoli Datblygu (Cynllunio) • Cynllunio Gwlad a Thref • Cadwraeth • Gorfodi Cynllunio a Rheoli Adeiladu • Ystadau / Datblygu • Gwasanaethau Eiddo • Rheoli Asedau • Rheoli Prosiectau • Holl Adeiladau a Chynnal a Chadw Adeiladau • Gorfodi Sifil

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a Meysydd Cyfrifoldeb
	<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol</p> <p>Cyswllt Cwsmeriaid</p> <p>*Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth (SIRO)</p> <p>*Swyddog Priodol ar gyfer Cofrestru Sifil</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Archifau a Chofnodion Modern • Cefnogi a Datblygu TGCh Corfforaethol ac Addysg • Canolfannau Gwybodaeth i Gwsmeriaid • Cyswllt Cwsmeriaid / Lles y Gymuned • Diogelu Data gan gynnwys GDPR • TGCh • CLIC gan gynnwys Gwasanaethau Cefnogi Gwybodaeth i Deuluoedd • DEWIS • Cofrestru Sifil • Ceisiadau Mynediad Cyhoeddus • Rheoli Gwybodaeth • Gwasanaethau Llyfrgelloedd • Uned Reprograffeg • Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth

Swydd Prif Swyddog	Swydd Dirprwy Brif Swyddog	Swyddogaethau a meysydd cyfrifoldeb
	Swyddog Corfforaethol Arweiniol Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu *Swyddog Monitro	<ul style="list-style-type: none"> • Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol / Prif Swyddog Cyfreithiol • Gwasanaethau'r Crwner • Archwilio Mewnol • Archwilio Allanol a Rheoleiddwyr • Y berthynas â Swyddfa Archwilio Cymru • Llywodraethu Corfforaethol • Y Cyfansoddiad • Mynediad at wybodaeth • Dirprwy Swyddog Cofrestru Etholiadol • Moeseg a Safonau • Swyddog Monitro • Rhybuddion o Gynnig • Atgyfeiriadau / Ymchwiliadau o ran y Cod Ymddygiad ac Ombwdsmon • Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru • Uwch Swyddog Cyfrifol: Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000

11.1.4 Swyddi Statudol.

Bydd y Cyngor yn dynodi'r swyddi canlynol fel a ganlyn:

Swydd	Dynodiad
Prif Weithredwr	Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael	Prif Swyddog Cyllid - Swyddog Adran 151
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu	Swyddog Monitro
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd*	Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion a Diwylliant	Prif Swyddog Addysg
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes	Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol

*Dynodir gan Bwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd

Bydd swyddogaethau'r swyddi hynny fel y'u disgrifir yn Erthygl 11.2–11.8 isod.

11.1.5 Strwythur. Bydd Pennaeth y Gwasanaethau Cyflogedig yn pennu disgrifiad o strwythur adrannol cyffredinol y Cyngor ac yn rhoi cyhoeddusrwydd i hynny, gan ddangos y strwythur rheoli a sut y rhoddir swyddogion ar waith. Cyflwynir hyn yn Rhan 7 y Cyfansoddiad hwn.

11. 2 SWYDDOGAETHAU PENNAETH Y GWASANAETH CYFLOGEDIG

11.2.4 Y Cyngor yn cyflawni ei swyddogaethau. Bydd Pennaeth y Gwasanaethau Cyflogedig yn adrodd i'r Cyngor llawn ynglŷn â'r modd y cydlynir cyflawniad swyddogaethau'r Cyngor, nifer a graddfa'r swyddogion sy'n angenrheidiol ar gyfer cyflawni swyddogaethau, trefnu swyddogion a phenodi a rheoli swyddogion yn briodol.

11.2.5 Cyfyngiadau ar swyddogaethau. Ni all Pennaeth y Gwasanaethau Cyflogedig fod yn Swyddog Monitro ond gall ddal swydd y Prif Swyddog Cyllid os yw'n gyfrifydd cymwysedig.

11.3 SWYDDOGAETHAU'R SWYDDOG MONITRO

11.3.4 Cynnal y Cyfansoddiad. Bydd y Swyddog Monitro'n cadw fersiwn gyfredol o'r Cyfansoddiad a bydd yn sicrhau bod yr aelodau, y staff a'r cyhoedd yn cael rhwydd hynt i'w darllen.

11.3.5 Sicrhau y gwneir penderfyniadau yn gyfreithlon ac yn deg. Ar ôl ymgynghori â Phennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig a'r Prif Swyddog Cyllid, bydd y Swyddog Monitro'n adrodd i'r Cyngor llawn neu i'r Cabinet ynghylch swyddogaeth y Cabinet os yw o'r farn y byddai unrhyw gynnig, penderfyniad neu hepgoriad yn arwain at sefyllfa anghyfreithlon, neu os oes unrhyw benderfyniad neu hepgoriad wedi arwain at gamweinyddu. Byddai adroddiad o'r fath yn atal y cynnig neu'r penderfyniad rhag cael ei weithredu hyd nes bo'r adroddiad wedi ei ystyried.

11.3.6 Cefnogi'r Pwyllgor Moeseg a Safonau. Bydd y Swyddog Monitro a'r Dirprwy Swyddog Monitro yn cyfrannu at hybu a chynnal safonau uchel o ymddygiad drwy ddarparu cefnogaeth i'r Pwyllgor Moeseg a Safonau.

11.3.7 Derbyn adroddiadau. Bydd y Swyddog Monitro'n derbyn adroddiadau'r Ombwdsmon a phenderfyniadau tribiwnlysoedd achos neu dribiwnlysoedd achos interim a bydd yn gweithredu arnynt.

11.3.8 Cynnal ymchwiliadau. Bydd y Swyddog Monitro'n cynnal

ymchwiliadau i faterion y bydd yr Ombwdsmon yn eu cyfeirio ato/ati a bydd yn llunio adroddiadau neu argymhellion yn eu cylch at sylw'r Pwyllgor Safonau.

11.3.9 Swyddog Priodol ar gyfer mynediad at wybodaeth. Bydd y Swyddog Monitro'n sicrhau bod penderfyniadau Gweithredol, ynghyd â'r rhesymau dros y penderfyniadau hynny ac adroddiadau gan swyddogion perthnasol a phapurau cefndir, ar gael i'r cyhoedd mor fuan ag sy'n bosibl.

11.3.10 Cyngori ynglŷn ag a yw penderfyniadau'r Cabinet yn unol â'r gyllideb a'r fframwaith polisi. Bydd y Swyddog Monitro'n cyngori ynglŷn ag a yw penderfyniadau'r Cabinet yn unol â'r gyllideb a'r fframwaith polisi ai peidio.

11.3.11 Rhoi cyngor. Bydd y Swyddog Monitro, ar y cyd â'r Prif Swyddog Cyllid, yn rhoi cyngor ynglŷn â chwmpas y pwerau a'r awdurdod i wneud penderfyniadau, camweinyddu, amhriodoldeb ariannol, uniondeb a materion y mae a wnelont â'r gyllideb a'r fframwaith polisi i bob Cyngorydd a swyddog perthnasol

11.3.12 Cyfyngiadau ar swyddogaethau. Ni all Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig fod yn Swyddog Monitro nac yn Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd ond gall ddal swydd y Prif Swyddog Cyllid os yw'n gyfrifydd cymwysedig, Ni all Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd fod yn Swyddog Monitro nac yn Brif Swyddog Ariannol.

11.4 SWYDDOGAETHAU'R PRIF SWYDDOG CYLLID/SWYDDOG ADRAN 151

11.4.1 Sicrhau bod y penderfyniadau a wneir yn rhai cyfreithlon a'u bod yn ddarvoudus yn ariannol. Ar ôl ymgynghori gyda Phennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig a'r Swyddog Monitro, bydd y Prif Swyddog Cyllid yn adrodd i'r Cyngor llawn neu i'r Cabinet ynghylch swyddogaeth y Cabinet, ac archwilydd allanol y Cyngor os bydd o'r farn y byddai unrhyw gynnig, penderfyniad neu ddull o weithredu yn peri gwariant anghyfreithlon, neu maent yn anghyfreithlon ac yn debygol o achosi colled neu ddiffyg neu os

yw'r Cyngor ar fin cofnodi eitem o'r cyfrifon yn anghyfreithlon.

11.4.2 Gweinyddu materion ariannol. Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn gyfrifol am weinyddu materion ariannol y Cyngor.

11.4.3 Cyfrannu at reolaeth gorfforaethol Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn cyfrannu at reolaeth gorfforaethol y Cyngor, yn benodol felly drwy ddarparu cyngor ariannol proffesiynol.

11.4.4 Rhoi cyngor. Bydd y Prif Swyddog Cyllid, ar y cyd â'r Swyddog Monitro, yn rhoi cyngor ynglŷn â chwmpas pwerau ac awdurdod i wneud penderfyniadau, camweinyddu, amhriodoldeb ariannol, uniondeb a materion y mae a wnelont â'r gyllideb a'r fframwaith polisi i'r Cynghorwyr i gyd, a bydd yn cefnogi ac yn cynghori'r Cynghorwyr a'r swyddogion yn eu gwahanol rolau.

11.4.5 Rhoi gwybodaeth ariannol. Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn darparu gwybodaeth ariannol i'r cyfryngau, i'r cyhoedd ac i'r gymuned fel y bo'n briodol.

11.5 SWYDDOGAETHAU PENNAETH Y GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

11.5.1 rhoi cymorth a chyngor:

- i'r Cyngor mewn perthynas â'i gyfarfodydd
- i bwyllgorau'r Cyngor ac i aelodau'r pwyllgorau hynny
- i unrhyw Gydbwyllgor y mae'r Cyngor yn gyfrifol am ei drefnu ac i aelodau'r Cydbwyllgor hwnnw mewn perthynas â swyddogaethau Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'r Cyngor, aelodau'r Cyngor, aelodau'r Cabinet a'r swyddogion.
- i bob aelod o'r Cyngor wrth iddo gyflawni rôl aelod o'r Cyngor
- i hybu rôl Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'r Cyngor
- i lunio adroddiadau a gwneud argymhellion mewn cysylltiad â nifer y staff y mae eu hangen i gyflawni swyddogaethau democrataidd, a'u graddau, a phenodi, trefnu a rheoli'r staff hynny'n briodol

- i unrhyw swyddogaethau eraill a bennir gan Weinidogion Cymru.

11.6 SWYDDOGAETHAU'R PRIF SWYDDOG ADDYSG

11.6.1. Ymgymryd â'r dyletswyddau statudol y mae'n ofynnol i Brif Swyddog Addysg eu cyflawni fel yr amlinellir yn adran 532, Deddf Addysg 1996

11.7 SWYDDOGAETHAU CYFARWYDDWR STATUDOL Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL

11.7.1. Amlinellir Swyddogaethau Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol yn Rhan 4, Dogfen P.

11.8 DYLETSWYDD I DDARPARU ADNODDAU DIGONOL I'R SWYDDOGION STATUDOL

11.8.1 Bydd y Cyngor yn darparu pa bynnag swyddogion, swyddfeydd ac adnoddau eraill ar gyfer y Swyddog Monitro, y Prif Swyddog Cyllid / Swyddog Adran 151, Cyfarwyddwr statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol, y Prif Swyddog Addysg a Phennaeth y Gwasanaethau Democrataidd fel y bo'n briodol yn eu barn hwy ac yn ddigonol iddynt gyflawni eu dyletswyddau.

11.9 YMDDYGIAD

Bydd y swyddogion yn cydymffurfio â Chod Ymddygiad y Swyddogion a'r Protocol ynglŷn â chysylltiadau rhwng Swyddogion/Aelodau fel y'u ceir yn Rhan 5 y Cyfansoddiad hwn.

11.10 CYFLOGAETH

Wrth recriwtio, dethol a diswyddo swyddogion dylid cydymffurfio â'r Rheolau sy'n ymwneud â Chyflogi Swyddogion a geir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

ERTHYGL 12 – GWNEUD PENDERFYNIADAU

12.1 CYFRIFOLDEB DROS WNEUD PENDERFYNIADAU

Bydd y Cyngor yn cyhoeddi ac yn cadw'n gyfredol gofnod o ba ran o'r Cyngor neu unigolyn sy'n gyfrifol am wahanol fathau o benderfyniadau neu benderfyniadau sy'n ymwneud â meysydd neu swyddogaethau neilltuol. Mae'r cofnod hwn i'w weld yn Rhan 3 y Cyfansoddiad hwn.

12.2 EGWYDDORION GWNEUD PENDERFYNIADAU

Gwneir holl benderfyniadau'r Cyngor yn unol â'r egwyddorion canlynol:

- 12.2.1 Cymesuredd (h.y. rhaid i unrhyw gamau a gymerir fod yn gymesur â'r hyn yr ydych yn ceisio ei gyflawni);
- 12.2.2 ymgynghori priodol a chynghor proffesiynol oddi wrth y swyddogion ;
- 12.2.3 parchu cydraddoldeb a hawliau dynol;
- 12.2.4 rhagdybiaeth o blaid bod yn agored;
- 12.2.5 eglurder ynghylch yr amcanion a'r canlyniadau a ddymunir.
- 12.2.6 Cadw cofnod priodol o'r rhesymau dros y penderfyniad, unrhyw fuddiannau personol a buddiannau sy'n rhagfarnu ynghyd ag unrhyw ollyngiadau i siarad a roddir gan Bwyllgor Moeseg a Safonau'r Cyngor.
- 12.2.7 Cymryd pob cam rhesymol a/neu roi sylw dyledus i:
 - 12.2.7.1 cwrdd â'r egwyddorion a'r nodau a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, wrth gyflawni ei swyddogaethau;
 - 12.2.7.2 dymunoldeb lleihau anghydraddoldebau canlyniad sy'n deillio o anfantais economaidd-gymdeithasol (yn unol â Deddf Cydraddoldeb 2010); a
 - 12.2.7.3 Polisi Atal Caethwasiaeth a Datganiad Blynyddol Atal Caethwasiaeth y Cyngor (yn unol â Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015).

12.3 PENDERFYNIADAU A GEDWIR I'R CYNGOR LLAWN

Gwneir penderfyniadau sy'n ymwneud â'r swyddogaethau a restrir yn Erthygl 4.1 gan y Cyngor llawn ac ni fyddant yn cael eu dirprwyo.

12.4 GWNEUD PENDERFYNIADAU YN Y CYNGOR LLAWN

Yn amodol ar Erthygl 12.8 a Rhan 3.5 ynghylch camau brys, bydd cyfarfod y Cyngor yn dilyn Rheolau Gweithdrefn y Cyngor ac unrhyw Weithdrefnau perthnasol eraill a nodir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn wrth ystyried unrhyw fater.

12.5 GWNEUD PENDERFYNIADAU YN Y CABINET

Yn amodol ar Erthygl 12.8, bydd y Cabinet yn dilyn Rheolau Gweithdrefn y Cabinet ac unrhyw weithdrefnau perthnasol eraill a nodir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn wrth ystyried unrhyw fater.

12.6 GWNEUD PENDERFYNIADAU YN Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU

Bydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n dilyn y Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu ac unrhyw weithdrefnau perthnasol eraill a nodir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn wrth ystyried unrhyw fater.

12.7 GWNEUD PENDERFYNIADAU MEWN PWYLLGORAU AC IS-BWYLLGORAU ERAILL A SEFYDLIR GAN Y CYNGOR

Yn amodol ar Erthygl 12.8, bydd Pwyllgorau ac Is-bwyllgorau eraill y Cyngor yn dilyn y rhannau hynny o Reolau Gweithdrefn y Cyngor ac unrhyw weithdrefnau perthnasol eraill a nodir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn fel ag y maent yn berthnasol iddynt.

12.8 CYRFF O'R CYNGOR SY'N GWEITHREDU FEL TRIBIWNLYSOEDD YN GWNEUD PENDERFYNIADAU

Pan fydd y Cyngor, Cynghorydd neu swyddog/swyddogion sy'n gweithredu fel tribiwnlys neu mewn dull lled-farnwrol neu yn penderfynu/yn ystyried (ac eithrio at ddibenion rhoi cyngor) hawliau sifil a rhwymedigaethau neu gyfrifoldeb troseddol rhywun, bydd gofyn dilyn gweithdrefn briodol sy'n unol â gofynion cyfiawnder naturiol a'r hawl i brawf teg a gynhwysir yn Erthygl 6 y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol.

ERTHYGL 13 – CYLLID, CONTRACTAU A MATERION CYFREITHIOL

13.1 RHEOLAETH ARIANNOL

Caiff materion ariannol y Cyngor eu rheoli'n unol â'r rheolau ariannol a geir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

13.2 CONTRACTAU

Bydd pob contract a wneir gan y Cyngor yn cydymffurfio â'r Rheolau Gweithdrefn Contractau a geir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

13.3 ACHOSION CYFREITHIOL

Awdurdodir y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu i gychwyn, amddiffyn neu gyfranogi o unrhyw achosion cyfreithiol mewn unrhyw achos lle bo'n angenrheidiol gweithredu yn y fath fodd i gyflawni penderfyniadau'r Cyngor neu mewn unrhyw achos lle bo y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu o'r farn bod camau o'r fath yn angenrheidiol i warchod buddiannau'r Cyngor.

13.4 DILYSU DOGFENNAU

Lle bo unrhyw ddogfen yn angenrheidiol i unrhyw weithdrefnau neu achosion cyfreithiol ar ran y Cyngor, caiff ei harwyddo gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu a/neu rywun arall a awdurdodir gan y Cyngor, onid oes deddfiad yn awdurdodi neu'n mynnu fel arall. Gweinyddir pob contract yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn Contractau.

13.5 SÊL GYFFREDIN Y CYNGOR

Cedwir Sêl Gyffredin y Cyngor mewn lle diogel yng ngofal y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu. Bydd penderfyniad gan y Cyngor, neu unrhyw ran ohono, yn awdurdod digonol i selio unrhyw ddogfen sy'n angenrheidiol i weithredu'r penderfyniad. Gosodir y Sêl Gyffredin ar y dogfennau hynny mae'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd, y Swyddog Monitro neu'r Prif Weithredwr o'r farn y dylid eu selio. Pan osodir y Sêl Gyffredin bydd y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd, y Swyddog Monitro neu'r Prif Weithredwr neu rywun arall a awdurdodir gan y Cyngor yn ardystio hynny.

ERTHYGL 14 – ADOLYGU A DIWYGIO'R CYFANSODDIAD

14.1 DYLETSSWYDD I FONITRO AC ADOLYGU'R CYFANSODDIAD

Bydd y Swyddog Monitro a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd yn monitro ac yn adolygu gweithrediad y Cyfansoddiad i sicrhau bod amcanion ac egwyddorion y Cyfansoddiad yn cael eu cyflawni'n llawn ac i wneud unrhyw fân welliannau i'r Cyfansoddiad fel bo angen.

14.2 Un o rolau allweddol y Swyddog Monitro a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd yw bod yn ymwybodol o gryfderau a gwendidau'r Cyfansoddiad a fabwysiedir gan y Cyngor. Bydd y Swyddog Monitro yn cyflawni'n bersonol unrhyw fân newidiadau a gwneud argymhellion ynglŷn â ffyrdd y gellid ei ddiwygio er mwyn cyflawni'r amcanion a geir yn Erthygl 1 yn well. Wrth ymgymryd â'r dasg hon gallai'r Swyddog Monitro:

- 14.2.1 arsylwi ar gyfarfodydd gwahanol rannau'r strwythur aelodau a swyddogion;
- 14.2.2 ymgymryd â thrywydd archwilio ar sampl o benderfyniadau;
- 14.2.3 cofnodi a dadansoddi materion y bydd yr aelodau, y swyddogion, y cyhoedd a rhanddeiliaid perthnasol eraill yn eu codi gyda nhw;
- 14.2.4 cymharu arferion y Cyngor hwn ag arferion awdurdodau tebyg eraill, neu enghreifftiau cenedlaethol o arferion da.

14.3 NEWIDIADAU I'R CYFANSODDIAD

Newidiadau i adlewyrchu materion deddfwriaethol a strwythurol a mân faterion

- 14.3.1 Bydd newidiadau (ac eithrio mân faterion) i'r cyfansoddiad yn cael eu cymeradwyo gan y Cyngor ar ôl i'r Swyddog Monitro ystyried y cynnig, mewn ymgynghoriad â Gweithgor Trawsbleidiol y Cyngor ar gyfer y Cyfansoddiad, yn ôl yr angen (gweler Adran 2 Rhan 7)
- 14.3.2 Pan gynigir newid o ffurf o Weithrediaeth gydag Arweinydd a Chabinet, i ffurf o Weithrediaeth gyda Maer neu i'r

gwrthwyneb, rhaid i'r Cyngor gymryd camau rhesymol i ymgynghori ag etholwyr lleol a phobl eraill sydd â diddordeb yn yr ardal.

14.4 CYNNAL Y CYFANSODDIAD

Bydd y Swyddog Monitro a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd yn cynnal fersiwn gyfredol o'r Cyfansoddiad a bydd yn sicrhau ei fod ar gael yn eang i'r Aelodau, y staff a'r cyhoedd fedru droi ato a'i ddarllen. Bydd copi o Gyfansoddiad y Cyngor yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor.

ERTHYGL 15 – ATAL, DEHONGLI A CHYHOEDDI'R CYFANSODDIAD

15.1 ATAL Y CYFANSODDIAD

Mae'r Erthygl hon yn sicrhau na ellir atal erthyglau'r Cyfansoddiad. Mae hyn yn rhoi sicrwydd a sefydlogrwydd i agweddau sylfaenol o waith y Cyngor. Mae'n caniatáu, fodd bynnag, i Reolau Gweithdrefn gael eu hatal ar yr amod y byddai hynny'n esgor ar ganlyniadau a fyddai'n gyson â phwrrpasau'r Cyfansoddiad fel y nodir yn Erthygl 1.

- 15.1.1 Ni ellir atal Erthyglau'r Cyfansoddiad hwn. Gall y Cyngor llawn atal Rheolau Gweithdrefn y Cyngor a nodir isod yn gyfan gwbl neu'n rhannol i'r graddau a ganiateir o fewn y Rheolau hynny a'r ddeddf.
- 15.1.2 Ni ddylid cyflwyno cynnig i atal unrhyw reolau heb rybudd oni bai fod o leiaf hanner y nifer llawn o Gynghorwyr yn bresennol. Bydd graddau a hyd yr ataliad yn gymesur â'r canlyniad y ceisir ei gyflawni, gan ystyried pwrrpasau'r Cyfansoddiad fel y nodir yn Erthygl 1.
- 15.1.3 Gellir atal unrhyw un o Reolau Gweithdrefn y Cyngor ac eithrio'r rhai sydd wedi eu diffinio'n rhai mandadol yn Rheoliadau'r Awdurdodau Lleol (Rheolau Sefydlog) 1993 yn unol ag Erthygl 15.1.

15.2 DEHONGLI

- 15.2.1 Lle bo'r Cyfansoddiad yn caniatáu i'r Cyngor ddewis rhwng gwahanol gamau gweithredu, bydd y Cyngor yn dewis yr hyn y cred sydd agosaf at y pwrrpas a nodir yn Erthygl 1 bob tro.
- 15.2.2 Ni chaiff dyfarniadau Cadeirydd y Cyngor ynglŷn â chynnwys neu weithrediad y Cyfansoddiad hwn, nac ynghylch unrhyw drafodion eraill parthed y Cyngor hwn, eu herio mewn unrhyw gyfarfod o'r Cyngor. Wrth ei ddehongli yn y fath fodd bydd gofyn ystyried pwrrpasau'r Cyfansoddiad fel y nodir yn Erthygl 1 ac unrhyw ganllaw neu gyngor a geir gan y Swyddog Monitro.
- 15.2.3 Bydd i'r geiriau, yr ymadroddion a'r termau canlynol yr ystyron a roddir iddynt isod onid yw'r cyd-destun yn awgrymu'n wahanol neu onid yw'r ddeddf yn dweud yn wahanol.

Gair, ymadrodd neu derm	Ystyr
Aelod	Oni nodir fel arall, golyga hyn aelod o bwyllgor neu gorff y mae'r rheol neu'r gofyniad yn berthnasol iddynt
Aelodau'r Cabinet	Arweinydd a Dirprwy Arweinydd y Cyngor ac unrhyw Gynghorydd a benodir gan Arweinydd y Cyngor yn unol ag adran 11 (3) (b) Deddf Llywodraeth Leol 2000 ac a gyhoeddir gan Arweinydd y Cyngor Sir.
Arweinydd	Arweinydd y Weithrediaeth fel y diffinnir yn adrannau 11 (2) (A) a 48 Deddf Llywodraeth Leol 2000
Cabinet	Cabinet y Cyngor fel y diffinnir yn adran 11 Deddf Llywodraeth Leol 2000
Cadeirydd	Y sawl a etholir fel Cadeirydd y Pwyllgor neu a benodir fel Cadeirydd is-bwyllgor neu yn ei absenoldeb Is-gadeirydd y cyfryw bwyllgor neu is-bwyllgor lle mae un wedi ei ethol neu ei benodi neu'r sawl sy'n llywyddu yn y cyfarfod o'r pwyllgor neu'r is-bwyllgor.
Cod Ymddygiad yr Aelodau	Y Cod Ymddygiad a fabwysiadwyd gan y Cyngor yn unol ag adran 51 Deddf Llywodraeth Leol 2000
Cyfansoddiad	Y cyfansoddiad, fel y'i diwygiwyd
Cyfarfod	Cyfarfod o'r Cyngor neu bwyllgor yn ôl yr achos
Cyfarfod o'r Cyngor	Y Cyngor yn cwrdd ynghyd yn unol ag Atodlen 12 Deddf Llywodraeth Leol 1972
Cyfarwyddwr Corfforaethol	Person sydd wedi'i ddynodi felly gan y Cyngor.
Cynghorydd	Aelod o'r Cyngor
Cynghorydd (Cynghorwyr) Lleol	Cynghorydd (Cynghorwyr) dros unrhyw ardal(oedd) y mae'r busnes y mae'r Cyngor yn ei ystyried yn berthnasol iddo.
Cyngor	Cyngor Sir Ceredigion yn gweithredu drwy unrhyw ddulliau y gall eu mabwysiadu'n gyfreithiol.
Deddf 1972	Deddf Llywodraeth Leol 1972
Deddf 1989	Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989
Deddf 2000	Deddf Llywodraeth Leol 2000
Dirprwy Arweinydd	Aelod a ddewisir i ddirprwyo dros Arweinydd y Cyngor
Diwrnodau Clir	Nifer y diwrnodau rhwng y diwrnod pan fydd y ddogfen ar gael i'w

	harchwilio neu ei hanfon at y Cyngorwyr a dyddiad y cyfarfod y mae'n berthnasol iddo ond mae'n cynnwys unrhyw ddiwrnodau a ddigwydd rhyngddynt pan fydd y ddogfen ar gael i'w harchwilio gan y cyhoedd.
--	---

Gair, ymadrodd neu derm	Ystyr
Diwrnod Gwaith	Unrhyw ddiwrnod y bydd prif swyddfeydd y Cyngor ar agor fel arfer ac er mwyn gwarchod rhag amwysedd ni fydd yr ymadrodd 'diwrnodau gwaith clir' yn cynnwys y diwrnod y rhoddir rhybudd neu y bydd y dogfennau ar gael ar gyfer eu harchwilio neu eu hanfon at y Cyngorwyr fel y bo'r achos a dyddiad y cyfarfod y mae'n berthnasol iddo.
Erthygl	Erthygl o'r Cyfansoddiad hwn
Fframwaith Polisi	Y cynlluniau a'r strategaethau y cyfeirir atynt yn Erthygl 4 paragraff 4.1. y Cyfansoddiad
Galw i mewn	Cyfeirio penderfyniad gweithredol yn unol â Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu
Grŵp Gwleidyddol	Grŵp gwleidyddol fel y diffinnir gan Reoliadau Llywodraeth Leol (Pwyllgorau a Grwpiau Gwleidyddol) 1990 fel y'i diwygiwyd gan Reoliadau (Diwygiad) 1991 a 1993
Grŵp Mwyafrif	Grŵp gwleidyddol y bydd naill ai (a) mwy na hanner aelodau'r Cyngor; neu (b) yn union hanner aelodau'r Cyngor, gan gynnwys y Cadeirydd yn perthyn
Gweithiwr	Un o weithwyr y Cyngor
Gwybodaeth eithriedig	Gwybodaeth fel y disgrifir yn Atodlen 12A Deddf Llywodraeth Leol 1972 fel y'i diwygiwyd ac yn fwy penodol fel y nodir yn Erthygl 10.4, Dogfen B, Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn (Rheolau Gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth)
Gwybodaeth gyfrinachol	Gwybodaeth gyfrinachol fel y diffinnir yn adran 100A(3) Deddf Llywodraeth Leol 1972 fel y diwygiwyd ac fel y nodir yn fwy manwl ym Mharagraff 10.4, Dogfen B yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn (Rheolau Gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth)
Nifer yr aelodau	O ran y Cyngor, y nifer o bobl a all yn yr amser dan sylw weithredu fel aelodau o'r Cyngor, ac o ran pwyllgor, y nifer o bobl a all yn yr

	amser dan sylw weithredu fel aelodau sy'n pleidleisio o'r corff hwnnw
Ombwdsmon	Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
Penderfyniad y Cabinet	Penderfyniad a wneir er mwyn cyflawni Swyddogaeth Weithrediaeth

Gair, ymadrodd neu derm	Ystyr
Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig	Swyddog o'r Cyngor a ddynodir felly gan y Cyngor o dan adran 4 Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989
Gair, ymadrodd neu derm	Ystyr
Portffolio Cabinet	Un o feysydd gweithgareddau'r Cyngor Sir a ddyrennir gan Arweinydd y Cyngor i Aelod Cabinet ac a gyhoeddir gan Arweinydd y Cyngor.
Prif Swyddog	rhywun a ddynodir felly gan y Cyngor.
Prif Weithredwr	Y sawl a benodwyd gan y Cyngor ac a fydd hefyd yn "Bennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig" o dan Adran 4(1) Deddf Llywodraeth Leol a Thai, 1989
Pwyllgor	Pwyllgor neu is-bwyllgor o'r Cyngor
Pwyllgor Rheoleiddio	Unrhyw bwyllgor gyda swyddogaethau rheoleiddio cydnabyddedig, er enghraifft, Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, Pwyllgor Trwyddedu, Pwyllgor Rheoli Datblygu.
Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu	Y pwyllgorau hynny o'r Cyngor a benodir yn unol ag Erthygl 6
Rhaglen Waith i'r Dyfodol	Y cynllun busnes y cytunwyd arno i'w gyhoeddi'n chwarterol, gan nodi'r busnes y bydd y Cabinet a'r Pwyllgorau Craffu'n ymdrin ag ef am gyfnod o 12 mis
Rheolau Gweithdrefn Ariannol	Y rheolau a enwir felly yn Rhan 4 y Cyfansoddiad.
Rheolau Gweithdrefn y Cabinet	Y rheolau a enwir felly yn Rhan 4 y Cyfansoddiad
Rheolau Gweithdrefn Contractau	Y Rheolau Sefydlog sy'n ymwneud â Chontractau a'r Rheolau Caffael a nodir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad
Rheolau Gweithdrefn Craffu	Y rheolau a enwir felly yn Rhan 4 y Cyfansoddiad.
Rheolau Gweithdrefn Cyflogaeth	Y rheolau a nodir felly yn Rhan 4 y Cyfansoddiad
Rheolau Gweithdrefn y Cyngor	Y rheolau a enwir felly yn Rhan 4 y Cyfansoddiad.

Gair, ymadrodd neu derm	Ystyr
Rheolau Gweithdrefn y Gyllideb a'r Fframwaith Polisi	Y rheolau a enwir felly yn Rhan 4 y Cyfansoddiad.
Rheolau Gweithdrefn Mynediad at Wybodaeth	Y rheolau a enwir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad.
Rhestr o Gynabyddiaeth Ariannol Aelodau	Y cynllun a gyfeirir ato yn Rhan 4 y Cyfansoddiad
Sir	Sir Ceredigion
Swyddogaeth Gweithrediaeth	Un o swyddogaethau'r Cyngor y bernir ei bod yn swyddogaeth gweithrediaeth yn unol ag adran 13 Deddf Llywodraeth Leol 2000
Swyddog Monitro	Swyddog y Cyngor a ddynodir gan y Cyngor o dan adran 5 Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989
Swyddog Priodol	At bob diben (ac eithrio Cofrestru Sifil a phan nodir fel arall) Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd yw'r Swyddog Priodol ac yn ei absenoldeb / ei habsenoldeb, ystyrir mai'r Swyddog Monitro yw'r Swyddog Priodol.
Swyddog Statudol	At ddiben y Cyfansoddiad hwn, Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, y Swyddog Monitro / y Swyddog Priodol, y Prif Swyddog Cyllid (Adran 151), Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd
Ysgrifennu	Caiff y rheidrwydd i gyflwyno rhywbeth yn ysgrifenedig ei ddiwallu drwy gyflwyno e-bost i gyfeiriad sydd wedi ei bennu at y diben hwnnw gan y Swyddog Priodol ar yr amod ei fod yn cael ei drosglwyddo gan y Cynghorydd dan sylw o gyfeiriad e-bost y Cynghorydd hwnnw ac o dan yr amgylchiadau hynny ystyrir ei fod wedi ei lofnodi gan y Cynghorydd dan sylw.
Mae unrhyw gyfeiriad yn Rheolau Gweithdrefn y Cyngor at baragraff sydd wedi'i rifo, onid yw'r cyd-destun yn awgrymu'n wahanol, yn gyfeiriad at y paragraff a'r rhif hwnnw yn y Rheol benodol honno.	

15.2.4 Bydd pob cyfeiriad at unrhyw statudau neu ddarpariaethau statudol yn cynnwys cyfeiriad at y canlynol:

15.2.4.1 y statud neu'r ddarpariaeth statudol honno fel y byddant yn cael eu diwygio, eu hymestyn, eu hailddeddfu neu'u cydgyfnerthu o dro i dro; ac

15.2.4.2 pob offeryn a phob gorchymyn statudol a wneir yn unol â hynny.

15.2.5 Bydd y geiriau hynny sy'n cyfeirio at yr unigol yn unig yn cynnwys y lluosog ac i'r gwrthwyneb hefyd.

15.2.6 Bydd y geiriau hynny sy'n cyfeirio at ryw neu genedl enw neilltuol yn cynnwys y rhyw arall yn ogystal.

15.2.7 Mae'r penawdau sydd yn y ddogfen hon wedi eu gosod er hwylustod yn unig ac ni fyddant yn effeithio ar gynnwys na dehongliad y Cyfansoddiad hwn.

15.2.8 Bydd cyfeiriadau at weithiwr dynodedig o'r Cyngor yn cynnwys (onid yw'r ddeddf yn dweud bod y swyddogaeth, y weithred neu gyffelyb i'w chyflawni gan y person hwnnw'n unig) rhywun a awdurdodir yn briodol i weithredu dros y person hwnnw neu ar ei ran ar yr amod bod y gweithiwr dynodedig at ddibenion y Cyfansoddiad yn parhau'n atebol i'r Cyngor.

15.2.9 Bernir bod cyfeiriadau at swyddi neu ddynodiadau'n cynnwys y gweithwyr sy'n cyflawni'r swyddogaethau hynny ar y pryd lle bo'r swyddi neu enwau'r dynodiadau wedi eu newid neu mae'r swyddogaethau wedi eu hailddyrannu a lle bo cyfeiriad at deitl cyffredinol (e.e. Cyfarwyddwr Corfforaethol, Swyddog Arweiniol Corfforaethol) bydd y cyfeiriad hwnnw'n cynnwys swyddi eraill beth bynnag yw eu dynodiadau neu eu henwau ac y maent yn cyfateb o ran yr haen reoli neu'r cyfrifoldeb.

15.3 CYHOEDDI'R CYFANSODDIAD

15.3.1 Bydd y Swyddog Monitro'n sicrhau bod gan bob aelod o'r Cyngor fynediad at gopi electronig neu gopi printiedig o'r Cyfansoddiad hwn ar ôl iddo gael datganiad o dderbyn swydd yr unigolyn wedi i'r aelod gael ei ethol i'r Cyngor am y tro cyntaf.

15.3.2 Bydd y Swyddog Monitro'n sicrhau bod copïau ar gael i'w harchwilio yn swyddfeydd y Cyngor ac mewn lleoliadau priodol eraill, bod y ddogfen yn cael ei chyhoeddi ar wefan y Cyngor a bod aelodau o'r wasg leol a'r cyhoedd yn medru prynu copi am dâl sy'n cynrychioli dim mwy na chost darparu'r copi.

RHAN 3

CYFRIFOLDEB DROS

SWYDDOGAETHAU

Cynnwys

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR	3
Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU SY'N YMWNEUD Â DEWIS LLEOL.....	24
Rhan 3.3 (Tabl 3) Pwyllgorau'r Cyngor.....	37
Rhan 3.4 (Tabl 4) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CABINET.....	51
Rhan 3.5 CYNLLUN DIRPRWYO I SWYDDOGION.....	64

A. Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
1. Pŵer i benderfynu ynghylch ceisiadau am ganiatâd cynllunio	Adrannau 70(1)(a) a (b) a 72 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.	Pwyllgor Rheoli Datblygu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol : Economi ac Adfywio
2. Pŵer i benderfynu ynghylch ceisiadau i ddatblygu tir heb gydymffurfio â'r amodau a oedd ynghlwm yn flaenorol	Adran 73 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
3. Pŵer i roi caniatâd cynllunio ar gyfer datblygiad sydd eisoes wedi ei godi	Adran 73A Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
4. Pŵer i wrthod penderfynu ynghylch cais am ganiatâd cynllunio.	Adran 70A Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
5. Dyletswyddau sy'n ymwneud â gwneud penderfyniadau ynghylch ceisiadau cynllunio	Adrannau 69, 76 a 92 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 ac Erthyglau 8, 10 hyd 13, 15 hyd 22 a 25 a 26 Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Gweithdrefnau Datblygu Cyffredinol) 1995 (S.I. 1995/419) a chyfarwyddiadau a wnaethpwyd o dan y Gorchymyn uchod		
6. Pŵer i benderfynu ynghylch ceisiadau am ganiatâd cynllunio a wnaethpwyd gan awdurdod lleol, boed hynny ar ei ben ei hun neu ar y cyd â rhywun arall	Adran 316 of Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 a Rheoliadau Cyffredinol Cynllunio Gwlad a Thref 1992 (S.I. 1992/1492).		

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

Tabl 3.2 Cyfrifoldeb dros Swyddogaethau'r Cyngor sy'n Ymwneud â Dewis Lleol

Cymeradwywyd gan y Cyngor ar 21 Mawrth 2019 Diweddarwyd 20 Mehefin 2019

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
A. Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu			
7. Pŵer i benderfynu, cymeradwyo a chytuno ynghylch materion penodol eraill sy'n ymwneud â gweithredu hawliau datblygu a ganiateir.	Rhannau 6, 7, 11, 17, 19, 20, 21 hyd 24, 30 a 31 Atodlen 2 Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Datblygu Cyffredinol a Ganiateir) 1995 (S.I. 1995/418).		
8. Pŵer i wneud rhwymedigaeth gynllunio, i reoleiddio datblygiad neu ddefnydd tir	Adran 106 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
9. Pŵer i roi tystysgrif o ddefnydd cyfreithlon cyfredol neu arfaethedig neu dystysgrif datblygiad cyfreithlon.	Adrannau 191(4) a 192(2) Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
10. Pŵer i gyflwyno hysbysiad cwblhau	Adran 94(2) Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
11. Pŵer i roddi caniatâd i arddangos hysbysebion.	Adran 220 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 a Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Rheoli Hysbysebion) 1992.		
12. Pŵer i awdurdodi mynediad ar dir	Adran 196A Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.	Pwyllgor Rheoli Datblygu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
13. Pŵer i fynnu bod rhywun yn dirwyn defnydd tir i ben	Adran 102 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
14. Pŵer i gyflwyno hysbysiad tramgwyddo cynllunio, hysbysiad tor-amod neu hysbysiad atal gwaith.	Adrannau 171C, 187A a 183(1) Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
15. Pŵer i gyflwyno hysbysiad gorfodi	Adran 172 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
A. Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
16. Pŵer i gyflwyno cais am waharddeb er mwyn atal tor-amod cynllunio	Adran 187B Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
17. Pŵer i benderfynu ynghylch ceisiadau am ganiatâd sylweddau peryglus a phwerau cysylltiedig.	Adrannau 9(1) a 10 Deddf Cynllunio (Sylweddau Peryglus) 1990 (c. 10).		
18. Dyletswydd i benderfynu pa amodau sy'n briodol i ganiatâd cynllunio ar hen safleoedd mwyngloddio, caniatâd cynllunio perthnasol sy'n ymwneud â safleoedd segur neu weithredol Rhan I neu II, neu ganiatâd mwynau sy'n ymwneud â safleoedd mwyngloddio.	Paragraff 2(6)(a) Atodlen 2 Deddf Cynllunio ac Iawndal 1991, paragraff 9(6) Atodlen 13 Deddf yr Amgylchedd 1995 (c. 25) a pharagraff 6(5) Atodlen 14 y ddeddf honno.		
19. Pŵer sy'n ei gwneud hi'n ofynnol i gynnal a chadw tir yn briodol	Adran 215(1) Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
20. Pŵer i benderfynu ynghylch ceisiadau am ganiatâd adeiladau rhestredig a phwerau cysylltiedig.	Adrannau 16(1) a (2), 17 a 33(1) Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990 (c. 9).		
21. Pŵer i benderfynu ynghylch ceisiadau parthed caniatâd ardal gadwraeth	Adran 16(1) Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990, fel bo'n briodol o dan Adran 74(3) y Ddeddf honno.		

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.1 (Tabl 1) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
A. Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
22. Dyletswyddau sy'n ymwneud â cheisiadau ar gyfer caniatâd adeiladau rhestredig a chaniatâd ardal gadwraeth	Adran 13(1) Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990 a Rheoliadau 3 hyd 13 Rheoliadau Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) Rheoliadau 1990 a pharagraff 127 Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 61/96: Cynllunio a'r Amgylchedd Hanesyddol: Adeiladau Hanesyddol ac Ardaloedd Cadwraeth.		
23. Pŵer i gyflwyno hysbysiad cadw adeilad, a phwerau cysylltiedig.	Adrannau 3(1) a 4(1) Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.	Pwyllgor Rheoli Datblygu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol : Economi ac Adfywio
24. Pŵer i gyflwyno hysbysiad gorfodi adeilad rhestredig.	Adran 38 Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.		
25. Pwerau i gaffael adeilad rhestredig sydd mewn cyflwr gwael ac i gyflwyno hysbysiad trwsio .	Adrannau 47 a 48 Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.		
26. Pŵer i gyflwyno cais am waharddeb parthed adeilad rhestredig.	Adran 44A Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.		
27. Pŵer i ymgymryd â gwaith brys	Adran 54 Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Adeiladau mewn Ardaloedd Cadwraeth) 1990.		
28. Pŵer sy'n ymwneud â gwaith mwynau.	Atodlen 9 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
A. Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
29. Pŵer sy'n ymwneud â llwybrau troed a llwybrau ceffyl	Adran 257 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
30. Pŵer i gyflwyno tystysgrif datblygiad arall priodol	Adran 17 Deddf Iawndal Tir 1961 (c. 33).		
31. Dyletswyddau o ran hysbysiadau prynu.	Adrannau 137-144 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		
32. Pwerau o ran hysbysiadau malltod.	Adrannau 149-171 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
B.Swyddogaethau trwyddedu a chofrestru (os nad ydynt wedi eu cynnwys mewn paragraffau eraill o'r Atodlen hon)			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
1. Pŵer i gyflwyno trwyddedau yn awdurdodi defnyddio tir fel safle carafannau ("trwyddedau safleoedd").	Adran 3(3) Deddf Safleoedd Carafannau a Rheoli Datblygu 1960 (c. 62).	Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
2. Pŵer i drwyddedu defnydd o anheddau symudol a safleoedd gwersylla.	Adran 269(1) Deddf Iechyd y Cyhoedd 1936 (c. 49).		
3. Pŵer i drwyddedu cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat	(a) o ran cerbydau hacnai, Deddf Cymalau Heddlu'r Dref 1847 (10 & 11 Fict. c. 89), fel yr ymestynnwyd hi gan Adran 171 Deddf Iechyd y Cyhoedd 1875 (38 & 39 Fict. c. 55), ac adran 15 Deddf Trafnidiaeth 1985 (c. 67); ac adrannau 47, 57, 58, 60 a 79 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) (parhad) Darpariaethau Deddf 1976 (c. 57); (b) ac o ran cerbydau hurio preifat, adrannau 48, 57, 58, 60 a 79 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976.		
4. Pŵer i roi trwyddedau i yrwyr cerbydau hacnai a cherbydau hurio preifat.	Adrannau 51, 53, 54, 59, 61 a 79 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976.		
5. Pŵer i drwyddedu cwmnïau cerbydau hacnai a cherbydau hurio preifat	Adrannau 55 to 58, 62 a 79 of the Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976.		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
B. Swyddogaethau trwyddedu a chofrestru (os nad ydynt wedi eu cynnwys mewn paragraffau eraill o'r Atodlen hon)			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
6. Pŵer i gofrestru hyrwyddwyr pwl.	Atodlen 2 Deddf Betio, Hapchwarae a Loteriau 1963 (c. 2).	Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
7. Pŵer i roi trwyddedau betio trac.	Atodlen 3 Deddf Betio, Hapchwarae a Loteriau 1963.		
8. Pŵer i roi trwyddedau ar gyfer cynlluniau betio rhwng traciau	Atodlen 5ZA Deddf Betio, Hapchwarae a Loteriau 1963.		
9. Pŵer i roi trwyddedau i fangreoeidd gadw peiriannau diddanu.	Atodlen 9 Deddf Hapchwarae 1968 (c. 65).		
10. Pŵer i gofrestru cymdeithasau sy'n dymuno cynnal loteriau.	Atodlen 1 Deddf Loteriau a Difyrion 1976 (c. 32).		
11. Pŵer i roi caniatâd ar gyfer mangreoeidd lle darperir peiriannau diddanu gyda gwobrau	Atodlen 3 Deddf Loteriau a Difyrion 1976.		
12. Pŵer i roi trwyddedau adloniant	Adran 12 Deddf Plant a Phobl Ifanc 1933 (c. 12)		
13. Pŵer i drwyddedu siopau rhyw a sinemâu rhyw	Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982, Adran 2 ac Atodlen 3.		
14. Pŵer i drwyddedu perfformiadau o	Deddf Hypnotiaeth 1952 (c. 46).		

hypnotiaeth.			
15. Pŵer i gofrestru mangreodd ar gyfer	Adrannau 13 i 17		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
B. Swyddogaethau Trwyddedu a chofrestru (os nad ydynt wedi eu cynnwys mewn paragraffau eraill o'r Atodlen hon)			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
(parhad) aciwbigo, tatwio, rhoi tyllau yn y clustiau ac electrolysis. Pŵer i roi trwyddedau / caniatâd.	(Parhad) Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol 1982.	Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
16. Pŵer i drwyddedu cychod a llongau pleser.	Adran 94 Deddf Diwygio Deddfau Iechyd y Cyhoedd 1907 (c. 53).		
17. Pŵer i drwyddedu masnachu ar y stryd ac mewn marchnadoedd.	Rhan III ac Atodlen 4 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol)1982.	Dirprwywyd i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio	
18. Dyletswydd i gadw rhestr o'r unigolion sydd â'r hawl i werthu gwenwynau anfeddygol	Adrannau 3(1)(b)(ii), 5, 6 a 11 Deddf Gwenwynau 1972 (c. 66).	Pwyllgor Trwyddedu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
19. Pŵer i drwyddedu'r rheiny sy'n masnachu mewn adar hela a'r modd y cânt eu lladd a'u gwerthu	Adrannau 5, 6, 17, 18 a 21 hyd 23 Deddf Helwriaeth 1831 (c. 32); adrannau 2 hyd 16 Deddf Trwyddedu Helwriaeth 1860 (c. 90), adran 4 Deddf Tollau a Chyllid y Wlad 1883 (c. 10), adran 27 Deddf Llywodraeth Leol 1894 (c. 73), ac adran 213 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (c. 70).		
20. Pŵer i gofrestru a thrwyddedu mangreoedd ar gyfer paratoi bwyd	Adran 19 Deddf Diogelwch Bwyd 1990 (c. 16).		
21. Pŵer i drwyddedu iardiau sgrap.	Adran 1 Deddf Masnachwyr Metalau Sgrap 1964 (c. 69).		
22. Pŵer i roi, i ddiwygio neu i adnewyddu tystysgrifau diogelwch (rhai cyffredinol neu benodol) ar	Deddf Diogelwch Meysydd Chwaraeon 1975 (c. 52).		

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.1 (Tabl 1) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

gyfer meysydd chwaraeon.			
Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB AM SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
B . Swyddogaethau Trwyddedu a chofrestru (os na chânt eu cynnwys yn unrhyw baragraff arall yr Atodlen hon)			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
23. Pŵer i roi, i ganslo, i ddiwygio neu i adnewyddu tystysgrifau diogelwch ar gyfer eisteddleoedd rheoledig mewn meysydd chwaraeon.	Rhan III Deddf Diogelwch Tân a Diogelwch Mannau Chwaraeon 1987 (c. 27).	Pwyllgor Trwyddedu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
24. Dyletswydd i hyrwyddo diogelwch tân	Adran 6 Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004 (c. 21)		
25. Pŵer i drwyddedu mangreoedd ar gyfer magu cŵn.	Adran 1 Deddf Magu Cŵn 1973 (c. 60) ac adran 1 Deddf Magu a Gwerthu Cŵn (Lles) 1999 (c. 11) < http://www.opsi.gov.uk/acts/acts1999/ukpga_19990011_en_1 >.		
26. Pŵer i drwyddedu siopau anifeiliaid anwes a sefydliadau eraill lle caiff anifeiliaid eu bridio	Adran 1 Deddf Anifeiliaid Anwes 1951 (c. 35); Adran Sefydliadau Lletya Anifeiliaid		
(parhad) neu eu cadw at bwrpas cynnal busnes.	(parhad) 1963 (c. 43); Deddf Sefydliadau Marchogaeth 1964 a 1970 (1964 c. 70 a 1970 c. 70); adran 1 Deddf Bridio Cŵn 1973 (c. 60), ac adrannau 1 ac 8 Deddf Bridio a Gwerthu Cŵn (Lles) 1999.	Pwyllgor Trwyddedu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
27. Pŵer i gofrestru hyfforddwyr ac arddangoswyr anifeiliaid	Adran 1 Deddf (Rheoleiddio) Anifeiliaid sy'n Perfformio Act 1925 (c. 38).		
28. Pŵer i drwyddedu sŵau.	Adran 1 Deddf Trwyddedu Sŵau 1981 (c. 37)		
29. Pŵer i drwyddedu anifeiliaid gwyllt peryglus.	Adran 1 Deddf Anifeiliaid Gwyllt Peryglus 1976 (c. 38).		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
B. Swyddogaethau Trwyddedu a chofrestru (os nad ydynt wedi eu cynnwys mewn paragraffau eraill o'r Atodlen hon)			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
30. Pŵer i orfodi rheoliadau o ran sgil-gynhyrchion anifeiliaid	Rheoliad 49 Rheoliadau Sgil-gynhyrchion Anifeiliaid (Cymru) 2006 (S.I. 1292 (W.127))		
31. Pŵer i drwyddedu cyflogi plant.	Rhan II Deddf Plant a Phobl Ifanc 1933 (c. 12), is-ddeddfau a wnaethpwyd o dan y rhan honno a Rhan II Deddf Plant a Phobl Ifanc 1963 (c. 37).	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Ysgolion a Diwylliant; Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu	
32. Pŵer i gymeradwyo mangreoedd ar gyfer gweinyddu priodasau a chofrestru partneriaethau sifil.	Adran 46A Deddf Priodasau 1949 (c. 76), adran 6A Deddf Partneriaethau Sifil 2004 (c. 33) a Rheoliadau Priodasau a Phartneriaethau Sifil (Mangreoedd Cymeradwy) 2005 (S. I. 2005/3168).	Swyddog Priodol ar gyfer Cofrestru Sifil (Swyddog Arweiniol Corfforaethol Cyswllt Cwsmeriaid)	
33. Pŵer i gofrestru tir comin neu faes y pentref/ tref heblaw am achosion lle defnyddir y pŵer yn unig ar gyfer— 33(a) cyfnewid tir yr effeithir arno gan orchymyn o dan adran 19(3) , neu baragraff 6(4) Atodlen 3 Deddf Caffael Tir 1981 (c. 67) neu 3(b) gorchymyn o dan adran 147 Deddf Cau Tir 1845 (c. 8 & 9 Fict. c. 118).	Rheoliad 6 Rheoliadau Cofrestru Tir Comin (Tir Newydd) 1969 (S.I. 1969/1843).	Pwyllgor Rheoli Datblygu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
34. Pŵer i gofrestru amrywiad hawliau tir comin.	Rheoliadau 29 Rheoliadau Cofrestru Tir Comin (Cyffredinol) 1966 (S.I. 1966/1471).	Pwyllgor Rheoli Datblygu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.1 (Tabl 1) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
B. Swyddogaethau Trwyddedu a chofrestru (os nad ydynt wedi eu cynnwys mewn paragraffau eraill o'r Atodlen hon)			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
35. Pŵer i gyflwyno trwyddedau i gynnal casgliadau elusennol	Adran 68 Deddf Elusennau 1992.	Pwyllgor Trwyddedu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
36. Pŵer i roi caniatâd i ddefnyddio uchelseinydd.	Atodlen 2 Deddf Sŵn a Niwsans Statudol 1993 (c. 40) < http://www.opsi.gov.uk/acts/acts1993/ukpga_19930040_en_1 >.		
37. Pŵer i roi trwydded gwaith ar y stryd	Adran 50 Deddf Ffyrdd Newydd a Gwaith Stryd 1991 (c. 22).	Dirprwywyd i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol : Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	
38. Dyletswydd i gofrestru symudiadau moch	Rheoliadau 21(3) a(4) Gorchymyn Moch (cofnodion adnabod a symud) (Cymru) 2004 (S.I 2004/996 (W.104)).	Pwyllgor Trwyddedu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol : Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
39. Pŵer i weithredu rheoliadau o ran symudiadau moch	Rheoliad 27(1) Gorchymyn Moch (cofnodion adnabod a symud) (Cymru) 2004 /996 (W.104).		
40. Pŵer i roddi trwydded i symud gwartheg o farchnad.	Erthygl 5(2) Rheoliadau Adnabod Gwartheg 1998 (S.I. 1998/871).		
41. Pŵer i ganiatáu defnyddio rhannau o adeiladau ar gyfer storio seliwloid.	Adran 1 Deddf Selwloid a Ffilmiau Sinematograff 1922 (c. 35).		
42. Dyletswydd i weithredu a gorfodi Rheoliadau (EC) Rhif. 852/2004 a 853/2004 o ran busnesau bwyd fel y nodir ymhellach yn rheoliad 5 Rheoliadau Bwyd (Hylendid) (Cymru).	Rheoliad 5 Rheoliadau Bwyd (Hylendid) (Cymru) 2006.	Pwyllgor Trwyddedu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol : Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.1 (Tabl 1) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

43. Swyddogaethau o ran sefydlu Pwyllgor Trwyddedu .	Adran 6 Deddf Trwyddedu 2003 (c. 17).	
---	---------------------------------------	--

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad		
C. Swyddogaethau sy'n ymwneud ag iechyd a diogelwch yn y gwaith		
Swyddogaethau o dan "ddarpariaethau statudol perthnasol" o fewn ystyr Rhan I (iechyd, diogelwch a lles mewn cysylltiad â gwaith a rheoli sylweddau peryglus) Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974, i'r graddau y bydd y swyddogaethau hynny'n weithredol oni bai yng nghapasiti'r awdurdod fel cyflogwr	Rhan I Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974 (c. 37).	Dirprwywyd i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
D. Swyddogaethau sy'n ymwneud ag etholiadau			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
1. Dyletswydd i benodi swyddog cofrestru etholiadol	Adran 8(2A) Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983 (c. 2).	Cyngor	Heblaw am y swyddogaethau a ddirprwywyd i'r Prif Weithredwr
2. Pŵer i aseinio Swyddogion o ran yr hyn sy'n ofynnol o'r Swyddog Cofrestru.	Adran 52(4) Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.		
3. Pŵer i ddiddymu cynghorau cymuned.	Adran 28 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
4. Pŵer i wneud gorchmynion ar gyfer grwpio cymunedau.	Adran 29 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
5. Pŵer i wneud gorchmynion ar gyfer diddymu grwpiau a gwahanu cynghorau cymuned oddi wrth grwpiau	Adran 29A Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
6. Dyletswyddau i benodi Swyddog Canlyniadau ar gyfer etholiadau llywodraeth leol	Adran 35 Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.		
7. Dyletswydd i ddarparu cymorth yn etholiadau Senedd Ewrop	Adran 6(7) a (8) Deddf Etholiadau Seneddol Ewropeaidd 2002.		
8. Dyletswydd i rannu'r etholaeth yn ddosbarthau pleidleisio	Adran 18 Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.		
9. Pŵer i rannu adrannau etholiadol yn rhanbarthau pleidleisio mewn etholiadau llywodraeth leol.	Adran 31 Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.		

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
D. Swyddogaethau sy'n ymwneud ag etholiadau			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
10. Pwerau o ran cynnal etholiadau	Adran 39(4) Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983.		
11. Pŵer i dalu treuliau priodol i swyddogion cofrestru etholiadol.	Adran 54 Cynrychiolaeth y Bobl 1983.		
12. Pŵer i lanw swyddi gwag os na fydd enwebiadau	Adran 21 Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1985.		
13. Dyletswydd i ddatgan sedd wag mewn rhai amgylchiadau	Adran 86 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
14. Dyletswydd i roi hysbysiad cyhoeddus o swyddi gwag	Adran 87 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
15. Pŵer i wneud penodiadau dros dro i gynghorau cymuned	Adran 91 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
16. Pŵer i benderfynu ynghylch ffioedd ac amodau ar gyfer darparu copïau neu ddetholiadau o ddogfennau etholiadol.	Rheol 48(3) Rheolau Etholiadau Lleol (Prif Ardaloedd) 1986 (S.I.1986/2214) a rheol 48(3) Rheolau Etholiadau (Plwyfi a Chymunedau) 1986 (S.I. 1986/2215).	Cyngor	Heblaw am y swyddogaethau a ddirprwywyd i'r Prif Weithred wr
17. Pŵer i gyflwyno cynigion i'r Ysgrifennydd Gwladol am orchymyn o dan Adran 10 (cynlluniau peilot ar gyfer etholiadau lleol yng Nghymru a Lloegr) Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 2000.	Adran 10 Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 2000 (c. 2).		

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.1 (Tabl 1) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
E. Swyddogaethau sy'n ymwneud ag enw a statws ardaloedd ac unigolion			
1. Pŵer i newid enw sir neu fwrdeistref sirol	Adran 74 Deddf Llywodraeth Leol 1972.	Cyngor	
2. Pŵer i newid enw cymuned	Adran 76 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
3. Pŵer i gyflwyno teitl henadur anrhydeddus neu ganiatáu bod yn henadur anrhydeddus.	Adran 249 Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
4. Pŵer i gyflwyno deiseb ar gyfer Siartr i gymeradwyo statws cyngor bwrdeistrefol	Adran 245A Deddf Llywodraeth Leol 1972.		
F. Pŵer i wneud, diwygio, diddymu neu ailddeddfu is-ddeddfau	Unrhyw ddarpariaeth o unrhyw ddeddfiad (gan gynnwys Deddf lleol), pryd bynnag y cafodd ei basio, ac adran 14 Deddf Ddehongli 1978 (c. 300).		
G. Pŵer i hyrwyddo neu wrthwynebu Mesurau Personol	Adrannau 52 a 53, Deddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013.		
H. Swyddogaethau sy'n ymwneud â phensiynau ac ati			
1. Swyddogaethau sy'n ymwneud â phensiynau llywodraeth leol, ac ati	Rheoliadau o dan Adran 7, 12 neu 24 Deddf Blwydd-daliadau 1972 (c. 11).	Cyngor	
2. Swyddogaethau sy'n ymwneud â phensiynau, lwfansau a rhoddion.	Rheoliadau o dan Adran 18 (3A) Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 (c. 42).		
3. Swyddogaethau o dan gynlluniau pensiwn cyfredol parthed unigolion a gyflogir gan yr awdurdodau tân ac achub yn unol ag Adran 1 Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub (parhad) Achub 2004.	Adrannau 34 a 36 Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004.		

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.1 (Tabl 1) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwyw yd i'r	Dirprwyw yd ymhellach i'r
I. Swyddogaethau Amrywiol			
1. Dyletswydd i gymeradwyo datganiad o gyfrifon yr awdurdod, ei fantolen incwm a gwariant a'r cofnod o'r derbyniadau a thaliadau (fel bo'r achos)	Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005.	Cyngor	
2. Swyddogaethau sy'n ymwneud â physgodfeydd y môr.	Adrannau 1, 2, 10 a 19 Deddf Rheoli Pysgodfeydd y Môr 1966 (c. 38).		
3. Pwerau sy'n ymwneud â chadw coed.	Adrannau 197 hyd 214D Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 a Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Coed) 1999 (S.I. 1999/1892).	Pwyllgor Rheoli Datblygu	Swyddog Arweiniol Corfforaethol Economi ac Adfywio
4. Pwerau sy'n ymwneud â diogelu perthi pwysig.	Rheoliadau Gwrychoedd 1997 (S.I. 1997/1160).		
5. Pŵer gwneud rheolau sefydlog.	Adran 106, a pharagraff 42 Atodlen 12 Deddf Llywodraeth Leol 1972	Cyngor	
6. Penodi a diswyddo staff	Adran 112 Deddf Llywodraeth Leol 1972 ac adrannau 7 ac 8 Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.	Cyngor	Wedi ei ddirprwyo i'r Prif Weithredwr a phob swyddog a enwebir gan y Prif Weithredwr yn amodol ar Reolau Cyflogi Swyddogion

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.1 (Tabl 1) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
I. Swyddogaethau Amrywiol			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
7. Pŵer i wneud rheolau sefydlog o ran contractau	Adran 135 Deddf Llywodraeth Leol 1972.	Y Cyngor	
8. Pŵer i ystyried adroddiadau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru	Adran 19 Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005 (c. 10).	Y Cyngor	Swyddog Corfforaethol Arweiniol Polisi a Pherfformiad
9. Pŵer i wneud gorchymyn a fydd yn pennu lleoliad yn fan cyhoeddus penodedig at bwrpas pwerau'r heddlu o ran yfed alcohol	Adran 13(2) Deddf Heddlu a Chyfiawnder Troseddol 2001 (c. 16).	Y Cyngor	
10. Pwerau o ran cofrestru cwmnïau casglu gweddillion	Rhan 1 Deddf Cerbydau (Troseddau) 2001 (c. 3).	Pwyllgor Trwyddedau	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
11. Pŵer penodi swyddogion at bwrpas penodol (penodi "swyddogion priodol")	Adran 270(3) Deddf Llywodraeth Leol 1972 (c. 42).	Cyngor	
12. Dyletswydd i ddynodi swyddog fel pennaeth yr awdurdod ar gyfer gwasanaethau cyflogedig, (Parhad) a darparu staff, ac ati.	Adran 4(1) Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 (c. 42)		
13. Dyletswydd i ddynodi swyddog yn	Adran 5(1) Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.		

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.1 (Tabl 1) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

swyddog monitro ac i ddarparu staff ac ati.			
--	--	--	--

Rhan 3.1 (Tabl 1) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CYNGOR Parhad			
I. Swyddogaethau Amrywiol			
Swyddogaeth	Darpariaeth o dan y Ddeddf neu Offeryn Statudol	Dirprwywyd i'r	Dirprwywyd ymhellach i'r
14. Dyletswydd i benderfynu ar derfyn benthyciadau fforddiadwy	Adran 3 Deddf Llywodraeth Leol 2003 (c. 22) .		
15. Cymeradwyo strategaeth fuddsoddi flynyddol yn unol â'r canllawiau	Adran 15 Deddf Llywodraeth Leol 2003.		
16. Dyletswydd i wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu materion ariannol yn briodol	Adran 151 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (c. 11).	Cyngor	Swyddog Adran 151
17. Y pŵer i wneud neu ddiddymu gorchymyn sy'n dynodi ardaloedd lleol yn barthau anhrefn alcohol	Adran 16, Deddf Lleihau Troseddu Treisgar 2006 (sydd bellach wedi'i diddymu)	Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol : Polisi a Pherfformiad
18. Swyddogaethau sy'n ymwneud ag Absenoldeb Teuluol Aelodau'r Awdurdod Lleol	Rheoliadau Absenoldeb Teuluol ar gyfer Aelodau Awdurdodau Lleol (Cymru) 2013	Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol : gwasanaethau democrataidd

**Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU SY’N
YMWNEUD Â DEWIS LLEOL**

Swyddogaeth	Y corff sy’n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
1. Unrhyw swyddogaethau o dan Ddeddf Leol heblaw am y swyddogaethau a nodir neu y cyfeirir atynt yn Atodlen 1.	Cabinet	Holl Aelodau’r Cabinet	Dim
2. Penderfynu ynghylch apêl yn erbyn unrhyw benderfyniad a wnaethpwyd gan yr Awdurdod neu ar ei ran.	Y Cyngor	Holl Aelodau’r Cyngor	Heblaw am y swyddogaethau a ddirprwywyd i’r Panel Apêl
3. Swyddogaethau o ran adolygu penderfyniadau a wnaethpwyd mewn cysylltiad â hawliadau am fudd-dal tai neu fudd-dal treth y cyngor ac o ran unrhyw apêl yn erbyn penderfyniadau o’r fath o dan Adran 68 Atodlen 7 Deddf Cynnal Plant, Pensiynau a Nawdd Cymdeithasol 2000	Cabinet	Holl Aelodau’r Cabinet	
4. Gwneud trefniadau o ran apêl yn erbyn gwahardd disgyblion mewn ysgolion a gynhelir o dan Adran 52 Deddf Addysg 2002.	Cabinet	Holl Aelodau’r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion a Diwylliant; Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu;
5. Gwneud trefniadau yn unol ag Adran 94(1), (1A) a (4) ac Atodlen 24 Deddf Fframwaith a Safonau Ysgolion 1998 (apeliadau mynediad).			
6. Gwneud trefniadau yn unol ag Adran 95(2) Deddf Fframwaith a Safonau Ysgolion 1998 (plant y mae Adran 87 yn briodol iddynt: apeliadau gan gyrff llywodraethol).			

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

Tabl 3.3 Pwyllorau’r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU SY’N YMWNEUD Â DEWIS LLEOL (Parhad)			
Swyddogaeth	Y corff sy’n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
7. Gwneud trefniadau o dan Adran 20 (cwestiynau ynghylch materion yr heddlu yng nghyfarfodydd y Cyngor) Deddf Heddlu 1996 er mwyn caniatáu gofyn cwestiynau parthed cyflawni swyddogaethau awdurdod yr heddlu.	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	
8. Gwneud penodiadau o dan baragraffau 2 hyd 4 (penodi aelodau gan Gynghorau penodol) Atodlen 2 (awdurdodau heddlu a sefydlwyd o dan Adran 3) Deddf yr Heddlu 1996.	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Cyd-bwyllgor a benodir o dan Baragraff 2(2) Atodlen 2 Deddf yr Heddlu 1996
9. Cynnal adolygiadau gwerth gorau'n unol â darpariaethau unrhyw orchymyn sy'n effeithiol ar y pryd o dan Adran 5 (adolygiadau gwerth gorau) Deddf Llywodraeth Leol 1999 neu gamau o dan Fesur Gwella Cymru fel bo'n briodol	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Aelodau'r Cabinet, Cyfarwyddwyr Corfforaethol a'r Swyddogion Arweiniol Corfforaethol
10. Unrhyw swyddogaeth sy'n ymwneud â thir halogedig	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol
11. Cyflawni unrhyw swyddogaeth sy'n ymwneud â rheoli llygredd neu Ddatgan Ardal Rheoli Ansawdd yr Aer	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
12. Cyflwyno Hysbysiad Atal o ran niwsans statudol	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.2 (Tabl 2) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau Sy'n Ymwneud Â Dewis Lleol

Cymeradwywyd gan y Cyngor ar 21 Mawrth 2019 Diweddarwyd 20 Mehefin

			a Diogelu'r Cyhoedd
13. Gwneud penderfyniad y dylai Atodlen 2 Deddf Sŵn a Niwsans Statudol 1993 fod yn gymwys yn ardal yr awdurdod	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	

Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU SY'N YMWNEUD Â DEWIS LLEOL (Parhad)

Swyddogaeth	Y corff sy'n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
14. Arolygu ardal yr awdurdod er mwyn darganfod niwsans statudol	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol
15. Ymchwilio i unrhyw gwynion ynghylch niwsans statudol.			
16. Cael gwybodaeth o dan Adran 330 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 o ran buddiannau mewn tir.			
17. Cael manylion unigolion sydd â buddiannau mewn tir o dan Adran 16 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Holl Gyfarwyddwyr Corfforaethol a'r Swyddogion Arweiniol Corfforaethol
18. Unrhyw un o'r Swyddogaethau canlynol o ran y priffyrdd -			
(a) gwneud cytundebau ar gyfer ymgymryd â gwaith ar y priffyrdd.	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol
(b) y swyddogaethau sy'n rhan o ddarpariaethau canlynol Rhan III Deddf y Priffyrdd 1980 (Creu Priffyrdd) –			
(i) Adran 25 – creu llwybr troed, llwybr ceffyl neu gilffordd gyfyngedig trwy gytundeb	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.2 (Tabl 2) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau Sy'n Ymwneud Â Dewis Lleol

Cymeradwywyd gan y Cyngor ar 21 Mawrth 2019 Diweddarwyd 20 Mehefin

			Gwasanaethau Amgylcheddol
(ii) Adran 26 – pwerau gorfodol ar gyfer creu llwybr troed, llwybr ceffyl neu gilffordd gyfyngedig trwy gytundeb;	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU SY'N YMWNEUD Â DEWIS LLEOL (Parhad)			
Swyddogaeth	Y corff sy'n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwy Swyddogaethau
(c) Y Swyddogaethau sy'n rhan o ddarpariaethau canlynol Rhan V111 Deddf y Priffyrdd 1980 (cau a gwro priffyrdd ac ati)			
(i) Adran 116 – pŵer llys yr ynadon i awdurdodi cau neu wro priffordd;	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(ii) Adran 117 – cais am orchymyn o dan adran 116 ar ran rhywun arall;			
(iii) Adran 118 - cau llwybrau troed, llwybrau ceffyl a chilffyrdd cyfyngedig	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(iv) Adran 118ZA – cais am orchymyn diddymu llwybr cyhoeddus			
(v) Adran 118A - cau llwybrau troed, llwybrau ceffyl a chilffyrdd cyfyngedig sy'n croesi rheilffyrdd			
(vi) Adran 118B – cau ffyrdd penodol at bwrpas atal troseddau ac ati;			
(vii) Adran 118C – cais gan berchennog ysgol am orchymyn cau arbennig;			

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
RHAN 3.2 (Tabl 2) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau Sy'n Ymwneud Â Dewis Lleol
Cymeradwywyd gan y Cyngor ar 21 Mawrth 2019 Diweddarwyd 20 Mehefin

(viii)	Adran 119 - gwiro llwybrau troed, llwybrau ceffyl a chilffyrdd cyfyngedig;			
(ix)	Adran 119ZA - cais am orchymyn gwiro llwybr cyhoeddus			

Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU SY’N YMWNEUD Â DEWIS LLEOL (Parhad)

Swyddogaeth	Y corff sy’n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
(x) Adran 119A - gwyro llwybrau troed, llwybrau ceffyl a chilffyrdd cyfyngedig sy’n croesi rheilffyrdd;			
(xi) Adran 119B – gwyro priffyrdd penodol at bwrpas atal troseddau ac ati;			
(xii) Adran 119C – cais gan berchennog ysgol am orchymyn gwyro arbennig	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(xiii) Adran 119D – gwyro priffyrdd penodol ar gyfer diogelu safleoedd sydd o ddiddordeb gwyddonol arbennig			
(xiv) Adran 120 – defnyddio pwerau i wneud gorchmynion gwyro a chau llwybrau cyhoeddus;			
(xv) Adran 121B – cofrestr o geisiadau;			

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.2 (Tabl 2) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau Sy’n Ymwneud Â Dewis Lleol

Cymeradwywyd gan y Cyngor ar 21 Mawrth 2019 Diweddarwyd 20 Mehefin

(d) y swyddogaethau sy'n rhan o'r darpariaethau canlynol ar gyfer Rhan IX Deddf y Priffyrdd 1980 (ymyrraeth gyfreithiol ac anghyfreithiol â phriffyrdd a strydoedd)-			
(i) Adran 130 – diogelu hawliau'r cyhoedd;	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(ii) Adrannau 139 – rheoli sgipiau adeiladwyr;	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(iii) Adran 140 – symud sgipiau adeiladwyr			
(iv) Adran 140A(7) – sgipiau adeiladwyr; ffioedd ar gyfer eu rhoi ar y briffordd;			
(v) Adran 142 – trwydded plannu coed, llwyni ac ati ar y briffordd;	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol
(vi) Adran 147 - pŵer i roi awdurdod i godi camfeydd ac ati ar lwybr troed neu lwybr ceffyl;	Cabinet	Holl Aelodau Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal – Gwasanaethau Ymyrraeth wedi'i Thargeddu
(vii) Adran 147ZA – cytundebau o ran gwelliannau er budd unigolion sydd â phroblemau symudedd;			
(viii) Adran 149 – gwaredu pethau a gaiff eu gadael ar y briffordd yr ystyrir hwy'n niwsans ac ati	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.2 (Tabl 2) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau Sy'n Ymwneud Â Dewis Lleol

Cymeradwywyd gan y Cyngor ar 21 Mawrth 2019 Diweddarwyd 20 Mehefin

(ix)	Adran 169 – rheoli sgaffaldiau ar y briffordd;	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(x)	Adran 171 – rheoli'r modd y caiff deunyddiau adeiladu eu gadael a gwaith cloddio yn y stryd			
(xi)	Adran 171A a rheoliadau a wnaethpwyd o dan yr Adran honno – gwaith o dan Adran 169 neu adran 171: ffi ar gyfer defnyddio'r briffordd			
(xii)	Adran 172 – hysbysfyrddau i'w gosod yn ystod adeiladu ac ati;			
(xiii)	Adran 173 – hysbysfyrddau i'w gosod yn ddiogel;			
(xiv)	Adran 178 – cyfyngiad ar osod rheiliau, trawstiau ac ati dros briffyrdd;			
(xv)	Adran 179 – rheoli adeiladu selerau ac ati o dan y stryd;			
(xvi)	Adran 180 – rheoli agoriadau i mewn i selerau ac ati o dan strydoedd, goleuadau ar y palmentydd ac awyriaduron			

Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU DEWIS LLEOL (Parhad)			
Swyddogaeth	Y corff sy'n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
(e) arfer Swyddogaethau o dan adran 35 Deddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1982 (gorchmynion pafinoedd calchfaen); ac	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
(f) arfer swyddogaethau o dan adran 53 Deddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981 (dyletswydd i gadw'r map diffiniol a'r datganiad o dan adolygiad parhaus)			
19. Penodi unrhyw unigolyn (a) i unrhyw swydd heblaw am y swydd y mae'n gyflogedig ynddi gan yr awdurdod; (b) i unrhyw gorff arall heblaw am — (i) yr awdurdod; (ii) Cyd-bwyllgor o ddau awdurdod neu fwy; neu (c) i unrhyw bwyllgor neu is-bwyllgor o gorff o'r fath, a'r gallu i ddiddymu unrhyw benodiad o'r fath	Y Cyngor o ran swyddogaethau'n sy'n ymwneud â'r Cyngor. Y Cabinet o ran swyddogaethau sy'n ymwneud â'r Cabinet	Holl Aelodau'r Cyngor neu'r Cabinet lle bo'n briodol	Dim
20. Pŵer i wneud taliadau neu ddarparu unrhyw fuddion eraill mewn achosion o gamweinyddu ac ati	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Swyddog Monitro o ran taliadau o £1,000 ac is
21. Cyflawni unrhyw swyddogaethau gan awdurdod sy'n gweithredu fel awdurdod harbwr.	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol

Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU DEWIS LLEOL (Parhad)			
Swyddogaeth	Y corff sy'n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
22. Swyddogaethau o ran cyfrifo sylfaen Treth y Cyngor yn unol ag unrhyw un o'r canlynol — (a) penderfynu ynghylch eitem ar gyfer T yn Adran 33(1) a 44(1) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992; (b) penderfynu ynghylch swm ar gyfer eitem TP yn adrannau 34(3), 45(3) 48(3) a 48(4) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol Act 1992; (c) penderfynu ynghylch y swm sy'n ofynnol ar gyfer yr eitem y cyfeirir ati ym mharagraff (a) neu (b) uchod.	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	<i>Dim</i>
23. Swyddogaethau Trwyddedu'n unol â Rhan 2 Deddf Drwyddedu 2003 ac eithrio Adran 6.	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Pwyllgor Trwyddedu
24a. Swyddogaethau o ran hapchwarae o dan ddarpariaethau isod Deddf Hapchwarae 2005 – (i) Adran 29 – gwybodaeth yr awdurdod trwyddedu; (ii) Adran 30 – trosglwyddo gwybodaeth arall; (iii) Adran 284 – diddymu eithriad; (iv) Adran 304 – rhai a awdurdodwyd; (v) Adran 346 – erlyniadau gan yr awdurdod trwyddedu; (vi) Adran 350 – trosglwyddo gwybodaeth; (vii) Rhan 5 Atodlen 11 – cofrestru gyda'r awdurdod lleol	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
24b. Swyddogaethau o ran hapchwarae o dan ddarpariaethau isod Deddf Gamblo 2005 – (i) Adran 166 – penderfyniad i beidio â rhoi trwyddedau casino;	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.2 (Tabl 2) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau Sy'n Ymwneud Â Dewis Lleol

Cymeradwywyd gan y Cyngor ar 21 Mawrth 2019 Diweddarwyd 20 Mehefin

(ii) Adran 349 – polisi trwyddedu tair blynedd;			
24c. Swyddogaethau o ran hapchwarae o dan ddarpariaethau isod Deddf Gamblo 2005 –	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	
(i) Adran 212 a rheoliadau a wnaethpwyd o dan yr adran honno – ffioedd;			

Rhan 3.2 (Tabl 2) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU DEWIS LLEOL (Parhad)			
Swyddogaeth	Y corff sy'n gwneud y penderfyniad	Aelodaeth	Dirprwyo Swyddogaethau
<p>25a. Swyddogaethau o ran cymeradwyaeth gan awdurdod lleol o dan adran 51 neu benderfyniad gan awdurdod lleol o dan adran 53, Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013</p> <p>(i) Adran 41: cynigion i sefydlu ysgolion prif ffrwd</p> <p>(ii) Adran 43: cynigion i derfynu ysgolion prif ffrwd</p> <p>(iii) Adran 44: cynigion i</p> <p>a) sefydlu ysgol arbennig gymunedol newydd</p> <p>b) terfynu ysgol o'r fath</p>	Y Cyngor	Holl Aelodau'r Cyngor	
<p>25b. Swyddogaethau o ran cymeradwyaeth gan awdurdod lleol o dan adran 51 neu benderfyniad gan awdurdod lleol o dan adran 53, Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013</p> <p>(i) Adran 42: cynigion i newid ysgolion prif ffrwd</p> <p>(ii) Adran 44: cynigion i wneud newid rheoleiddiedig i ysgol arbennig gymunedol</p> <p>(iii) Adran 45: cynigion i newid categori ysgol</p>	Cabinet	Holl Aelodau'r Cabinet	
<p>25c. Swyddogaethau o ran cymeradwyo Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg y Cyngor i'w gyflwyno i Weinidogion Cymru ei gymeradwyo, ar gyfer ei gyhoeddi a'i roi ar waith gan y</p>	Cabinet	Pob aelod Cabinet	

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.2 (Tabl 2) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau Sy'n Ymwneud Â Dewis Lleol

Cymeradwywyd gan y Cyngor ar 21 Mawrth 2019 Diweddarwyd 20 Mehefin

<p>Cyngor o dan adrannau 84 ac 85 Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013</p> <p>(i) A.84 Paratoi cynlluniau strategol y Gymraeg mewn addysg;</p> <p>(ii) A.85 Cymeradwyo, cyhoeddi a gweithredu cynlluniau strategol y Gymraeg mewn addysg</p>			
---	--	--	--

Rhan 3.3 (Tabl 3) Pwyllgorau'r Cyngor

Pwyllgor	Swyddogaethau	Dirprwyo Swyddogaethau
Pwyllgor Rheoli Datblygu (15 Aelod (gall gynnwys Aelodau Cabinet))	<p>Pwyllgor Rheoli Datblygu – Cylch Gorchwyl</p> <ol style="list-style-type: none"> Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu fel y nodir yn Rhan 1 Rhan 3.1 Tabl 1 uchod ('Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu), ynghyd â swyddogaethau o dan eitemau 3 a 4 Rhan I Tabl 1 ('Swyddogaethau amrywiol'). Cyflawni swyddogaethau cynllunio statudol yr Awdurdod o ran penderfynu ar geisiadau a materion cysylltiedig sy'n ymwneud â datblygu a rheoli defnydd a gweithgareddau. Ystyried a phenderfynu ar geisiadau, er mwyn hyrwyddo Strategaeth a Blaenoriaethau Corfforaethol y Cyngor a chyfrannu atynt drwy ystyried datblygiadau mawr ledled y sir gyda thrylwyredd. Gwneud penderfyniadau cynllunio yn seiliedig ar ystyriaethau perthnasol cadarn ac nid ar amgylchiadau, safbwyntiau neu deimladau personol. Rhoi ystyriaeth i egwyddor datblygu cynaliadawy wrth benderfynu ar geisiadau cynllunio. Y pŵer i weithredu, holl bwerau a dyletswyddau'r Awdurdod o ran ystyried ceisiadau cynllunio, adeiladau rhestredig ac ardaloedd cadwraeth, cynlluniau hysbysu, gorchmynion cadw coed, rheoli datblygu a gorfodi rheolaeth o'r fath a chynlluniau ymynghori eraill, lle bo'n briodol. Derbyn adroddiadau o dro i dro oddi wrth y Prif Weithredwr neu'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio a swyddogion eraill ynghylch cyflawni unrhyw swyddogaethau sy'n ymwneud â rheoli datblygu a allai fod 	<p>Gweler Rhan 3.1 Tabl 1(Rhan A) uchod ('Swyddogaethau sy'n ymwneud â chynllunio gwlad a thref a rheoli datblygu')</p>

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

Rhan 3 Tabl 3.3 Pwyllgorau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

	<p>wedi eu dirprwyo iddynt.</p> <p>8. Ymdrin â phob cais:</p> <p>a) a wnaed gan y Cyngor fel tîrfeddiannwr;</p> <p>b) sy'n ymwneud â datblygiadau mawr;</p> <p>c) a wnaed gan Aelod neu gysylltiadau personol agos;</p> <p>d) a wnaed gan y canlynol;</p> <p>I Prif Swyddogion (y Prif Weithredwr, Cyfarwyddwyr Corfforaethol a Swyddogion Arweiniol Corfforaethol);</p> <p>II Pob aelod o staff a gyflogir gan y Gwasanaeth(au) Cynllunio gan gynnwys rheoli datblygu a Blaengynllunio; ac</p> <p>III Unrhyw aelod arall o staff â chysylltiad agos â'r gwasanethau cynllunio neu ag unrhyw gais cynllunio penodol neu gan eu cysylltiadau personol agos.</p> <p>9. Rhoi blaenoriaeth i ddyfarniadau cadarn ar faterion cynllunio yn unol â phob polisi cenedlaethol a lleol sy'n hyrwyddo strategaethau a blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor oni bai bod ystyriaethau eraill o bwys.</p> <p>10. Penderfynu ar geisiadau yn unol â'r Cynllun Datblygu Lleol, daliadau canolog Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ac er mwyn cyflawni Blaenoriaethau Corfforaethol y Cyngor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Blaenoriaeth Gorfforaethol 1 – Hybu'r Economi; ○ Blaenoriaeth Gorfforaethol 2 – Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl; ○ Blaenoriaeth Gorfforaethol 3 – Galluogi Cydnerthedd Unigolion a Theuluoedd; a ○ Blaenoriaeth Gorfforaethol 4 – Hyrwyddo Cydnerthedd Amgylchedddol a Chymunedol. 	
--	---	--

Pwyllgor	Swyddogaethau	Dirprwyo Swyddogaethau
<p>Pwyllgor Trwyddedu (11 Aelod)</p>	<p>Swyddogaethau Trwyddedu a Chofrestru fel y'u nodir yn Rhan B, Tabl 1 uchod, ynghyd a'r swyddogaethau dan eitem 10, Rhan I, Tabl 1.</p> <p>Swyddogaethau Trwyddedu a Swyddogaethau o ran Gamblo fel y'u nodir yn Nhabl 2 uchod, Swyddogaethau 23 a 24.</p> <p>Argymhell i'r Cyngor ychwanegiadau ac/neu newidiadau i bolisiâu o ran swyddogaethau'r Pwyllgor .</p> <p>Penderfynu ynghylch atal/dirymu trwyddedau personol yn unol ag adran 132, Deddf Trwyddedu 2003</p> <p>Penderfynu ynghylch ceisiadau dadleuol sy'n ymwneud â chaniatáu am y tro cyntaf neu adnewyddu trwyddedau i yrru cerbyd hacnai neu gerbyd hurio preifat.</p> <p>Penderfynu ynghylch ceisiadau dadleuol ar gyfer caniatáu am y tro cyntaf, neu adnewyddu trwyddedau gweithredwyr. Penderfynu ynghylch ceisiadau dadleuol a cheisiadau i adolygu trwyddedau o dan Ddeddf Drwyddedu 2003 a Deddf Hapchwarae 2005. Penderfynu ynghylch ceisiadau am drwyddedau ar gyfer casglu arian ar y stryd ac o ddrws i ddrws. Atal dros dro, amrywio, diddymu neu wrthod trwyddedau casglu ar y stryd neu o ddrws i ddrws, trwyddedau gyrwyr, trwyddedau cerbydau a gweithredwyr.</p> <p>Penderfynu ynghylch ceisiadau dadleuol o dan Gynllun Cofrestru "Gweithredwyr Casglu Gweddillion Cerbydau".</p> <p>Gwranddo ar sylwadau a phenderfynu ynghylch ceisiadau perthnasol dan Ddeddf Delwyr Metel Sgrap 2013 fel y bo'n briodol.</p> <p>Is-bwyllgor Trwyddedu fydd yn penderfynu</p>	<p>Gweler Tabl 1 (Rhannau B ac I) a Thabl 2 uchod.</p>

	ynghylch ceisiadau ar gyfer 3 pheiriant gemau neu fwy mewn mangre lle trwyddedir alcohol, neu geisiadau y mae gwrthwynebiad iddynt.	
--	---	--

Pwyllgor	Swyddogaethau	Dirprwyo Swyddogaethau
Pwyllgor Moeseg a Safonau (9 Aelod: 2 Gynghorydd Sir, 2 Gynghorydd Tref a Chymuned a 5 Aelod Annibynnol)	Fel y nodir yn Erthygl 9 Rhan 2 y Cyfansoddiad	Dim

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
RHAN 3.3 (Tabl 3) Pwyllgorau'r Cyngor
Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

Pwyllgor	Swyddogaethau	Dirprwyo Swyddogaethau
Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio (6 Chynghorydd Sir ac 1 Aelod Lleyg)	<p>Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio – Cylch Gorchwyl 2018</p> <p><u>Datganiad o Ddiben</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn elfen allweddol o fframwaith llywodraethu corfforaethol y Cyngor. Mae'n darparu ffocws annibynnol o'r lefel uchaf ar y trefniadau archwilio, sicrwydd ac adrodd sy'n sail i lywodraethu a safonau ariannol da. 2 Diben y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yw rhoi sicrwydd annibynnol i'r Cyngor llawn a rheoli digonolrwydd y fframwaith rheoli risgiau a'r amgylchedd rheoli mewnol. Mae'n darparu adolygiad annibynnol o fframweithiau llywodraethu, rheoli risgiau a rheolaeth y Cyngor ac mae'n goruchwyllo'r prosesau adrodd ariannol a'r prosesau llywodraethu blynyddol. Mae'n goruchwyllo archwilio mewnol ac archwilio allanol, gan helpu i sicrhau bod trefniadau sicrwydd effeithlon ac effeithiol wedi'u rhoi ar waith. <p><u>Llywodraethu a rheoli risgiau</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 3 Cael trosolwg o Gyfansoddiad y Cyngor o ran y canlynol: Rheolau Gweithdrefn Contractau, Rheoliadau Cyllid a'r Cod Ymddygiad. 4 Adolygu trefniadau llywodraethu corfforaethol y Cyngor yn erbyn y fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y fframwaith moesegol ac ystyried y cod llywodraethu lleol. 5 Adolygu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol cyn iddo gael ei gymeradwyo ac ystyried a yw'n adlewyrchu'r amgylchedd risgiau a sicrwydd ategol yn briodol, gan gymryd i ystyriaeth farn archwilio 	Dim

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
RHAN 3.3 (Tabl 3) Pwyllgorau'r Cyngor
Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

	<p>mewnol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd cyffredinol fframwaith y cyngor ar gyfer llywodraethu, rheoli risgiau a rheolaeth.</p> <p>6 Ystyried trefniadau'r Cyngor ynghylch sicrhau gwerth am arian gan adolygu'r sicrwydd a'r asesiadau ar effeithiolrwydd y trefniadau hyn.</p> <p>7 Ystyried fframwaith y Cyngor o ran sicrwydd a sicrhau ei fod yn mynd i'r afael â risgiau a blaenoriaethau'r Cyngor yn ddigonol.</p> <p>8 Monitro datblygiad a gweithrediad effeithiol trefniadau rheoli risgiau yn y Cyngor.</p> <p>9 Monitro'r cynnydd a wneir wrth fynd i'r afael â materion sy'n gysylltiedig â risgiau sy'n cael eu hadrodd i'r pwyllgor.</p> <p>10 Ystyried adroddiadau ynghylch effeithiolrwydd y rheolaethau mewnol a rhoi'r camau gweithredu y cytunwyd arnynt ar waith.</p> <p>11 Adolygu'r asesiad o'r risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll a'r niwed posibl i'r Cyngor o ran twyll a llygredd.</p> <p>12 Monitro'r strategaeth atal twyll, y camau gweithredu a'r adnoddau</p> <p>13 Adolygu'r trefniadau llywodraethu a sicrwydd o ran partneriaethau neu gydweithio sylweddol, lle bo hynny'n berthnasol.</p> <p>14 Ystyried y Gofrestr Risgiau Gorfforaethol</p> <p>15 Ystyried Adroddiad Gwella Blynyddol y Cyngor.</p> <p>16 Adolygu ac asesu asesiad perfformiad y Cyngor.</p> <p>17 Adolygu ac asesu adroddiad Hunanasesu blynyddol drafft y Cyngor a gwneud unrhyw argymhellion angenrheidiol i'r Cyngor o ran newidiadau i'r canlynol:</p> <p>a) y casgliadau; neu</p> <p>b) unrhyw beth sydd wedi ei gynnwys yn yr adroddiad ac sy'n ymwneud â pha gamau gweithredu y bwriada'r</p>	
--	---	--

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.3 (Tabl 3) Pwyllgorau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

	<p>Cyngor eu cymryd, neu unrhyw gamau gweithredu y mae eisoes wedi eu cymryd, gyda'r bwriad o gynyddu'r graddau y bydd y Cyngor yn bodloni anghenion perfformiad yn y flwyddyn ariannol sy'n dilyn y flwyddyn ariannol y cyfeiria'r adroddiad ati</p> <p>18. Ystyried Adroddiad Asesu'r Panel Perfformiad, adolygu ymateb drafft y Cyngor i adroddiad y Panel a gwneud unrhyw argymhellion angenrheidiol i newid y datganiadau a wnaed yn yr ymateb drafft.</p> <p>19. Ystyried unrhyw Adroddiad gan yr Archwilydd Cyffredinol, yn dilyn archwiliad arbennig o'r Cyngor, adolygu ymateb drafft y Cyngor i unrhyw Adroddiad gan yr Archwilydd Cyffredinol a gwneud unrhyw argymhellion angenrheidiol i newid y datganiadau yn ymateb drafft y Cyngor o ran pa gamau gweithredu, os o gwbl, y bwriada'r Cyngor eu cymryd mewn ymateb i argymhellion yr Archwilydd Cyffredinol.</p> <p><u>Archwilio Mewnol</u></p> <p>20. Cymeradwyo'r Siarter Archwilio Mewnol.</p> <p>21. Ystyried cynigion a wneir o ran penodi darparwyr allanol gwasanaethau archwilio mewnol.</p> <p>22. Cymeradwyo'r Cynllun Archwilio Mewnol sy'n seiliedig ar risgiau gan gynnwys y gofynion o ran adnoddau archwilio mewnol, y dull o ddefnyddio ffynonellau eraill o sicrwydd ac unrhyw waith sydd ei angen i ddibynnu ar y ffynonellau eraill hynny.</p> <p>23. Cymeradwyo newidiadau dros dro sylweddol i'r cynllun archwilio mewnol sy'n seiliedig ar risgiau a'r gofynion o ran adnoddau.</p>	
--	---	--

	<p>24. Gwneud ymholiadau priodol i'r rheolwyr a'r pennaeth archwilio mewnol er mwyn penderfynu a oes unrhyw sgôp amhriodol neu gyfyngiadau o ran adnoddau.</p> <p>25. Ystyried adroddiadau gan y Pennaeth Archwilio Mewnol ar berfformiad archwilio mewnol yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys perfformiad y darparwyr allanol o wasanaethau archwilio mewnol. Bydd y rhain yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Y wybodaeth ddiweddaraf ar waith archwilio mewnol gan gynnwys y canfyddiadau allweddol, y materion sy'n peri pryder a'r camau gweithredu sydd ar waith o ganlyniad i waith archwilio mewnol. b. Adroddiadau rheolaidd ynglŷn â chanlyniadau'r Rhaglen Sicrhau Ansawdd a Gwella. c. Adroddiadau ynghylch achosion lle nad yw'r swyddogaeth archwilio mewnol yn cydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus a Nodyn Cymhwysio Llywodraeth Leol, gan ystyried a yw'r achosion o ddiffyg cydymffurfio yn ddigon arwyddocaol bod yn rhaid eu cynnwys yn y Datganiad Llywodraethu Blynnyddol. <p>26. Ystyried adroddiad blynnyddol y Pennaeth Archwilio Mewnol ynglŷn â'r canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Datganiad ynghylch y lefel cydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus a Nodyn Cymhwysio Llywodraeth Leol a chanlyniadau'r Rhaglen Sicrwydd Ansawdd a Gwella sy'n cefnogi'r datganiad - bydd y rhain yn dangos pa mor ddibynadwy yw casgliadau'r archwiliad mewnol. 	
--	--	--

	<p>b. Barn ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd fframwaith y cyngor ar gyfer llywodraethu, rheoli risgiau a rheolaeth, ynghyd â chrynodeb o'r gwaith sy'n cefnogi'r farn honno - bydd y rhain yn cynorthwyo'r pwyllgor wrth adolygu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.</p> <p>27. Ystyried crynodebau o adroddiadau archwilio mewnol penodol yn ôl y gofyn.</p> <p>28. Derbyn adroddiadau sy'n amlinellu'r camau a gymerwyd lle mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi dod i'r casgliad bod y rheolwyr wedi derbyn lefel o risg a allai fod yn annerbyniol i'r awdurdod neu fod pryderon ynglŷn â'r cynnydd a wneir o ran rhoi'r camau gweithredu y cytunwyd iddynt ar waith.</p> <p>29. Cyfrannu at y rhaglen Sicrwydd Ansawdd a Gwella ac yn benodol, asesu ansawdd allanol yr archwilio mewnol sy'n digwydd o leiaf unwaith bob pum mlynedd.</p> <p>30. Ystyried adroddiad ynghylch effeithiolrwydd archwilio mewnol i gefnogi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol, pan fo Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 yn gwneud hynny'n ofynnol.</p> <p>31. Cefnogi trefniadau cyfathrebu effeithiol gyda'r pennaeth archwilio.</p> <p>32. Comisiynu gwaith gan Archwilywyr Mewnol</p> <p><u>Archwilio Allanol a Rheoleiddwyr</u></p> <p>33. Ystyried llythyr blynyddol yr archwilydd allanol, adroddiadau perthnasol, a'r adroddiad i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu.</p> <p>34. Ystyried adroddiadau penodol fel y cytunwyd gyda'r archwilydd allanol.</p> <p>35. Gwneud sylwadau am gwmpas a manylder y gwaith archwilio allanol a sicrhau ei fod yn cynnig gwerth am arian.</p>	
--	---	--

	<p>36. Comisiynu gwaith gan Archwilwyr Allanol.</p> <p>37. Cyngori ac argymell ynghylch effeithiolrwydd y berthynas rhwng archwilwyr mewnol ac allanol ac asiantaethau arolygu neu gyrff perthnasol eraill.</p> <p>38. Ystyried adroddiadau gan reoleiddwyr allanol (gan gynnwys y canlynol ond nid yn gyfyngedig iddynt: Swyddfa Archwilio Cymru, Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, y Swyddfa Gofrestru Gyffredinol, Arolygiaeth Safonau Gofal Cymru, Estyn).</p> <p>39. Ystyried unrhyw Adroddiad a geir gan yr Archwilydd Cyffredinol, ac ymateb drafft y Cyngor.</p> <p><u>Adroddiadau Ariannol</u></p> <p>40. Adolygu'r datganiad cyfrifon blynyddol a'r adroddiadau cysylltiedig. Yn benodol, ystyried a yw'r polisïau cyfrifyddu priodol wedi eu dilyn ac a oes pryderon yn codi o'r datganiadau ariannol neu o'r archwiliad y mae angen eu dwyn at sylw'r Cyngor.</p> <p>41. Ystyried adroddiad yr archwilydd allanol i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ar faterion sy'n codi o'r archwiliad o'r cyfrifon.</p> <p><u>Trefniadau Atebolrwydd</u></p> <p>42. Cyflwyno adroddiadau i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynglŷn â chanfyddiadau, casgliadau ac argymhellion y Pwyllgor Archwilio ynghylch digonolrwydd ac effeithiolrwydd eu llywodraethu, rheoli risgiau a fframweithiau rheoli mewnol; trefniadau adrodd ariannol, a swyddogaethau archwilio mewnol ac allanol.</p> <p>43. Rhoi gwybod i'r cyngor llawn am berfformiad y Pwyllgor Archwilio o ran</p>	
--	--	--

	<p>y cylch gorchwyl ac effeithiolrwydd y pwyllgor wrth gyflawni ei ddiben.</p> <p>44. Cyhoeddi adroddiad blynyddol ar waith y Pwyllgor.</p> <p><u>Adroddiadau Perfformiad</u></p> <p>45. Ystyried adroddiad am y gweithgareddau o ran canmoliaethau, cwynion a Rhyddid Gwybodaeth.</p> <p>46. Adolygu ac asesu gallu'r Cyngor i ddelio â chwynion yn effeithiol.</p> <p>47. Gwneud adroddiadau ac argymhellion ynghylch gallu'r Cyngor i ymdrin â chwynion yn effeithiol.</p>	
--	---	--

Pwyllgor	Swyddogaethau	Dirprwyo Swyddogaethau
Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd (6 aelod)	<p>Cyflawni swyddogaeth yr awdurdod lleol i benodi Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd.</p> <p>Cadw golwg ar y ddarpariaeth o ran staff, adeiladau ac adnoddau eraill sydd ar gael i Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd, er mwyn sicrhau ei bod yn ddigonol ar gyfer dyletswyddau'r swydd.</p> <p>Llunio adroddiadau, o leiaf bob blwyddyn, i'r cyngor llawn am y materion hyn.</p> <p>Ystyried amseriad cyfarfodydd, a gwneud argymhellion i'r Cyngor.</p> <p>Goruchwyllo hyfforddiant a datblygiad yr Aelodau.</p>	Dim
Panel Apêl (3 Aelod o blith carfan o 7 o Aelodau)	<p>Penderfynu ynghylch apeliadau gan aelodau o'r staff yn unol â pholisïau a gweithdrefnau'r Cyngor ac eithrio'r rheini a gyfeirir atynt yn Rhan 4, Dogfen H.</p>	
Pwyllgor Rhestr Fer (7 Aelod)	<p>Llunio rhestr fer o ymgeiswyr cymwysedig ar gyfer Swyddi Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, y Cyfarwyddwyr Corfforaethol a'r Swyddogion Arweiniol Corfforaethol, gan gynnwys cyfweld ymgeiswyr os bydd angen, ar gyfer argymhell i'r Cyngor.</p>	

<p>Pwyllgor y Gymraeg</p> <p>(7 aelod)</p>	<p>Darparu cyfeiriad ar gyfer hybu a hwyluso'r Iaith Gymraeg yng Ngheredigion. Gall y Pwyllgor fynnu bod unrhyw aelod neu swyddog o'r Cyngor yn bresennol i ateb cwestiynau a gall hefyd wahodd personau eraill i fynychu cyfarfodydd y Pwyllgor.</p> <p>Mae'r Pwyllgor hwn yn gyfrifol am gyflawni'r swyddogaethau canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pennu cyfeiriad strategol mewn ymateb i'r Safonau Iaith, sydd wedi'i gosod ar Gyngor Sir Ceredigion gan Gomisiynydd y Gymraeg. • Monitro cynnydd gyda gweithrediad Safonau'r Gymraeg sydd wedi'u gosod ar Gyngor Sir Ceredigion • Cytuno ar adroddiad blynyddol ar gynnydd wrth gydymffurfio gyda Safonau'r Gymraeg i sylw Comisiynydd yr Iaith Gymraeg • Cymryd rôl weithgar wrth ddatblygu meysydd gwaith allweddol eraill sy'n ymwneud â'r Iaith Gymraeg - Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg a Fframwaith Strategol 'Mwy na Geiriau'; Cynllun Datblygu Lleol. • Derbyn adroddiadau cynnydd ar waith Cered (Menter Iaith Ceredigion) a Theatr Felinfach • Cynnig argymhellion er mwyn hyrwyddo a chynyddu'r defnydd o'r iaith Gymraeg ym mhob agwedd o waith y Cyngor. • Adolygu gweithrediad Strategaeth Iaith Ceredigion, gan roi sylw i waith y Cyngor ac unrhyw waith partneriaeth neu gydweithio. • Derbyn gwybodaeth / ymgynghoriadau am faterion sy'n ymwneud â'r Gymraeg yn ôl yr angen ac ymateb fel sy'n briodol. • Gwneud argymhellion i'r Cabinet a / neu'r Cyngor fel sy'n briodol. 	
--	--	--

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.3 (Tabl 3) Pwyllgorau'r Cyngor

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

<p>Pwyllgor yr Ymddiriedolwyr Elusennol</p> <p>(10 aelod: 5 aelod sy'n pleidleisio a 5 aelod heb bleidlais)</p>	<p>Gweithredu fel ymddiriedolwr ar gyfer yr holl asedion eiddo ym meddiant y Cyngor drwy ymddiriedolaethau elusennol.</p> <p>Penderfynu ynghylch asedau elusennol er pennaf les yr elusennau dan sylw.</p> <p>Derbyn adroddiadau ar faterion elusennol a sicrhau y cydymffurfir â gofynion y Comisiwn Elusennau a chyfraith elusennol fel y bônt yn berthnasol i'r asedau elusennol y mae'r Cyngor yn eu dal drwy ymddiriedolaeth.</p>	
<p>Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu</p>	<p>Gweler erthygl 6 uchod.</p>	

Rhan 3.4 (Tabl 4) CYFRIFOLDEB DROS SWYDDOGAETHAU'R CABINET

Mae swyddogaethau'r Cabinet yn cynnwys holl swyddogaethau'r Cyngor ac eithrio'r canlynol;

- 3.4.1 Swyddogaethau'r Cyngor a nodir yn Nhabl 1 uchod;
- 3.4.2 Nodir y swyddogaethau dewis lleol sydd wedi eu dyrannu i'r Cyngor yn Nhabl 2 uchod;
- 3.4.3 Swyddogaethau na allant fod yn gyfrifoldeb i'r Cabinet yn unig fel y nodir yn Erthygl 4.1 Rhan 2 y Cyfansoddiad;
- 3.4.4 Penderfyniadau posib sy'n gwrthdaro â'r isod;
 - cyllideb y Cyngor neu'r cynlluniau benthycu;
 - Rheoliadau Ariannol neu reolau sefydlog ariannol;
 - strategaeth gyffredinol y Cyngor neu'r fframwaith polisi.

ac mewn achosion o'r fath bydd yn rhaid i'r Cabinet drosglwyddo'r penderfyniad i'r Cyngor ar gyfer penderfynu arno'n derfynol.

- 3.4.5 O dan Erthygl 7.01 y Cyfansoddiad mae holl swyddogaethau'r Cyngor nad ydynt yn gyfrifoldebau i unrhyw ran arall o'r Cyngor, boed hynny drwy ddeddf neu o dan y Cyfansoddiad, yn cael eu gwneud gan y Cabinet. Mae'r rhan honno'n nodi:
 - rôl Aelodau'r Cabinet o fewn eu portffolios perthnasol,
 - dyrannu cyfrifoldebau dros wasanaethau i Aelodau Cabinet unigol.
 - swyddogaethau Cabinet a ddirprwywyd i Aelodau Cabinet unigol.

Portffolio	Rôl, Cyfrifoldebau Gwasanaeth a Swyddogaethau
Arweinydd Cyngor	<p>Rôl a chyfrifoldebau'r Arweinydd</p> <p>a) rhoi arweiniad gwleidyddol i'r Cyngor gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bod yn brif lefarydd dros y Cyngor • rhoi arweiniad cadarn a chlir o ran datblygu a chydlynu polisiâu, strategaethau, cynlluniau a darparu gwasanaethau • argymhell i'r Cyngor benodi Aelodau Eiriolwyr <p>b) Penodi'r Cabinet, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dewis nifer y Cynghorwyr i wasanaethu ar y Cabinet a'u portffolios perthnasol • dynodi Dirprwy Arweinydd • penderfynu ynghylch y swyddogaethau gweithrediaeth a ddirprwyir i'r Cabinet, pwyllgorau o'r Cabinet, Aelodau Cabinet unigol, Swyddogion, a'r rheiny a wneir drwy gyd drefniadau. <p>c) Darparu arweiniad cymunedol, gan gynnwys;</p> <ul style="list-style-type: none"> • gweithredu fel arweinydd i'r gymuned leol drwy ddangos a hybu Gweledigaeth, nodau ac amcanion y Cyngor. • rhoi arweiniad i bartneriaethau strategol lleol wrth ddilyn nodau a blaenoriaethau cyffredin gan gynnwys Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion <p>d) Cynrychioli'r Cyngor ar gyrrff allanol gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cynrychioli'r Cyngor ar Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (WLGA) (gan gynnwys y Pwyllgor Cydlynw) a'r Gymdeithas Llywodraeth Leol (LGA) • cynrychioli'r Cyngor ar y cyrrff lleol, rhanbarthol a chenedlaethol canlynol: <ul style="list-style-type: none"> - Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Canol Cymru Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru - Cyd-gyngor Cymru <p>e) Rheoli ac arwain gwaith y Cabinet gan gynnwys:</p>

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.4 (Tabl 4) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cabinet

Diweddarwyd ym mis Hydref 2021

	<ul style="list-style-type: none"> • cadeirio cyfarfodydd • rheoli gwaith y Cabinet yn effeithiol • sicrhau bod Rhaglen Waith y Cabinet at y dyfodol yn ei lle <p>f) rhoi arweiniad portffolio o ran y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyflwyno gwasanaethau • Arweiniad Cymunedol • Cyllid a rheoli cyllidebau • Perthynas â'r Gweithwyr • Safonau'r Gymraeg <p>g) Gweithio gydag eraill, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cyfranogi o'r penderfyniadau a wneir ar y cyd â'r Cabinet • gweithio gydag Aelodau'r Cabinet, Aelodau Anweithredol a Swyddogion er mwyn sicrhau y gweithredir polisiau'r Cyngor, y fframwaith cyllidebol a'r agenda o wella parhaus fel y gellir sicrhau y darperir gwasanaethau o ansawdd uchel o fewn yr adnoddau cyfredol i bobl leol

Holl Aelodau'r Cabinet	Rolau a chyfrifoldebau Aelodau'r Cabinet
	A - Cyffredinol
	<p>a) Rhoi arweiniad o ran eu portffolios gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adrodd i'r Cabinet, yr Arweinydd, y Cyngor a Phwyllgorau Trosolwg a Chraffu parthed y gwasanaethau sydd o fewn y portffolio • rhoi cyfarwyddyd gwleidyddol i'r swyddogion sy'n gweithio o fewn y portffolio • llunio a datblygu cynlluniau, polisiau a strategaethau parthed y gwasanaethau sydd o fewn y portffolio i'w mabwysiadu a'u hadolygu gan y Cyngor • cysylltu â chadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol parthed y gwasanaethau sydd o fewn y portffolio • meddu ar drosolwg o ran rheoli perfformiad, a pha mor effeithiol ac effeithlon yw'r gwasanaethau sydd o fewn y portffolio <p>b) Gweithio gydag eraill, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cyfranogi o'r penderfyniadau a wneir ar y cyd yn y Cabinet • gweithio gydag Arweinydd y Cyngor, Aelodau'r Cabinet, Aelodau Anweithredol a Swyddogion er mwyn sicrhau y gweithredir polisiau'r Cyngor, y fframwaith cyllidebol a'r agenda o wella parhaus fel y gellir sicrhau y darperir gwasanaethau o ansawdd uchel o fewn yr adnoddau sydd ar gael i bobl leol <p>c) Cyfrannu tuag at arweiniad cymunedol, gan gynnwys;</p> <ul style="list-style-type: none"> • hybu Gweledigaeth y Cyngor, a'i nodau a'i amcanion o fewn y gymuned • cynrychioli'r Cyngor ar bartneriaethau strategol lleol a hybu nodau a blaenoriaethau cyffredin <p>d) Cynrychioli'r Cyngor ar gyrff allanol, fel y'u penodir.</p>

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.4 (Tabl 4) Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau'r Cabinet

Diweddarwyd ym mis Hydref 2021

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
<p>Arweinydd y Cyngor:</p> <p>Portffolio Polisi, Perfformiad a Phartneriaethau</p>	<p>Gwasanaethau: Polisi, Perfformiad a Phartneriaethau</p> <p>Panelli/gweithgorau/fforymau mewnol: Grŵp Rheoli Asedau, Grŵp Datblygu, Grŵp Ymgynghorol Trawsnewid ac Effeithlonrwydd, Fforwm Corfforaethol y Gweithwyr, Panel Grantiau Adnewyddu Tai, Grŵp Cydraddoldebau, Bwrdd Rheoli Perfformiad, Panel Gweithredol Rheoli Perfformiad a Phanel Grantiau Cymunedol.</p> <p>Partneriaethau/Cyd-bwyllgorau/Asiantaethau: Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion, Cyd-bwyllgor Iechyd a Gofal Canolbarth Cymru a Phartneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru, a Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru (Cyd-bwyllgor y Fargen Twf)</p> <p>Cyrff allanol: Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (WLGA), Fforwm Gwledig Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, Bwrdd Gweithredol Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, Llys Llywodraethwyr Prifysgol Aberystwyth, Cyd-bwyllgor Cymru a Chonsortium Awdurdodau Lleol Cymru ('CLAW') (Aelod Cabinet dros yr Economi ac Adfywio i ddirprwyo yn absenoldeb yr Arweinydd).</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
<p>Dirprwy Arweinydd y Cyngor:</p> <p>Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, Pobl a Threfniadaeth a'r Gwasanaethau Democrataidd</p>	<p>Gwasanaethau:Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, Pobl a Threfniadaeth a'r Gwasanaethau Democrataidd.</p> <p>Panelli / gweithgorau / fforymau mewnol: Grŵp Ymgynghorol Trawsnewid ac Effeithlonrwydd, Fforwm Corfforaethol y Gweithwyr, Bwrdd Rheoli Perfformiad, Panel Gweithredol Rheoli Perfformiad, Grŵp Rheoli Argyfwng a Pharhad Busnes, Grŵp Datblygu.</p> <p>Partneriaethau/Cyd-bwyllgorau/Asiantaethau: Ardal Cadwraeth Arbennig Penllyn a'r Sarnau, Pwyllgor Cydlynw'r Llinell Reilffordd rhwng Aberystwyth a'r Amwythig.</p> <p>Cyrff Allanol: Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (WLGA).</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
Portffolio Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau, Cymorth ac Ymyrraeth	<p>Gwasanaethau: Gwasanaethau Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau, Cymorth ac Ymyrraeth.</p> <p>Panelli/gweithgorau/fforymau mewnol:</p> <p>Partneriaethau/Cyd-bwyllgorau/Asiantaethau: Fforwm Darparwyr Gwasanaethau i Blant a Phobl Ifanc; Grŵp Cyfeirio Teithwyr Corfforaethol a'r Uned Gludiant, Bwrdd Prosiect Cylch Caron (dim hawl pleidleisio), a Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru (Cyd-bwyllgor y Fargen Twf).</p> <p>Cyrff Allanol: Grŵp Cyfeirio Teithwyr Corfforaethol a'r Uned Gludiant, Bwrdd Rheoli Cyfiawnder Ieuenctid</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
Portffolio Gwasanethau Cyllid a Chaffael a Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd	<p>Gwasanaethau: Gwasanaethau Cyllid a Chaffael a Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd</p> <p>Panelli/gweithgorau/fforymau mewnol: Grŵp Rheoli Asedau, Grŵp Datblygu, Panel Grantiau Tai, Panel Grantiau Cymunedol, Grŵp Monitro Cyfalaf, Grŵp Rheoli Argyfwng a Pharhad Busnes.</p> <p>Partneriaethau/Cyd-bwyllgorau/Asiantaethau: Bwrdd Adnewyddu a Thyfu Canolbarth Cymru (Cyd-bwyllgor y Fargen Twf), Gweithgor Clirio ac Eithrio, Grŵp Datblygu Castell Aberteifi a Cheredigion.</p> <p>Cyrff Allanol: Antur Cymru, Cyngor Chwaraeon, Gymdeithas Glybiau Ffermwyr Ifanc a Bwrdd Pensiwn Dyfed.</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
Gwasanaethau Porth Cynnal	<p>Gwasanaethau: Gwasanaethau Porth Cynnal</p> <p>Paneli/gweithgorau/fforymau mewnol: Grŵp Rhianata Corfforaethol, Grŵp Cyfeirio Teithwyr Corfforaethol a'r Uned Gludiant (hawliau pleidleisio wedi'u rhannu â Phorth Cymorth Cynnar)</p> <p>Partneriaethau/ Cyd-bwyllgorau / Asiantaethau: Pwyllgor Cydlyn y Llinell Reilffordd rhwng Aberystwyth a'r Amwythig a Grŵp Cyfeirio Teithwyr Corfforaethol a'r Uned Gludiant (hawliau pleidleisio wedi'u rhannu â Phorth Cymorth Cynnar) a Bwrdd Partneriaeth Gorllewin Cymru, Ardal Cadwraeth Arbennig Penllyn a'r Sarnau</p> <p>Cyrff Allanol: Bwrdd Partneriaeth Canolbarth a Gorllewin Cymru</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
Portffolio Porth Gofal, Ymyrraeth Gynnar, Canolfannau Lles a Diwylliant	<p>Gwasanaethau: Porth Gofal, Porth Cymorth Cynnar.</p> <p>Paneli/gweithgorau/fforymau mewnol: (hawliau pleidleisio wedi'u rhannu â Phorth Cynnal), Panel Grantiau Tai</p> <p>Partneriaethau/ Cyd-bwyllgorau / Asiantaethau: Grŵp Cyfeirio'r Uned Gorfforaethol Cludiant Teithwyr (rhannu hawliau pleidleisio â Phorth Cynnal), Bwrdd Prosiect Cylch Caron a Chynghrair y Gofalwyr.</p> <p>Cyrff Allanol: Cyngor Chwaraeon Ceredigion</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol, Tai a Chyswllt Cwsmeriaid	<p>Gwasanaethau: Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol, Tai a Chyswllt Cwsmeriaid.</p> <p>Paneli/gweithgorau/fforymau mewnol: Grŵp Rheoli Asedau, Panel Grantiau Tai a Grŵp Strategaeth Gwastraff.</p> <p>Partneriaethau/Cyd-bwyllgorau/Asiantaethau: Partneriaeth Gwastraff Canolbarth Cymru, Cydweithrediad Seilwaith Canolbarth Cymru, Trafnidiaeth Canolbarth Cymru (TraCC) Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru, Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru, Bwrdd Rheoli Gofal a Thrwsio Gorllewin Cymru, Grŵp Defnyddwyr yr Harbyrau, Grŵp Ymgynghorol Rheoli Traffig a Grŵp Cyfeirio Teithwyr Corfforaethol a'r Uned Gludiant, Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru (Cyd-bwyllgor y Fargen Twf).</p> <p>Cyrff allanol: Grŵp Arfordirol Bae Ceredigion a Bwrdd Prosiect Cylch Caron.</p>

	B – Rolau a chyfrifoldebau penodol y portffolios
Portffolio Economi ac Adfywio	<p>Gwasanaethau: Economi ac Adfywio</p> <p>Paneli /gweithgorau/ fforymau mewnol: Grŵp Rheoli Asedau a'r Grŵp Datblygu.</p> <p>Partneriaethau/Cyd-bwyllgorau/Asiantaethau: Grŵp Prosiect Menter ac Arloesedd (BGC), Trafnidiaeth Canolbarth Cymru (TraCC), Cynnal y Cardi, Fforwm Mynediad Lleol, Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru a Phartneriaeth Tai Strategol a Bwrdd Tyfu Canolbarth Cymru (Cyd-bwyllgor y Fargen Twf).</p> <p>Cyrff Allanol: Pwyllgor Gweithredol Menter Aberteifi, Antur Cymru, Consortiwm Awdurdodau Lleol Cymru ('CLAW') (dirprwyo yn absenoldeb yr Arweinydd) a Grŵp Arfordirol Bae Ceredigion.</p>

Rhan 3.5 CYNLLUN DIRPRWYO I SWYDDOGION

Cyfrifoldeb dros Swyddogaethau'r Cyngor a'r Cabinet – Terfynau eithaf dirprwyo

Mae'r cynllun hwn yn dirprwyo rhai o swyddogaethau neilltuol y Cyngor a'r Cabinet i swyddogion a dylid ei ddehongli yn yr ystyr ehangaf yn hytrach nag yn gyfyng. Mae iddo dair o isadrannau:

- A – Dirprwyo i Swyddogion – Amodau Cyffredinol
- B – Dirprwyo Cyffredinol i'r Prif Weithredwr, Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, Cyfarwyddwyr Corfforaethol a'r Swyddogion Arweiniol Corfforaethol
- C – Dirprwyo i'r Prif Weithredwr, Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig
- D – Dirprwyo i'r Swyddog Monitro
- E – Dirprwyo i Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd
- F – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Prifffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol
- G – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
- H – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio
- I – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cymorth Cynnar
- J – Dirprwyo yng nghyswllt y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu (Dirprwy Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol) a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes (Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol)
- K - Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion a Diwylliant (Prif Swyddog Addysg)
- L – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael (Swyddog Adran 151 / Prif Swyddog Cyllid)
- M – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyswllt Cwsmeriaid
- N – Dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Pobl a

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 Cynllun Dirprwyo i Swyddogion

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

Threfniadaeth

AR YR AMOD bob tro bod y penderfyniad:

- a) o fewn cyllideb y Cyngor neu'i gynlluniau benthyca;
- b) o fewn strategaeth gyffredinol y Cyngor neu'i fframwaith polisi;
- c) o fewn y Rheoliadau Ariannol a'r Gweithdrefnau Ariannol Cysylltiedig ac
- d) heb fod yn fater a neilltuir yn benodol i'r Cyngor Llawn, Pwyllgor o'r Cyngor, y Cabinet, Swyddog Statudol, y Prif Weithredwr, y Cyfarwyddwyr Corfforaethol neu'r Swyddogion Arweiniol Corfforaethol

**D DIRPRWYO I'R SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL:
GWASANAETHAU CYFREITHIOL A LLYWODRAETHU A'R SWYDDOG
MONITRO**

Caiff y swyddogaethau penodol canlynol eu dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu (a'r Swyddog Monitro).

1. Derbyn Rhybuddion o Gynnig yn unol â darpariaeth y Cyfansoddiad hwn (Rhan 4, Dogfen A, Adran 10)
2. Gwneud mân newidiadau i'r Cyfansoddiad
3. Gweithredu fel "Uwch Swyddog Cyfrifol" at ddibenion Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000.
4. Gwneud mân newidiadau i Ddogfen Bolisi a Gweithdrefnau Corfforaethol yr Awdurdod, "Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio (RIPA) Gwyliadwriaeth Gyfeiriedig, Defnyddio Ffynonellau Cuddwybodaeth Dynol a Chaffael Data Cyfathrebu" (Rhagfyr 2016).
5. Gosod ac ardystio Sêl Gyffredin y Cyngor ar yr holl weithredoedd a dogfennau perthnasol.
6. Llofnodi trwyddedau, cofrestriadau, caniatadau a hysbysiadau a gyhoeddir yn enw'r Cyngor yn unol â'r awdurdod statudol sydd ganddo.
7. Llofnodi contractau, gweithredoedd a dogfennau eraill ar ran y Cyngor.
8. Gweithredu fel y Dirprwy Swyddog Cofrestru Etholiadol.
9. Cynnal ymchwiliadau i faterion y bydd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) yn eu cyfeirio ato/ati.
10. Cymeradwyo setliadau cyfaddawdu mewn unrhyw achosion neu wrandawiadau sy'n ymwneud â'r Cyngor, gan ymgynghori â'r Swyddogion perthnasol.
11. Dwyn achosion mewn Llysoedd Sifil a Throseddol, Paneli, Tribiwnlysoedd ac Ymchwiliadau ar ran y Cyngor.
12. Awdurdodi (a llofnodi fel y bo'r angen) hawliadau, gwrth-hawliadau, gwybodaeth, amddiffyniadau a dogfennau perthnasol eraill o fewn achosion cyfreithiol ar ran y Cyngor.
13. Trefnu i Glercio Cyfarfodydd Panel Apeliadau ynghylch Derbyn i Ysgolion, Gwahardd a Chludiant.
14. Cyflwyno is-ddeddfau i awdurdodau eraill ac ardystio is-ddeddfau yn unol ag adran 236(9) ac adran 238 Deddf Llywodraeth Leol 1972 fel y'i diwygiwyd.
15. Gweithredu fel y Swyddog arweiniol ym Mholisi Chwythu'r Chwiban y Cyngor.

RHEOLWR CORFFORAETHOL: GWASANAETHAU CYFREITHIOL

Caiff y swyddogaethau canlynol eu dirprwyo i'r Rheolwr Corfforaethol - Gwasanaethau Cyfreithiol (yn absenoldeb y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu).

1. Cymeradwyo setliadau cyfaddawdu mewn unrhyw achosion neu wrandawiadau sy'n ymwneud â'r Cyngor, gan ymgynghori â'r Swyddogion perthnasol.
2. Dwyn achosion mewn Llysoedd Sifil a Throseddol, Paneli, Tribiwnlysoedd ac Ymchwiliadau ar ran y Cyngor.
3. Awdurdodi (a llofnodi fel y bo'r angen) hawliadau, gwrth-hawliadau, gwybodaeth, amddiffyniadau a dogfennau perthnasol eraill o fewn achosion cyfreithiol ar ran y Cyngor.
4. Trefnu i Glercio Cyfarfodydd Panel Apeliadau ynghylch Derbyn i Ysgolion, Gwahardd a Chludiant.
5. Gweithredu fel y Dirprwy Swyddog Monitro.

G DIRPRWYO I'R SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL:POLISI, PERFFORMIAD A DIOGELU'R CYHOEDD

Caiff y swyddogaethau canlynol eu dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd gan gynnwys Partneriaethau Strategol; Ymgysylltu a Chydraddoldeb; Cwynion, Canmoliaethau a Rhyddid Gwybodaeth, Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd (gan gynnwys Iechyd yr Amgylchedd, Iechyd Anifeiliaid, Diogelwch Bwyd a Safonau Masnach, Trwyddedu a gweithgareddau cysylltiedig), Perfformiad, Ymchwil a Pholisi Corfforaethol a gwrthderfysgaeth; ac i unrhyw swyddogion a awdurdodir gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol perthnasol o dro i dro fel y bo'n briodol ar yr amod bod y swyddogion yn meddu ar gymwysterau addas i gyflawni'r dyletswyddau a'r swyddogaethau hynny. Gall y Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwyr Corfforaethol hefyd arfer y pwerau hyn yn ôl yr angen.

Rhyddid Gwybodaeth a Chwynion

1. Gwneud taliadau addas a phriodol wrth setlo cwynion yn erbyn y Cyngor ac wrth setlo cwynion i'r Ombwdsmon yn lleol, a gwneir y taliadau hynny o'r gyllideb briodol ar ôl ymgynghori â'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol a'r Aelod Cabinet priodol.
2. Cymryd yr holl gamau priodol parthed Adroddiadau yn unol ag adrannau 16, 17 ac 21 Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005.
3. Bod yn Uwch Swyddog â chyfrifoldeb dros y broses Adolygu Mewnol dan ddeddfwriaeth Rhyddid Gwybodaeth a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol a bod yn uwch swyddog cyswllt â Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO) ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.
4. Ymgymryd â'r holl ddyletswyddau, cyfrifoldebau a swyddogaethau gweithredol perthnasol sydd wedi'u cynnwys mewn deddfwriaeth neu sydd fel arall yn gyfrifoldeb ar y Gwasanaethau Polisi a Perfformiad eu gweithredu.

Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd

1. Diffiniadau

- 1.1 At ddibenion y materion yr ymdrinnir â hwy yn y trefniant hwn, ystyr y Swyddog Arweiniol Corfforaethol yw'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
RHAN 3.5 G Dirprwyo i'r SAC Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

- 1.2 Mae unrhyw gyfeiriad at Ddeddf yn y trefniadau hyn yn cynnwys cyfeiriad at unrhyw ddiwygiad iddo neu ailddeddfiad ohono neu unrhyw ddeddfwriaeth eilaidd o dan y Ddeddf.
2. Dirprwyo Cyffredinol – Pwerau Penodol
- 2.1 Awdurdodir y Swyddog Arweiniol Corfforaethol (ar ôl ymgynghori â Deiliad y Portffolio Cabinet perthnasol lle bo angen gwneud hynny a lle bo hynny'n briodol) i gymryd unrhyw gamau sy'n angenrheidiol er mwyn gwarchod neu hyrwyddo buddiannau'r Cyngor, yn amodol ar y cyfyngiadau a nodir yn Rhan A uchod.
- 2.2 Heb ragfarnu cyffredinolrwydd y darpariaethau uchod, mae hyn yn cynnwys arfer ei farn / ei barn broffesiynol i wneud unrhyw benderfyniadau sydd angen eu gwneud i weithredu polisiau'r Cyngor gyda'r nod o reoli a darparu'r gwasanaethau y mae'n gyfrifol amdanynt.
- 2.3 Gall unrhyw bwerau a roddir i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd gael eu cyflawni naill ai yn ei absenoldeb / ei habsenoldeb gan y swyddog / swyddogion hynny a awdurdodir ganddo ef neu hi neu yn unol ag unrhyw gyfarwyddiadau neu ddarpariaethau cyffredinol a weir ganddo / ganddi. Yn absenoldeb y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd, gall unrhyw swyddog a benodir ganddo / ganddi i ddirprwyo ar ei ran / ar ei rhan hefyd awdurdodi'r broses o arfer y pwerau dirprwyedig. Gellir rhoi awdurdod o'r fath i bobl nad ydynt yn swyddogion o'r Cyngor mewn cytundeb gyda'r awdurdod neu'r sefydliad sy'n cyflogi'r bobl berthnasol. Os na roddwyd awdurdod o'r fath cyn absenoldeb y Swyddog Arweiniol Corfforaethol, gall y Prif Weithredwr neu Gyfarwyddwr Corfforaethol awdurdodi unrhyw swyddog / swyddogion neu bersonau eraill fel y mae ef / hi yn credu eu bod yn addas i arfer pwerau'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol absennol.
- 2.4 Gall Swyddog Arweiniol Corfforaethol awdurdodi ei staff i arfer pwerau o'r fath yn ôl yr angen er mwyn cael mynediad i unrhyw dir, adeilad neu eiddo neu eu harchwilio a darparu unrhyw dystiolaeth neu awdurdod yn ôl yr angen i gyflawni eu dyletswyddau yn unol â phwerau statudol y Cyngor.
- 2.5 O ran materion sydd wedi'u neilltuo ar gyfer y Cyngor, y Cabinet neu Bwyllgor neu Is-bwyllgor arall, os yw'r mater yn fater brys, caniateir i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol weithredu rhwng cyfarfodydd, gan ymgynghori â Deiliad y Portffolio Cabinet perthnasol neu Gadeirydd / Is-gadeirydd y pwyllgor rheoleiddio perthnasol fel y bo'n briodol, ar yr amod bod unrhyw gamau o'r fath yn gyson â pholisiau cyffredinol y Cyngor ac os ydyw'n briodol, bod adroddiad ynglŷn â'r camau a gymerwyd yn cael ei gyflwyno i gyfarfod nesaf y Cyngor, y Cabinet, y Pwyllgor neu'r Is-bwyllgor.

- 2.6 Penderfynu ynghylch penodi swyddogion at ddibenion penodol i gyflawni gwaith fel archwylwyr, swyddogion priodol neu swyddi cyffelyb eraill sydd wedi'u cynnwys yn y ddeddfwriaeth bresennol neu ddeddfwriaeth yn y dyfodol.
- 2.7 Awdurdodir y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd i weithredu o ran caffael a chontractau o fewn y gyllideb gymeradwy ac yn unol â'r Rheolau Sefydlog o ran Contractau gan gynnwys y pŵer i dynnu contractwyr oddi ar y rhestrau cymeradwy, os nad ydynt wedi bodloni meini prawf y Cyngor.
- 2.8 Awdurdodir y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd i weithredu ar faterion ariannol, yn unol â'r Rheoliadau Ariannol perthnasol.
- 2.9 Awdurdodir y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd i gyhoeddi penderfyniadau, caniatadau, trwyddedau neu hysbysiadau ar ran y Cyngor.
- 2.10 Awdurdod i gyflawni gwaith neu ddarparu gwasanaethau i drydydd partïon ar yr amod bod adnoddau ar gael, na fydd unrhyw effaith andwyol ar yr hyn a ddarperir gan y Cyngor, a bod y taliadau priodol yn cael eu codi.

3 Cyfrifoldebau a dyletswyddu penodol y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

3.1 Gweithredu o fewn y cynllun dirprwyo, cyflawni holl swyddogaethau, dyletswyddau, gweithgareddau a phwerau rheoleiddiol y Cyngor ac unrhyw rai o'r fath a fydd yn dod yn gyfrifoldeb y Cyngor yn y dyfodol, o ran y meysydd canlynol:

- Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd
- Troseddau rheoleiddiol
- Safonau masnachu
- Trwyddedu a Gorfodi o ran Trwyddedu.
- Diogelu lechyd y Cyhoedd
- Gwasanaethau Wardeniaid Cymunedol
- Cynnal tir yn briodol; neu
- Droseddau amgylcheddol

gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i feysydd, swyddogaethau a deddfwriaeth y cyfeirir atynt yn Nhabl 3.3 isod.

3.2 Mae'r swyddogaethau, y dyletswyddau, y gweithgaredd a'r pwerau rheoleiddiol y cyfeirir atynt yn 3.1 uchod yn cynnwys ond nid ydynt wedi'u cyfyngu i bwerau gorfodi e.e. cymryd camau y tybir eu bod yn angenrheidiol i atal troseddau, addysgu, cyflwyno hysbysiadau statudol, cyflwyno rhybuddion syml, erlyn am droseddau, penodi arolgw(y)r dan y canlynol, rhoi/gwrthod/amrywio/atal/diddymu/adfer trwyddedau, trefnu cyflwyno adroddiadau neu godi ffioedd.

3.3 Cyfrifoldebau dros y swyddogaethau canlynol a deddfwriaeth berthnasol:

Maes	Swyddogaeth	Deddfwriaeth (gan gynnwys unrhyw ddeddfwriaeth gysylltiedig)
Diogelu'r Cyhoedd: Mae hyn yn cynnwys lechyd yr Amgylchedd, Trwyddedu a Safonau Masnach Dio	Diogelu'r Amgylchedd ac lechyd yr Amgylchedd; gan gynnwys <ul style="list-style-type: none"> Coed Peryglus 	Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Y Cytundeb Ymadael) 2020 Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982 Deddfau Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) Local 1953 a 1976 / 1982 Deddf Llywodraeth Leol (Cymru) 1994 Deddf Llywodraeth Leol 2010 Deddfau Llywodraeth Leol 1972/1978/1985/1988/1992 / 2000 / 2003 Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 Deddf Cymorth Gwladol 1948 Deddf y Gwasanaeth lechyd Gwladol (Diwygio) 1986 Deddf y Gwasanaeth lechyd Gwladol 1977 Deddf Plismona a Throsedd 2009 Deddf Datgelu Er Lles y Cyhoedd 1998
	Diogelu'r Amgylchedd, gan gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> Ansawdd yr aer yn lleol, Trwyddedu amgylcheddol Tir halogedig, Cyflenwadau dŵr preifat Ansawdd dŵr Niwsansau statudol Symud Cerbydau a Chael Gwared Arnynt 	Deddf Aer Glân 1993 Deddf Newid Hinsawdd 2008 Deddf Rheoli Llygredd (Diwygio) 1989 Deddf Rheoli Llygredd 1974 Deddf Ynni 2004 Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 Deddf yr Amgylchedd 1995 Deddf Gwybodaeth am yr Amgylchedd a Diogelwch 1988 Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010 Deddf Priffyrdd 1980 Deddf Ailgylchu Gwastraff y Cartref 2003 Deddf Tai 1985 Deddf Sŵn 1996 Deddf Sŵn a Niwsans Statudol 1993 Deddf Waliau Cydrannol ac ati 1996

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
RHAN 3.5 G Dirprwyo i'r SAC Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

	<ul style="list-style-type: none"> Gwaredu Gwastraff 	Deddf Cynllunio 2008 Deddf Cynllunio (Sylweddau Peryglus) 1990 Deddf Atal a Rheoli Llygredd 1999 Deddf Atal Difrod gan Blâu 1949 Deddf Atal Llygredd Olew 1971 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 Deddf Lleihau Gwastraff 1998 Deddf (Fflworeiddio) Dŵr 1985 Deddfau Dŵr 1945/1948/1973/1989 / 2003 Deddf Crynhoi Dŵr (Darpariaethau Canlyniadol) 1991 Deddf y Diwydiant Dŵr 1991 Deddf Adnodau Dŵr 1991 Deddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981
	Hylendid Bwyd <ul style="list-style-type: none"> Sgoriau Hylendid Bwyd Twyll Bwyd 	Deddf Sgorio Hylendid Bwyd (Cymru) 2013 Deddf Diogelwch Bwyd 1990
	<ul style="list-style-type: none"> Iechyd a Diogelwch 	Deddf Ffatrioedd 1961 Deddf Damweiniau Angheuol 1976 Deddf Diogelwch rhag Tân a Diogelwch Lleoedd Chwaraeon 1987 Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith ac ati 1974 Deddf Mwynfeydd a Chwareli 1954 Deddf Swyddfeydd, Siopau a Mangreoedd Rheilffyrdd 1963

	<ul style="list-style-type: none"> lechyd a Lles Anifeiliaid a sgil-gynhyrchion 	Deddf Amaethyddiaeth – (Darpariaethau lechyd, Diogelwch a Lles) 1956 Deddf Amaethyddiaeth (Darpariaethau Amrywiol) 1968 Deddfau lechyd Anifeiliaid 1981 a 2002 Deddfau lechyd a Lles Anifeiliaid 1981/1984 Deddf Lles Anifeiliaid 2006 Deddf Anifeiliaid 1971 Deddf Rheoli Ceffylau (Cymru) 2014 Deddf Diogelu rhag Tenynnau Creulon 1988 Deddf Diogelu Anifeiliaid (Diwygio) 1988 Deddf Diogelu Anifeiliaid (Anesthetyddion) 1954/1964 Deddf Diogelu Anifeiliaid 1911 Rheoliadau Sgil-gynhyrchion Anifeiliaid (Gorfodi) (Cymru) 2014
	lechyd y Cyhoedd <ul style="list-style-type: none"> Clefydau Heintus Angladdau lechyd Cyhoeddus Ysmygu mewn llefydd cyhoeddus a lleoliadau eraill lle bo cyfyngiadau 	Deddf Aids (Rheoli) 1987 Deddf Adeiladu 1984 Deddf Claddu 1857 Deddfau Claddu 1952-1906 Deddf Claddu (Diwygio) 1880 Deddf Amlosgi 1902 Deddf Amlosgi 1952 Deddf Mangreoedd Diffygiol 1972 Deddf Cydraddoldeb 2010 Deddf lechyd 2009 Deddf lechyd 2006 Deddf lechyd a Gofal Cymdeithasol 2008/2012 Deddf Gwasanaethau lechyd ac lechyd y Cyhoedd 1968 Rhan 5 (Tyll mewn Rhan Bersonol o'r Corff) o Ddeddf lechyd Cyhoeddus (Cymru) 2017 Deddf lechyd Cyhoeddus (Draenio Safleoedd Masnach) 1937 Deddf lechyd Cyhoeddus (Cymru) 2017 Deddf lechyd Cyhoeddus 1936 Deddf lechyd Cyhoeddus 1961

	Ymddygiad gwrthgymdeithasol	Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Trosedd a Phlisma 2014 Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2003 Deddf Cymdogaethau Glân a'r Amgylchedd 2005 Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998
	Safonau Bwyd (Cyfansoddiad a labelu)	Deddf Diogelwch Bwyd 1990 Deddf Bwyd 1984 Deddf Diogelwch Bwyd 1990 Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Cynnwys Cig ac ati (Cymru) 2014 – Mesur Bwyta'n Iach mewn Ysgolion (Cymru) 2009 Rheoliadau Tryptophan mewn Bwyd (Cymru) 2005 Rheoliadau Llaeth Cyddwys a Llaeth Sych (Cymru) 2018 Rheoliadau Halogion mewn Bwyd (Cymru) 2013 Rheoliadau Labelu Pysgod (Cymru) 2013 Rheoliadau Ychwanegion, Cyflasynnau, Ensymau a Thoddyddion Echdynnu Bwyd (Cymru) 2013 Rheoliadau Arbelydru Bwyd (Cymraeg) 2009 Rheoliadau Bwydydd y Bwriedir eu Defnyddio mewn Deietau Egni Cyfyngedig at Golli Pwysau 1997 Rheoliadau Mêl (Cymru) 2015 Rheoliadau Cafa-Cafa mewn Bwyd (Cymru) 2006 Rheoliadau Bwydydd Newydd (Cymru) 2017 Rheoliadau Bwydydd Proses sydd wedi'u Seilio ar Rawn a Bwydydd Babanod ar gyfer Babanod a Phlant Ifanc (Cymru) 2004 Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 wrth iddi barhau i weithredu'r Rheoliadau neu'r Gorchmynion canlynol: Rheoliadau Labelu Cig Eidion a Chig Llo (Cymru) 2011 Rheoliadau Gwlad Tarddiad Cigoedd Penodol (Cymru) 2015 Rheoliadau Wyau a Chywion (Cymru) 2010 Rheoliadau Bwyd ar gyfer Grwpiau Penodol (Gwybodaeth o ran Gwybodaeth a Chyfansoddiad) (Cymru) 2016 Rheoliadau Gwybodaeth am Fwyd (Cymru) 2014 Rheoliadau Suddoedd Ffrwythau a Neithdarau Ffrwythau (Cymru) 2013

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
RHAN 3.5 G Dirprwyo i'r SAC Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

		<p>Rheoliadau Bwydydd a Addaswyd yn Enetig (Cymru) 2004</p> <p>Rheoliadau Organebau a Addaswyd yn Enetig (Y Gallu i Orlhain a Labelu) (Cymru) 2005</p> <p>Rheoliadau Bwyd Cyffredinol 2004</p> <p>Rheoliadau Fformiwla Fabanod a Fformiwla Ddilynol (Diwygio) (Cymru) 2020</p> <p>Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) 2012</p> <p>Rheoliadau Dŵr Mwyn Naturiol, Dŵr Ffynnon a Dŵr Yfed wedi'i Botelu (Cymru) 2015</p> <p>Rheoliadau Rheolaethau Swyddogol (Anifeiliaid, Bwyd Anifeiliaid a Bwyd, Ffioedd lechyd Planhigion ac ati) (Cymru) 2019</p> <p>Rheoliadau Rheolaethau Swyddogol (Anifeiliaid, Bwyd Anifeiliaid a Bwyd, Ffioedd lechyd Planhigion ac ati) (Cymru) 2020</p> <p>Rheoliadau Swyddogol ar Fwyd Anifeiliaid a Bwyd (Cymru) 2009</p> <p>Rheoliadau Olew Olewydd (Safonau Marchnata) 2014</p> <p>Rheoliadau Cynnyrch Organig 2009</p> <p>Rheoliadau Cig Dofednod (Cymru) 2011</p> <p>Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Tarddu o Anifeiliaid (Rheoli Clefydau) (Cymru) 2008</p> <p>Rheoliadau Deunyddiau Bwyd sydd wedi'u rhewi'n gyflym (Cymru) 2007</p> <p>Rheoliadau Chwisgi'r Alban 2009</p> <p>Rheoliadau Cynhyrchion Penodedig o Tsieina (Cyfyngiad ar eu Rhoi Gyntaf ar y Farchnad) (Cymru) 2008</p> <p>Rheoliadau Diodydd Gwirodol 2008</p> <p>Rheoliadau'r Fasnach mewn Anifeiliaid a Chynhyrchion Perthynol (Cymru) 2011</p> <p>Rheoliadau Gwin 2011.</p>
	<p>Safonau amaethyddol gan gynnwys hylendid bwyd a gwrtaith</p>	<p>Deddf Amaethyddiaeth (Darpariaethau Amrywiol) 1968; Deddf Amaethyddiaeth 1970</p> <p>Rheoliadau Bwyd Anifeiliaid (Cyfansoddiad, Marchnata a Defnydd) (Cymru) 2016</p> <p>Deddf Meddyginiaethau 1968</p> <p>Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 wrth iddi barhau i weithredu'r Rheoliadau a'r Gorchmynion canlynol:</p> <p>Rheoliadau Bwyd Anifeiliaid (Hylendid, Samplu ac ati a Gorfodi) 2016;</p> <p>Rheoliadau Rheolaethau Swyddogol (Anifeiliaid, Bwyd Anifeiliaid a Bwyd, Ffioedd lechyd Planhigion ac ati) (Cymru) 2020</p>

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
RHAN 3.5 G Dirprwyo i'r SAC Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

		<p>Rheoliadau Bwyd Anifeiliaid Rheoliadau Rheolaethau Swyddogol ar Fwyd Anifeiliaid a Bwyd (Cymru) 2009;</p> <p>Rheoliadau Rheolaethau Swyddogol (Anifeiliaid, Bwyd Anifeiliaid a Bwyd, Iechyd Planhigion etc.) 2019</p> <p>Rheoliadau Gwrteithiau'r CE (Lloegr a Chymru) 2006;</p> <p>Rheoliadau Cynlluniau Ansawdd (Cynhyrchion Amaethyddol a Chynhyrchion Bwyd) 2018.</p>
Gwasanaethau Wardeiniaid Cymunedol	Rheoli Plâu	Deddf Atal Difrod gan Blâu 1949
	Masnachu Teg	<p>Deddf Asiantaethau Llety 1953 (a 1957)</p> <p>Deddf Gweinyddu Cyfiawnder 1970</p> <p>Deddf Gemau'r Gymanwlad Birmingham 2020</p> <p>Deddf Canser 1939</p> <p>Deddf Dydd Nadolig (Masnachu) 2004</p> <p>Deddf Cwmnïau 2006</p> <p>Deddf Credyd Defnyddwyr 2006</p> <p>Deddf Hawliau Defnyddwyr 2015</p> <p>Hawlfraint, Dyluniadau a Phatentau 1988</p> <p>Deddf Cyfiawnder Troseddol 1988</p> <p>Deddf Cyfiawnder Troseddol a'r Heddlu 2001</p> <p>Deddf Rheoli Tollau Tramor a Chartref 1979</p> <p>Deddf Diwygio Addysg 1988</p> <p>Deddf Ynni 2011 - Rheoliadau Effeithlonrwydd Ynni (Eiddo Preifat ar Rent) (Lloegr a Chymru) 2015;</p> <p>Deddf Menter 2002</p> <p>Deddf Asiantau Tai 1979</p> <p>Deddf Twyllo a Ffugio 1981</p> <p>Deddf Twyll 2006</p> <p>Deddf Dilysnodi 1973;</p> <p>Deddf Cyllyll 1997</p> <p>Deddf Gwasanaethau Cyfreithiol 2007</p> <p>Rheoliadau Liffitiau 1997</p> <p>Deddf (Gwarchod) y Symbol Olympaidd 1995</p> <p>Deddf Anifeiliaid Anwes 1951 (adran 2 gwahardd gwerthu anifeiliaid anwes ar y stryd neu mewn lle cyhoeddus)</p> <p>Deddf yr Heddlu a Thystiolaeth Droseddol 1984</p> <p>Deddf Prisiau 1974 – Gorchymyn Marcio Prisiau 2004</p> <p>Deddf Iechyd y Cyhoedd (Isafswm Pris ar gyfer Alcohol) (Cymru) 2018</p>

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
 RHAN 3.5 G Dirprwyo i'r SAC Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
 Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

		<p>Deddf Dyluniadau Cofrestredig 1949</p> <p>Deddf Rhentu Tai (Cymru) (Ffioedd ac ati) 2019</p> <p>Deddf Newid Hinsawdd 2008</p> <p>Rheoliadau Codi Tâl am Fagiau Siopa Untro (Cymru) 2010</p> <p>Deddf Masnachu ar y Sul 1994</p> <p>Deddf Lladrata 1968</p> <p>Deddf Lladrata 1978</p> <p>Deddf Disgrifiadau Masnach 1968</p> <p>Deddf Nodau Masnach 1994</p> <p>Deddfau Nwyddau a Gwasanaethau nas Archebwyd 1971 a 1975</p> <p>Deddf Recordiadau Fideo 1984 a Deddf Cerbydau (Trosedd) 2001</p> <p>Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 wrth iddi barhau i weithredu'r Rheoliadau a'r Gorchmynion canlynol:- Rheoliadau Uwchwasanaethau Teledu 2003;</p> <p>Rheoliadau Labelu Biodanwydd 2004;</p> <p>Rheoliadau Diogelu Busnesau rhag Marchnata Camarweiniol 2008;</p> <p>Rheoliadau Ffwr Cathod a Chŵn (Rheoli Mewnforio a Rhoi ar y Farchnad) 2008;</p> <p>Rheoliadau Contractau Defnyddwyr (Gwybodaeth, Canslo a Thaliadau Ychwanegol) 2013;</p> <p>Rheoliadau Diogelu Defnyddwyr Rhag Masnachu Annheg 2008; Rheoliadau Hawliau Defnyddwyr (Gordaliadau Talu) 2012,</p> <p>Rheoliadau Ecoddylunio ar gyfer Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Gysylltiedig ag Ynni 2010;</p> <p>Rheoliadau Gwybodaeth am Ynni 2011;</p> <p>Rheoliadau Perfformiad Ynni Adeiladau (Lloegr a Chymru) 2012</p> <p>Rheoliadau'r Gwasanaethau Ariannol (Marchnata o Bell) 2004; Rheoliadau Labelu Esgidiau (Arwydd o Gyfansoddiad) 1995;</p> <p>Rheoliadau (Allyriadau Sŵn) ar gyfer Offer yn y Cartref 1990</p> <p>Rheoliadau Teithio Pecyn a Threfniadau Teithio Cysylltiedig 2018; Rheoliadau Pecynnu (Gofynion Hanfodol) 2015</p> <p>Rheoliadau Ceir ar gyfer Teithwyr(y Defnydd o Danwydd a Gwybodaeth am Allyriadau CO2) 2001;</p>
--	--	--

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
RHAN 3.5 G Dirprwyo i'r SAC Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

		<p>Rheoliadau Hawliau Teithwyr mewn Bysiau a Bysiau Cyfforddus (Eithriadau a Gorfodi) 2013;</p> <p>Rheoliadau Cynhyrchion Tecstiliau (Labelu a Chyfansoddiad y Ffeibr) 2012;</p> <p>Rheoliadau Contractau Cyfrannau Cyfnodol, Cynhyrchion Gwyliau, Ailwerthu a Chyfnewid 2010.</p>
	Gwerthiannau sy'n gyfyngedig i oedran	<p>Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol 2003 (paent erosol)</p> <p>Deddf Trwyddedu 2003 (alcohol)</p> <p>Deddf Plant a Phobl Ifanc 1933</p> <p>Deddf Plant a Phobl Ifanc (Amddiffyn rhag Tybaco) 1991</p> <p>Deddf Plant a Theuluoedd 2014</p> <p>Rheoliadau Cynhyrchion Mewnanadlu Nicotin (Oed Gwerthu a Phrynu ar Ran) 2015</p> <p>Rheoliadau Amddiffyn rhag Tybaco (Gwerthiannau o Beiriannau Gwerthu) 2011</p> <p>Rheoliadau Eitemau Pyrotechnegol (Diogelwch) 2015 (tân gwyllt)</p> <p>Deddf Recordiadau Fideo 1984 (ffilmiau ac ati)</p> <p>Deddf Cyfiawnder Troseddol 1988 (cyllyll)</p> <p>Deddf Sylweddau Seicoweithredol 2016</p> <p>Deddf Gwelyau Haul (Rheoleiddio) 2010 (Cymru) (gwelyau haul)</p> <p>Deddf Gamblo 2006</p> <p>Deddf Arfau Tramgwyddus 2019</p>
	Y Cwsmer a Diogelwch Cynhyrchion	<p>Deddf Tocsin Botwlinwm a Llenwadau. Cosmetig (Plant) 2021</p> <p>Deddf Aer Glân 1993 Rheoliadau (Cyfansoddiad a Chynnwys Tanwydd Moduron) 1999 a Rheoliadau (Labelu) Biodanwydd 2004)</p> <p>Deddf Diogelu Defnyddwyr 1987</p> <p>Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 - Rheoliadau Diogelu'r Amgylchedd (Microbeli) 2018; Deddf Cerbydau Modur (Cyfarpar Diogelwch i Blant) 1991</p> <p>Deddf Meddyginiaethau a Dyfeisiadau Meddygol 2021</p> <p>Deddf Beiciau Modur (Sŵn) 1987</p> <p>Deddf Rheoleiddio Traffig Ffordd 1988 ac 1991</p> <p>Deddf Hysbysebu a Hyrwyddo Tybaco 2002</p> <p>Deddf Lleihau Troseddau Treisgar 2006</p>

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
 RHAN 3.5 G Dirprwyo i'r SAC Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
 Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

		<p>Deddf Lleihau Troseddau Treisgar 2006</p> <p>Rheoliadau (Efelychiad Realistig o Arfau Tanio) 2007</p> <p>Rheoliadau Dosbarthwyr Erosol 2009</p> <p>Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 wrth iddi barhau i weithredu'r Rheoliadau neu'r Gorchmynion canlynol:- Rheoliadau Cynhyrchion Adeiladu 2013;</p> <p>Rheoliadau Gorfodi Cynhyrchion Cosmetig 2013 a Rheoliad Cynhyrchion Cosmetig yr UE 1223/2009;</p> <p>Rheoliadau Gwydr Grisial (Disgrifiadau) 1973;</p> <p>Rheoliadau Glanedyddion 2010;</p> <p>Rheoliadau Cyfarpar Trydan (Diogelwch)2016;</p> <p>Rheoliadau Cydweddoldeb Electromagnetig 2016;</p> <p>Rheoliadau Nwyon Tŷ Gwydr</p> <p>Fflworineiddiedig 2015;</p> <p>Rheoliadau Offer Nwy (Gorfodi) a Diwygiadau Amrywiol 2018;</p> <p>Rheoliadau Diogelwch Cynnyrch Cyffredinol 2005;</p> <p>Rheoliadau Dyfeisiau Meddygol 2002;</p> <p>Rheoliadau Sylweddau sy'n Teneuo'r Osôn 2015</p> <p>Rheoliadau Diogelu Cyfarpar Personol (Gorfodi) 2018</p> <p>Rheoliadau (Diogelwch) Offer o dan Bwysedd 2016;</p> <p>Rheoliadau Cyfarpar Radio 2017;</p> <p>Rheoliadau Gorfodi REACH 2008;</p> <p>Rheoliadau Cychod Adloniadol 2017;</p> <p>Rheoliadau (Diogelwch) Llestr â Phwysedd Syml 2016; Rheoliadau Cyflenwi Peiriannau (Diogelwch) 2008;</p> <p>Rheoliadau Tybaco a Chynhyrchion Cysylltiedig 2016;</p> <p>Rheoliadau (Diogelwch) Teganau 2011;</p> <p>Rheoliadau Cyfansoddion Organig Anweddol mewn Paent, Farneisiau a Chynhyrchion Ailorffen Cerbydau 2012;</p> <p>Deddfwriaeth benodol a wnaed o dan y Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith ac ati 1974:</p> <p>Rheoliadau Diogelwch Deunydd Amoniwm Nitrad (Cynnwys Nitrogen Uchel) 2003;</p>
--	--	---

		<p>Rheoliadau Cemegau a Chynhyrchion Bioleiddiadol (Penodi Awdurdodau a Gorfodi) 2013;</p> <p>Y Rheoliadau Cemegol (Gwybodaeth am Beryglon a Phecynnu ar gyfer Cyflenwi) 2009;</p> <p>Rheoliadau Sylweddau Peryglus ac Atmosfferau Ffrwydrol 2002;</p> <p>Rheoliadau Ffrwydron 2014.</p>
	<p>Mesureg Cyfreithiol (Pwysau Mesurau)</p> <p>a</p>	<p>Deddf Pwysau a Mesurau 1985</p> <p>Rheoliadau Teclynnau Mesur (Pwyswyr Gwregys (beltweighers)) 2006</p> <p>Rheoliadau Offer Mesur (Mesurau Cyfeintiau ar gyfer Gweini) 2006</p> <p>Rheoliadau Offer Mesur (Tanwydd Hylif ac Ireidiau) 2006</p> <p>Deddf Diwygio'r Heddlu 2002 (Adran 41A)</p> <p>Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 wrth iddi barhau i weithredu'r Rheoliadau neu'r Gorchmynion:- Rheoliadau Poteli Mesur (Gofynion Y Gymuned Economaidd Ewropeaidd) 1977;</p> <p>Rheoliadau Teclynnau Mesur 2016;</p> <p>Rheoliadau Offer Pwysau heb fod yn Awtomatig 2016; Rheoliadau Pwyso a Mesur (Nwyddau wedi'u Pecynnu) 2006; Offer Mesur (Gofynion Y Gymuned Economaidd Ewropeaidd) 1988</p> <p>Fe'u gorfodir yn unig gan swyddogion a benodwyd yn Arolygwyr Pwysau a Mesurau</p>
Cynnal a chadw tir yn gywir		
	<p>Trwyddedu mangreoedd a chofrestriadau personol ar gyfer aciwbigo, tyllu a thatwio, lliwio'r croen yn lled-barhaol, tyllu cosmetig ac electrolysis</p>	<p>Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017 – Rhan 5</p> <p>Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982</p>

	Trwyddedu Safleoedd Petrolewm	Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith ac ati 1974 – Rheoliadau Petrolewm (Cadarnhau) 2014
	Trwyddedu delwyr metel sgrap	Deddf Delwyr Metel Sgrap 2013
	Y pŵer i gyflwyno, diwygio tystysgrifau diogelwch neu roi tystysgrifau diogelwch newydd yn lle hen rai (cyffredinol neu arbennig) ar gyfer meysydd chwaraeon.	Deddf Diogelwch Meysydd Chwarae 1975 (c. 52)
	Y pŵer i gyflwyno, canslo, diwygio tystysgrifau diogelwch neu roi rhai newydd yn lle hen rai ar gyfer standiau rheoledig mewn meysydd chwarae.	Rhan III Deddf Diogelwch Tân a Diogelwch Mannau Chwaraeon 1987 (c. 27).
	Trwyddedu a rheoleiddio pob math o gamblo (mae'n cynnwys arcedau, betio, bingo, casinos, peiriannau gamblo, loteriau cymdeithasau a gamblo o bell(gan	Deddf Gamblo 2005

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
RHAN 3.5 G Dirprwyo i'r SAC Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

	gynnwys gamblo ar-lein)	
	Trwyddedu a rheoleiddio gwerthu a chyflenwi alcohol, darparu adloniant a darparu lluniaeth yn hwyr y nos	Deddf Trwyddedu 2003
	Trwyddedu adloniant a thrwyddedu alcohol , gan gynnwys trwyddedu mangreoedd, hysbysiadau am ddigwyddiadau dros dro, tystysgrifau safle clybiau, sefydliadau rhyw, trwyddedau personol, adolygiadau o'r Ddeddf Drwyddedu ac ati	Adran 12 o Ddeddf Plant a Phobl Ifanc 1933 (c. 12); Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998, Deddf Cyfiawnder Troseddol a'r Heddlu 2001 (adrannau 19-25); Deddf Diogelwch Tân a Diogelwch Mannau Chwaraeon 1987; Hypnotism Act 1952; Deddf Trwyddedu 2003; Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982; Deddf Plismona a Throsedd 2017; Deddf Theatrau 1968;
	Trwyddedu sy'n ymwneud ag anifeiliaid, gan gynnwys iechyd a lles anifeiliaid	Deddf Sefydliadau sy'n Lletya Cŵn 1963; Rheoliadau Sgil-gynhyrchion Anifeiliaid (Cymru) 2003; Deddfau Iechyd a Lles Anifeiliaid 1981/1984; Deddf Lles Anifeiliaid 2006; Deddf Bridio Cŵn 1973; Deddf Helgig 1831; Deddf Cŵn Gwarchod 1975; Deddf Llywodraeth Leol 1988; Deddf Anifeiliaid Anwes 1951; Deddf Anifeiliaid Anwes (Diwygio) 1983; Deddf Diogelu rhag Tenynnau Creulon 1988; Deddf Diogelu Anifeiliaid (Diwygio) 1988; Deddfau Sefydliadau Marchogaeth 1964 a 1970; Deddf Anifeiliaid

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
RHAN 3.5 G Dirprwyo i'r SAC Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

		Gwylt a Syrcasau (Cymru) 2020; Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981
	Y pŵer i gofrestru pobl sy'n hyfforddi ac yn arddangos anifeiliaid	Deddf Anifeiliaid Perfformio (Rheoleiddio) 1925
Trwyddedu a Gorfodi o ran Trwyddedu	Trwyddedu mangreoedd ar gyfer bridio cŵn	Rheoliadau Lles Anifeiliaid (Bridio Cŵn) (Cymru) 2014
	Trwyddedu siopau anifeiliaid anwes a sefydliadau eraill lle mae anifeiliaid yn cael eu bridio neu'n cael eu cadw at ddibenion cynnal busnes	Adran 1 o Ddeddf Anifeiliaid Anwes 1951 (c. 35) Adran 1 o Ddeddf Sefydliadau Lletya Anifeiliaid 1963 (c. 43) Deddf Sefydliadau Marchogaeth 1964 a 1970 (c. 1964 c. 70 a 1970 c. 70) Rheoliadau Lles Anifeiliaid (Trwyddedu Gweithgareddau sy'n Ymwneud ag Anifeiliaid) (Cymru) 2021
	Lles Anifeiliaid/ Trwyddedu	Deddf Lles Anifeiliaid 2006 (gan gynnwys unrhyw ddeddfwriaeth ddilynol, gan gynnwys (ond heb fod yn gyfyngedig i): Rheoliadau Lles Anifeiliaid (Bridio Cŵn) (Cymru) 2014; a Rheoliadau Lles Anifeiliaid (Trwyddedu Gweithgareddau sy'n Ymwneud ag Anifeiliaid (Cymru) 2021).
	Trwyddedu Sŵau ac anifeiliaid gwylt peryglus	Adran 1 Deddf Sŵau 1981 (c. 37) Adran 1 Deddf Anifeiliaid Gwylt Peryglus 1976 (c. 37)
	Trwyddedu mangreoedd ar gyfer cynhyrchu, storio a gwerthu tân gwylt a ffrwydron (Safonau Masnach yn	Rheoliadau Eitemau Pyrotechnegol (Diogelwch) 2015 (fel y'u diwygiwyd gan Rheoliadau Diogelwch Cynhyrchion a Mesureg ac ati)(Diwygio ac ati) Ymadael â'r UE) 2019); Deddf Tân Gwylt 2003; Rheoliadau Tân Gwylt 2004; Deddf Ffrwydron 1875; Deddf Diogelu Defnyddwyr

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
RHAN 3.5 G Dirprwyo i'r SAC Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd
Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

	gorfodi'r deddfau hyn	1987; Rheoliadau Ffrwydron 2014; Rheoliadau Diogelwch Cynhyrchion – Diwygio ac Adalw 2012; Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith ac ati 1974; Deddfau Iechyd y Cyhoedd 1936 a 1961; Rheoliadau Iechyd a Diogelwch a Niwclear (Ffioedd) 2021. Safonau Masnach yn ymgymryd â Gorfodi.
	<p>Trwyddedu Cerbydau Hacni a Cherbydau Llogi Preifat, gan gynnwys trwyddedu gyrrwyr cerbydau hacni a cherbydau llogi preifat a thrwyddedu gweithredwyr cerbydau hacni a cherbydau llogi preifat.</p> <p>Noder: Mewn rhai amgylchiadau bydd angen ymgynghori â Chadeirydd/Is-gadeirydd Pwyllgor Trwyddedu'r Cyngor er mwyn cadarnhau a ddylid cyfeirio ymgeisydd, rhywun sydd ar hyn o bryd yn ddeilydd trwydded at yr Is-bwyllgor Trwyddedu er penderfyniad.</p>	<p>i. O ran cerbydau hacni – Deddf Cymalau Heddluoedd Tref 1847 (10 a 11 Vict. c. 89), fel y'i hystynnwyd gan adran 171 o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd 1875 (38 a 39 Vict. c. 55), ac adran 15 o Ddeddf Trafnidiaeth 1985 (c. 67); ac adrannau 47, 57, 58, 60 a 79 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 (c. 57);</p> <p>ii. O ran cerbydau hurio preifat – adrannau 48, 57, 58, 60 a 79 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976;</p> <p>iii. O ran gyrrwyr cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat – Adrannau 51, 53, 54, 59, 61 a 79 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976.</p> <p>iv. O ran gweithredwyr cerbydau hacni a cherbydau hurio preifat – Adrannau 55 i 58, 62 a 79 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) Act 1976.</p> <p>Hefyd yn cynnwys Deddf Cymalau Heddluoedd Tref 1889; Deddf Damweiniau Ffyrdd 1991 ac 1988;</p>

- 3.4 . Wedi'i awdurdodi i weithredu fel Swyddog Awdurdodedig a Swyddog Awdurdodi at ddibenion deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000. Caiff y Swyddog Monitro fel yr Uwch Swyddog Cyfrifol, ei hysbysu am unrhyw gais o'r fath.
- 3.5 . Wedi'i awdurdodi i weithredu fel Swyddog Awdurdodedig at ddibenion Cynllun Enwau Bwyd Gwarchodedig: Rheoliadau Cynlluniau Ansawdd (Cynhyrchion Amaethyddol a Bwydydd) 2018.
- 3.6 .Gweithredu fel y Swyddog Priodol ar gyfer rheoli achosion o glefydau hysbysadwy, trosglwyddadwy a heintus gan benodi ac awdurdodi Swyddogion Priodol Eraill i weithredu ar ran yr awdurdod o ran y darpariaethau deddfwriaethol sy'n ymwneud ag atal a rheoli achosion o glefydau neu heintiau.
- 3.7 Llofnodi, cyhoeddi a chyflwyno Hysbysiadau Statudol o dan yr holl ddeddfwriaeth berthnasol a restrir isod ynghyd â phob deddfwriaeth arall at y dyfodol sydd o fewn cylch gwaith Polisi a Pherfformiad gan gynnwys ceisiadau am wybodaeth.
- 3.9. Cychwyn trefniadau a gwneud trefniadau i gyflawni gwaith os bydd rhywun heb gydymffurfio â thelerau Hysbysiad Statudol a gyflwynir o dan bwerau dirprwyedig neu os bydd rhywun wedi torri telerau Hysbysiad Statudol.
- 3.10. Cyfarwyddo'r Gwasanaethau Cyfreithiol ynglŷn â chymryd camau am beidio â chydymffurfio â darpariaethau unrhyw ddeddfwriaeth y mae dyletswydd ar y Gwasanaethau Polisi a Pherfformiad i'w gweithredu.
- 3.11. Ymgymryd â'r holl ddyletswyddau, cyfrifoldebau a swyddogaethau sydd mewn deddfwriaeth a'r rhai y mae gofyn i'r Gwasanaethau Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd eu gweithredu fel arall.
- 3.12. Cynnal arolygiadau, ymchwiliadau, cyfweiliadau, samplo, gwaharddiadau, atafaeliadau, cadw dan gadwad, cofnodi, monitro (cyflwyno hysbysiadau cosb benodedig), cyflwyno hysbysiadau, (gan gynnwys hysbysiadau atal), hawliidiadau, trosglwyddiadau, awdurdodiadau, trwyddedu, cofrestriadau ac achosion cyfreithiol yn unol ag unrhyw ddeddfwriaeth sy'n dod o dan gylch gwaith Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd, ynghyd ag unrhyw reoliadau a wnaethpwyd oddi tani, ac unrhyw newidiadau neu ychwanegiadau yn ogystal â phob deddfwriaeth at y dyfodol yn unol â chylch gwaith Polisi a Pherfformiad a gweithredu pob pŵer perthnasol arall, gan gynnwys y pwerau mynediad a ddarperir o dan ddeddfwriaeth o'r fath.

3.13 Ymgymryd â'r holl ddyletswyddau sy'n ymwneud â'r ddeddfwriaeth sy'n gysylltiedig ag lechyd y Cyhoedd (Coronafeirws), fel y'i diwygiwyd, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i'r canlynol:

3.13.1 Rheoliadau Diogelu lechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Cymru) a

3.13.2 Rheoliadau Diogelu lechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Swyddogaethau Awdurdodau Lleol) (Cymru)

3.14 Gweithredu fel Uwch Swyddog Cyfrifol (Deddf Enillion Troseddau 2002).

Argyfyngau Sifil Posibl a Pharhad Busnesau

Cyflawni holl swyddogaethau a phwerau'r Cyngor a chymryd yr holl gamau priodol o ran argyfyngau sifil posibl a pharhad busnesau, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i'r canlynol:

1. Deddf Argyfyngau Sifil 2004.

Diogelwch Cymunedol a Gwrthderfysgaeth

Defnyddio pwerau, dyletswyddau a swyddogaethau'r Cyngor sy'n ymwneud â Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998, y Ddeddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch 2015 a'r strategaeth CONTEST.

PRIF AROLYGWR PWYSAU A MESURAU

Mae'r swyddogaethau canlynol i gael eu dirprwyo i ddeilydd presennol y swydd: Rheolwr Safonau Masnach a Thrwyddedu:

1. Gweithredu fel Prif Arolygwr Pwysau a Mesurau y sir o dan Adran 72 Deddf Pwysau a Mesurau 1985 (gan gynnwys unrhyw ddeddfwriaeth ddilynol gysylltiedig).

Cyfrifoldebau'r Swyddog Priodol – Deddf lechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984

Mae'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelwch y Cyhoedd wedi'i ddynodi yn Swyddog Priodol o ran Deddf lechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf lechyd a Gofal Cymdeithasol 2008) ac unrhyw is-reoliadau neu ddarpariaethau deddfwriaethol.

Gall y Swyddog Priodol awdurdodi a dirprwyo i unigolion cymwys i weithredu ar ran y Cyngor, yn ôl y galw.

GWASANAETH RHEOLI DATBLYGU

CYNLLUN DIRPRWYO

Mae'r Cynllun Dirprwyo hwn yn galluogi Swyddogion yn y Gwasanaeth Rheoli Datblygu i ddelio ag ystod eang o geisiadau, hysbysiadau, ymgynghoriadau, ceisiadau am gyngor cyn gwneud cais, ymholiadau cyffredinol a materion gorfodi / cydymffurfio heb sicrhau awdurdod ffurfiol gan Bwyllgor Rheoli Datblygu y Cyngor.

Mae'r Cynllun Dirprwyo yn ceisio sicrhau cydbwysedd priodol rhwng sicrhau gwasanaeth cynllunio effeithlon a dull sy'n canolbwyntio ar y cwsmer, gan sicrhau bod aelodau'r Pwyllgor Rheoli Datblygu yn craffu'r ceisiadau cynllunio mwy sensitif mewn ffordd briodol. Nod y cynllun yw caniatáu i aelodau ganolbwyntio ar yr achosion hynny sy'n rhai pwysig ar lefel strategol, datblygiadau mawr neu achosion dadleuol, gan waredu'r achosion hynny na fyddent yn gofyn am drafodaeth gan yr aelodau a gwerthusiad yn y pwyllgor fel arfer.

RHAN 1 – PENDERFYNIADAU AR LEFEL SWYDDOG

(Yn unol â darpariaethau Rhan 2), mae Rhan 1 yn awdurdodi'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol (CLO) dros yr Economi ac Adfywio, ynghyd â'r Rheolwr Corfforaethol dros Wasanaethau Cynllunio, Rheolwr Gwasanaeth Rheoli Datblygu a'r Arweinwyr Tîm Ardal Rheoli Datblygu (fel yr awdurdodir gan y CLO) i benderfynu am amrediad o geisiadau, hysbysiadau, ymgynghoriadau, ymholiadau cyn gwneud cais, ymholiadau cyffredinol a chmau gorfodi / cydymffurfiaeth a restrir isod:

Penderfynu ar geisiadau cynllunio neu geisiadau eraill (gan gynnwys ar gyfer gwaith a gyflawnwyd eisoes):

1. Penderfynu ar geisiadau cynllunio ar gyfer mân ddatblygiadau a datblygiadau deiliad tŷ (gan gynnwys ceisiadau amlinellol a llawn)).
2. Penderfynu ar geisiadau cynllunio er mwyn tynnu a chloddio mwynau.
3. Penderfynu ar geisiadau cynllunio ar gyfer datblygiadau gwastraff.
4. Penderfynu ar geisiadau er mwyn cymeradwyo materion a gedwir yn ôl, ar ôl rhoi caniatâd cynllunio amlinellol.
5. Gorfodi amodau ar ganiatâd cynllunio ac ar ganiatâd a chymeradwyaeth eraill.
6. Penderfynu ar geisiadau i gymeradwyo manylion sy'n ofynnol gan amodau sydd ynghlwm wrth ganiatâd cynllunio ac eithrio "materion a gedwir yn ôl".
7. Penderfynu ar geisiadau cynllunio i ddatblygu tir heb gydymffurfio gydag amod sydd ynghlwm wrth ganiatâd cynllunio (A.73 TCPA 1990 – Gwaredu amod)
8. Penderfynu ar geisiadau cynllunio sy'n ceisio amrywio amod sydd ynghlwm wrth ganiatâd cynllunio (A.73 TCPA 1990 – Amrywio amod).
9. Penderfynu ar geisiadau cynllunio i waredu amodau deiliadaeth amaethyddol, menter wledig neu dai fforddiadwy sydd ynghlwm wrth ganiatâd cynllunio, lle y

caiff cais o'r fath ei wneud gan fanc neu gymdeithas adeiladu y mae ganddo feddiant.

10. Penderfynu ar geisiadau cynllunio lle y mae Swyddogion yn argymhell **gwrthod** a bod argymhelliad o'r fath yn cynrychioli amrywiad sylweddol o bolisiâu'r Cynllun Datblygu a fabwysiadwyd.
11. Penderfynu ar geisiadau ar gyfer diwygiadau nad ydynt yn rhai perthnasol dan A.96A Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.
12. Penderfynu ar geisiadau a wneir dan ddarpariaethau hysbysu ymlaen llaw Gorchymyn Datblygu Cyffredinol a Ganiateir (GPDO) 1995 (fel y'i diwygiwyd) ac unrhyw ddeddfwriaeth ddilynol cysylltiedig (gan gynnwys penderfyniadau ynghylch amaethyddiaeth, coedwigaeth, telathrebu a dymchwel).
13. Penderfynu ar ymgynghoriadau gan gwmnïau cyfleustodau mewn perthynas â llinellau uwchben a seilwaith cyfleustodau arall.
14. Penderfynu ar geisiadau am ganiatâd adeilad rhestredig. (Trwy ymgynghori gyda CADW yn ôl y gofyn).
15. Penderfynu ar geisiadau am ganiatâd ardal cadwraeth.
16. Penderfynu ar geisiadau am Dystysgrifau Cyfreithlondeb Defnydd neu Ddatblygiad sy'n Bodoli (CLEUD) (A.191 TCPA 1990)
17. Penderfynu ar geisiadau Tystysgrifau Cyfreithlondeb Defnydd neu Ddatblygiad Arfaethedig (CLOPUD) (A.192 TCPA 1990)
18. Penderfynu ar geisiadau am Dystysgrifau Datblygiad Amgen Priodol (dan Ddeddf Digollediad Tir 1961)
19. Penderfynu ar geisiadau am gydsyniad datganedig i ddangos hysbysebion. (A.220 TCPA 1990)
20. Penderfynu ar geisiadau am Ganiatâd Sylweddau Peryglus.
21. Y pŵer i wrthod penderfynu ar geisiadau am ganiatâd cynllunio dan Adran 32 (lle y cyflwynwyd hysbysiad gorfodi cyn y cyflwynwyd y cais) ac Adran 70A Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.
22. Y pŵer i wneud mân ddiwygiadau i eiriad rhesymau / amodau cynllunio dros wrthod geisiadau a benderfynir yn y Pwyllgor Rheoli Datblygu, er mwyn gweithredu penderfyniad perthnasol y Pwyllgor Rheoli Datblygu, lle nad yw sylwedd y newid(iadau) a awgrymir yn gwyro oddi wrth benderfyniad y Pwyllgor mewn ffordd arwyddocaol.
23. Gwneud yr holl benderfyniadau angenrheidiol am faterion gweithdrefnol mewn cysylltiad â phrosesu'r holl geisiadau.
24. Penderfynu ar geisiadau cynllunio lle y mae ffosffadau (yn unol â Rheoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau 2017) yn fater (trwy ymgynghori â'r Aelod Cabinet).

Rhwymedigaethau Cynllunio (A.106 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990):

- 25. Y pŵer i ymrwymo i rwymedigaethau cynllunio sy'n rheoleiddio datblygiad neu ddefnydd tir.
- 26. Penderfynu ar geisiadau i addasu a / neu gyflawni rhwymedigaeth gynllunio.
- 27. Trafod a phenderfynu ar benawdau'r telerau ar gyfer rhwymedigaethau cynllunio.
- 28. Gwneud defnydd o unrhyw symiau gohiriedig sy'n deillio o rwymedigaethau cynllunio ar gyfer defnydd tai fforddiadwy neu fudd cymunedol fel y nodir yn y cytundeb.

Penderfynu ar ymholiadau cyn gwneud cais ac ymholiadau cyffredinol:

- 29. Darparu pob math o gyngor cyn gwneud cais (gan gynnwys statudol ac anstatudol a chan gynnwys datblygiadau deiliad tŷ, mân, mawr a mawr iawn).
- 30. Ymateb i'r holl ymholiadau cyffredinol y mae gofyn iddynt gael ymateb gan y Gwasanaeth.
- 31. Ymateb i'r holl ymgynghoriadau ffurfiol gan awdurdodau cyfagos mewn perthynas â cheisiadau cynllunio, ac eithrio Datblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol.

Materion Gorfodi / Cydymffurfiaeth:

- 32. Ymchwilio i gwynion ynghylch datblygiad anawdurdodedig.
- 33. Penderfynu ar hwylustod (neu ddiffyg hwylustod) cymryd camau gorfodi cynllunio ffurfiol.
- 34. Awdurdodi mynediad i dir heb warant. (Adrannau 196A, 214B a 324 TCPA 1990, dan a.88 Deddf Cynllunio (Adeilad Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990 ac adran 36 Deddf Cynllunio (Sylweddau Peryglus) 1990)
- 35. Awdurdodi cyhoeddi Hysbysiadau Hawliau Mynediad (A.196A TCPA 1990) (Hawl mynediad i annedd gwag)
- 36. Cyflwyno hysbysiadau gorfodi sy'n gysylltiedig â chynllunio gan gynnwys –
 - i. Hysbysiadau Tor-rheolaeth Cynllunio (PCN) (A.171 TCPA 1990)
(A hefyd, ystyried cynigion a chyflwyniadau a wneir dan Adran 171C(4) y Ddeddf (ymatebion i Hysbysiadau Tor-rheolaeth Cynllunio)).
 - ii. Dan A.330 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990, gofyn am wybodaeth am fuddiannau mewn tir ac unrhyw ofyniad perthnasol arall am wybodaeth.
 - iii. Hysbysiadau Rhybudd Gorfodi (EWN) (dan A.173ZA TCPA 1990)
 - iv. Hysbysiadau Gorfodi Cynllunio (dan A.172 TCPA 1990)

- v. Hysbysiadau Stop Dros Dro (dan A.171E TCPA 1990 a dan A.44B Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990)
- vi. Hysbysiadau Stop (dan A.183 TCPA 1990)
- vii. Hysbysiadau Torri Amodau (dan A.187A TCPA 1990)
- viii. Pŵer i fynnu "Hysbysiadau Amwynder" cynnal a chadw tir yn gywir (Dan A.215 TCPA 1990)
- ix. Hysbysiadau Cwblhau (Dan A.95 TCPA 1990).
- x. Hysbysiadau Tramgwydd Sylweddau Peryglus (Dan a.24 / 24A Deddf Cynllunio (Sylweddau Peryglus) 1990)
- xi. Hysbysiadau Dirwyn i Ben Hysbysebion (Dan a.224 / 225 TCPA 1990)
- xii. Pŵer i waredu neu ddileu hysbysebion, hysbyslenni a phosteri anawdurdodedig dan Adrannau 224 a 225 TCPA 1990.
- xiii. Pŵer i fynnu dirwyn i ben defnydd tir (dan A.102 TCPA 1990 (Gorchmynion Dirwyn i Ben))
- xiv. Hysbysiadau Gorfodi Adeilad Rhestredig (dan A.38 Deddf Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth 1990)
- xv. Hysbysiadau Gwaith Brys (Adeiladau Rhestredig) (Dan a.54 / 55 Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990.)
- xvi. Hysbysiadau Trwsio Adeilad Rhestredig (dan a.48 Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth 1990)
- xvii. Hysbysiadau Diogelu Adeilad (dan Adran 3A Deddf Cynllunio (Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth) 1990)

37. Tynnu hysbysiadau o'r fath yn ôl pan fo hynny'n briodol.

38. Y pŵer i wneud cais am waharddeb sy'n ffrwyno tor-rheolaeth cynllunio.

39. Cymryd camau cyfreithiol ar y cyd â hysbysiad gorfodi sy'n gysylltiedig â chynllunio lle y methwyd cydymffurfio â'r hysbysiad (gan gynnwys gweithredu uniongyrchol, cyflawni gwaith yn ddiofyn ac adfer treuliau mewn cysylltiad ag ef ac erlyn)

40. Cyhoeddi camau dan Ddeddf Enillion Troseddau, trwy ymgynghori â'r Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol.

41. Y pŵer i addasu a dirymu caniatâd cynllunio (dan A.97 TCPA 1990)

42. Cau ffeiliau ymchwilio gorfodi cynllunio y mae'r Gwasanaeth wedi ymchwilio iddynt ac nad oes gofyn cymryd unrhyw gamau pellach yn eu cylch.

Apeliadau sy'n gysylltiedig â chynllunio:

43. Cynnig cyngor am fath y broses apel cynllunio i'w mabwysiadu.

44. Amddiffyn safbwynt y Cyngor yn ystod apeliadau sy'n gysylltiedig â chynllunio, gan ystyried Cod Ymddygiad Proffesiynol y Sefydliad Cynllunio Trefol Brenhinol.
45. Trafod ar ran y Cyngor yn ystod Archwiliadau ac Ymchwiliadau Cynllunio.
46. Gwneud yr holl benderfyniadau sy'n ymwneud â chynnal apeliadau, gan gynnwys cytuno ar Ddatganiadau Tir Cyffredin, cyfarwyddo tystion arbenigol, ceisio dyfarniad costau ac ati.
47. Yn achos apeliadau yn erbyn methu penderfynu, penderfynu ar achos y Cyngor i'w gyflwyno yn yr apêl (Yn unol â darpariaethau Rhan 2 y cynllun dirprwyo hwn).
48. **Apeliadau dilysu:** Pan ystyrir bod cais cynllunio yn annilys, cyhoeddi Hysbysiad Annilys ac amddiffyn safbwynt y Cyngor pan wneir apêl yn erbyn Hysbysiad o'r fath.

Asesiad Effeithiau Amgylcheddol (EIA):

49. Penderfynu ar holl geisiadau sgrinio a chwmpasu EIA dan reoliadau EIA.

RHAN 2 – PENDERFYNIADAU AR LEFEL Y PWYLLGOR RHEOLI DATBLYGU:

Mae'r cynllun dirprwyo yn mynnu y dylid cyfeirio'r materion canlynol i'r Pwyllgor Rheoli Datblygu er mwyn gwneud penderfyniad ffurfiol amdanynt.

Mae hyn yn golygu na fyddai'r materion canlynol yn dod dan Rhan 1 y cynllun hwn:

50. Datblygiadau Strategol a Mawr:

Penderfynu ar geisiadau cynllunio ar gyfer datblygiadau mawr a mawr iawn, lle nad yw'r safle yn manteisio ar ganiatâd byw (amlinellol neu fanwl) yn barod ar gyfer datblygiad o fath a graddfa debyg.

(Heb gynnwys penderfyniadau am geisiadau er mwyn tynnu a chloddio mwynau neu ddefnyddio tir ar gyfer dyddodion cloddio mwynau a phenderfynu am geisiadau ar gyfer datblygiadau gwastraff).

51. Penderfynu ar geisiadau cynllunio sy'n destun Asesiad Effaith Amgylcheddol (EIA) / Datganiad Amgylcheddol (ES).
52. Unrhyw gais a gyflwynir gan, neu ar ran, neu ar dir ym mherchnogaeth Cyngor Sir Ceredigion, y mae gan y Cyngor fudd uniongyrchol ynddo.
53. Unrhyw gais a gyflwynir gan, neu ar ran, y Swyddog Arweiniol Corfforaethol – yr Economi ac Adfywio, Rheolwr Corfforaethol neu Swyddogion yn y Gwasanaeth Cynllunio, ac unrhyw swyddog arall sy'n cynorthwyo'r Pwyllgor Rheoli Datblygu, neu gan gydnabod personol agos.
54. Unrhyw gais a gyflwynir gan, neu ar ran, unrhyw Aelod Etholedig y Cyngor mewn swydd neu gan gydnabod personol agos.

55. Penderfynu ar geisiadau cynllunio lle y mae Swyddogion yn argymhell y dylid **cymeradwyo** ac mae argymhelliad o'r fath yn cynrychioli amrywiad sylweddol o'r Cynllun Datblygu a fabwysiadwyd.
56. Penderfynu ar geisiadau cynllunio yn dilyn cais gan yr Aelod Ward Lleol, wrth ymgynghori â'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Economi ac Adfywio, o ganlyniad i ddiddordeb lleol ac amgylchiadau.
57. Unrhyw gais, hysbysiad, ymgynghoriad a mater cydymffurfiaeth arall, y mae'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol o'r farn ei fod yn angenrheidiol ei adrodd i'r Pwyllgor Rheoli Datblygu o ganlyniad i ddiddordeb, amgylchiadau neu ei bwysigrwydd strategol i'r sir.
58. Unrhyw ymateb i ymgynghoriad sy'n ofynnol mewn cysylltiad â Datblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol ('DNS').

Estyniadau Amser (EOT's):

Er gwaethaf darpariaethau Rhan 2, awdurdodir y Swyddog Arweiniol Corfforaethol dros yr Economi ac Adfywio trwy hyn i wrthod ceisiadau am ganiatâd cynllunio (fel y nodwyd uchod) lle nad yw'r ymgeisydd wedi cytuno i estyniad amser a lle y mae un o'r sefyllfaoedd canlynol neu fwy yn berthnasol:

- a) Mae gofyn cael gwybodaeth / lluniadau ychwanegol neu ddiwygiedig er mwyn gallu gwneud penderfyniad am y cais; a / neu
- b) Mae angen adrodd y cais i'r Pwyllgor Rheoli Datblygu er mwyn iddo wneud penderfyniad amdano; a / neu
- c) Mae gofyn cwblhau rhwymedigaeth gynllunio A.106 cyn gwneud penderfyniad am y cais cynllunio.

DIFFINIADAU:

“Datblygiad Mawr iawn” – Diffinnir datblygiad mawr iawn fel datblygiad sy'n cynnwys dros 24 annedd, safle sydd dros 0.99 hectar o ran maint, neu arwynebedd llawr gros o 1999 metr sgwâr

“Datblygiad mawr” – Diffinnir datblygiad mawr fel datblygiad sy'n cynnwys un o'r canlynol neu fwy—

- (a) Tynnu a chloddio mwynau neu ddefnyddio tir ar gyfer dyddodion cloddio mwynau;
- (b) Datblygiad gwastraff;
- (c) Darparu tai annedd lle y mae—
 - (i) 10 tŷ annedd neu fwy yn cael eu darparu; neu
 - (ii) Cyflawnir y datblygiad ar safle y mae'n 0.5 hectar neu fwy o ran maint ac nid yw'n hysbys a yw'r datblygiad yn perthyn i is-baragraff (c)(i);
- (d) Darparu adeilad neu adeiladau lle y bydd yr arwynebedd llawr a gaiff ei greu gan y datblygiad yn 1,000 metr sgwâr neu fwy; neu,

(e) Ddatblygiad a gyflawnir ar safle sy'n 1 hectar neu fwy o ran maint.

“Cais cynllunio” – Cais am ganiatâd cynllunio amlinellol neu lawn, gan gynnwys y ceisiadau hynny a wneir dan A.73 TCPA 1990.

Caiff pob math arall o geisiadau (gan gynnwys ceisiadau am ganiatâd adeilad rhestredig, caniatâd hysbysebu ac ati) eu dirprwyo i swyddogion dan Rhan 1 y cynllun dirprwyo, ac eithrio'r rhai a gyflwynir gan, neu ar ran, neu ar dir ym mherchnogaeth Cyngor Sir Ceredigion, y mae gan y Cyngor fudd uniongyrchol ynddo neu'r ceisiadau hynny a gyflwynwyd gan neu ar ran Swyddogion y Cyngor a gyflogir o fewn Gwasanaethau Cynllunio neu gan unrhyw Aelod Etholedig o'r Cyngor mewn swydd.

“Amrywiad Arwyddocaol” – Unrhyw gynnig, a fyddai'n gwrthdaro â bwriadau sylfaenol y Cynllun Datblygu a fabwysiadwyd.

Llawlyfr Aelodau

Members Handbook

Protocol Arfer Da i Aelodau ym maes Cynllunio

Cynnwys

Cyflwyniad	4
1.Perthynas gyda'r Cod Ymddygiad.....	5
2.Y Protocol Cynllunio.....	7
3.Cynigion Datblygu a Buddiannau dan y Cod Aelodau	8
4.Pryd i wneud eich penderfyniad.....	9
4 a) Penderfyniadau a wneir gan aelodau'r Pwyllgor	9
4 b) Rôl yr Aelod Ward Lleol (LWM) mewn materion cynllunio ac wrth benderfynu ceisiadau.....	11
5.Cyswllt gydag Ymgeiswyr, Datblygwyr a Gwrthwynebwyr	12
6.Lobïo.....	14
6 a) Lobïo gan asiantau / ymgeiswyr.....	14
6 b) Lobïo gan Aelodau.....	17
7.Ymweliadau Safle	17
8.Siarad â'r Cyhoedd yn ystod Cyfarfodydd.....	19
9.Trafodaethau gyda Swyddogion	19
10.Gwneud Penderfyniad	20
10 a) Pwysigrwydd polisiau cymeradwy wrth wneud penderfyniadau am geisiadau cynllunio	20
10 b) Adroddiadau i'r Pwyllgor am geisiadau cynllunio	21
10 c) Penderfyniadau sy'n mynd yn groes i bolisi a/neu argymhelliad	22
11.Hyfforddiant i Aelodau.....	24
12.Ceisiadau cynllunio gan Aelodau a Swyddogion yr Awdurdod	24
13.Ceisiadau cynllunio gan y Cyngor fel perchennog tir	25
14.Datblygiadau Mawr	26

15.Aelodau Cabinet	26
16.Diogelu Data a GDPR	26

Cyflwyniad

Nid yw cynllunio yn wyddor fanwl. Yn hytrach, mae'n dibynnu ar grebwyll gwybodus o fewn cyd-destun polisi cadarn. Mae'n ddadleuol iawn hefyd gan bod ei benderfyniadau yn effeithio ar fywydau dyddiol pawb a buddiannau preifat unigolion, tirfeddianwyr a datblygwyr. Caiff hyn ei ddwysáu gan natur agored y system (mae'n gofyn am farn y cyhoedd cyn gwneud penderfyniad) a natur gyfreithiol cynlluniau datblygu a hysbysiadau penderfynu. Mae'n bwysig felly bod gweithredu agored a thryloyw wrth wneud penderfyniadau yn nodweddu'r broses.

Un o brif ddibenion y system gynllunio yw rheoli datblygiad er budd y cyhoedd. Wrth gyflawni'r rôl hwn, mae cynllunio yn effeithio ar fuddiannau tir ac eiddo, yn enwedig gwerth ariannol tirddaliadau ac ansawdd eu lleoliadau. Mae'n bwysig, felly, bod awdurdodau cynllunio yn gwneud penderfyniadau cynllunio sy'n effeithio ar y buddiannau hyn mewn ffordd agored a diduedd, gyda chrebwyll cadarn ac am resymau y gellid eu cyfiawnhau. Ni ddylai'r broses ganiatáu unrhyw sail dros awgrymu gydag unrhyw gyfiawnhad bod penderfyniad wedi bod yn rhagfarnllyd, yn unochrog neu heb fod â sail gadarn iddo.

Diben y protocol hwn yw pennu mewn ffordd glir y ffordd y bydd y Cyngor yn disgwyl i'r Aelodau ymddwyn a gweithredu wrth iddynt ddelio gyda cheisiadau cynllunio. Mae'r protocol yn pennu safonau uniondeb ac ymddygiad y gall preswylwyr Ceredigion eu disgwyl gan Aelodau.

Disgwylir i Aelodau ystyried y protocol hwn a chadw ato

1. Perthynas gyda'r Cod Ymddygiad

Mae'r hanfodol wrth fabwysiadu Protocol Arfer Da i Aelodau ym maes Cynllunio bod Aelodau yn cydnabod y berthynas rhwng y Cod Ymddygiad i Aelodau (y Cod) a'r Protocol Arfer Da i Aelodau ym maes cynllunio.

Mae'r Cod Ymddygiad yn nodi darpariaethau cyffredinol a rhwymedigaethau i Aelodau; mae'n rhoi sylw i fuddiannau personol a rhagfarnus a chofrestru a datgan buddiannau Aelodau a rhoddion a lletygarwch.

Yn y broses gynllunio, mae egwyddorion canlynol y Cod yn arbennig o berthnasol:

a) **Anhunanoldeb**

Rhaid i aelodau weithredu er budd y cyhoedd yn unig. Ni ddylent fyth ddefnyddio eu sefyllfa fel aelodau er mwyn rhoi mantais amhriodol i'w hunain neu er mwyn rhoi mantais neu anfantais amhriodol i eraill.

b) **Gonestrwydd**

Rhaid i aelodau ddatgan unrhyw fuddiannau preifat sy'n berthnasol i'w dyletswyddau cyhoeddus, gan gymryd camau i ddatrys unrhyw wrthdaro mewn ffordd sy'n diogelu budd y cyhoedd.

c) **Uniondeb a Phriodoldeb**

Ni ddylai aelodau roi eu hunain mewn sefyllfa lle y cwestiynir eu huniondeb gan unrhyw rwymedigaeth ariannol neu rwymedigaeth arall i unigolion neu sefydliadau y gallent geisio dylanwadu arnynt wrth iddynt gyflawni eu dyletswyddau. Rhaid i Aelodau osgoi ymddangosiad ymddygiad o'r fath bob amser.

d) **Gwrthrychedd wrth wneud Penderfyniadau**

Wrth gyflawni eu cyfrifoldebau, gan gynnwys gwneud penodiadau, dyfarnu contractau neu argymhell unigolion i gael gwobrau a buddion, rhaid i aelodau wneud penderfyniadau ar sail teilyngdod. Er bod yn rhaid i aelodau ystyried cyngor proffesiynol swyddogion, a gallant ystyried safbwyntiau eraill mewn ffordd briodol,

gan gynnwys eu grwpiau gwleidyddol, eu cyfrifoldeb nhw y penderfynu pa farn i'w chymryd, ac os yw hynny'n briodol, sut i bleidleisio am unrhyw fater

e) Atebolrwydd

Mae aelodau yn atebol i'r etholwyr a'r cyhoedd yn gyffredinol am eu gweithredoedd ac am y ffordd y maent yn cyflawni eu cyfrifoldebau fel aelod. Rhaid iddynt fod yn barod i ymrwymo i weithgarwch craffu sy'n briodol i'w cyfrifoldebau. Yn ogystal, mae paragraffau canlynol y Cod yn arbennig o berthnasol:

Rhaid i chi

gyflawni eich dyletswyddau gan roi ystyriaeth briodol i'r egwyddor y dylid fod cyfle cyfartal i bawb beth bynnag fo eu rhyw, eu hil, eu hanabledd, eu cyfeiriadedd rhywiol, eu hoedran neu eu crefydd

ni ddylech chi wneud unrhyw beth sy'n peryglu neu sy'n debygol o beryglu natur ddiduedd y rhai sy'n gweithio i neu ar ran eich awdurdod.

wrth gymryd rhan mewn cyfarfodydd neu wneud penderfyniadau ynghylch busnes eich awdurdod, rhaid gwneud hynny ar sail teilyngdod yr amgylchiadau dan sylw ac er budd y cyhoedd, gan ystyried unrhyw gyngor priodol a ddarparir gan swyddogion eich awdurdod.

rhoi rhesymau dros yr holl benderfyniadau yn unol ag unrhyw ofynion statudol ac unrhyw ofynion ychwanegol rhesymol a weithredir gan eich awdurdod.

Ni ddylech

ddatgelu gwybodaeth gyfrinachol neu wybodaeth y byddai'n rhesymol ei hystyried yn wybodaeth o natur gyfrinachol, heb sicrhau caniatâd penodol unigolyn sy'n meddu ar yr awdurdod i roi caniatâd o'r fath, neu oni bai bod y gyfraith yn mynnu eich bod yn gwneud hynny;

yn eich rôl swyddogol neu fel arall, defnyddio neu geisio defnyddio eich safle mewn ffordd amhriodol er mwyn cynnig neu sicrhau mantais i'ch hun neu i unrhyw unigolyn arall, neu er mwyn creu neu osgoi anfantais i chi neu i unrhyw unigolyn arall;

Nid diben y Protocol Arfer Gorau hwn i Aelodau ym maes cynllunio yw disodli'r Cod Ymddygiad i Aelodau, ond yn hytrach, cyd-fynd ag ef a'i gynorthwyo wrth gynnig arweiniad am y rolau a'r ymddygiad a ddisgwylir gan Aelodau, gan gynnwys delio gyda cheisiadau gan berthnasau a chymdeithion pan fydd ganddynt fudd personol, lloïo a chael trafodaethau gydag ymgeiswyr a'u hasiantau, y weithdrefn ar gyfer ymweliadau safle, a phenderfyniadau sy'n mynd yn groes i argymhellion Swyddogion, ymhlith pethau eraill.

Bwriedir i'r protocol ddangos sut y mae'r Cyngor yn delio gyda materion cynllunio, gan bennu safonau uniondeb ac ymddygiad y mae preswylwyr yn eu disgwyl gan aelodau.

□ **Dylid** gweithredu'r rheolau yn y Cod Ymddygiad i Aelodau yn gyntaf, ac mae'n rhaid cydymffurfio â'r rhain.

□ Yna, **dylid** gweithredu'r rheolau yn y protocol arfer da hwn i aelodau ym maes cynllunio, sy'n ceisio esbonio ac ychwanegu at y Cod Ymddygiad i Aelodau at ddibenion rheoli cynllunio. Os na fyddwch yn cydymffurfio â'r Protocol Arfer Da hwn, efallai y byddwch:

- Yn rhoi'r Awdurdod mewn perygl o fod yn destun camau ynghylch cyfreithlondeb neu gamweinyddu o ran y penderfyniad cysylltiedig, ac
- Yn rhoi eich hun mewn perygl o gael eich enwi mewn adroddiad a gyflwynir i'r Pwyllgor Safonau neu i'r Awdurdod, neu os bydd y methiant yn debygol o fod yn achos o dorri amodau'r Cod Ymddygiad hefyd, bod cwyn yn cael ei gwneud i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, ac i Banel Dyfarnu Cymru yn y pen draw.

2. Y Protocol Cynllunio

Un o brif ddibenion y system gynllunio yw rheoleiddio datblygiad a defnydd tir er budd y cyhoedd. Mae'n anorhod bod cynllunio yn effeithio fuddiannau tir ac eiddo, felly o'r herwydd, mae'n aml yn faes dadleuol iawn. Felly, mae'n bwysig bod penderfyniadau cynllunio yn cael eu gwneud mewn ffordd agored, diduedd, gyda chrebwyll cadarn ac am resymau y gellir eu cyfiawnhau. Mae hyn yn cynnwys nid yn unig gwneud y penderfyniadau cynllunio terfynol eu hunain, ond hefyd, mae'n berthnasol i gamau datblygiadol a datblygiad gweithgarwch cynllunio yr Awdurdod dros y tymor hwy e.e., y Cynllun Datblygu Lleol a'i olynwyr.

Nod y Protocol Arfer Da hwn yw sicrhau bod fframwaith yn ei le fel y gall Aelodau weithio gyda'r amcan cyffredinol o sicrhau nad oes sail dros awgrymu yn y broses gynllunio gyfan bod penderfyniad wedi cynnwys rhagfarn, tuedd neu heb fod wedi cael ei seilio ar sylfaen dda mewn unrhyw ffordd a bod penderfyniadau o'r fath wedi cael eu gwneud mewn ffordd agored, tryloyw a theg yn unol â gweithdrefnau sefydledig sydd wedi cael ac sydd yn cael eu craffu o bryd i'w gilydd.

Mae'r Protocol Arfer Da hwn yn berthnasol i Aelodau bob amser pan fyddant yn cael cyswllt â'r broses gynllunio gyfan. Mae hyn yn cynnwys cyfarfodydd y Pwyllgor Rheoli Datblygu, cyfarfodydd yr Awdurdod wrth gyflawni swyddogaethau'r Awdurdod Cynllunio, ac ar achlysuron llai ffurfiol, megis cyfarfodydd gyda Swyddogion neu'r cyhoedd a chyfarfodydd ymgynghori. Mae'n berthnasol i faterion gorfodi cynllunio neu faterion polisi am safleoedd penodol, yn ogystal â cheisiadau cynllunio. Yn ogystal, mae'n berthnasol i ddatblygiad y Cynlluniau Datblygu Lleol sy'n cael eu hadolygu o bryd i'w gilydd, ac yna, yn cael eu mabwysiadu.

3. Cynigion Datblygu a Buddiannau dan y Cod Aelodau

Rhaid i aelodau wastad ddatgan buddiannau personol a rhagfarnus yn unol â'r Cod Ymddygiad i Aelodau

☐ **Dylech** ddatgelu bodolaeth a natur eich budd yn ystod unrhyw gyfarfod perthnasol, gan gynnwys trafodaethau neu gyfarfodydd anffurfiol gyda Swyddogion ac Aelodau

eraill. Dylech ddatgelu eich budd ar ddechrau'r cyfarfod, ac ar ddechrau'r drafodaeth am y mater penodol hwnnw.

Pan fydd eich budd yn un personol a rhagfarnus, oni bai eich bod wedi sicrhau goddefeb:

X Ni ddylech gymryd rhan, nac ymddangos fel pe baech yn ceisio cymryd rhan, yn y broses lle y mae'r Awdurdod Cynllunio Lleol a/neu'r Pwyllgor Rheoli Datblygu yn gwneud unrhyw benderfyniad am y mater

X Ni ddylech gymryd rhan yn y broses o brosesu'r cais neu unrhyw gynnig ar gyfer diwygiad posibl y Cynllun Datblygu Lleol

X Ni ddylech ddefnyddio eich safle i drafod y cynnig gyda Swyddogion neu Aelodau pan na fyddai aelodau'r cyhoedd yn cael yr un cyfle i wneud hynny. (Ni ddylech fyth geisio neu gael unrhyw driniaeth ffafriol, neu roi eich hun mewn sefyllfa a allai beri i'r cyhoedd feddwl eich bod yn cael triniaeth ffafriol, oherwydd eich safle fel Aelod).

Er nad ydych yn cael eich atal rhag ceisio esbonio a chyfiawnhau cynnig y mae gennych chi fudd personol a rhagfarnus ynddo i Swyddog priodol, wyneb yn wyneb neu yn ysgrifenedig, mae'r Cod a'r protocol yn rhoi mwy o gyfyngiadau arnoch wrth gynrychioli'r cynnig hwnnw nag y byddent yn berthnasol i aelod arferol o'r cyhoedd. Gallwch annerch y Pwyllgor ond dim ond er mwyn gwneud cyflwyniad yn yr un modd ag y byddai aelod o'r cyhoedd yn gallu gwneud. Yna, rhaid i chi adael yr ystafell wrth i'r cyfarfod ystyried y mater.

Os ydych yn Gadeirydd neu'n berson yr ystyrir ei fod yn rheoli corff arall, sydd ei hun yn cyflwyno cais i'w ystyried, dylech gyfeirio at God Ymddygiad yr Aelodau ac ymateb yn unol â hynny.

4. Pryd i wneud eich penderfyniad

4 a) Penderfyniadau a wneir gan aelodau'r Pwyllgor

Er mwyn diogelu hawliau ymgeiswyr cynllunio neu wrthwynebwyd, ac er mwyn diogelu uniondeb penderfyniadau'r Pwyllgor, mae'n hanfodol nad yw Aelodau yn penderfynu ar faterion cyn iddynt gael yr holl ddeunydd perthnasol a'r dadleuon o'u blaen yn ystod

cyfarfod y Pwyllgor Rheoli Datblygu. Mae hyn yn berthnasol i gynigion y Cynllun Datblygu Lleol hefyd a'u hystyriaeth yn ystod cyfarfodydd y Cabinet a'r Cyngor. Bydd aelodau yn ymwybodol o'r ffaith bod ganddynt yr hawl i deimlo eu bod dueddol o wneud penderfyniad penodol ymlaen llaw, ond mae'n rhaid eu bod yn gallu ystyried a phwyso a mesur ffactorau perthnasol o hyd cyn gwneud y penderfyniad terfynol.

Ni ddylid cymhlethu hyn a "Rhagderfynu", sy'n digwydd pan fydd meddyliau Aelodau yn gaeedig (neu mae'n rhesymol tybio eu bod yn gaeedig) i'r cam o ystyried a phwyso a mesur y ffactorau perthnasol. Mae hynny yn peryglu sefyllfa lle y mae'r penderfyniad cyfan yn agored i her gyfreithiol.

X Ni ddylech wneud eich penderfyniad, neu ymddangos fel pe baech wedi gwneud eich penderfyniad, am y ffordd y byddwch yn pleidleisio am unrhyw fater cynllunio nes i chi glywed cyflwyniad a thystiolaeth y Swyddog yng nghyfarfod y Pwyllgor Rheoli Datblygu neu'r Cabinet neu'r Cyngor os ystyrir y cynnig datblygu yno. Mae hyn yn arbennig o bwysig os bydd grŵp lobïo neu grŵp diddordeb allanol yn cysylltu â chi. Os byddwch wedi gwneud eich penderfyniad cyn y cyfarfod, ni fydd modd i chi gymryd rhan yn y penderfyniad am y mater gan yr Awdurdod, oherwydd pe byddech yn cymryd rhan yn y drafodaeth neu'r bleidlais, byddai hynny yn rhoi'r Awdurdod mewn perygl mewn sawl ffordd.

Yn gyntaf, gallai hyn gyfateb â chamweinyddu ym marn Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Yn ail, gallai'r Awdurdod fod mewn perygl o wynebu camau cyfreithiol am sawl rheswm posibl:

- bod perygl o duedd ar eich rhan chi; a/neu
- ragderfynu; a/neu
- fethu ystyried yr holl ffactorau a fyddai'n galluogi i'r cynnig gael ei ystyried yn ôl ei deilyngdod.

Canlyniad unrhyw rai o'r uchod yw y gallai caniatâd cynllunio yr oeddech chi'n dymuno ei gefnogi neu benderfyniad yr oeddech chi yn rhan ohono gael ei ddirymu gan y llysoedd.

Cewch gymryd rhan yn y ddadl am gynnig pan fyddwch yn gweithredu fel rhan o gorff sy'n ymgynghorai megis Cyngor Tref neu Gyngor Cymuned ar yr amod:

- nad yw'r cynnig yn cael effaith arwyddocaol ar sefyllfa ariannol y corff sy'n ymgynghorai; ac
- rydych yn nodi mewn ffordd glir yn ystod y drafodaeth gan y corff sy'n ymgynghorai;
 - .i.y mynegir eich safbwyntiau ar sail y wybodaeth gyfyngedig o'ch blaen yn unig; ac
 - .ii.y byddwch yn gohirio ffurfio barn ac yn dal gafael ar yr annibyniaeth i wneud eich penderfyniad eich hun am bob cynnig ar wahân pan fydd yn dod gerbron yr Awdurdod a byddwch yn clywed yr holl wybodaeth berthnasol; ac
 - .iii.na fyddwch mewn unrhyw ffordd yn ymrwymo eich hun o ran y ffordd y gallech chi neu eraill bleidleisio pan ddaw y cynnig gerbron yr Awdurdod; a
- byddwch yn datgelu'r budd personol ynghylch eich aelodaeth o'r corff sy'n ymgynghorai pan fydd yr Awdurdod yn ystyried y cynnig.

Pan fyddwch wedi rhoi'r argraff glir eich bod eisoes wedi gwneud eich penderfyniad ("rhwymo eich disgresiwn" mewn terminoleg cyfreithiol), felly byddwch yn gwrthod siarad neu bleidleisio am gynnig am y mater gerbron y Pwyllgor Rheoli Datblygu neu'r Cabinet neu'r Cyngor, nid oes yn rhaid i chi adael (oni bai bod gennych chi fudd rhagfarnus hefyd), ond efallai y bydd yn well gennych chi wneud hynny am resymau sy'n ymwneud ag ymddangosiad hyn a thybiaeth y cyhoedd.

Os byddwch yn penderfynu aros yn y cyfarfod, esboniwch nad ydych yn bwriadu siarad na phleidleisio gan eich bod wedi rhoi'r argraff yn flaenorol (neu mae'n rhesymol tybio eich bod wedi rhoi'r argraff yn flaenorol) eich bod eisoes wedi gwneud eich penderfyniad

Chwefror 2022

neu ystyried y mater mewn man arall, fel y gellir cofnodi hyn yn y cofnodion a dylech ddefnyddio'r ffurflen datgelu er mwyn datgelu buddiannau.

Pan fyddwch yn Gadeirydd neu'n unigolyn yr ystyrir eich bod yn rheoli corff arall, sy'n cyflwyno cais i'w ystyried ei hun, efallai na fydd hyn yn eich atal rhag siarad, ond dylech droi at y Cod Ymddygiad i Aelodau ac mae'n debygol ei fod er eich budd chi i gyfeirio'ch sefyllfa i'r Swyddog Monitro er mwyn cael cyngor penodol am y cais hwnnw yn yr arfaeth.

4 b) Rôl yr Aelod Ward Lleol (LWM) mewn materion cynllunio ac wrth benderfynu ceisiadau

Gweler dogfen gweithdrefnau Gweithredol DMC yn y Cyfansoddiad hefyd

Mae rôl yr Aelod Ward Lleol (LWM) yn y Pwyllgor Rheoli Datblygu yn ddibynnol ar y ffaith a ydynt yn aelod o'r pwyllgor neu beidio. Os nad ydynt, gallant siarad am y cais yn unol â'r gweithdrefnau gweithredol, gan gynrychioli safbwyntiau ehangach eu hetholwyr y mae'r cais yn effeithio arnynt. Fodd bynnag, ni allant bleidleisio am y cais ac mae'n rhaid iddynt gadw at y cyfyngiadau amser penodedig.

Pan gyflwynir cais sy'n cynnwys LWM un o aelodau'r Pwyllgor Rheoli Datblygu, dylai'r aelod hwnnw 'gamu i lawr' o 'fwrdd' y pwyllgor ac ymuno â'r oriel gyhoeddus gan na chaniateir iddynt bleidleisio am geisiadau sy'n effeithio ar eu ward.

X Ni ddylech weithredu fel asiant ar gyfer yr ymgeisydd neu weithredu mewn ffordd y gellid tybio eich bod yn asiant ar gyfer yr ymgeisydd. Rhaid i'r LWM ystyried y cais yng nghyd-destun y Gymuned gyfan.

Os ydych yn aelod o Gyngor Cymuned a Chyngor Sir, ni chewch eich atal rhag trafod yr un materion yn y ddau. Gallwch, er enghraifft, gymryd rhan mewn trafodaeth am gais cynllunio yr ymgynghorwyd â'ch Cyngor Tref/Cymuned amdano, a mynd ymlaen o hyd i gymryd rhan mewn penderfyniad am y cais os ydych yn eistedd ar Bwyllgor Rheoli Datblygu eich Cyngor Sir.

☐ Yn y Pwyllgor Rheoli Datblygu, **dylech** nodi'n glir nad ydych yn rhwym i safbwyntiau'r Cyngor Cymuned.

- Os cyflwynwyd y cais cynllunio gan Gyngor Tref/Cymuned, **dylech** ddatgan budd personol a rhagfarnus, a thynnu'n ôl.

5. Cyswllt gydag Ymgeiswyr, Datblygwyr a Gwrthwynebwyr

Rôl yr aelod lleol yw gwrandao ar faterion eu hetholwyr ac ni fyddwch wedi torri unrhyw ran o'r cod hwn trwy fod ar gael i wrando ar bobl. Fodd bynnag, bydd ystyriaethau arbennig yn berthnasol pan gaiff cais cynllunio ei ystyried, sy'n golygu ei bod yn hollbwysig na ystyrir bod aelodau wedi rhwymo eu disgresiwn.

- **Byddwch** yn ofalus wrth gael cyswllt cymdeithasol gydag asiantau. Dylid eu hystyried a'u trin yn yr un modd â'r hyn a fabwysiadir mewn perthynas â chyswllt cymdeithasol gyda datblygwyr.

- **Ceisiwch** leihau cysylltiadau cymdeithasol gyda datblygwyr hysbys yn enwedig pan ei bod yn hysbys bod y datblygwr yn ystyried datblygiad yng Ngheredigion neu pan fydd wedi cyflwyno cais cynllunio nad oes penderfyniad wedi cael ei wneud amdano eto. O fewn cymunedau bychain Ceredigion, efallai y bydd Aelodau lleol y mae ganddynt gysylltiadau cymdeithasol ers amser hir gyda datblygwyr hysbys yn cael anhawster wrth osgoi cysylltiadau o'r fath. Er hyn, dylai Aelodau osgoi cyswllt cymdeithasol gyda'r rhai y mae'n hysbys eu bod wedi cyflwyno cais cynllunio "byw" neu gynnig datblygu i'w ystyried mewn unrhyw ffurf, naill ai mewn ffordd uniongyrchol neu anuniongyrchol, neu wedi gwrthwynebu cynnig rhywun arall rhag ofn bod hyn yn rhoi'r argraff y byddai eu cyswllt gyda'r datblygwr yn effeithio ar eu barn ynghylch budd y cyhoedd. Pe byddai'r argraff hon wedi cael ei rhoi, dylai Aelodau ddatgan budd personol a rhagfarnus, ac ni ddylent gymryd rhan yn y broses o wneud penderfyniad am y cynigion.

- **Dylech** gyfeirio ymgeisydd, datblygwr neu wrthwynebydd sy'n troi atoch chi am gais cynllunio neu gynnig datblygu i Swyddogion, os bydd angen iddynt gael cyngor cynllunio, cyngor gweithdrefnol neu gyngor technegol.

X Ni ddylech gytuno mynychu unrhyw gyfarfod gydag ymgeiswyr, datblygwyr neu grwpiau o wrthwynebwyr lle y gallai hyn arwain at y dybiaeth eich bod yn cymryd ochr.

Byddwch yn ofalus na fyddwch yn rhoi'r argraff eich bod yn gweithredu fel asiant. Pan fyddwch yn teimlo y byddai cyfarfod ffurfiol yn ddefnyddiol er mwyn egluro'r materion, ni ddylech fyth geisio trefnu'r cyfarfod hwnnw eich hun oherwydd y gallai hyn arwain at dybiaeth eich bod yn hyrwyddo un safbwynt neu'r llall. Gofynnwch i'r Awdurdod ei drefnu. Yna, bydd y Swyddogion yn sicrhau bod y rhai sy'n bresennol yn y cyfarfod yn cael eu hysbysu o'r cychwyn na fydd y trafodaethau yn rhwymo'r Awdurdod i unrhyw weithredu penodol; bod y cyfarfod yn cael ei gofnodi mewn ffordd gywir yn ffeil y cais ac yng nghofnodion yr Awdurdod; a chaiff cofnod y cyfarfod ei ddatgelu pan fydd y Pwyllgor Rheoli Datblygu neu'r Cabinet neu'r Cyngor, neu unrhyw Bwyllgor perthnasol arall, yn ystyried y cais neu'r cynnig datblygu.

☐ **Cofiwch:**

- ddilyn y rheolau ynghylch lobïo (y cyfeirir atynt isod);
- ystyried a fyddai'n ddoeth neu beidio dan yr amgylchiadau i wneud nodiadau pan gysylltir â chi; ac
- adrodd i'r Awdurdod am unrhyw gyswllt arwyddocaol gyda'r ymgeisydd a phartïon eraill, gan esbonio natur a diben y cysylltiadau a'ch cyswllt gyda nhw, gan sicrhau y cofnodir hyn yn y ffeil gynllunio.

Yn ogystal, mewn perthynas â chyflwyniadau gan ymgeiswyr/datblygwyr:

X Ni ddylech fynychu cyflwyniad cynllunio oni bai bod Swyddog yn bresennol a/neu ei fod wedi cael ei drefnu gan Swyddogion.

☐ **Gofynnwch** gwestiynau perthnasol at ddibenion egluro eich dealltwriaeth o'r cynigion.

☐ **Cofiwch** nad yw'r cyflwyniad yn rhan o'r broses ffurfiol er mwyn trafod a phenderfynu ynghylch unrhyw gais dilynol. Cyflawnir hyn gan Bwyllgor priodol yr awdurdod cynllunio.

☐ **Byddwch** yn ymwybodol o'r ffaith bod cyflwyniad yn fath o lobïo ac na ddylech fynegi unrhyw safbwynt cryf na datgan sut y gallech chi neu Aelodau eraill bleidleisio efallai.

6. Lobïo

At ddibenion y protocol hwn, caiff lobïo ei ddiffinio fel a ganlyn:

“Cysylltu gydag Aelod neu wneud cyflwyniad i'r Aelod gyda'r bwriad o ddylanwadu ar y ffordd y mae'r Aelod yn delio gyda'r mater cynllunio, neu y gallai ymddangos bod ganddo y bwriad o ddylanwadu ar y ffordd y mae'r Aelod yn delio gyda'r mater cynllunio.”

6 a) Lobïo gan asiantau / ymgeiswyr

Yn aml, bydd ymgeiswyr, cefnogwyr neu'r rhai y gallent gael eu heffeithio gan gynnig yn ceisio dylanwadu ar y penderfyniad trwy droi at Aelod o'r Pwyllgor Rheoli Datblygu neu'r Awdurdod Cynllunio Lleol. Mae'n egwyddor sylfaenol bod aelodau'r cyhoedd yn rhydd i gyfleu eu safbwyntiau i Aelodau a bod lobïo yn ffurf cyfreithlon cynrychiolaeth y cyhoedd. Er mwyn i'r system gynllunio weithio mewn ffordd effeithiol, rhaid rhoi sylw digonol i bryderon y cyhoedd.

Fodd bynnag, os bydd gweithgarwch o'r fath i lobïo Aelodau'r Pwyllgor Rheoli Datblygu neu'r Awdurdod Cynllunio Lleol yn mynd yn rhy bell, gall arwain at gwestiynu didueddrwydd ac uniondeb Aelodau os na chaiff gofal ei gymryd. Mae'n annhebygol bod y wybodaeth a ddarparir gan lobïwyr yn cynrychioli darlun cyflawn o'r ystyriaethau perthnasol mewn perthynas â mater cynllunio. Bydd angen ystyried safbwyntiau ymgynghoreion, cymdogion a'r asesiad o'r achos gan y Swyddog Cynllunio cyn y bydd Aelod mewn sefyllfa i ffurfio barn gytbwys am yr achos. Yr amser i Aelodau unigol wneud penderfyniad am gynnig yw pan fydd yr holl wybodaeth sydd ar gael wrth law ac wedi cael ei hystyried mewn ffordd briodol, a bod cais am awdurdod dirprwyedig wedi cael ei wneud neu yn ystod cyfarfod perthnasol Cyngor Sir Ceredigion neu gyfarfod perthnasol y Pwyllgor Rheoli Datblygu. Wrth gwrs, gall aelodau ffurfio safbwyntiau rhagarweiniol, ond os byddant yn ymrwymo i gefnogi neu wrthwynebu cynnig penodol y tu allan i'r cyfarfod lle y caiff ei ystyried, ni ddylent gyflawni unrhyw ran wrth wneud penderfyniad am y mater. Cynghorir pwyll bob amser, a'r pellaf y dylai Aelod fyth fynd fyddai dweud *“O'r hyn yr wyf yn ei wybod ar hyn o bryd, rydw i'n cefnogi (neu mae*

gennyf amheuan am) y cais hwn, ond ni fyddaf yn gwneud penderfyniad terfynol nes bydd gennyf yr holl ffeithiau o'm blaen yn ystod y Pwyllgor Rheoli Datblygu”.

□ **Sylwer**, oni bai bod gennych chi fudd personol a rhagfarnus, ni fyddwch wedi rhwymo eich disgresiwn na thorri amodau'r Protocol Arfer Da hwn ym maes Cynllunio trwy:

- wrando neu glywed safbwyntiau preswylwyr neu bartïon eraill sydd â diddordeb;
- gwneud sylwadau i breswylwyr, partïon sydd â diddordeb, Aelodau eraill neu Swyddogion priodol, ar yr amod nad ydynt yn golygu eich bod yn rhagfarnu'r mater a'ch bod yn nodi yn glir eich bod yn cadw meddwl agored;
- ceisio gwybodaeth trwy sianelau priodol.

Os byddwch yn cael eich lobïo:

□ **Esboniwch** i'r rhai sy'n ceisio eich lobïo, er y gallwch wrando ar yr hyn a ddywedir, nad ydych chi mewn sefyllfa i fynegi bwriad i bleidleisio mewn unrhyw ffordd neu'r llall neu i fynegi safbwynt cadarn sy'n cyfateb â'r un peth oherwydd bydd hyn yn golygu na fyddwch yn gallu cymryd rhan ym mhroses yr Awdurdod o wneud penderfyniad.

□ **Dylech** drosglwyddo unrhyw gyflwyniadau y byddwch yn eu cael ac yn copïo neu'n trosglwyddo unrhyw ohebiaeth lobïo y byddwch yn ei chael i'r Awdurdod mor gynnar ag y bo modd. Caiff ei gynnwys yn y ffeil berthnasol a'i ystyried wrth benderfynu ar y cais.

□ **Dylech** adrodd am lobïo ar ddechrau cyfarfod y Pwyllgor Rheoli Datblygu neu unrhyw gyfarfod Pwyllgor perthnasol arall o'r Awdurdod Cynllunio Lleol fel bod modd ei gofnodi yn y cofnodion.

□ **Dylech** gyfeirio unrhyw gynigion a wnaethpwyd i chi ynghylch lles cynllunio neu i gyfyngu ar y datblygiad trwy gyfrwng Rhwymedigaeth Cynllunio Adran 106 arfaethedig neu fel arall i'r Awdurdod.

X Ni ddylech dderbyn rhoddion neu letygarwch gan unrhyw unigolyn sy'n gysylltiedig â chynnig cynllunio neu sy'n cael eu heffeithio gan gynnig cynllunio. Os na fydd modd osgoi rhywfaint o letygarwch yn gyfan gwbl, dylid sicrhau ei fod yn lletygarwch o'r swm

isaf ac os bydd yn werth dros £21, bod y weithred o'i dderbyn yn cael ei chofnodi yn y Gofrestr Rhoddion a Lletygarwch yn unol â Chod Ymddygiad yr Awdurdod cyn gynted ag y bo modd.

☐ **Dylech** nodi y byddwch yn cyfleu safbwyntiau'r unigolyn hwnnw i'r Awdurdod Cynllunio Lleol ac os bydd angen, i'r Pwyllgor Rheoli Datblygu pan fydd yn ystyried y mater, ond na allwch chi ymrwmo i bleidleisio mewn unrhyw ffordd benodol eich hun. Os ydych yn bwriadu siarad yn ystod cyfarfod y Pwyllgor gan nodi hyn, dylech nodi'n glir ar ddechrau eich araith am yr eitem mai dyma'r hyn yr ydych yn ei wneud.

X Ni ddylech gymryd rhan mewn trafodaethau gydag ymgeiswyr neu ddarpar ymgeiswyr am eu cynigion datblygu ac eithrio pan fo trafodaethau o'r fath yn rhan o drefniant strwythuredig gyda Swyddogion. Mae gwneud hynny yn peryglu tybiaeth gan y cyhoedd ynghylch rhagderfynu. Gellir darparu gwybodaeth ffeithiol am bolisïau a fabwysiadwyd, ond os bydd ymgeiswyr yn dymuno cael trafodaethau manylach am gynllun, dylid eu cyfeirio at y Swyddog Cynllunio perthnasol.

☐ **Dylech** hysbysu'r Swyddog Monitro os byddwch yn teimlo eich bod wedi bod yn destun lobïo neu gysylltiadau gormodol (gan gynnwys cynigion rhoddion neu letygarwch amhriodol).

Oni bai bod gennych chi fudd personol a rhagfarnus yn y mater, os byddwch yn dilyn hwn a chynghor arall yn y protocol hwn, byddwch yn gallu siarad a phleidleisio yn ystod cyfarfod y Pwyllgor.

6 b) Lobïo gan Aelodau

X Ni ddylech arwain neu gyflawni rôl llefarydd ar ran sefydliad y gwelir mai ei brif ddiben yw lobïo neu hyrwyddo neu wrthwynebu cais cynllunio. Os byddwch yn gwneud hynny, byddwch wedi rhwymo eich disgresiwn ac mae'n debygol y bydd gennych chi fudd personol a rhagfarnus.

Nid yw hyn yn eich atal rhag ymuno â grwpiau diddordeb cyffredinol sy'n adlewyrch eich meysydd diddordeb ac sy'n canolbwyntio ar faterion y tu hwnt i geisiadau cynllunio penodol e.e. Y Gymdeithas Fictoraidd, Y Cerddwyr, Ymgyrch Diogelu Cymru Wledig neu Gymdeithas Ddinesig leol. Dylech ddatgelu budd personol pan fydd y sefydliad

Chwefror 2022

hwnnw wedi gwneud cyflwyniadau am gynnig penodol a dylech nodi'n glir i'r Awdurdod nad ydych wedi ffurfio barn a'ch bod wedi cadw eich annibyniaeth er mwyn gwneud eich penderfyniad eich hun am bob cynnig ar wahân.

Os yw'r grŵp yr ydych chi'n perthyn iddo wedi mabwysiadu barn am y mater, dylech, fodd bynnag, wneud yn siŵr eich bod yn datgelu budd personol (ond nid rhagfarnus o reidrwydd) pan drafodir y mater.

X Ni ddylech lobïo cyd Aelodau ynghylch eich pryderon neu'ch safbwyntiau mewn ffordd ormodol, na cheisio eu perswadio ynghylch sut y dylent benderfynu pleidleisio cyn y cyfarfod lle y caiff unrhyw benderfyniad cynllunio ei wneud.

X Ni ddylech benderfynu neu drafod sut i bleidleisio am unrhyw gais mewn unrhyw fath o gyfarfod grŵp gwleidyddol, neu lobïo unrhyw Aelod arall i wneud hynny. Ni ddylai Cyfarfodydd Grŵp Gwleidyddol fyth orchymyn sut y dylai aelodau bleidleisio am fater cynllunio.

7. Ymweliadau Safle

Bydd y rheolau hyn yn berthnasol i ymweliadau safle ffurfiol.

Yn ogystal, gweler gweithdrefnau gweithredol y Pwyllgor Rheoli Datblygu.

Gall ymweliadau safle gyflawni rôl pwysig wrth sicrhau bod Aelodau yn gwneud penderfyniad ar sail dealltwriaeth gadarn o'r materion perthnasol. Fodd bynnag, rhaid cymryd gofal er mwyn sicrhau na chaiff ymweliadau safle eu camddefnyddio fel dyfais lobïo er mwyn helpu i sicrhau canlyniadau penodol mewn perthynas â cheisiadau dadleuol neu fel tacteg er mwyn osgoi ystyried cais nes cyfarfod dilynol. Yn ogystal, mae'n bwysig bod aelodau'r cyhoedd yn meddu ar ddealltwriaeth glir ynghylch pam bod angen cynnal ymweliad safle ar gyfer ceisiadau penodol, ac nid ar gyfer rhai eraill. Am y rhesymau hyn:

☐ **Dylech** gydymffurfio â'r gweithdrefnau gweithredol wrth benderfynu a fydd gofyn cynnal ymweliad safle ac os felly, y weithdrefn i'w dilyn.

☒ **Dylech** fod yn bresennol mewnad safle, os yw'r ymweliad yn rhan o SIP. Panel o Aelodau'r Awdurdod yw SIP, sy'n cael eu gwahodd i fod yn bresennol ar ymweliadau safle.

Noder na fydd aelodau o'r cyhoedd, gan gynnwys ymgeiswyr ac asiantau a gwrthwynebwyr, fel arfer yn cael eu gwahodd i fod yn bresennol ac os oes angen gwneud hynny, ni ddylid caniatáu iddynt gyflwyno sylwadau yn ystod y SIP.

☐ **Dylech** sicrhau eich bod yn trin yr ymweliad safle fel cyfle i geisio gwybodaeth ac i arsylwi'r safle yn unig.

☐ **Dylech** ofyn cwestiynau i'r Swyddogion yn yr ymweliad safle neu geisio eglurhad ganddynt am faterion ffeithiol sy'n berthnasol i'r archwiliad safle.

X Ni ddylech fynegi barn neu safbwyntiau am y cynnig i unrhyw un.

X Ni ddylech fynd ar safle sy'n destun cais cynllunio ac eithrio fel rhan o ymweliad safle swyddogol, hyd yn oed wrth ymateb i wahoddiad, oherwydd y gallai hyn roi'r argraff o duedd, oni bai:

- eich bod yn teimlo ei bod yn hanfodol i chi ymweld â'r safle ac eithrio trwy fynychu'r ymweliad safle swyddogol, ac
- rydych chi wedi siarad gyda'r Awdurdod am eich bwriad i wneud hynny a pham (a gofnodir yn y ffeil), a
- gallwch sicrhau y byddwch yn cydymffurfio â'r rheolau arfer da hyn yn ystod ymweliadau safle, ac
- rydych chi wedi sicrhau caniatâd perchennog y tir.

Fel egwyddor, dylech gofio'r uchod pan fydd hi'n annhebygol y cynhelir ymweliadau ffurfiol i Aelodau, ond lle y mae Aelodau'n teimlo'r angen i gael mynediad i safle er mwyn ymgyfarwyddo ag ef, mewn perthynas â safleoedd sy'n cael eu hystyried ar hyn o bryd neu y maent eisoes o fewn proses y Cynllun Datblygu.

Gallwch, wrth gwrs, weld safle o'r briffordd unrhyw bryd, ond dylech ymochel rhag cymryd rhan mewn trafodaethau am deilyngdod unrhyw gynnig.

8. Siarad â'r Cyhoedd yn ystod Cyfarfodydd

X Ni ddylech annog aelodau'r cyhoedd i gyfathrebu gyda chi yn ystod trafodion y Pwyllgor (ar lafar, yn electronig neu yn ysgrifenedig) ac eithrio trwy'r cynllun ar gyfer siarad â'r cyhoedd, oherwydd y gallai hyn roi ymddangosiad rhagderfynu neu duedd. Os byddwch yn cael cyfathrebu o'r fath, ni ddylech ateb.

☐ **Dylech** sicrhau eich bod yn cydymffurfio â gweithdrefnau'r Awdurdod mewn perthynas â siarad yn gyhoeddus.

9. Trafodaethau gyda Swyddogion

X Ni ddylech roi pwysau ar unrhyw Swyddog i wneud argymhelliad penodol oherwydd y gallai hyn gael ei ystyried fel achos o ragfarnu eu didueddrwydd a'u huniondeb proffesiynol ac fe allai dorri amodau'r Cod Ymddygiad. Nid yw hyn yn eich atal rhag gofyn cwestiynau neu gyflwyno safbwyntiau i'r Swyddog Corfforaethol Arweiniol dros yr Economi ac Adfywio, y gallent gael eu cynnwys mewn unrhyw adroddiad Pwyllgor.

☐ **Dylech** gydnabod bod Swyddogion yn rhan o strwythur rheoli a dylid dim ond trafod cynnig, y tu allan i unrhyw gyfarfod a drefnwyd, gyda Phennaeth Gwasanaeth/Arweinydd Tîm neu'r Swyddogion hynny sydd wedi cael eu hawdurdodi gan y Swyddog Corfforaethol Arweiniol dros yr Economi ac Adfywio i ddelio gyda'r cynnig ar lefel Aelod.

☐ **Dylech** gydnabod a pharchu'r ffaith bod yn rhaid i Swyddogion sy'n ymwneud â'r gwaith o brosesu a phenderfynu ynghylch materion cynllunio weithredu yn unol ag unrhyw godau ymddygiad priodol i Swyddogion a gweithwyr proffesiynol, sef Cod Ymddygiad Proffesiynol y Sefydliad Cynllunio Trefol Brenhinol yn y lle cyntaf. O ganlyniad, cyflwynir safbwyntiau ac argymhellion Swyddogion Cynllunio ar sail eu prif rwymedigaeth i sicrhau annibyniaeth broffesiynol, y gallai, ar brydiau, fod yn groes i

safbwyntiau, barn neu benderfyniadau Aelodau. Yn eu rôl o gynghori a chynorthwyo Aelodau wrth iddynt wneud penderfyniad am geisiadau cynllunio a materion y Cynllun Datblygu, bydd swyddogion yn darparu:

- cyngor diduedd a phroffesiynol;
- cysondeb o ran dehongliad o'r polisïau cynllunio;
- adroddiadau ysgrifenedig cyflawn a fydd yn cynnwys:
 - dadansoddiad clir a manwl o'r materion yng nghyd-destun polisïau y Cynllun Datblygu perthnasol a'r holl ystyriaethau materol eraill;
 - sylwedd y cyflwyniadau, y gwrthwynebiadau a safbwyntiau'r holl rai yr ymgynghorwyd â nhw;
 - argymhelliad ysgrifenedig clir ynghylch gweithredu, a lle y mae'r argymhelliad hwnnw yn mynd yn groes i'r Cynllun Datblygu, yr ystyriaethau priodol sy'n cyfiawnhau'r amrywiad;
 - yr holl wybodaeth angenrheidiol er mwyn gallu gwneud y penderfyniad.

10. Gwneud Penderfyniad

10 a) Pwysigrwydd polisïau cymeradwy wrth wneud penderfyniadau am geisiadau cynllunio

Wrth wneud penderfyniadau am geisiadau cynllunio a Chynlluniau Datblygu, mae'r gyfraith yn mynnu bod y cais yn cael ei benderfynu yn unol â'r Cynllun Datblygu cyfredol pan fo hynny'n berthnasol, oni bai bod ystyriaethau priodol yn dynodi fel arall. Mae'r cynllun datblygu yn cynnwys y Cynllun Datblygu sydd mewn grym ar y pryd ac unrhyw Gynllun olynol a gaiff ei fabwysiadu yn ei le ac ni ddylid rhoi polisïau o'r fath o'r neilltu mewn achos penodol heb gael rhesymau cynllunio cadarn dros wneud hynny.

☐ **Dylech** fynychu cyfarfodydd gyda meddwl agored a dangos bod gennych chi feddwl agored.

□ **Dylech** gydymffurfio ag Adran 38(6) Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004, gan wneud penderfyniadau yn unol â'r Cynllun Datblygu presennol oni bai bod ystyriaethau perthnasol yn dynodi fel arall.

□ **Dylech** wneud eich penderfyniad ar ôl rhoi ystyriaeth briodol i'r holl wybodaeth y mae gofyn ei chael yn rhesymol er mwyn seilio eich penderfyniad arni. Os byddwch yn teimlo nad oes digon o amser i ystyried deunydd neu wybodaeth newydd neu nad oes gwybodaeth ddigonol o'ch blaen, gofynnwch am y wybodaeth bellach honno. Os bydd angen, cynigiwch y dylid gohirio'r cais.

X Ni ddylech bleidleisio na chymryd rhan yn y penderfyniad am gynnig oni bai eich bod wedi bod yn bresennol i glywed popeth a ddywedwyd yn ystod y cyfarfod hwnnw, gan gynnwys cyflwyniad y Swyddogion i'r mater.

□ Os ydych yn cynnig, yn eilio neu'n cefnogi penderfyniad (yn enwedig un sy'n mynd yn groes i argymhellion Swyddog neu'r Cynllun Datblygu presennol) **dylech** sicrhau eich bod yn nodi'r rhesymau cynllunio sy'n arwain at y casgliad/penderfyniad yn glir, a'ch bod yn eu deall, a'ch bod yn gallu nodi'r dystiolaeth ategol. Rhaid rhoi'r rhesymau hyn cyn y bleidlais a'u cofnodi. Byddwch yn ymwybodol o'r ffaith y bydd yn rhaid i chi gyfiawnhau'r penderfyniad dilynol efallai trwy gyflwyno tystiolaeth os caiff y penderfyniad ei herio (er enghraifft yn ystod ymchwiliad Cyhoeddus neu drafodion Adolygiad Barnwrol).

□ **Dylech** wneud eich penderfyniad ar sail ystyriaethau cynllunio cymhellol, cadarn a pherthnasol

X Ni ddylech wneud eich penderfyniad ar sail amgylchiadau personol oni bai bod rhesymau cynllunio eithriadol dros wneud hynny

X Ni ddylech gyfeirio at fanylion personol unrhyw unigolyn (e.e., iechyd, oedran, cyfeiriad y cartref, statws cyflogaeth neu fusnes), nid ydynt yn berthnasol wrth wneud penderfyniad cynllunio a byddent yn codi pryderon ynghylch GDPR hyd yn oed gyda chaniatâd yr ymgeisydd.

10 b) Adroddiadau i'r Pwyllgor am geisiadau cynllunio

Nod adroddiadau ysgrifenedig swyddogion i'r Pwyllgor yw bod yn fanwl ac yn gryno, gan ddarparu'r holl wybodaeth berthnasol. Maent yn disgrifio'r cynnig, ac maent yn cynnwys asesiad cynllunio rhesymegol o'r cynnig gan gynnwys dadansoddiad o'r holl bolisiâu cynllunio perthnasol ac ystyriaethau cynllunio perthnasol eraill. Maent yn cynnwys argymhelliad ysgrifenedig wedi'i gyfiawnhau ar sail polisiâu datblygu perthnasol ac ystyriaethau cynllunio perthnasol eraill. Maent yn cynnwys ymgynghoriadau a chyflwyniadau eraill, ond efallai na fyddant yn cynnwys copïau o'r holl lythyrau gwrthwynebu neu gefnogaeth a gafwyd. Byddant, fodd bynnag, yn rhoi crynodeb o unrhyw ystyriaethau cynllunio perthnasol sy'n ymddangos mewn cyflwyniadau o'r fath. Caiff copïau cyflawn o'r holl ohebiaeth o'r fath eu cynnwys yn y ffeil gynllunio ac maent ar gael i Aelodau.

☐ **Dylech** hysbysu'r Swyddog Achos cyn gynted ag y bo hynny'n ymarferol os byddwch yn dod yn ymwybodol o wybodaeth sy'n berthnasol i'r cam o wneud penderfyniad am achos sydd ar agenda y Pwyllgor Rheoli Datblygu. Gallai methu gwneud hynny arwain at ohirio'r achos, gan beri oedi dianghenraid.

☐ **Dylech** gysylltu â'r Awdurdod cyn gynted ag y bo modd os hoffech drafod dehongliad gwybodaeth mewn adroddiad y Pwyllgor Rheoli Datblygu, neu adroddiad Awdurdod Cynllunio Lleol am gynnig datblygu.

10 c) Penderfyniadau sy'n mynd yn groes i bolisi a/neu argymhelliad

Mae Adran 38(6) Deddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 yn mynnu bod yn rhaid gwneud yr holl benderfyniadau yn unol â'r Cynllun Datblygu cyfredol oni bai bod ystyriaethau perthnasol yn dynodi fel arall.

Bydd swyddogion yn cynghori yn eu hadroddiad pa ddadleuon a gyflwynir gan ymgeisydd/gwrthwynebydd neu gefnogwr cais sy'n cael eu hystyried fel rhai sy'n cyfateb ag ystyriaethau perthnasol. Yn aml, cyflwynir dadleuon o natur bersonol sy'n ymwneud ag amgylchiadau'r ymgeisydd i gefnogi cynnig.

Ni all amgylchiadau personol fod yn drech nag ystyriaethau cynllunio eraill ac eithrio dan yr amgylchiadau mwyaf eithriadol; gallai enghraifft fod yn achos Llety dros dro i Deithwyr Sipsiwn tra bod safleoedd parhaol yn cael eu datblygu.

Pan allai caniatâd personol i strwythur dros dro fod yn dderbyniol er enghraifft, byddai'n destun amodau penodol sy'n cyfyngu ar y ddeiliadaeth i unigolyn penodol am gyfnod penodedig h.y., 3 blynedd – fodd bynnag, bydd angen sicrhau'r awdurdod nad yw mewn perygl o fynd yn groes i'w ddyletswyddau dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Nid yw rhoi strwythur parhaol o ganlyniad i anghenion deiliaid bwriadedig yn cyfateb ag ystyriaeth gynllunio berthnasol gan bod caniatâd cynllunio yn rhedeg gyda'r tir.

Mae'n bwysig i aelodau gofio bod Polisi a Chanllawiau Cynllunio Cenedlaethol wedi cael eu datblygu yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (Deddf WBFG), felly mae egwyddor hanfodol datblygiad cynaliadwy fel y'i gweithredir yn Neddf WBFG wedi cael ei chynnwys mewn polisi cynllunio ar lefel leol a chenedlaethol. Nid yw'n wir bod datblygiadau sy'n cynorthwyo lles unigolyn yn drech na daliadau polisi cenedlaethol – gan bod Deddf WBFG wedi cael ei gweithredu trwy bolisi cynllunio cenedlaethol. Cynsail canolog Deddf WBFG yw mynnu bod cyrff cyhoeddus yn ystyried effaith hirdymor eu penderfyniadau. Mae ystyried amgylchiadau unigolyn a chefnogi datblygiad ar y sail honno os nad yw'n ddatblygiad cynaliadwy yn mynd yn groes i'r Ddeddf sy'n mynnu bod cyrff cyhoeddus yn ystyried datblygiad cynaliadwy ar gyfer lles cenedlaethau'r dyfodol a sicrhau na chaiff adnoddau eu gwastraffu, sef gwneud penderfyniadau er lles cymdeithas yn gyffredinol i bob pwrpas, hyd yn oed os na fydd hynny yn cynorthwyo anghenion personol unigol ar adeg benodol.

Rhaid i geisiadau lle y mae'r penderfyniad a wneir amdanynt yn mynd yn groes i argymhelliad swyddog gael eu seilio ar resymau clir, cadarn ac argyhoeddiadol sy'n seiliedig ar ystyriaethau cynllunio perthnasol.

Gallai gwneud penderfyniad sy'n mynd yn groes i gyngor swyddogion adael y Cyngor yn agored i her gyfreithiol neu her arall, gan gynnwys cwyn i PSOW neu'r posibilrwydd y bydd Gweinidogion Cymru yn galw'r penderfyniad i mewn.

□ **Dylech** sicrhau bod aelodau yn cofio ac ystyried y ffaith bod yr Awdurdod wedi mabwysiadu protocol mewn perthynas â gwneud penderfyniadau sy'n mynd yn groes i argymhelliad swyddog, a/neu bolisiâu lleol a chenedlaethol, a nodir yng ngweithdrefnau gweithredol y Pwyllgor Rheoli Datblygu.

□ Os bydd Aelodau yn penderfynu cymeradwyo neu wrthod cais yn groes i bolisi neu argymhelliad y Swyddog, **dylech** sicrhau bod ystyriaeth o'r fath yn dilyn ac yn cael ei gohirio tan cyfarfod y Pwyllgor Rheoli Datblygu, lle y bydd yn rhaid i aelodau, wrth ailystyried y mater, nodi rhesymau clir a chyfiawn sy'n gallu cyfateb ag ystyriaethau cynllunio perthnasol.

11. Hyfforddiant i Aelodau

Mae'r system gynllunio yn broses lled-farnwrol sy'n cynnwys materion cyfreithiol a thechnegol cymhleth ac sy'n golygu bod gofyn defnyddio crebwyll cadarn wrth asesu cynigion cynllunio. Gall methu dilyn arfer a gweithdrefnau cywir arwain at ganlyniadau difrifol i'r awdurdod cynllunio ac i'r Cyngor yn gyffredinol. Felly, ni fydd Aelodau yn gallu cymryd rhan mewn penderfyniadau sy'n cynnwys materion cynllunio os na fyddant wedi mynychu'r hyfforddiant cynllunio gorfodol a ragnodwyd gan yr Awdurdod.

□ **Dylech** geisio mynychu unrhyw sesiynau hyfforddiant arbenigol a ddarparir, oherwydd y caiff y rhain eu cynllunio i ymestyn eich gwybodaeth o gyfraith cynllunio, rheoliadau, gweithdrefnau, Canllawiau a Chodau Ymarfer a'r Cynlluniau Datblygu, a'ch cynorthwyo i gyflawni eich rôl mewn ffordd gywir ac effeithiol.

12. Ceisiadau cynllunio gan Aelodau a Swyddogion yr Awdurdod

Pan gyflwynir cais cynllunio gan:

Aelod Etholedig mewn swydd neu un o'u cydnabod personol agos,

Prif swyddogion (Prif Weithredwr, Cyfarwyddwyr Corfforaethol a Swyddogion Arweiniol Corfforaethol),

Yr holl staff a gyflogir gan y gwasanaeth(au) cynllunio gan gynnwys Rheoli Datblygu a Pholisi Cynllunio

Unrhyw staff eraill y maent yn cael cyswllt agos â'r gwasanaeth cynllunio neu gais cynllunio penodol,

Neu gydnabod personol agos;

Ni fydd yr Aelod neu'r Swyddog dan sylw:

- .i. yn cymryd unrhyw ran yn y cam o brosesu a gwneud penderfyniad am y cais/mater Cynllun Datblygu;
- .ii. ni fyddant yn cyfathrebu gydag unrhyw reolwyr datblygu neu swyddogion cynllunio neu gydag unrhyw aelod o'r Pwyllgor Rheoli Datblygu am y mater
- .iii. byddant yn hysbysu'r Prif Weithredwr, y Swyddog Monitro a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol dros yr Economi ac Adfywio a'r Pennaeth Gwasanaeth/Arweinydd Tîm perthnasol.
- .iv. byddant yn gwneud datgeliadau budd priodol

Adroddir pob cais cynllunio a gyflwynir gan Aelod, neu swyddog neu eu cydnabod personol agos i'r Pwyllgor Rheoli Datblygu a chânt eu penderfynu ganddo.

Diben hyn yw sicrhau bod ceisiadau cynllunio o'r fath yn cael eu trin mewn ffordd annibynnol, er mwyn diogelu rhag unrhyw wrthdaro rhwng buddiannau tybiedig, ac er mwyn hyrwyddo tegwch a thryloywder.

Bydd adroddiad y Prif Swyddog Corfforaethol dros yr Economi ac Adfywio yn cynnwys cadarnhad gan y Swyddog Monitro y bodlonwyd y gofynion hyn.

13. Ceisiadau cynllunio gan y Cyngor fel perchennog tir

Caiff unrhyw gais a gyflwynir gan, neu ar ran, neu ar dir ym mherchnogaeth Cyngor Sir Ceredigion, y mae gan y Cyngor fudd uniongyrchol ynddo, ei adrodd i'r Pwyllgor Rheoli Datblygu a'i benderfynu ganddo.

Disgwylir i Aelodau Cabinet sy'n Aelodau o'r Pwyllgor Rheoli Datblygu hefyd ddatgan budd rhagfarnus, gan gamu i lawr o'r cais. Diben hyn yw sicrhau bod y Pwyllgor Rheoli Datblygu yn gallu penderfynu am brosiectau a arweinir gan y cyngor, ac nad yw aelodau'r Cabinet wedi rhwymo eu disgresiwn neu ragderfynu (neu ymddangos fel pe baent wedi penderfynu) a rhagderfynu eu safle trwy fod yn rhan o weithgarwch penderfynu ynghylch addasrwydd prosiectau yn ystod cyfnodau cynharach.

14. Datblygiadau Mawr

Adroddir am yr holl ddatblygiadau mawr i'r Pwyllgor Rheoli Datblygu a bydd yn penderfynu arnynt.

Caiff datblygiadau “mawr” eu diffinio fel a ganlyn:

Penderfynu ar geisiadau cynllunio ar gyfer datblygiad mawr, yn unol â'r diffiniad yn Erthygl 2 Gorchymyn Cynllunio Gwlad a Thref (Gweithdrefn Rheoli Datblygu) (Cymru) 2012 (fel y caiff ei ddiwygio neu ei addasu gan ddeddfwriaeth ddilynol) a lle nad yw'r safle yn manteisio ar ganiatâd byw (amlinellol neu fanwl) yn barod am fath a graddfa datblygiad tebyg.

(Heb gynnwys penderfyniadau am geisiadau er mwyn tynnu a chloddio mwynau neu ddefnyddio tir ar gyfer dyddodion cloddio mwynau a phenderfynu am geisiadau ar gyfer datblygiadau gwastraff).

15. Aelodau Cabinet

Caniateir i aelodau Cabinet eistedd ar y Pwyllgor Rheoli Datblygu yn unol â dyraniadau arweinwyr grŵp.

16. Diogelu Data a GDPR

Mewn perthynas â phenderfynu ar geisiadau cynllunio gan y Pwyllgor Rheoli Datblygu, mae caniatáu trafodaeth am wybodaeth bersonol yn creu risg y bydd y Pwyllgor Rheoli

Datblygu yn torri Deddf Diogelu Data 2018 a Rheoliad Cyffredinol y DU ar Ddiogelu Data 2018.

Fel Cynghorydd Etholedig, rydych chi'n 'Rheolydd Data' pan fyddwch yn cynrychioli preswylwyr eich ward, a phan fyddwch yn canfasio. Rydych yn atebol dros brosesu gwybodaeth bersonol megis dwyn ymlaen cwynion a wneir gan breswylwyr lleol neu ddefnyddio gwybodaeth bersonol i amserlennu apwyntiadau cymhorthfa. Os ydych chi'n cynrychioli plaid wleidyddol, yn enwedig yn ystod cyfnod etholiad, y blaid wleidyddol fydd y rheolydd data. Fel Rheolydd Data, bydd angen i chi sicrhau eich bod yn cydymffurfio â GDPR a Deddf Diogelu Data 2018.

X Ni ddylech ddatgelu gwybodaeth bersonol Sensitif a chyfrinachol yn ystod trafodaeth yn y Pwyllgor Rheoli Datblygu ac fe allai hon gynnwys eu statws priodasol, eu hanes cyflogaeth, nifer y dibynyddion sydd ganddynt, cyfrifoldebau gofalu, anableddau ac ati. Hyd yn oed pan fo'r unigolyn dan sylw wedi rhoi caniatâd, mae angen i'r aelodau gofio bod y data hwn ar gael i'r cyhoedd ac felly mae gofynion GDPR yn parhau.

Wrth ddelio gydag aelodau'r cyhoedd/asiantau neu wrthwynebwyd (a'u data personol), mae angen i'r Pwyllgor Rheoli Datblygu gael sicrwydd eu bod yn diogelu'r unigolion hyn a'u hunain fel penderfynwyr. A chaiff penderfyniadau eu gwneud yn unol â threfniadau cywir nid amgylchiadau, safbwyntiau neu deimladau personol. Bydd hyn yn diogelu rhag sefyllfa lle y bydd aelodau yn gwneud penderfyniadau y gallent effeithio ar a gadael bywyd personol rhywun yn agored.

☐ Pan fydd Aelodau yn gweithredu fel aelodau ward Lleol, **cofiwch** yr ystyrir eu bod yn rheolwyr data, ac y byddant yn dod yn atebol yn bersonol am unrhyw achosion o dor diogelwch data sy'n deillio o'r datgeliad.

☐ **Dilynwch** gyngor y cyngor i aelodau lleol mewn perthynas â GDPR a hysbysiadau preifatrwydd sampl i'w defnyddio wrth ddelio ag etholwyr.

RHAN 5

CODAU A PHROTOCOLAU

Cynnwys

DOGFEN J COD YMDDYGIAD YR AELODAU

DOGFEN K PROTOCOL AR GYFER Y BERTHYNAS RHWNG AELODAU A
SWYDDOGION

DOGFEN L COD YMDDYGIAD AR GYFER CYFLOGEION LLYWODRAETH LEOL

DOGFEN M PROTOCOL TROSOLWG A CHRAFFU

DOCUMENT M2 PROTOCOL AR GYFER RHOI HAWL I AELODAU'R CABINET
FYNYCHU PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU

DOGFEN N PROTOCOL YMGYSYLLTU Â'R CYHOEDD TROSOLWG A CHRAFFU

DOGFEN O PROTOCOL DEISEBAU

DOGFEN P PROTOCOL Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL

DOGFEN Q PROTOCOL ARFER DDA I AELOD O RAN CYNLLUNIO

***J DIRPRWYO YNG NGHYSWLLT Y SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL:
PORTH CYNNAL - GWASANAETHAU ARBENIGOL GYDOL OES A
CHYFARWYDDWR STATUDOL Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL /
UNIGOLYN CYFRIFOL A'R SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL:
PORTHGOFAL- YMYRRAETH WEDI'I THARGEDU A DIRPRWY
GYFARWYDDWR Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL***

**Swyddogaethau sydd wedi eu dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol:
Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes**

1) CYFARWYDDWR STATUDOL Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL –
Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

Mae'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal - Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes wedi'i dynodi a'i phenodi yn Gyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol yn unol ag Adran 6, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol Awdurdodau Lleol 1970 a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae swyddogaeth ac atebolrwydd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol wedi'u hamlinellu yn y Protocol 'Swyddogaethau ac Atebolrwydd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol' sef Dogfen P o dan ran 5 o'r Cyfansoddiad hwn. Mabwysiadodd y Cyngor y Protocol yn ffurfiol ar 23/1/18.

- 2) Hefyd, mae wedi'i hawdurdodi i weithredu fel Swyddog Awdurdodedig a Swyddog Awdurdodi at ddibenion Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000. Caiff y Swyddog Monitro fel yr Uwch Swyddog Cyfrifol, ei hysbysu am unrhyw gais o'r fath.
- 3) Defnyddio pwerau, dyletswyddau a swyddogaethau'r Cyngor sy'n ymwneud â Phanel y Channel o dan Ddeddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch 2015 gan gynnwys dynodi Swyddogion priodol i fod yn Gadeirydd y Channel ac yn Ddirprwy Gadeirydd y Channel.

**Swyddogaethau sydd wedi'u dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol: Porth Cynnal –
Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol::
Porth Gofal Ymyrraeth wedi'i Thargedu**

1. Caiff y swyddogaethau canlynol eu dirprwyo i'r:

- Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes,
- Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo i'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

Thargeddu.

- ac yn eu habsenoldeb i unrhyw swyddogion a awdurdodir yn briodol gan y Swyddogion Arweiniol Corfforaethol o dro i dro fel y bo'n briodol ar yr amod bod y swyddogion yn meddu ar gymwysterau addas i gyflawni'r dyletswyddau a'r swyddogaethau hynny:-

1.1 Cynrychioli'r Cyngor ym Mwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru a/neu ym Mhartneriaeth Gofal Gorllewin Cymru a, thrwy gynrychiolaeth o'r fath, ymgymryd â phenderfyniadau perthnasol cysylltiedig ar ran y Cyngor a chyflawni swyddogaethau, pwerau a dyletswyddau'r Cyngor, fel sy'n briodol.

1.2 Y swyddogaethau canlynol, ac ar gyfer unrhyw swyddogion a awdurdodir ganddynt o dro i dro, fel sy'n briodol, ar yr amod bod gan y swyddogion hynny y cymwysterau addas i gyflawni'r dyletswyddau a'r swyddogaethau hynny (gweler isod):

Gwasanaethau Cymdeithasol

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol Awdurdodau Lleol 1970 Atodlen 1 a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014

Swyddogaethau Gwasanaethau Cymdeithasol

DEDDFIAD	NATUR Y SWYDDOGAETHAU	NODIADAU
Deddf Plant a Phobl Ifanc 1933		
Rhan III	Amddiffyn pobl ifanc o ran achosion troseddol a diannod; plant sy'n ymddangos gerbron llys sydd angen gofal, amddiffyniad neu reolaeth; traddodi plant i ysgol gymeradwy neu ofal person cymwys, ac ati	Dal mewn grym
	Rhan IV Cartrefi remand, ysgolion cymeradwy a phlant mewn gofal personau cymwys	Dal mewn grym
Deddf Cymorth Gwladol 1948		
Adrannau 21 i 27	Darparu llety preswyl ar gyfer yr oedrannus, yr eiddil, yr anghenus, ac ati	a.21, 23, 24 a 26 dal mewn grym a.22 mewn grym ond bydd yn cael ei diddymu a.25 a 27 wedi'i ddiddymu Dal mewn grym
Adrannau 29 a 30	Lles personau sy'n ddall, yn fyddar, yn fud neu sydd fel arall dan anfantais neu sy'n dioddef anhwylder meddwl; defnyddio sefydliadau gwirfoddol ar gyfer gweinyddu cynlluniau lles	
Adrannau 43 i 45	Adennill costau darparu gwasanaethau penodol	a.43 a 45 mewn grym a.44 wedi'i ddiddymu Dal mewn grym
Adran 48	Diogelu dros dro eiddo sy'n perthyn i bersonau mewn ysbyty neu lety a ddarperir dan Ran III y	

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo i'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargeddu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes
Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

Adran 49	Ddeddf, ac ati Talu treuliau swyddog Awdurdod Lleol sy'n ymgeisio am benodiad fel dirprwy ar gyfer cleifion penodol	Dal mewn grym
Adran 56(3) ac eithrio i'r graddau y mae'n ymwneud â throedd o dan adran 47(11)	Erlyn troseddau	Dal mewn grym

Deddf Personau Anabl (Cyflogaeth) 1958

Adran 3	Darparu cyfleusterau fel y gall personau anabl gael eu cyflogi neu weithio o dan amodau arbennig	Dal mewn grym
---------	--	---------------

Deddf Iechyd Meddwl 1959

Adran 8	Lles personau sydd ag anhwylderau meddwl a llety ar eu cyfer	Mewn grym ond i'w diddymu
---------	--	---------------------------

Deddf Iechyd Meddwl (Yr Alban) 1984

Adran 10	Lles person penodol tra ei fod mewn ysbyty yn yr Alban	Dal mewn grym
----------	--	---------------

Deddf Ymwelwyr Iechyd a Gwaith Cymdeithasol (Hyfforddiant) 1962

Adran 5(1)(b)	Ymchwil i faterion sy'n ymwneud â gwasanaethau lles Awdurdodau Lleol	Deddf wedi'i diddymu
Adran 5(1)(c)	Ymchwil i faterion sy'n ymwneud â swyddogaethau Awdurdodau Lleol	Deddf wedi'i diddymu

Deddf Plant a Phobl Ifanc 1963

Rhan I	Pwerau sy'n ymwneud â phobl ifanc y mae angen gofal, amddiffyniad neu reolaeth arnynt; darpariaethau pellach ar gyfer amddiffyn yr ifanc yng nghyswllt achosion troseddol	Adrannau sy'n delio â swyddogaethau'r Gwasanaethau Cymdeithasol wedi'u diddymu
---------------	--	--

Deddf Gwasanaethau Iechyd ac Iechyd y Cyhoedd 1968

Adran 45	Hybu lles pobl hŷn	Dal mewn grym
Adran 65	Cymorth ariannol ac arall i sefydliadau gwirfoddol	Dal mewn grym

Deddf Gwaith Cymdeithasol (yr Alban) 1968

Adrannau 75(2)	Cyfeirnod ar gyfer ystyried, ac ati, a 76(4) achos plentyn mewn gofal y mae ei riant yn symud i'r Alban ac yn trosglwyddo plentyn	a.75 & 76 wedi'i diddymu
-----------------------	--	--------------------------

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo i'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

Deddf Plant a Phobl Ifanc 1969

Y Ddeddf gyfan ac eithrio adran 9 i'r graddau y maent yn trosglwyddo swyddogaethau i Awdurdod Lleol yn rhinwedd ei swydd fel awdurdod addysg lleol

Gofal a ffyrdd eraill o drin plant a phobl ifanc trwy achosion llys

Mae rhai adrannau (a.9, er enghraifft) sy'n delio â swyddogaethau Gwasanaethau Cymdeithasol dal mewn grym

Deddf Cleifion Cronig a Phersonau Anabl 1970

Adran 1

Sicrhau gwybodaeth ynghylch yr angen am wasanaethau lles penodol a chyhoeddi gwybodaeth ynghylch bodolaeth y gwasanaethau hynny

Dal mewn grym

Adran 2

Darparu gwasanaethau lles penodol

Dal mewn grym

Adran 18

Darparu gwybodaeth benodol y mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn gofyn amdani

Mewn grym ond i'w diddymu

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol Awdurdodau Lleol

Adran 6

Penodi Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cyhoeddus yng Nghymru

a.6 dal mewn grym

Adran 7B

Darparu a rheoli gweithdrefn gwyno

a.7B mewn grym ond i'w diddymu

Deddf Mabwysiadu 1976

Swyddogaethau yn parhau i fod yn arferadwy yn rhinwedd unrhyw ddarpariaeth drosiannol neu arbedion a wnaed gan Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002 neu oddi tano.

Yr adrannau sy'n delio a swyddogaethau'r Gwasanaethau Cymdeithasol wedi'u diddymu

Deddf Plant 1975

Rhan II

Cais gan Awdurdod Lleol am ddirymu gorchymyn gwarchodaeth; Ymchwiliadau a gynhaliwyd gan Awdurdod Lleol mewn achosion gwarchodaeth

Wedi'i diddymu

Deddf Budd-daliadau Atodol 1976

Atodlen 5

Darparu a chynnal [unedau adsefydlu] ar gyfer pobl heb ffordd sefydlog o fyw

Wedi'i diddymu

Deddf Gwasanaeth Iechyd Gwladol 1977

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo i'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

Atodlen 8	Gofal dros famau a phobl ifanc; atal, gofal ac ôl-ofal; cymorth yn y cartref a chyfleusterau golchi dillad	Dal mewn grym ond mae wedi'i chynnwys bellach yn Atodlen 15, Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 2006
------------------	--	---

Deddf Cartrefi Preswyl 1980

Adrannau 1 i 7	Cofrestru cartrefi i bobl anabl neu bobl hŷn a chartrefi preswyl ar gyfer pobl ag anhwylderau meddwl	Wedi'u diddymu
-----------------------	--	----------------

Deddf Iechyd Meddwl 1983

Rhannau II, III a VI	Lles y rheini ag anhwylder meddwl; Gwarcheidiaeth pobl sy'n dioddef o anhwylder meddwl gan gynnwys y rheini sydd wedi symud i Gymru a Lloegr o'r Alban neu Ogledd Iwerddon; arfer swyddogaethau perthynas agosaf y sawl sy'n dioddef	Dal mewn grym
Adrannau 66, 67, 69(1)	Arfer swyddogaethau'r berthynas agosaf o ran ceisiadau a chyfeiriadau at Dribiwnlysoedd Adolygu Iechyd Meddwl	Dal mewn grym
Adran 114	Penodi gweithwyr cymdeithasol cymeradwy	Dal mewn grym
Adran 115	Cael mynediad ac archwilio	Dal mewn grym
Adran 116	Lles cleifion ysbytai penodol	Dal mewn grym
Adran 117	Ôl-ofal cleifion dan gadwad	Dal mewn grym
Adran 130	Erlyniadau	Dal mewn grym

Deddf Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a Dyfarniadau Nawdd Cymdeithasol 1983

Adran 17, i'r graddau mae'n ymwneud â gwasanaethau a ddarperir o dan y deddfiadau a nodir yn isadran (2)(a) i (c)	Taliadau ar gyfer gwasanaethau lles y Awdurdodau Lleol	Dal mewn grym
--	---	----------------------

Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984

Adran 46	Claddu neu amlosgi person dan Ran III, Deddf Cymorth Cenedlaethol 1948, ac	Dal mewn grym
-----------------	---	----------------------

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
 RHAN 3.5 J Dirprwyo i'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal –
 Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes
 Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

adennill treuliau o'r ystad

Deddf Tai 1996 Adran 213(1)(b)

Cydweithredu o ran pobl ddigartref a phobl sydd wedi'u bygwth â digartrefedd

Dal mewn grym

Deddf Personau Anabl (Gwasanaethau, Ymgynghori a Chynrychioli) 1986

Adrannau 1 i 5, Cynrychioli ac asesu pobl anabl

Dal mewn grym

7 a 8 ac eithrio

i'r graddau y

maent yn

trosglwyddo

swyddogaethau

i Awdurdod

Lleol yn

rhinwedd ei

swydd fel

awdurdod

addysg lleol

Deddf Tai (Yr Alban) 1987

Adran 38(b)

Cydweithredu o ran pobl ddigartref a phobl sydd wedi'u bygwth â digartrefedd

Dal mewn grym

Deddf Plant 1989

Y Ddeddf gyfan Adroddiadau Lles

Dal mewn grym

i'r graddau y

Caniatáu cais am orchymyn preswyllo o ran plentyn mewn gofal

mae'n rhoi

swyddogaethau

Swyddogaethau sy'n ymwneud â gorchmynion gwarcheidwaid arbennig

ar Awdurdod

Lleol o fewn

Gorchmynion cymorth i deuluoedd

ystyr y Ddeddf

Swyddogaethau o dan Ran III y Ddeddf (cymorth Awdurdodau Lleol i blant a theuluoedd)

honno

Amddiffyn plant

Swyddogaethau sy'n ymwneud â chartrefi cymunedol, cartrefi gwirfoddol a sefydliadau gwirfoddol, cartrefi plant preifat, trefniadau preifat ar gyfer maethu plant, gwarchod plant a gofal dydd ar gyfer plant ifanc
Arolygu cartrefi plant ar ran yr Ysgrifennydd Gwladol

Ymchwil a datganiadau gwybodaeth

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo i'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

Swyddogaethau sy'n ymwneud â phlant sy'n cael
llety gan y Byrddau Iechyd Lleol,
Ymddiriedolaethau Gofal Sylfaenol,
Ymddiriedolaethau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol
ac awdurdodau addysg lleol neu gartrefi gofal,
ysbytai annibynnol neu ysgolion

Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Gofal yn y Gymuned 1990

Adran 46 **Paratoi cynlluniau ar gyfer gwasanaethau gofal yn y gymuned** **Dal mewn grym**

Adran 47 **Asesu anghenion y gwasanaethau gofal yn y gymuned** **Dal mewn grym**

Deddf Addysg 1996

Adran 322 Help i'r awdurdod addysg lleol wrth arfer swyddogaethau o dan Ran III y Ddeddf **Dal mewn grym**

Deddf Gofalwyr (Cydnabyddiaeth a Gwasanaethau) 1995

Adran 1 Asesu gallu gofalwyr i ddarparu gofal **Dal mewn grym**

Deddf Gofal yn y Gymuned (Taliadau Uniongyrchol) 1996

Swyddogaethau sy'n ymwneud â gwneud taliadau i bobl o ran sicrhau'r ddarpariaeth o wasanaethau gofal yn y gymuned neu wasanaethau o dan y Ddeddf Gofalwyr a Phlant Anabl 2000

Wedi'i ddiddymu gan y Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2001 ond y diddymiad heb ddod i rym eto

Deddf Mabwysiadu (Agweddau rhwng Gwledydd) 1999

Adrannau 1 a 2(4) Swyddogaethau o dan reoliadau a wnaed o dan adran 1 sy'n rhoi ar waith y Confensiwn ar Amddiffyn Plant a Chydweithredu o ran Mabwysiadu Rhwng Gwledydd, a gwblhawyd yn yr Hâg ar 29 Mai 1993 a swyddogaethau o dan Erthygl 9(a) i (c) o'r confensiwn **Dal mewn grym**

Deddf Gofalwyr a Phlant Anabl 2000

Y Ddeddf gyfan, i'r graddau y mae'n rhoi swyddogaethau ar Awdurdod Lleol o fewn ystyr y Ddeddf honno Asesu anghenion gofalwyr
Darparu gwasanaethau i ofalwyr
Darparu talebau

Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2001

Rhan 4 i'r graddau y mae'n rhoi Swyddogaethau o ran darparu llety preswyl Gwneud taliadau uniongyrchol i berson o ran sicrhau darpariaeth gwasanaethau gofal yn y gymuned neu wasanaethau i ofalwyr **Mae Rhan 4 is mewn grym, ar wahân i Adran 56 sydd mewn grym i'r graddau y mae**

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 J Dirprwyo i'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargedu a'r SAC Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

**swyddogaethau
ar Awdurdod
Lleol yng
Nghymru neu
Loegr o fewn
ystyr y Rhan
honno**

rhoi unrhyw bwr i
wneud gorchymyn
neu reoliadau sy'n
sy'n arferadwy gan
yr Ysgrifennydd
Gwladol, ddim
mewn grym fel
arall, mae Adran
56 yn delio â
rheoliadau a allai
ddarparu ar gyfer
Awdurdod Lleol i
wneud trefniadau
ar gyfer llety
preswyl yn yr
Alban, Gogledd
Iwerddon,
Ynysoedd y Sianel
neu Ynys Manw

Deddf Mabwysiadu a Phlant 2002

Cynnal Gwasanaeth Mabwysiadu; swyddogaethau Awdurdod Lleol fel asiantaeth mabwysiadu	Dal mewn grym
---	---------------

Deddf Gofal Cymunedol (Rhyddhau Gohiriedig etc) 2003

Rhan 1	Swyddogaethau sy'n ymwneud â chleifion sy'n debygol o angen gwasanaethau gofal cymunedol i fod ar gael er mwyn eu cyflawni'n ddiogel	Ddim mewn grym yng Nghymru
---------------	---	-------------------------------

Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Iechyd Cymunedol a Safonau) 2003

Adran 114	Ystyried cwynion	Mewn grym ond yr Atodlen heb ei newid eto i gyfeirio at hyn
------------------	-------------------------	--

Deddf Gofalwyr (Cyfleoedd Cyfartal) 2004

Adran 3, i'r graddau y mae'n rhoi swyddogaethau ar Awdurdod Lleol o fewn ystyr yr adran honno	Cydweithredu rhwng awdurdodau	Dal mewn grym
---	-------------------------------	---------------

Deddf Plant 2004

Adrannau 13 i 16 a 31 i 34	Swyddogaethau sy'n ymwneud â Byrddau Lleol Diogelu Plant	Dal mewn grym DS Nid yw adrannau 31 i 34 ond yn berthnasol i
-------------------------------	---	---

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau
RHAN 3.5 J Dirprwyo i'r SAC Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargeddu a'r SAC Porth Cynnal –
Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes
Diweddarwyd ym mis Ionawr 2022

Deddf Galluedd Meddyliol 2005

Adran 39 Cyfarwyddo eiriolwr galluedd meddyliol annibynnol cyn darparu llety ar gyfer person heb alluedd Dal mewn grym

Adran 39A Cyfarwyddo eiriolwr galluedd meddyliol annibynnol pan fydd yn rhoi awdurdodiad brys, neu'n gwneud cais am awdurdodiad safonol, dan Atodlen A1, y Ddeddf Dal mewn grym

Adran 39C Cyfarwyddo eiriolwr galluedd meddyliol annibynnol pan na fydd yna gynrychiolydd ar gyfer y person perthnasol dan Ran 10 Atodlen A1 , y Ddeddf Dal mewn grym

Adran 39D Cyfarwyddo eiriolwr galluedd meddyliol annibynnol pan na fydd cynrychiolydd y person perthnasol o dan Ran 10, Atodlen A1 y ddeddf yn cael ei dalu Dal mewn grym

Adran 49 **Adroddiadau mewn achosion** Dal mewn grym

Atodlen A1 **Unrhyw swyddogaethau** Dal mewn grym

Deddf Plant a Phobl Ifanc 2008

Rhan 1 **Gwneud trefniadau ar gyfer cyflawni swyddogaethau gofal perthnasol o ran plant a phobl ifanc penodol** Dal mewn grym

DIRPRWY GYFARWYDDWR Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL

Y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal Ymyrraeth wedi'i Thargeddu yw'r sawl sydd wedi ei ddynodi yn Ddirprwy Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol.

Swyddogaethau sydd wedi'u dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal Ymyrraeth wedi'i Thargeddu

Mae'r swyddogaethau canlynol wedi'u dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Gofal Ymyrraeth wedi'i Thargeddu ac i unrhyw swyddogion a awdurdodwyd ganddynt o dro i dro fel y bo'n briodol, yn amodol ar y ffaith fod gan y swyddogion hynny y cymwysterau addas ar gyfer cyflawni'r dyletswyddau a'r swyddogaethau hynny:

1. Swyddogaethau tai strategol, safonau tai ac atal digartrefedd

- 1.1 Yn meddu ar y prif gyfrifoldeb dros weinyddu'r Gofrestr Tai Cyffredin ar gyfer dyrannu tai cymdeithasol y Landlordiaid Cofrestredig sy'n gweithredu yn y Sir.
- 1.2 Enwebu pobl o'r Gofrestr Dai fel y gall unigolion gael mynediad i'r Sector Preifat, Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig ac Asiantaethau Gosod Tai Cymdeithasol yn unol â Rhan 2 Deddf Tai 2014.
- 1.3 Cymeradwyo ceisiadau am grantiau a benthyciadau ac am symiau ychwanegol yn unol â'r ddeddfwriaeth sydd mewn grym ar y pryd ac yn unol â pholisi ac arfer y Cyngor ar y pryd gan ymgynghori â'r Aelod Cabinet.
- 1.4 Llofnodi, cyhoeddi a chyflwyno Hysbysiadau Statudol o dan bob deddfwriaeth berthnasol gan gynnwys ymholiadau am wybodaeth.
- 1.5 Gwneud trefniadau i gyflawni gwaith a/neu gyflawni gwaith os bydd rhywun heb gydymffurfio â thelerau unrhyw Hysbysiad Statudol
- 1.6 Sicrhau llety dros dro ar gyfer y Digartref o dan Ran 2 Deddf Tai (Cymru) 2014 ac unrhyw ddeddfwriaeth a / neu reoliadau cyfredol a pherthnasol eraill. Cyflawnir hyn trwy wneud cytundebau a thenantiaethau gyda Landlordiaid Preifat a Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig ac Asiantaethau Gosod Tai Cymdeithasol.
- 1.7 Cynnal adolygiadau digartrefedd fel bo'r angen yn unol â Rhan 2 Deddf Tai (Cymru) 2014.

- 1.8 Rhoddi hawlildiadau i fenthycwyr morgeisi megis Cymdeithasau Tai o ran amodau ad-dalu grantiau sy'n ymwneud â Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 er mwyn rhoi'r tâl cyntaf ar werth yr eiddo i'r benthycwyr pe gorfodid ei werthu ar ôl ei adfeddiannu gan ymgynghori â'r Aelod Cabinet.
- 1.9 Gwneud cytundebau enwebu gyda landlordiaid preifat ar ran y Cyngor ar gyfer gosod unedau/fflatiau a gaiff eu creu drwy eu cyfaddasu gyda chymorth grantiau dewisol.
- 1.10 Penderfynu a ddylid hawlio grant yn ôl ar ôl gwaredu neu drosglwyddo anheddau'n briodol o dan amgylchiadau sy'n unol â Pholisi Grantiau a Benthyciadau Tai'r Cyngor a/neu Adran 45(5) Deddf Grantiau Tai, Adeiladu ac Adfywio 1996 neu'r Caniatâd Cyffredinol i Adennill Grantiau 1996 gan ymgynghori â'r Aelod Cabinet.
- 1.11 Gweinyddu'r darpariaethau yn Adran 157 Deddf Tai 1985 o ran y cyfyngiad a osodir ar yr hen stoc tai gwledig.
- 1.12 O ran Deddf Tai 2004:
- 1.12.1 gwneud Gorchmynion Rheoli a gweithredu pwerau mynediad i gyflawni gwaith (Adran 131 Deddf Tai 2004)
 - 1.12.2 hysbysu rhywun perthnasol yn gofyn iddo ef/iddi hi ddangos unrhyw ddogfennau o dan adran 235 Deddf Tai 2004 (pŵer i fynnu bod dogfennau'n cael eu dangos)
 - 1.12.3 arfer pŵer mynediad (Adran 239 Deddf Tai 2004 pwerau mynediad)
 - 1.12.4 arfer pŵer mynediad i gyflawni gwaith (paragraff 25 Atodlen 7 Deddf Tai 2004 (Gorchmynion Rheoli Anheddau Gwag "EDMO"), a
 - 1.12.5 chyflwyno hysbysiadau gwella at ddibenion arfer pŵer i gael mynediad er mwyn cyflawni gwaith (paragraff 3(4) Atodlen 3 Deddf Tai 2004)
- 1.13 Gwneud trefniadau i gyflawni gwaith os bydd rhywun heb gydymffurfio â thelerau Hysbysiad Statudol neu os bydd rhywun wedi torri telerau Hysbysiad Statudol sy'n codi o dan 1.11 uchod.
- 1.14 Cyfarwyddo'r adain gyfreithiol ynghylch unrhyw gamau cyfreithiol sy'n codi os bydd rhywun heb gydymffurfio â darpariaethau unrhyw ddeddfwriaeth y mae dyletswydd ar Bennaeth y Gwasanaeth i'w gorfodi.

- 1.15 Penderfynu ynghylch ceisiadau am grantiau tai a phenderfynu ynghylch ceisiadau am daliadau dewisol ychwanegol fel y bo'n briodol ac o fewn y gyllideb, gan ymgynghori â'r Aelod Cabinet perthnasol.
- 1.16 Rheoli a gwneud y defnydd gorau o Grantiau Tai Cymdeithasol a ffrydiau cyllido eraill i gynorthwyo'r Awdurdod i gyflawni ei rwymedigaethau statudol o ran tai a galluogi anghenion tai lleol i gael eu diwallu.
- 1.17 Gweithredu a chynnal cynllun cymorthdaliadau rheoli ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig sy'n weithredol yng Ngheredigion ac sy'n cynorthwyo â lleoliadau ar gyfer llety dros dro i'r digartrefedd gan ddefnyddio eu stoc dai eu hunain.
- 1.18 Defnyddio pwerau a dyletswyddau, ac i awdurdodi Swyddogion, o dan ddarpariaethau:
- 1.18.1 Rheoliadau Effeithlonrwydd Ynni (Eiddo Rhent Preifat) (Cymru a Lloegr) 2015; a
- 1.18.2 Deddf Rhentu Cartrefi (Ffioedd etc.) (Cymru) 2019 (gan gynnwys Rheoliadau a wnaed o dan hynny).

2. Pwerau a dyletswyddau penodol

Mae gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Ymyrraeth wedi'i Thargeddu Porth Gofal (ac unrhyw Swyddog arall a awdurdodwyd yn briodol ganddo) y cyfrifoldebau dirprwyedig canlynol:

2.1 Gweithredu o ddydd i ddydd ac o fewn y cynllun dirprwyo yn y meysydd canlynol

2.1.1 Tai (gan gynnwys y swyddogaeth tai strategol, tai fforddiadwy (gan gynnwys cynorthwyo a chynghori'r Awdurdod Cynllunio Lleol mewn perthynas â chytundebau Adran 106), tai arbenigol, atal digartrefedd/opsiynau tai, y gofrestr tai cyffredin, diogelwch yn y cartref, a Thrwyddedu Tai Amlfeddiannaeth

2.1.2 Safonau tai ac adnewyddu achredu landlordiaid, arbed ynni yn y cartref,

2.1.3 Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl).

2.2 Arfer swyddogaethau'r Cyngor o ran digartrefedd / opsiynau tai

2.3 Arfer swyddogaethau'r Cyngor o ran tai anaddas

2.4 Arfer swyddogaethau'r Cyngor o ran tai amlfeddiannaeth, gan gynnwys penderfynu ynghylch ceisiadau am drwyddedau, rhoi hysbysiadau a chymryd camau gorfodi yn ôl yr angen.

2.5 Arfer pwerau gorfodi'r Cyngor yn y sector tai preifat.

2.6 Arfer swyddogaeth y Cyngor o ran darparu cofrestr tai cyffredin.

2.7 Arfer swyddogaeth y Cyngor o ran cyflenwi tai fforddiadwy / cyllid grant.

2.8 Cymeradwyo neu wrthod ceisiadau am wella tai / grantiau atgyweirio, cynlluniau benthyciadau tai a Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl gan eu gweinyddu.

2.9 Y pŵer i weithredu camau gorfodi mewn perthynas ag ymddygiad gwrthgymdeithasol, gan gynnwys camau angenrheidiol i atal troseddau, addysgu a rhoi hysbysiadau cosb benodedig ac, mewn ymgynghoriad â'r Aelod Cabinet perthnasol, cyflwyno cais a gwneud Gorchymyn Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlisma 2014.

2.10 Ymgymryd â'r gwaith o werthu eiddo yn orfodol.

K DIRPRWYO I'R SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL: YSGOLION A DIWYLLIANT A'R PRIF SWYDDOG ADDYSG

Y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion a Diwylliant sydd wedi'i dynodi a'i phenodi'n Brif Swyddog Addysg a Chyfarwyddwr Arweiniol y Gwasanaethau Plant a Phobl Ifanc.

Caiff y swyddogaethau canlynol eu dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion a Diwylliant ac yn ei absenoldeb ef/ei habsenoldeb hi i unrhyw swyddogion a awdurdodir gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol o dro i dro fel bo'n briodol ar yr amod bod y swyddogion yn meddu ar gymwysterau addas i gyflawni'r dyletswyddau a'r swyddogaethau hynny:-

1. Cynrychioli mewn achosion barnwrol, tribiwnlysoedd a phaneli

Awdurdodi swyddogion enwebedig i fod yn bresennol mewn achosion barnwrol, tribiwnlysoedd a phaneli i gynrychioli buddiannau'r Cyngor.

2. Derbyn Disgyblion

- 2.1 Gweithredu a gweinyddu gweithdrefnau a threfniadau i dderbyn disgyblion i'r ysgolion, yn unol â pholisïau'r Cyngor a'r rheoliadau a'r canllawiau statudol cenedlaethol.
- 2.2 Arfer disgrisiwn o ran a yw trefniadau unigol ar gyfer addysg y tu allan i sefyllfa ffurfiol yr ysgol yn briodol a chymryd camau cyfreithiol petai angen.
- 2.3 Goruchwyllo cyflogi plant.

3. Presenoldeb yn yr ysgol

- 3.1 Arfer y pwerau a'r dyletswyddau sydd gan y Cyngor parthed plant sydd wedi eu gwahardd o'r ysgol a gwneud trefniadau addas ar gyfer cynnal addysg y plant hynny a waherddir a'r rhai sy'n methu â mynychu'r ysgol am resymau eraill, yn unol â pholisï'r Cyngor a'r rheoliadau statudol cenedlaethol a'r canllawiau.

4. Ymgymryd â phwerau a dyletswyddau'r Cyngor ynglŷn â Gorchmynion Goruchwyllo Addysg ar y cyd â Swyddog Arweiniol Corfforaethol Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes

- 4.1 Hybu safonau uchel mewn addysg gynradd ac uwchradd yn unol â gofynion y ddeddfwriaeth gan gynnwys Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 a'r arferion a argymhellir gan God Arferion y Swyddfa

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 K Dirprwyo i'r SAC: Ysgolion a Diwylliant

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

Gymreig ynghylch y Berthynas rhwng Ysgolion ac Awdurdodau Addysg Lleol.

- 4.2 Ymchwilio i gwynion ynghylch materion sy'n ymwneud â chwricwlwm ac asesu o dan ddarpariaethau Deddf Addysg 1996.
- 4.3 Sicrhau a phenderfynu ynghylch Addysg Gymunedol yn unol â pholisïau'r Cyngor a chan ymgynghori â'r Aelod Cabinet.

5. Anghenion addysgol arbennig

Penderfynu ynghylch darparu addysg arbennig ar gyfer disgyblion unigol, gan gynnwys rhoi cychwyn ar asesu, cynnal datganiadau anghenion addysg arbennig a'u hadolygu.

6. Staffio

- 6.1 Gwneud trefniadau ar gyfer penodi staff yn yr ysgolion yn amodol ar yr Erthyglau Llywodraethu ac/neu ddeddfwriaeth berthnasol.
- 6.2 Penodi pobl a benodir gan y Cyrff Llywodraethu i lanw swyddi gwag yn yr ysgolion, onid yw'r sawl a benodwyd yn methu â chyflawni'r gofynion sydd ohoni o ran cymwysterau'r staff fel bo'n gymwys i'r penodiad.
- 6.3 Penderfynu ynghylch ceisiadau am ganiatâd i fod yn absennol ar gyfer athrawon a gyflogir gan y Cyngor (ac eithrio'r rhai a benodir gan Gyrrff Llywodraethu) i weithio yn yr ysgolion ac mewn sefydliadau eraill.
- 6.4 O ran ysgolion a gynorthwyr, arfer unrhyw hawliau ymgynghorol parthed penodi Penaethiaid, Dirprwy Benaethiaid neu staff dysgu neu staff ategol eraill a roddir drwy gytundeb neu ddeddfwriaeth.
- 6.5 O ran ysgolion Cymunedol ac ysgolion gwirfoddol a reolir, enwebu pobl i lanw swyddi dysgu gwag eraill mewn ysgolion lle mae'r Cyrff Llywodraethu wedi rhoi gwybod ynglŷn â'u bwriadau i lanw'r swyddi gwag hynny.
- 6.6 Gweithredu gweithdrefnau adleoli'n unol â gweithdrefnau'r Cyngor Sir.
- 6.7 Gweithredu ar benderfyniadau'r Cyrff Llywodraethu ynghylch diswyddiadau posibl ac unrhyw apeliadau dilynol yn erbyn y diswyddiadau hynny, sydd o fewn pwerau'r Cyngor i'w penderfynu ac yn unol â pholisïau'r Cyngor.
- 6.8 Gweithredu a gweinyddu, fel bo'n briodol, y gweithdrefnau a bennir gan y Cyngor ar gyfer ymdrin ag Ymddygiad a Pherfformiad y staff.
- 6.9 Gweithredu'r pwerau sydd gan yr Awdurdod Addysg Lleol parthed y Cynllun Athrawon Trwyddedig.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 K Dirprwyo i'r SAC: Ysgolion a Diwylliant

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

- 6.10 Gweithredu Cynllun Rheoli Perfformiad y Penaethiaid.
- 6.11 Penderfynu ynghylch ceisiadau i fynd i gynadleddau ac ynghylch dyletswyddau proffesiynol allanol staff a gymeradwyir gan y Cyngor i weithio mewn ysgolion a sefydliadau eraill (ond nas penodwyd gan Gyrrff Llywodraethol).
- 6.12 Penderfynu ynghylch darparu a gweithredu rhaglen Hyfforddiant mewn Swydd.

7. Parthed Cyrff Llywodraethu

- 7.1 Sicrhau bod Cyrff Llywodraethu ysgolion y Cyngor wedi eu cyfansoddi'n briodol.
- 7.2 Llunio a gweithredu rhaglen hyfforddiant ar gyfer y Llywodraethwyr.

8. Cyllid

- 8.1 Penderfynu ac awdurdodi talu grantiau ysgolion preswyl, grantiau at ffioedd dysgu a threuliau mewn ysgolion lle mae ffioedd yn daladwy, grantiau addysg bellach mawr, lwfansau cynhaliaeth a ffioedd dysgu am gyrsiau gohebol a cheisiadau i ad-dalu grantiau.
- 8.2 Cychwyn ar gamau i adennill taliadau grantiau gan ymgynghori â'r Aelod Cabinet.
- 8.3 Penderfynu ynghylch ceisiadau unigol am grantiau dewisol yn unol â pholisïau'r Cyngor.
- 8.4 Penderfynu ynghylch ceisiadau am gymorth tuag at gostau teithio gan fyfyrwyr addysg bellach.
- 8.5 Cymeradwyo taliadau i ddigolledu disgyblion a myfyrwyr sydd mewn sefydliadau y tu allan i'r Sir a digolledu ffioedd, fel bo'n briodol.
- 8.6 Dyrannu a monitro'r grantiau a geir o dro i dro.
- 8.7 Penderfynu ynghylch ceisiadau am brydau ysgol am ddim yn unol â'r polisïau a fabwysiadwyd gan y Cyngor.
- 8.8 Penderfynu ynghylch ceisiadau am grantiau o dan Gronfeydd Canolradd Coffa Coe a Sir Aberteifi gan ymgynghori â'r Aelod Cabinet.

9. Y Gymraeg mewn Addysg

Paratoi Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg y Cyngor dan Adran 84 Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013, gan gynnwys unrhyw adolygiad, arolwg neu ymgynghoriad angenrheidiol a chynnal unrhyw asesiad

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 3 Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau

RHAN 3.5 K Dirprwyo i'r SAC: Ysgolion a Diwylliant

Diweddarwyd ym mis Ionawr 2021

o'r galw ymysg rhieni o fewn ardal y Cyngor am addysg drwy gyfrwng y Gymraeg, fel sy'n ofynnol gan Weinidogion Cymru o dan Adran 86 Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2103.

L DIRPRWYO I'R SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL: CYLLID A CHAFFAEL A'R PRIF SWYDDOG CYLLID A'R SWYDDOG ADРАН 151

Mae'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael wedi'i ddynodi a'i benodi:

- yn Swyddog Adran 151 a Phrif Swyddog Cyllid Cyngor Sir Ceredigion;
ac
- yn Brif Swyddog Cyllid a Swyddog Adran 151 i Fwrdd Tyfu Canolbarth Cymru a Chyd-bwyllgor Corfforedig Canolbarth Cymru, gan gynnwys y dyletswyddau canlynol: sicrhau y rheolir y materion ariannol yn gywir (gan gynnwys cadw cofnodion a pharatoi cyfrifon), derbyn a chymryd cronfeydd, gwneud archebion a thaliadau, bod yn llofnod awdurdodedig, derbyn cynigion o ran grantiau, cwlbhau a chyflwyno ceisiadau am grantiau a datganiadau amdanynt, agor cyfrifon banc a buddsoddi arian dros ben, sicrhau yr ymdrinnir â materion treth priodol fel y dylid ac enwebu rheolwyr corfforaethol â'r cymwysterau priodol i gyflawni a goruchwyllo tasgau ar ran y Swyddog Adran 151.

Caiff y swyddogaethau canlynol eu dirprwyo i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael ac i unrhyw swyddogion a awdurdodir gan y Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael o dro i dro fel bo'n briodol ar yr amod bod y swyddogion yn meddu ar gymwysterau addas i gyflawni'r dyletswyddau a'r swyddogaethau hynny.

1. Asesu, gweinyddu, bilio, casglu ac adennill Treth y Cyngor a Threthi Annomestig, a phob refeniw, trethi lleol ac arian arall sy'n ddyledus i'r Cyngor gan gynnwys adennill drwy Lysoedd yr Ynadon a thalu'r arian hwnnw i mewn i'r Gronfa Sirol neu gronfa briodol arall.
2. Rhoddi Rhyddhad Ardrethi Annomestig Mandadol, a phenderfynu ynghylch ceisiadau am Ryddhad Ardrethi Annomestig Dewisol yn unol â pholisïau'r Cyngor ac/neu'r rheoliadau.
3. Rhoddi rhyddhad caledi ar ôl penderfynu ynghylch ceisiadau am Ryddhad caledi o dan Adran 49 (Ardrethi Annomestig) neu Adran 13A (Treth y Cyngor) gan yr Aelod Cabinet Cyllid a Phersonél ar ôl ymgynghori ag aelodau'r Panel Adran 49, neu fel y penderfynir gan y Panel Apelio Adran 49.
4. Gosod neu hepgor cosbau o dan Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992.
5. Cyflwyno hysbysiadau o wrthwynebiad i'r Swyddog Prisio neu'r Swyddog Rhestru a gweithredu cytundebau prisio.
6. Cyflwyno cynigion i addasu'r Rhestr Brisio.
7. Asesu, gweinyddu a thalu Budd-dal Tai a Budd-dal Treth y Cyngor.
8. Gweinyddu gwaith Gwrth-Dwyll sy'n ymwneud â Budd-dal Tai a Budd-dal Treth

y Cyngor. Mae hynny'n cynnwys gweinyddu sancsiynau a chychwyn achosion o erlyn yn unol â Pholisi Erlyn Twyll Budd-daliadau'r Cyngor.

9. Ymchwilio, gwylio lle bo angen (gyda'r awdurdodiad priodol) ac adrodd ynghylch unrhyw dwyll ac/neu lygredd yn unol â Strategaeth Gwrth-Dwyll a Llygredd y Cyngor.
10. Dileu dyledion na ellir eu casglu sy'n ddyledus i'r Cyngor yn unol â pholisi dileu dyledion y Cyngor.
11. Dileu stoc ac/neu gyfarpar diddefnydd.
12. Gweithredu a monitro Datganiad Rheoli'r Trysorlys a'r Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol. Codi benthyciadau a gwneud buddsoddiadau (buddsoddi arian dros ben dros dro a buddsoddi arian a ddelir at ddibenion penodol yn fwy hirdymor) fel bo angen ar gyfraddau priodol. Cadw a diweddarau manylion meini prawf sy'n ymwneud â statws credyd sefydliadau at ddibenion buddsoddi ac addasu'r categorïau penodol ac amhenodol a'r cyfyngiadau buddsoddi unigol.
13. Peri symud ymhlith cyfyngiadau sydd wedi eu cytuno ar wahân ar gyfer benthyciadau a dyledion hirdymor eraill.
14. Gwneud trefniadau priodol ar gyfer penodi Bancwyr y Cyngor ac unrhyw ymgynghorwyr proffesiynol angenrheidiol eraill.
15. Agor a chau cyfrifon banciau a chymdeithasau adeiladu at ddibenion buddsoddi ac agor a chau cyfrifon cardiau credyd at ddibenion sy'n ymwneud â thaliadau ac incwm.
16. Penderfynu ynghylch cyfraddau cyfartalog lleol (llog) yn unol â'r ddeddfwriaeth a'u datgan.
17. Rhoddi blaendaliadau ar ffurf benthyciadau o dan y Deddfau Tai neu ddeddfwriaeth arall yn unol â'r rheoliadau sydd mewn grym o dro i dro.
18. Gweinyddu Cynllun Cymorth Prynu Car (Benthyciad Car) y Cyngor yn unol â'i delerau ac amodau, adolygu a diwygio'r telerau ac amodau o dro i dro, a phenderfynu pa gyfraddau llog i'w gosod.
19. Cytuno ar delerau, cwblhau a llofnodi cytundebau prydlesu ar gyfer prydlesau cerbydau, cyfarpar ac offer.
20. Gwneud taliadau o'r Gronfa Sirol yn unol ag unrhyw ddeddfwriaeth berthnasol neu'r Rheolau Gweithdrefn Ariannol.
21. Penderfynu ynghylch y ffioedd a godir am amrywiol eitemau sy'n ymwneud yn benodol â'r Gwasanaethau Ariannol.
22. Gweithredu dyfarniadau cyflog, cydabyddiaeth ariannol (Prif Weithredwr) a gytunir yn genedlaethol a dyfarniadau Llywodraeth Cymru a lwfansau teithio a bwyd a lwfansau eraill a gytunir yn genedlaethol, ac a gymeradwyir gan y Cyngor.
23. Trefnu darparu yswiriant digonol a phriodol ar gyfer y Cyngor, a rheoli

- hawliadau yswiriant o ran eu prosesu a phenderfynu yn eu cylch.
24. Rheoli'r Gronfa Hunan Yswiriant a phob mater sy'n ymwneud â hi, gan gynnwys y risgiau a gynhwysir a'r taliadau a wneir o'r Gronfa, neu iddi.
 25. Darparu gwasanaethau ariannol ar gyfer mudiadau a chyrff eraill.
 26. Gweithredu Strategaeth Gaffael y Cyngor.
 27. Adolygu ac addasu Rheolau Gweithdrefn Ariannol y Cyngor gan ymgynghori â'r Swyddog Adran 151.
 28. Enwebu swyddogion i gynrychioli'r Cyngor yn Llysoedd yr Ynadon yn unol â darpariaethau Adran 223 (1) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1975.
 29. Enwebu swyddogion i gynrychioli'r Cyngor mewn Tribiwnlysoedd Prisio yn unol â Rheol 5 Rheoliadau Apeliadau ynghylch Ardrethu (Llysoedd Prisio Lleol, ac Atodlen 11 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988, fel y'i diwygiwyd:
 30. Awdurdodi llofnodwyr ar gyfer awdurdodi trafodion banc ac awdurdodi ceisiadau am grantiau ariannol.
 31. Gweithredu fel Dirprwy Swyddog Cofrestru Etholiadol
 32. Awdurdodi llofnodwyr ar gyfer awdurdodi ceisiadau am grantiau ariannol a'r holl drafodion cysylltiedig.
 33. Llofnodi contractau a dogfennau eraill ar ran y Cyngor.
 34. Cychwyn achosion i adennill dyledion mewn perthynas â hawlio arian ar-lein a dynodi swyddogion i gynrychioli'r Cyngor mewn achosion o'r fath.

RHEOLAU GWEITHDREFN Y CYNGOR

Awdur a gwasanaeth:
Dyddiad cymeradwyo'r Cyngor: 19 Mawrth 2019
Dyddiad cyhoeddi:
Dyddiad adolygu:

Cynnwys

1. CYFARFOD BLYNYDDOL Y CYNGOR.....	3
2. CYFARFODYDD CYFFREDIN	4
3. CYFARFODYDD ARBENNIG	5
4. AMSER A LLE'R CYFARFODYDD	5
5. RHYBUDD A GWŶS I GYFARFODYDD	5
6. CADEIRYDD CYFARFOD.....	5
7. CWORWM	6
8. AMSERIAD EITEMAU BUSNES	6
9. CWESTIYNAU GAN YR AELODAU.....	6
10. CYNIGION GYDA RHYBUDD	7
11. CYNIGION HEB RYBUDD	9
12. RHEOLAU DADLEUON	9
13. PENDERFYNIADAU A CHYNIGION BLAENOROL.....	13
14. PLEIDLEISIO.....	14
15. COFNODION	15
16. COFNOD PRESENOLDEB	15
17. GWEDDARLLEDU CYFARFODYDD	16
18. CAU ALLAN Y CYHOEDD	16
19. YMDDYGIAD YR AELODAU	16
20. AFLONYDDWCH GAN Y CYHOEDD	17
21. ATAL A NEWID RHEOLAU GWEITHDREFN Y CYNGOR	17
22. CEISIADAU I BWYLLGORAU AC IS-BWYLLGORAU.....	17
23. GWYBODAETH GAN SWYDDOGION.....	18

1. CYFARFOD BLYNYDDOL Y CYNGOR

1.1 AMSERIAD A BUSNES

Mewn blwyddyn lle ceir etholiad cyffredin i ddewis Cyngorwyr cynhelir y cyfarfod blynyddol o fewn 21 o ddiwrnodau wedi ymddiswyddiad y Cyngorwyr sy'n ymadael. Mewn unrhyw flwyddyn arall, cynhelir y cyfarfod blynyddol ar ddyddiad ym mis Mai sydd i'w gytuno gan y Cyngor.

Bydd y cyfarfod blynyddol yn gwneud fel a ganlyn:

- 1.1.1 ethol rhywun i lywyddu os nad yw Cadeirydd y Cyngor yn bresennol;
- 1.1.2 ethol Cadeirydd y Cyngor;
- 1.1.3 derbyn unrhyw ddatganiadau o fuddiannau personol neu fuddiannau sy'n rhagfarnu;
- 1.1.4 ethol Is-gadeirydd y Cyngor;
- 1.1.5 cymeradwyo cofnodion y cyfarfod diwethaf;
- 1.1.6 derbyn unrhyw gyhoeddiadau oddi wrth y Cadeirydd, ac/neu Bennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig;
- 1.1.7 derbyn anerchiad gan Arweinydd y Cyngor;
- 1.1.8 cael clywed gan yr Arweinydd enwau'r Cyngorwyr y mae wedi eu dewis i fod yn Aelodau o'r Cabinet;
- 1.1.9 penodi o leiaf un Pwyllgor Trosolwg a Chraffu, Pwyllgor Moeseg a Safonau a pha bynnag Bwyllgorau eraill mae'r Cyngor yn ystyried sy'n briodol i ymdrin â materion nad ydynt yn rhai sy'n cael eu cadw i'r Cyngor nac yn swyddogaethau i'r Cabinet (fel y nodir yn Rhan 3 Tabl 1 y Cyfansoddiad hwn);
- 1.1.10 penderfynu ynghylch maint a chylch gorchwyl y pwyllgorau hynny
- 1.1.11 penderfynu pa Bwyllgorau i'w sefydlu ar gyfer y flwyddyn fwrdeistrefol;
- 1.1.12 penderfynu ynghylch dyraniad y seddau i grwpiau gwleidyddol yn unol â'r rheolau sy'n ymwneud â chydbwysedd gwleidyddol
- 1.1.13 derbyn enwebiadau o ran y Cyngorwyr a fydd yn gwasanaethu ar bob Pwyllgor ac ar gyrff allanol ac eithrio lle bo penodiadau i'r gyrff hynny wedi eu dirprwyo gan y Cyngor neu na all neb ond y Cabinet eu gwneud;
- 1.1.14 penodi i'r Pwyllgorau hynny a'r gyrff allanol; ac
- 1.1.15 cytuno ynghylch y rhannau o'r cynllun dirprwyo y mae'r Cyfansoddiad yn pennu mai lle'r Cyngor yw cytuno yn eu cylch (fel y nodir yn Rhan 3 Tabl 3 y Cyfansoddiad hwn);
- 1.1.16 cymeradwyo rhaglen o gyfarfodydd cyffredin y Cyngor am y flwyddyn;

ac

1.1.17 ystyried unrhyw fater a nodir yn y rhybudd sy'n galw'r cyfarfod.

2. CYFARFODYDD CYFFREDIN

Cynhelir cyfarfodydd cyffredin y Cyngor yn unol â'r rhaglen a benderfynir yng nghyfarfod blynyddol y Cyngor. Bydd cyfarfodydd cyffredin yn gwneud fel a ganlyn:

- 2.1 ethol rhywun i lywyddu os nad yw'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd yn bresennol (ni ddylai'r unigolyn hwn fod yn aelod o'r Cabinet);
- 2.2 derbyn unrhyw ddatganiadau o fuddiannau personol/buddiannau sy'n rhagfarnu gan yr aelodau yn unol â Chod Ymddygiad yr aelodau;
- 2.3 cadarnhau cofnodion y cyfarfod diwethaf yn rhai cywir;
- 2.4 derbyn unrhyw gyhoeddiadau oddi wrth y Cadeirydd, Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig, yr Arweinydd ac/neu Aelodau Cabinet;
- 2.5 delio ag unrhyw fusnes o gyfarfod diwethaf y Cyngor.
- 2.6 derbyn adroddiadau oddi wrth y Cabinet a Phwyllgorau'r Cyngor a derbyn cwestiynau, atebion ac unrhyw sylwadau sy'n ymwneud â'r adroddiadau hynny;
- 2.7 derbyn adroddiadau a chwestiynau ac atebion ynglŷn â threfniadau ar y cyd a sefydliadau allanol;
- 2.8 ystyried cynigion y rhoddwyd rhybudd amdanynt;
- 2.9 unrhyw fater arall a nodir yn y wŷs i'r cyfarfod, gan gynnwys ystyried cynigion oddi wrth y Cabinet ynghylch cyllideb a fframwaith polisi'r Cyngor.
- 2.10 ethol Cadeiryddion ac is-gadeiryddion y Pwyllgorau os bydd swyddi gwag yn codi ganol y tymor
- 2.11 penodi aelodau i lenwi swyddi gwag ar Bwyllgorau.

3. CYFARFODYDD ARBENNIG

3.1 GALW CYFARFODYDD ARBENNIG

Gall y rhai hynny a restrir isod ofyn i'r Swyddog Priodol alw cyfarfodydd o'r Cyngor yn ychwanegol at y cyfarfodydd cyffredin:

- 3.1.1 y Cyngor drwy benderfyniad;
- 3.1.2 Cadeirydd y Cyngor;
- 3.1.3 Yr Arweinydd;
- 3.1.4 Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig;
- 3.1.5 Y Swyddog Monitro; ac
- 3.1.6 unrhyw bum aelod o'r Cyngor os ydynt wedi llofnodi cais a gyflwynwyd i Gadeirydd y Cyngor.

3.2 BUSNES

Ni ddylid ystyried unrhyw fusnes mewn unrhyw Gyfarfod Arbennig heblaw am yr hyn a nodir yn y rhybudd sy'n galw'r cyfarfod a dylid amgáu copi o unrhyw adroddiadau a fwriedir ar gyfer y cyfarfod gydag ef.

4. AMSER A LLE'R CYFARFODYDD

Penderfynir ynghylch amser a lle'r cyfarfodydd gan y Swyddog Priodol a nodir hynny yn y wŷs.

5. RHYBUDD A GWŶS I GYFARFODYDD

Bydd y Swyddog Priodol yn rhoi rhybudd i'r cyhoedd ynghylch amser a lle unrhyw gyfarfod yn unol â'r Rheolau Mynediad at Wybodaeth. O leiaf dri diwrnod clir cyn y cyfarfod, bydd y Swyddog Priodol naill ai'n anfon gwŷs wedi ei harwyddo ganddo ef neu ganddi hi drwy'r post neu ar e-bost at bob aelod o'r Cyngor neu bydd yn ei gadael yn eu trigfan arferol. Bydd y wŷs yn rhoi dyddiad, amser a lle pob cyfarfod a bydd yn manylu ynghylch y busnes sydd i'w drafod, ac amgaeir pa adroddiadau bynnag sydd ar gael.

6. CADEIRYDD CYFARFOD

Gall y sawl sy'n llywyddu'r cyfarfod arfer unrhyw bwerau neu ddyletswyddau sy'n perthyn i Gadeirydd. Lle bo'r rheolau hyn yn berthnasol i gyfarfodydd

Pwyllgorau ac Is-bwyllgorau, mae cyfeiriadau at y Cadeirydd hefyd yn cynnwys Cadeirydd Pwyllgorau ac Is-bwyllgorau.

7. CWORWM

Ac eithrio'r hyn a nodir yn Erthygl 8.2.1 (gweler Rhan 2 y Cyfansoddiad) o ran y Pwyllgor Rheoli Datblygu, cworwm cyfarfod fydd chwarter cyfanswm aelodau'r cyfarfod hwnnw. Yn ystod unrhyw gyfarfod os bydd y Cadeirydd yn cyfrif nifer yr aelodau sy'n bresennol ac yn datgan nad oes cworwm yn bresennol, yna bydd y cyfarfod yn cael ei ohirio ar unwaith. Ystyrir y busnes sy'n weddill ar adeg a dyddiad a bennir gan y Cadeirydd. Os nad yw'r Cadeirydd yn pennu dyddiad, ystyrir y busnes sy'n weddill yn y cyfarfod cyffredin nesaf.

8. AMSERIAD EITEMAU BUSNES

Os nad yw eitem o fusnes wedi dod i ben o fewn awr o ddechrau'r drafodaeth, gall y Cadeirydd dynnu sylw at y ffaith a gall alw am bleidlais ar yr eitem dan sylw ar unwaith. Yna bydd y bleidlais yn cael ei chynnal yn y modd arferol heb ragor o drafod.

9. CWESTIYNAU GAN YR AELODAU

9.1 ADRODDIADAU'R CABINET NEU'R PWYLLGORAU

Gall aelod o'r Cyngor ofyn unrhyw gwestiwn yn ddirybudd i'r Arweinydd neu Gadeirydd Pwyllgor ynglŷn ag unrhyw eitem o adroddiad y Cabinet neu Bwyllgor, pan fo'r eitem honno yn cael ei derbyn neu o dan ystyriaeth gan y Cyngor.

9.2 CWESTIYNAU Y RHODDIR RHYBUDD YNGLŷN Â HWY YN Y CYNGOR LLAWN

Yn amodol ar Reol 9.4, gall aelod o'r Cyngor ofyn cwestiwn i'r isod:

- Cadeirydd y Cyngor;
- Yr Arweinydd ac/neu aelod o'r Cabinet; neu
- Cadeirydd unrhyw Bwyllgor neu Is-bwyllgor
- cwestiwn ynghylch unrhyw fater y mae gan y Cyngor bwerau neu ddyletswyddau yn ymwneud â hwy neu sy'n effeithio ar

Geredigion.

9.3 CWESTIYNAU Y RHODDIR RHYBUDD YNGLŶN Â HWY MEWN PWYLLGORAU AC IS-BWYLLGORAU

Yn amodol ar Reol 9.4. gall aelod o Bwyllgor neu Is-bwyllgor ofyn cwestiwn i'r Cadeirydd ar unrhyw fater y mae gan y Cyngor bwerau neu ddyletswyddau mewn perthynas ag ef sy'n effeithio ar Geredigion ac sy'n dod o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor neu'r Is-bwyllgor hwnnw.

9.4 RHYBUDD O GWESTIYNAU

Ni all aelod ofyn cwestiwn o dan Reol 9.2 neu 9.3 onid yw:

- 9.4.1 wedi rhoi rhybudd ysgrifenedig o bum diwrnod gwaith o leiaf ynglŷn â'r cwestiwn i'r Swyddog Priodol; neu
- 9.4.2 mae'r cwestiwn yn ymwneud â mater brys ac mae wedi cael caniatâd gan y Cadeirydd y bwriedir cyflwyno'r cwestiwn iddo a rhoddir cynnwys y cwestiwn i'r Swyddog Priodol erbyn 1.00pm y diwrnod cyn y cyfarfod.

9.5 YMATEB

Gall ateb fod ar ffurf:

- 9.5.1 ateb uniongyrchol ar lafar;
- 9.5.2 lle bo'r wybodaeth y dymunir ei chael yn un o gyhoeddiadau'r Cyngor neu waith arall sydd wedi ei gyhoeddi, gellir cyfeirio at y cyhoeddiad hwnnw; neu
- 9.5.3 os na ellir rhoi'r ateb yn gyfleus ar lafar, gellir rhoi ateb ysgrifenedig a gaiff ei ddosbarthu yn ddiweddarach i'r holwr.

9.6 CWESTIWN ATODOL

Gall aelod sy'n gofyn cwestiwn o dan Reol 9.2 neu 9.3 ofyn un cwestiwn atodol heb roi rhybudd i'r aelod y gofynnwyd y cwestiwn cyntaf iddo. Mae'n rhaid i'r cwestiwn atodol godi'n uniongyrchol o'r cwestiwn gwreiddiol neu'r ateb.

10. CYNIGION GYDA RHYBUDD

10.1 RHYBUDD

Heblaw am gynigion y gellir eu cynnig heb rybudd o dan Reol 11, rhaid rhoi

rhybudd ysgrifenedig o bob cynnig, wedi ei lofnodi gan o leiaf 2 aelod (cynigydd ac eilydd) i'r Swyddog Priodol (at y dibenion hyn, y Swyddog Monitro) erbyn 5.00pm 10 diwrnod gwaith cyn dyddiad y cyfarfod fan bellaf. Cofnodir y rhain mewn cofnod sy'n agored i'r cyhoedd ei archwilio. Ni chaiff unrhyw gynnig a gyflwynir drwy rybudd ei drafod yng nghyfarfod Blynnyddol y Cyngor.

10.2 CYNNIG A GYFLWYNIR YN YR AGENDA

Rhestrir cynigion y rhoddwyd rhybudd ynglŷn â hwy ar yr agenda yn y drefn y derbyniwyd y rhybudd, oni fydd yr aelod sy'n rhoi'r rhybudd yn nodi, yn ysgrifenedig, eu bod yn bwriadu ei symud i gyfarfod diweddarach neu ei dynnu'n ôl.

Gall unrhyw aelodau o'r Cyngor gyflwyno rhybudd o un cynnig yn unig i'w ystyried mewn unrhyw gyfarfod o'r Cyngor.

10.3 CWMPAS

Mae'n rhaid i gynigion fod ynghylch materion y mae gan y Cyngor gyfrifoldeb amdanynt ac sy'n effeithio'n sylweddol ar ardal weinyddol Ceredigion.

10.4 Diwygiadau i Gynigion

Rhaid i'r Swyddog Priodol gael diwygiadau ysgrifenedig i'r Rhybuddion o Gynnig heb fod yn hwyrach na 5pm, 2 ddiwrnod gwaith cyn dyddiad cyfarfod y Cyngor, wedi'u lofnodi gan y Cynigydd a'r Eilydd a chânt eu cylchredeg ar ffurf ysgrifenedig i bob aelod yng nghyfarfod y Cyngor. Caniateir diwygiadau llafar yn ôl disgresiwn y Cadeirydd. Rhaid i gynnig o dan Reol 10 neu rybudd o gynnig i ddiwygio gael ei wneud a'i eilio yn ffurfiol yn y cyfarfod perthnasol. Yn absenoldeb y cynigydd neu'r eilydd a gofnodwyd, caiff aelod arall gynnig neu eilio'r cynnig neu'r diwygiad i'r cynnig. Os na wneir y cynnig neu os na chaiff ei eilio, bydd yn cael ei drin fel pe bai wedi'i dynnu'n ôl.

11. CYNIGION HEB RYBUDD

Gall y cynigion canlynol gael eu cynnig heb rybudd:

- 11.1 penodi Cadeirydd y cyfarfod y mae'r cynnig i gael ei gynnig ynddo;
- 11.2 mewn perthynas â chywirdeb y cofnodion;
- 11.3 newid trefn busnes yn yr agenda;
- 11.4 cyfeirio rhywbeth at gorff neu unigolyn priodol;
- 11.5 penodi Pwyllgor neu aelod yn deillio o eitem sydd ar y wŷs ar gyfer y cyfarfod;
- 11.6 derbyn adroddiadau neu fabwysiadu argymhellion Pwyllgorau neu swyddogion ac unrhyw benderfyniadau sy'n codi yn eu sgîl;
- 11.7 tynnu cynnig yn ôl;
- 11.8 diwygio cynnig;
- 11.9 symud ymlaen at y busnes nesaf;
- 11.10 bod y cwestiwn yn cael ei gyflwyno yn awr;
- 11.11 gohirio dadl;
- 11.12 gohirio cyfarfod;
- 11.13 atal un o reolau gweithdrefn neilltuol y Cyngor;
- 11.14 cau'r cyhoedd a'r wasg allan yn unol â'r Rheolau Mynediad at Wybodaeth;
- 11.15 peidio â gwrando rhagor ar aelod a enwir o dan Reol 18.3 neu ei gau allan o'r cyfarfod o dan Reol 18.4; ac
- 11.16 rhoi caniatâd y Cyngor lle mae angen ei ganiatâd o dan y Cyfansoddiad hwn.

12 RHEOLAU DADLEUON

12.1 DIM AREITHIAU HYD NES BYDD CYNNIG WEDI EI EILIO

Ni ellir gwneud unrhyw areithiau wedi i'r cynigydd wneud cynnig ac wedi egluro ei bwrpas a hyd nes bydd y cynnig wedi ei eilio. Cynigydd y cynnig fydd â'r hawl i wneud yr araith gyntaf ynghylch y cynnig.

12.2 HAWL I OFYN AM Y CYNNIG YN YSGRIFENEDIG

Oni bai fod rybudd o'r cynnig wedi ei roi'n barod, gall y Cadeirydd ei gwneud hi'n ofynnol iddo gael ei ysgrifennu a'i drosglwyddo iddo ef/iddi hi cyn iddo gael

ei drafod.

12.3 ARAITH YR EILYDD

Wrth eilio cynnig neu welliant, gall aelod gadw ei araith tan yn ddiweddarach yn y ddadl.

12.4 CYNNWYS A HYD AREITHIAU

12.4.1 Mae'n rhaid i areithiau ymwneud â'r cwestiwn sy'n cael ei drafod neu esboniad personol neu bwynt o drefn.

12.4.2 Ni all araith fod yn fwy na phum munud heb ganiatâd y Cadeirydd.

12.5 PAN ALL AELOD SIARAD ETO

Ni all aelod sydd wedi siarad ar gynnis siarad eto tra bo'n destun trafodaeth, ac eithrio'r isod:

12.5.1 i siarad unwaith ar welliant a gynigir gan aelod arall;

12.5.2 i gynnis gwelliant pellach os yw'r cynnis wedi ei ddiwygio ers iddo ef/iddi hi siarad ddiwethaf;

12.5.3 os oedd ei araith/ei haraith gyntaf ar welliant a gynigiwyd gan aelod arall, i siarad ar y prif bwnc (p'run ai a gafodd y gwelliant y siaradodd amdano ei dderbyn ai peidio);

12.5.4 i arfer hawl i ateb;

12.5.5 ar bwynt o drefn; ac

12.5.6 fel esboniad personol.

12.6 GWELLIANNAU I GYNIGION

12.6.1 Mae'n rhaid i welliant i gynnis fod yn berthnasol i'r cynnis ac fe'i gwneir naill ai:

12.6.1.1 i gyfeirio'r mater at gorff neu unigolyn priodol i'w ystyried neu ei ailystyried;

12.6.1.2 i ddileu geiriau;

12.6.1.3 i ddileu geiriau ac i roddi neu ychwanegu rhai eraill; neu

12.6.1.4 i roi neu ychwanegu geiriau;

12.6.1.5 i roi cynnis arall yn lle'r cynnis

cyn belled na fydd 12.6.1.2 hyd 12.6.1.4 uchod yn negyddu'r cynnis.

12.6.2 Caiff gwelliannau i gynigion eu galw gan y Cadeirydd mewn trefn i'w phenderfynu gan y Cadeirydd gan ymgynghori â'r Swyddog Monitro, er mwyn hwyluso trafodaeth ystyrion a lle bo hynny'n bosibl, i ganiatáu pleidlais ar bob gwelliant. Caiff pob gwelliant ei gynnig a'i eilio ac yna ei roi i'r bleidlais yn y drefn a benderfynir gan y Cadeirydd.

12.6.3 Os bydd gwelliant yn cael ei dderbyn, yna bydd y cynnig fel y'i diwygiwyd yn disodli'r cynnig gwreiddiol. Hwnnw wedyn fydd y prif gynnig y cynigir unrhyw welliannau pellach iddo.

12.7 NEWID CYNNIG

12.7.1 Gall aelod newid cynnig y mae wedi rhoi rhybudd ynglŷn ag ef gyda chaniatâd y cyfarfod. Bydd caniatâd y cyfarfod yn cael ei lofnodi heb drafodaeth.

12.7.2 Gall aelod newid cynnig y mae wedi ei gynnig heb rybudd gyda chaniatâd y cyfarfod a'r eilydd.

12.7.3 Dim ond newidiadau y gellid eu gwneud fel gwelliannau'n unol â 12.6.1 y gellir eu gwneud.

12.8 TYNNU CYNNIG YN ÔL

Gall aelod dynnu cynnig y mae wedi ei gynnig yn ôl gyda chaniatâd y cyfarfod a'r eilydd. Bydd caniatâd y cyfarfod yn cael ei lofnodi heb drafodaeth. Ni all unrhyw aelod siarad ar y cynnig ar ôl i'r cynigydd ofyn am ganiatâd i'w dynnu'n ôl, oni bai fod caniatâd yn cael ei wrthod.

12.9 HAWL I ATEB

12.9.1 Mae gan gynigydd hawl i ateb ar ddiwedd y ddatl ynghylch y cynnig, yn union cyn iddo gael ei roi i'r bleidlais.

12.9.2 Os cynigir gwelliant, mae gan gynigydd y cynnig gwreiddiol hawl i ateb ar ddiwedd y ddatl ynghylch y gwelliant, ond ni chaiff siarad ynglŷn ag ef fel arall.

12.9.3 Nid oes gan gynigydd y gwelliant unrhyw hawl i ateb i'r ddatl

ynghylch ei welliant ef ei hun/ei gwelliant hi ei hun.

12.9.4 Ni all aelod siarad ar ôl pleidlais ar gynnig ac eithrio ar bwyntiau o drefn sy'n berthnasol iddo.

12.10 CYNIGION Y GELLIR EU CYNIG YN YSTOD DADL

Pan fo cynnig yn cael ei drafod, ni ellir cynnig unrhyw gynnig arall ac eithrio'r cynigion gweithdrefnol canlynol:

- 12.10.1 tynnu cynnig yn ôl;
- 12.10.2 diwygio cynnig "heb rybudd";
- 12.10.3 symud ymlaen at y busnes nesaf;
- 12.10.4 bod y cwestiwn yn cael ei gyflwyno yn awr;
- 12.10.5 gohirio dadl;
- 12.10.6 gohirio cyfarfod;
- 12.10.7 cau allan y cyhoedd a'r wasg yn unol â'r Rheolau Mynediad at Wybodaeth; ac
- 12.10.8 peidio â chlywed rhagor gan aelod a enwir o dan Reol 18.3 neu ei gau allan o'r cyfarfod o dan Reol 18.4.

12.11 CYNIGION CAU

12.11.1 Gall aelod gynnig, a hynny heb roi sylwadau, y cynigion canlynol ar ddiwedd araith aelod arall:

- 12.11.1.1 symud ymlaen at y busnes nesaf;
- 12.11.1.2 bod y cwestiwn yn cael ei gyflwyno yn awr;
- 12.11.1.3 gohirio dadl; neu
- 12.11.1.4 gohirio cyfarfod.

12.11.2 Os yw cynnig i symud ymlaen at y busnes nesaf yn cael ei eilio ac mae'r Cadeirydd yn meddwl bod yr eitem wedi ei thrafod yn ddigonol, bydd ef neu hi yn rhoi hawl i ateb i'r cynigydd gwreiddiol ac yna bydd yn rhoi'r cynnig gweithdrefnol i'r bleidlais.

12.11.3 Os bydd cynnig fod y cwestiwn yn awr yn cael ei gyflwyno'n cael ei eilio ac mae'r Cadeirydd yn meddwl bod yr eitem wedi ei thrafod yn ddigonol, bydd yn rhoi'r cynnig gweithdrefnol i'r bleidlais. Os caiff ei dderbyn bydd y Cadeirydd yn rhoi hawl i ateb i gynigydd y cynnig gwreiddiol cyn rhoi eu cynnig i'r

bleidlais.

- 12.11.4 Os yw cynnig i ohirio'r ddadl neu i ohirio'r cyfarfod yn cael ei eilio ac mae'r Cadeirydd yn meddwl nad yw'r eitem wedi ei thrafod yn ddigonol ac na ellir ei thrafod yn rhesymol felly ar yr achlysur hwnnw, bydd yn rhoi'r cynnig gweithdrefnol i'r bleidlais heb roi hawl i ateb i gynigydd y cynnig gwreiddiol.

12.12 MATER O DREFN

Caiff aelod godi mater o drefn ar unrhyw adeg. Bydd y Cadeirydd yn rhoi sylw i hynny ar unwaith. Gall mater o drefn ymwneud â honiad o dorri Rheolau Gweithdrefn y Cyngor neu'r ddeddf. Mae'n rhaid i'r aelod nodi'r rheol neu'r ddeddf a'r modd y mae ef/hi yn ystyried y mae wedi ei thorri. Bydd penderfyniad y Cadeirydd ynghylch y mater yn derfynol.

12.13 ESBONIAD PERSONOL

Caiff aelod roi esboniad personol ar unrhyw adeg. Mae'n rhaid i esboniad personol ymwneud â rhyw ran berthnasol o araith gynharach gan yr aelod yn unig a all ymddangos megis petai wedi ei chamddeall yn y ddadl bresennol neu i ymddiheuro i'r Cyngor. Bydd penderfyniad y Cadeirydd ynglŷn â derbynioddeb esboniad personol yn derfynol.

13. PENDERFYNIADAU A CHYNNIGION BLAENOROL

13.1 CYNNIG I DDIDDYMU PENDERFYNIAD BLAENOROL

Ni all cynnig neu welliant i ddiddymu penderfyniad a wnaethpwyd mewn cyfarfod o'r Cyngor o fewn y chwe mis diwethaf gael ei gynnig oni bai fod y rhybudd o gynnig yn cael ei lofnodi gan o leiaf ugain aelod.

13.2 CYNNIG SY'N DEBYG I UN A WRTHODWYD YN FLAENOROL

Ni all cynnig neu welliant tebyg i un sydd wedi ei wrthod mewn cyfarfod o'r Cyngor yn ystod y chwe mis diwethaf gael ei gynnig oni bai fod rhybudd o gynnig neu welliant yn cael ei lofnodi gan o leiaf ugain aelod. Unwaith yr ymdrinnir â'r cynnig neu'r gwelliant, ni chaiff neb gyflwyno cynnig na gwelliant tebyg am chwe mis.

14. PLEIDLEISIO

14.1 MWYAFRIF

Onid yw'r Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd pob mater yn cael ei benderfynu drwy fwyafrif syml o'r aelodau hynny sy'n pleidleisio ac yn bresennol yn y cyfarfod ar yr adeg y cyflwynwyd yr argymhelliad neu'r cynnig.

14.2 PLEIDLAIS FWRW'R CADEIRYDD

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd cyfyngiad ar sut y dewisa'r Cadeirydd ddefnyddio'r bleidlais fwrw.

14.3 DANGOS DWYLO

Oni ofynnir am bleidlais neu bleidlais gofnodedig o dan Reolau 14.4 a 14.5, bydd y Cadeirydd yn cymryd y bleidlais drwy ddangos dwylo; neu os nad oes unrhyw wrthwynebiad, drwy gadarnhad y cyfarfod.

14.4 PLEIDLEISIO

Cymerir y bleidlais drwy pleidleisio os yw mwyafrif yr aelodau sy'n bresennol yn y cyfarfod yn mynnu hynny. Bydd y Cadeirydd yn cyhoeddi canlyniad rhifol y bleidlais cyn gynted ag y bo'r canlyniad yn hysbys.

14.5 PLEIDLAIS GOFNODEDIG

Os yw'r Cyngor yn penderfynu felly drwy benderfyniad, bydd yr enwau o blaid ac yn erbyn y cynnig neu'r gwelliant neu'r rhai sy'n ymatal rhag pleidleisio, yn cael eu nodi'n ysgrifenedig a'u cofnodi yn y cofnodion. Bydd galwad am bleidlais gofnodedig yn cael blaenoriaeth dros alwad am bleidlais ac eithrio yn achos penodi swyddogion.

14.6 HAWL I'W GWNEUD YN OFYNNOL COFNODI PLEIDLAIS UNIGOL

Os bydd aelod yn gofyn am hynny yn syth ar ôl y bleidlais, caiff ei bleidlais ei chofnodi felly yn y cofnodion i ddangos a bleidleisiodd o blaid ynteu yn erbyn y cynnig, neu a fu iddo ymatal rhag pleidleisio.

14.7 PLEIDLEISIO YNGHYLCH PENODI AELODAU ETHLEDIG I SWYDDI SYDD I'W LLANW GAN Y CYNGOR

Bydd y rhai sy'n gymwys i bleidleisio'n pleidleisio dros un yn unig. Os oes mwy

na dau wedi eu henwebu ar gyfer unrhyw swydd y mae angen ei llanw ac nid oes mwyafrif clir o bleidleisiau o blaid un person, yna tynnir enw'r sawl a gafodd y nifer lleiaf o bleidleisiau oddi ar y rhestr a chymerir pleidlais newydd. Bydd y broses yn parhau hyd nes ceir mwyafrif o bleidleisiau i un person.

15. COFNODION

15.1 LLOFNODI'R COFNODION

Bydd y Cadeirydd yn llofnodi cofnodion y trafodion yn y cyfarfod addas nesaf. Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylai cofnodion y cyfarfod blaenorol gael eu llofnodi fel cofnod cywir. Yr unig agwedd o'r cofnodion y gellir ei thrafod yw eu cywirdeb.

15.2 DIM RHEIDRWYDD I LOFNODI COFNODION CYFARFOD BLAENOROL MEWN CYFARFOD ARBENNIG

Mewn perthynas ag unrhyw gyfarfod, lle bo'r cyfarfod nesaf i bwrpas llofnodi'r cofnodion yn gyfarfod a elwir o dan baragraff 3, atodlen 12 Deddf Llywodraeth Leol 1972 (Cyfarfod Arbennig), yna ymdrinnir â'r cyfarfod canlynol nesaf (sy'n gyfarfod a elwir ac eithrio o dan y paragraff hwnnw) fel cyfarfod addas i bwrpas paragraff 41 (1) a (2) atodlen 12 sy'n ymwneud â llofnodi'r cofnodion.

15.3 FFURF Y COFNODION

15.3.1 Bydd cofnodion yn cynnwys yr holl gynigion a'r gwelliannau yn yr union ffurf a'r drefn y cyflwynwyd hwy gan y Cadeirydd.

15.3.2 Lle bo rhannau o'r cofnodion yn cael eu hepgor oherwydd eu bod yn cyfeirio at wybodaeth eithriedig ac nad yw'r cofnodion sydd ar gael yn darparu cofnod deg a chydlynol, darperir crynodeb ysgrifenedig a fydd yn darparu cofnod o'r fath heb ddatgelu'r wybodaeth eithriedig.

16. COFNOD PRESENOLDEB

Rhaid i'r holl aelodau sy'n bresennol yn ystod cyfarfod cyfan neu ran o gyfarfod lofnodi eu henwau ar y taflenni presenoldeb cyn diwedd pob cyfarfod, i gynorthwyo gyda'r cofnod presenoldeb.

17. GWEDDARLLEDU CYFARFODYDD

Caiff cyfarfodydd y Cyngor Llawn yn Siambr y Cyngor, Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa, Aberaeron eu gweddarlledu. Bydd y lluniau hyn ar gael i'w gweld ar wefan y Cyngor drwy fynd at www.ceredigion.gov.uk.

18. CAU ALLAN Y CYHOEDD

Ni all aelodau'r cyhoedd a'r wasg gael eu cau allan ac eithrio naill ai'n unol â'r Rheolau Mynediad at Wybodaeth a geir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn neu Reol 19 (Aflonyddwch gan y Cyhoedd).

19. YMDDYGIAD YR AELODAU

19.1 SIARAD

Pan fo aelodau'n siarad mewn Cyngor llawn rhaid iddynt annerch y cyfarfod drwy'r Cadeirydd.

19.2 CADEIRYDD YN SEFYLL

Pan fo'r Cadeirydd yn sefyll yn ystod dadl, rhaid i unrhyw aelod sy'n siarad ar y pryd dewi. Rhaid i'r cyfarfod fod yn ddistaw.

19.3 AELOD I BEIDIO Â CHAEL EI GLYWED YMHELLACH

Os bydd aelod yn anwybyddu dyfarniad y Cadeirydd yn barhaus drwy ymddwyn yn amhriodol neu'n dramgwyddus neu'n rhwystro busnes yn fwriadol, gall y Cadeirydd gynnig na fydd yr aelod yn cael ei glywed ymhellach. Os caiff hynny ei eilio, pleidleisir ar y cynnig heb drafodaeth.

19.4 AELOD I ADAEL Y CYFARFOD

Os bydd yr aelod yn parhau i ymddwyn yn amhriodol ar ôl i gynnig o'r fath gael ei dderbyn, gall y Cadeirydd gynnig naill ai bod yr aelod yn gadael y cyfarfod neu fod y cyfarfod yn cael ei ohirio am gyfnod penodol. Os caiff hynny ei eilio, pleidleisir ar y cynnig heb drafodaeth.

19.5 AFLONYDDWCH CYFFREDINOL

Os oes aflonyddwch cyffredinol sy'n gwneud busnes trefnus yn amhosibl, gall y

Cadeirydd ohirio'r cyfarfod cyhyd ag y bydd ef/hi yn ei ystyried yn angenrheidiol.

20. AFLONYDDWCH GAN Y CYHOEDD

20.1 SYMUD AELOD O'R CYHOEDD O'R CYFARFOD

Os bydd aelod o'r cyhoedd yn torri ar draws y trafodion, bydd y Cadeirydd yn rhybuddio'r sawl dan sylw. Os bydd yn parhau i dorri ar draws y trafodion, bydd y Cadeirydd yn gorchymyn iddo gael ei symud o'r ystafell gyfarfod.

20.2 CLIRIO RHAN O'R YSTAFELL GYFARFOD

Os oes aflonyddwch cyffredinol mewn unrhyw ran o'r ystafell gyfarfod sy'n agored i'r cyhoedd, gall y Cadeirydd alw am i'r rhan honno gael ei chlirio.

21. ATAL A NEWID RHEOLAU GWEITHDREFN Y CYNGOR

21.1 ATALIAD

Gellir atal holl Reolau Gweithdrefn y Cyngor hyn ac eithrio Rheol 13.6 ac 15.2 drwy gynnig gyda rhybudd neu heb rhybudd os oes o leiaf hanner cyfanswm aelodau'r Cyngor yn bresennol. Ni all yr ataliad fod am gyfnod hwy na hyd y cyfarfod.

21.2 NEWID

Bydd unrhyw gynnig i ychwanegu at Reolau Gweithdrefn y Cyngor, eu hamrywio neu'u ddiddymu, o'i gynnig a'i eilio, yn cael ei ohirio heb drafodaeth tan gyfarfod cyffredin nesaf y Cyngor.

22. CEISIADAU I BWYLLGORAU AC IS-BWYLLGORAU

Ac eithrio'r hyn a amlinellir ym mharagraff 24 isod, mae pob un o Reolau Gweithdrefn y Cyngor yn gymwys i gyfarfodydd y Cyngor llawn. Nid oes unrhyw rai o'r rheolau hyn yn berthnasol i gyfarfodydd y Cabinet. Dim ond Rheolau 4-22 sy'n berthnasol i gyfarfodydd y Pwyllgorau a'r Is-bwyllgorau.

23. GWYBODAETH GAN SWYDDOGION

- 23.1 Dylai unrhyw adroddiad a osodir o flaen y Cyngor er mwyn cael penderfyniad, gynnwys pob gwybodaeth angenrheidiol er mwyn galluogi'r Aelodau i wneud penderfyniad. Bydd adroddiadau'n cael eu dosbarthu cyn y cyfarfod ac os bydd ar Aelod angen esboniad ynglŷn â mater sy'n berthnasol i'r adroddiad, dylid gofyn am hyn cyn y cyfarfod.
- 23.2 Bydd y swyddogion yn darparu cyngor pellach yn y cyfarfod o'r Cyngor gyda chaniatâd y Cadeirydd yn unig, gan ymgynghori â'r Prif Weithredwr, y Pennaeth Cyllid neu'r Swyddog Monitro. Os bydd angen darparu mwy o gyngor cyfreithiol neu ariannol, bydd y cyfarfod yn cael ei ohirio.

RHEOLAU'R WEITHDREFN TROSOLWG A CHRAFFU

Awdur a gwasanaeth:

Dyddiad cymeradwyo'r Cyngor: 19 Mawrth 2019

Dyddiad cyhoeddi:

Dyddiad adolygu:

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOGFEN E_Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu

Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

Cynnwys

1. BETH FYDD Y NIFER A'R TREFNIADAU AR GYFER Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU?	3
2. PWY ALL EISTEDD AR BWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU?.....	3
3. AELODAU CYFETHOLEDIG.....	3
4. CYNRYCHIOLWYR ADDYSG	3
5. CYFARFODYDD Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU	4
6. CWORWM.....	4
7. PLEIDLEISIO.....	4
8. PWY SY'N CADEIRIO CYFARFODYDD PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU?	4
9. RHAGLEN WAITH	4
10. EITEMAU AR YR AGENDA.....	5
11. ADOLYGU A DATBLYGU POLISI'AU.....	5
12. ADRODDIADAU O'R PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU.....	6
13. SICRHAU BOD ADRODDIADAU TROSOLWG A CHRAFFU YN CAEL EU HYSTYRIED GAN Y CABINET	6
14. HAWLIAU AELODAU PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU I DDOGFENNAU	7
15. AELODAU A SWYDDOGION YN RHOI CYFRIF	7
16. PRESENOLDEB POBL ERAILL	8
17. GALW I MEWN.....	9
18. CHWIP Y BLAID.....	12
19. Y DREFN YNG NGHYFARFODYDD Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU	12
20. MATERION SYDD O FEWN CYLCH GWAITH MWY NAG UN PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU	13
ATODIAD 1:	14

1. BETH FYDD Y NIFER A'R TREFNIADAU AR GYFER Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU?

Bydd gan y Cyngor y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu a nodir yn Erthygl 6 a bydd yn penodi iddynt fel yr ystyria'n briodol o bryd i'w gilydd. Gall y Pwyllgorau hynny benodi Is-bwyllgorau. Gall Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu gael eu penodi hefyd am gyfnod penodol, ac ar ddiwedd y cyfnod hwnnw byddant yn peidio â bod. Mae Cylch Gorchwyl y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n i'w weld yn Atodiad 1 y ddogfen hon. Mae'r rhestr gyfredol o'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu yn Atodiad 2 y Ddogfen hon.

2. PWY ALL EISTEDD AR BWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU?

Gall pob Cynghorydd ac eithrio aelodau'r Cabinet fod yn aelodau o Bwyllgor Trosolwg a Chraffu. Fodd bynnag, ni all unrhyw aelod fod yn ymwneud â chraffu ar benderfyniad y mae wedi bod â chysylltiad uniongyrchol ag ef.

3. AELODAU CYFETHOLEDIG

Bydd gan bob Pwyllgor neu Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu hawl i argymhell i'r Cyngor ynglŷn â phenodi aelodau cyfetholedig na fyddant yn cael pleidleisio, yn amodol ar uchafswm o 2 ar bob Pwyllgor, heblaw am y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu a fydd yn cynnwys 9 o aelodau cyfetholedig na fyddant yn cael pleidleisio, o blith undebau'r athrawon a'r eglwysi rhyddion yng Ngheredigion.

4. CYNRYCHIOLWYR ADDYSG

Bydd pob Pwyllgor / Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol sy'n ymdrin â materion addysg yn cynnwys o fewn ei aelodau y cynrychiolwyr pleidleisio canlynol:

- 1 Cynrychiolydd o'r Eglwys yng Nghymru;
- 1 Cynrychiolydd o'r Eglwys Gatholig;
- Cynrychiolydd o'r Eglwys Annibynnol;
- 2 Gynrychiolydd sy'n rhieni-lywodraethwyr.

Mae Pwyllgor/Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol yn y paragraff hwn yn golygu Pwyllgor neu Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu Awdurdod Addysg Lleol, lle mae swyddogaethau'r Pwyllgor neu'r Is-bwyllgor yn ymwneud yn gyfan gwbl neu'n rhannol ag unrhyw swyddogaethau addysg sy'n gyfrifoldeb i Gabinet yr Awdurdod. Os bydd

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOGFEN E_Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu

Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

y Pwyllgor/Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu'n ymdrin â materion eraill, ni fydd y cynrychiolwyr hyn yn pleidleisio ar y materion eraill hynny ac ni allant fod yn bresennol yn y cyfarfodydd ac eithrio fel aelodau cyfetholedig o'r Pwyllgor yn unig i drafod y materion eraill hynny os gwahoddir hwy i wneud hynny.

5. CYFARFODYDD Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU

Cynhelir o leiaf 5 cyfarfod cyffredin o bob Pwyllgor Trosolwg a Chraffu bob blwyddyn. Yn ychwanegol, gellir galw cyfarfodydd Arbennig o bryd i'w gilydd fel bo'n briodol. Gall cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol alw cyfarfod o Bwyllgor Trosolwg a Chraffu, a gall unrhyw 6 o aelodau'r Pwyllgor wneud hynny hefyd neu'r Swyddog Priodol os bydd yn ystyried bod hynny'n angenrheidiol neu'n briodol.

6. CWORWM

Bydd y cworwm ar gyfer Pwyllgor Trosolwg a Chraffu fel y nodir ar gyfer Pwyllgorau yn Rheolau Gweithdrefn y Cyngor yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

7. PLEIDLEISIO

7.1 MWYAFRIF

Oni bai bod y Cyfansoddiad hwn yn darparu fel arall, bydd unrhyw fater yn cael ei benderfynu gan fwyafrif syml o'r aelodau Pwyllgor hynny sy'n pleidleisio ac yn bresennol yn y cyfarfod ar yr adeg y cyflwynwyd yr argymhelliad neu'r cynnig.

7.2 PLEIDLAIS FWRW'R CADEIRYDD

Os oes niferoedd cyfartal o bleidleisiau o blaid ac yn erbyn, bydd gan y Cadeirydd ail bleidlais neu bleidlais fwrw. Ni fydd dim cyfyngiad ar sut mae'r Cadeirydd yn dewis defnyddio pleidlais fwrw.

8. PWY SY'N CADEIRIO CYFARFODYDD PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU?

Penderfynir ar y Cadeirydd yn unol ag adran 75, Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.

9. RHAGLEN WAITH

Bydd y Pwyllgorau/Is-bwyllgorau Trosolwg a Chraffu, a hynny'n amodol ar y Pwyllgor

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOGFEN E_Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu

Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

Cydlynu, yn gyfrifol am osod eu rhaglen waith eu hunain ac wrth wneud hynny byddant yn ystyried dymuniadau'r aelodau hynny o'r Pwyllgor hwnnw nad ydynt yn aelodau o'r grŵp gwleidyddol mwyaf ar y Cyngor.

10. EITEMAU AR YR AGENDA

Bydd gan unrhyw aelodau o Bwyllgor neu Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu hawl i roi rhybudd i'r Swyddog Priodol eu bod yn dymuno i eitem sy'n berthnasol i swyddogaethau'r Pwyllgor neu'r Is-bwyllgor gael ei chynnwys ar yr agenda ar gyfer cyfarfod o'r Pwyllgor neu'r Is-bwyllgor a'i thrafod ynddo.

O gael cais o'r fath bydd y swyddog priodol yn sicrhau ei fod yn cael ei gynnwys ar yr agenda nesaf sydd ar gael.

Gall unrhyw 6 aelod o'r Cyngor nad ydynt yn aelodau o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu roi rhybudd ysgrifenedig i'r Swyddog Priodol y dymunant i eitem gael ei chynnwys ar agenda Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol. Os bydd y Swyddog Priodol yn cael hysbysiad o'r fath, yna bydd yn cynnwys yr eitem ar yr agenda gyntaf sydd ar gael gan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol i'r Pwyllgor ei hystyried.

Bydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu'n ymateb hefyd, cyn gynted ag y bo ei raglen waith yn caniatáu, i geisiadau oddi wrth y Cyngor ac os ystyrir bod hynny'n briodol, oddi wrth y Cabinet i adolygu meysydd arbennig o blith gweithgareddau'r Cyngor. Os byddant yn gwneud hynny, bydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu'n cyflwyno adroddiad ynghylch eu canfyddiadau ac unrhyw argymhellion gerbron y Cyngor ac/neu'r Cabinet.

11. ADOLYGU A DATBLYGU POLISIÂU

11.1 Mae rôl y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu o ran datblygu cyllideb a fframwaith polisi'r Cyngor wedi ei nodi'n fanwl yn Rheolau Gweithdrefn y Gyllideb a'r Fframwaith Polisi.

11.2 Mewn perthynas â datblygu agwedd y Cyngor at faterion eraill nad ydynt yn rhan o'i gyllideb a'i fframwaith polisi, gall Pwyllgorau neu Is-bwyllgorau Trosolwg a Chraffu wneud cynigion i'r Cabinet ar gyfer datblygiadau i'r graddau y maent yn ymwneud â materion sydd o fewn eu cylch gorchwyl.

11.3 Gall Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu gynnal ymchwiliadau ac ymchwilio i'r

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOGFEN E_Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu

Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

dewisiadau sydd ar gael ar gyfer y cyfeiriad at y dyfodol o ran datblygu polisïau a gallant benodi ymgynghorwyr ac aseswyr i'w cynorthwyo yn y broses hon. Gallant fynd ar ymweliadau safle, cynnal arolygon cyhoeddus, cynnal cyfarfodydd cyhoeddus, comisiynu ymchwil a gwneud yr holl bethau eraill y gallant yn rhesymol eu hystyried yn angenrheidiol i fod yn sail i'w trafodion. Gallant ofyn i dystion fod yn bresennol i'w hannerch ar unrhyw fater sydd o dan ystyriaeth a gallant dalu ffi a threuliau rhesymol i unrhyw ymgynghorwyr, aseswyr a thystion am wneud hynny.

12. ADRODDIADAU O'R PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU

12.1 Unwaith y bydd wedi ffurfio argymhellion ynglŷn â chynigion ar gyfer datblygu, bydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu'n paratoi adroddiad ffurfiol a'i gyflwyno i'r Swyddog Priodol i'w ystyried gan y Cabinet (os yw'r cynigion yn unol â'r gyllideb a'r fframwaith polisi presennol), neu'r Cyngor fel bo'n briodol (e.e. pe bai'r argymhelliad yn golygu gwyro oddi wrth y gyllideb a'r fframwaith polisi a gytunwyd neu'u newid).

12.2 Os na all Pwyllgor Trosolwg a Chraffu gytuno ynghylch un adroddiad terfynol sengl i'r Cyngor neu'r Cabinet fel bo'n briodol, yna gellir paratoi hyd at un adroddiad lleiafrifol a'i gyflwyno i'w ystyried gan y Cyngor neu'r Cabinet gyda'r adroddiad mwyafrifol.

13. SICRHAU BOD ADRODDIADAU TROSOLWG A CHRAFFU YN CAEL EU HYSTYRIED GAN Y CABINET

13.1 Unwaith y bydd adroddiad Trosolwg a Chraffu ynghylch unrhyw fater sy'n gyfrifoldeb i'r Cabinet wedi ei gwblhau, bydd yn cael ei gynnwys ar agenda'r cyfarfod nesaf sydd ar gael o'r Cabinet, oni bai fod y mater a drafodir yn yr adroddiad wedi ei amserlennu i'w ystyried gan y Cabinet o fewn cyfnod o 4 wythnos wedi'r dyddiad y cafodd yr adroddiad ei fabwysiadu gan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu. Mewn achosion o'r fath, bydd y Cabinet yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu pan fydd yn ystyried y mater hwnnw. Os na fydd y Cabinet yn ystyried yr adroddiad Trosolwg a Chraffu o fewn 6 wythnos am unrhyw reswm, yna cyfeirir y mater at y Cyngor i'w adolygu, a bydd y Swyddog Priodol yn galw cyfarfod o'r Cyngor i ystyried yr adroddiad a gwneud argymhelliad i'r Cabinet.

13.2 Lle bo Pwyllgor Trosolwg a Chraffu yn paratoi adroddiad i'w ystyried gan y Cabinet ynglŷn â mater lle mae'r Arweinydd neu'r Cyngor wedi dirprwyo pŵer i wneud penderfyniadau i aelod unigol arall o'r Cabinet, yna bydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu yn cyflwyno copi o'i adroddiad i'r unigolyn hwnnw i'w ystyried. Ar yr adeg y gwneir hynny, bydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu yn rhoi copi i'r Swyddog Priodol a'r Arweinydd. Os nad yw'r aelod gyda phŵer wedi ei ddirprwyo i wneud penderfyniadau yn derbyn argymhellion y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu yna mae'n rhaid i'r aelod gyfeirio'r mater at y cyfarfod nesaf sydd ar gael o'r Cabinet i'w drafod cyn arfer eu pŵer i wneud penderfyniadau ac ymateb i'r adroddiad yn ysgrifenedig i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu. Bydd yr aelod Cabinet y dirprwywyd y pŵer i wneud penderfyniadau iddynt yn ymateb i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu o fewn 4 wythnos ar ôl ei gael. Bydd copi o'u hymateb ysgrifenedig iddo yn cael ei anfon at y Swyddog Priodol a bydd yn bresennol mewn cyfarfod yn y dyfodol i ymateb.

13.3 Bydd gan y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu fynediad at raglen waith y Cabinet at y dyfodol i weld y penderfyniadau a'r bwriadau o ran ymgynghori. Hyd yn oed pan nad yw eitem yn destun cynigion manwl gan Bwyllgor Trosolwg a Chraffu yn sgil ystyried y datblygiadau posibl o ran polisïau/gwasanaethau, bydd y Pwyllgor yn gallu ymateb yn ystod proses ymgynghori'r Cabinet.

14. HAWLIAU AELODAU PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU I DDOGFENNAU

14.1 Yn ogystal â'r hawliau sydd ganddynt fel Cyngorwyr, mae gan aelodau'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu hawl ychwanegol i ddogfennau, ac i rybudd o gyfarfodydd fel y nodir yn Rheolau'r Weithdrefn Mynediad at Wybodaeth a geir yn Rhan 4 y Cyfansoddiad hwn.

14.2 Nid oes dim yn y paragraff hwn yn atal cysylltiadau manylach rhwng y Cabinet a Phwyllgor Trosolwg a Chraffu fel bo'n briodol, gan ddibynnu ar y mater neilltuol sydd o dan ystyriaeth.

15. AELODAU A SWYDDOGION YN RHOI CYFRIF

15.1 Gall unrhyw Bwyllgor neu Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu graffu ar Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion -Rhan 4 Rheolau Gweithdrefn

RHAN 4 DOGFEN E_Rheolau Gweithdrefn Trosolwg a Chraffu

Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

benderfyniadau a wneir neu gamau a gymerir parthed cyflawni unrhyw rai o swyddogaethau'r Cyngor a'u hadolygu. Yn ogystal ag adolygu dogfennaeth, wrth gyflawni'r swyddogaeth graffu, gall ei gwneud yn ofynnol i unrhyw aelod o'r Cabinet, y Prif Weithredwr ac unrhyw Gyfarwyddwr Corfforaethol neu Swyddog Arweiniol Corfforaethol ddod o'i flaen i egluro ynghylch materion sydd o fewn eu cylch gorchwyl:

15.1.1 unrhyw benderfyniad neilltuol neu gyfres o benderfyniadau;
ac/neu

15.1.2 i ba raddau y mae'r camau a gymerwyd yn gweithredu polisi'r
Cyngor; ac/neu

15.1.3 perfformiad y gwasanaethau,
a bydd dyletswydd ar y rhai hynny i fod yn bresennol i'r perwyl hwnnw
os bydd gofyn.

15.2 Lle bo'n ofynnol i unrhyw aelod neu swyddog fod yn bresennol mewn Pwyllgor Trosolwg a Chraffu o dan y ddarpariaeth hon, bydd cadeirydd y Pwyllgor hwnnw'n hysbysu'r Swyddog Priodol. Bydd y Swyddog Priodol yn hysbysu'r aelod neu'r swyddog yn ysgrifenedig gan roi o leiaf 10 o ddiwrnodau gwaith o rybudd o'r cyfarfod y mae'n ofynnol i'r aelod/y swyddog fod yn bresennol ynddo. Bydd y rhybudd yn nodi natur yr eitem y mae angen i'r aelod/swyddog fod yn bresennol yn ei chylch i roi cyfrif a ph'un ai a fydd angen cyflwyno unrhyw bapurau gerbron y Pwyllgor ai peidio. Lle bydd y cyfrif sydd i'w roi i'r Pwyllgor yn ei gwneud hi'n ofynnol llunio adroddiad, bydd yr aelod neu'r swyddog dan sylw'n cael digon o rybudd i fedru paratoi'r ddogfennaeth honno.

15.3 O dan amgylchiadau eithriadol, os bydd yr aelod neu'r swyddog yn methu â bod yn bresennol ar y dyddiad dan sylw, yna bydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu'n mynd ati, gan ymgynghori â'r aelod neu'r swyddog, i drefnu dyddiad arall i fod yn bresennol.

16. PRESENOLDEB POBL ERAILL

Gall Pwyllgor Trosolwg a Chraffu wahodd pobl heblaw am y bobl hynny a nodir ym mharagraff 14 uchod i'w annerch, trafod materion o bryder lleol ac/neu ateb cwestiynau. Er enghraifft, gall ddymuno clywed oddi wrth drigolion,

rhanddeiliaid ac aelodau a swyddogion mewn rhannau eraill o'r sector cyhoeddus a gall wahodd pobl o'r fath i fod yn bresennol.

17. GALW I MEWN

17.1 Pan wneir penderfyniad gan y Cabinet, gan aelod unigol o'r Cabinet neu Bwyllgor o'r Cabinet neu o dan gyd drefniadau, cyhoeddir y penderfyniad, gan gynnwys lle bo hynny'n bosibl drwy ddulliau electronig, a bydd ar gael ym mhrif swyddfeydd y Cyngor fel arfer o fewn 2 ddiwrnod gwaith ar ôl iddo gael ei wneud. Anfonir copïau o'r cofnodion o'r penderfyniadau hynny at yr Aelodau o fewn 2 ddiwrnod gwaith, gan y sawl sy'n gyfrifol am gyhoeddi'r penderfyniad. (Gweler Dogfen D)

17.2 Bydd yr hysbysiad o benderfyniadau yn nodi'r dyddiad y caiff ei gyhoeddi a bydd yn nodi y daw'r penderfyniad i rym, ac y gellir ei weithredu wedyn, ar ddiwedd 5 o ddiwrnodiau gwaith ar ôl cyhoeddi'r penderfyniad, oni bai bod y penderfyniad yn cael ei alw i mewn (gweler isod).

17.3 Galw i mewn yw atgyfeirio penderfyniad a wnaed, ond nas gweithredwyd eto, at y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol. Mae pwerau galw i mewn yn ymwneud â swyddogaethau Cabinet (gweithredol). Gellir galw unrhyw benderfyniad a wneir gan y Cabinet neu benderfyniad allweddol a wneir gan swyddog o dan awdurdod dirprwyedig i mewn (yn amodol ar eithriadau).

- Gellir galw penderfyniad i mewn pan fydd Aelodau:
- yn credu y gallai fod yn groes i ofynion arferol gwneud penderfyniadau
- yn credu ei fod yn groes i fframwaith polisi y cytunwyd arno a/neu gyllideb y cytunwyd arni gan y Cyngor
- angen gwybodaeth bellach gan y sawl sy'n gwneud y penderfyniad i egluro pam y cafodd ei gymryd.

17.4 Ystyrir bod penderfyniad wedi'i alw i mewn pan mae:

- unrhyw dri aelod o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu perthnasol ("y Pwyllgor") y mae ei gylch gorchwyl yn ymwneud â phenderfyniad y Cabinet (fel y disgrifir yn Erthygl 6 Rhan 2 y Cyfansoddiad), neu

- chwe aelod etholedig o'r Cyngor, a Chadeirydd y Pwyllgor, yn ei wrthwynebu, ac yn ei alw i mewn trwy roi cais galw i mewn dilys i'r Swyddog Priodol (Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd).

17.5 Ar ôl cael cais Galw i Mewn dilys, bydd y Swyddog Priodol yn cynnull cyfarfod o'r Pwyllgor ar unrhyw ddyddiad y bydd y Swyddog Priodol yn penderfynu arno, lle bo hynny'n bosibl ar ôl ymgynghori â Chadeirydd y Pwyllgor, cyn pen 8 diwrnod gwaith ar ôl y penderfyniad i alw i mewn. Yna bydd y Swyddog Priodol yn hysbysu'r sawl a wnaeth y penderfyniad i alw i mewn. Yna bydd y Swyddog Priodol yn hysbysu'r sawl a wnaeth y penderfyniad i alw i mewn.

17.6 Ni ellir gweithredu penderfyniad a alwyd i mewn nes iddo gael ei ystyried gan y Pwyllgor.

17.7 Os na fydd y Pwyllgor, ar ôl cael cais dilys i alw i mewn, yn cyfeirio'r mater yn ôl at y person neu'r corff sy'n gwneud penderfyniadau, bydd y penderfyniad yn dod i rym ar ddyddiad cyfarfod y Pwyllgor.

17.8 Os yw'r Pwyllgor, ar ôl ystyried y penderfyniad, yn dal i bryderu am y penderfyniad, yna caiff y Pwyllgor gyfeirio'r penderfyniad naill ai

a) yn ôl at yr unigolyn neu'r corff sy'n gwneud penderfyniadau i'w ailystyried, gan nodi'n ysgrifenedig natur ei bryderon a rhoi rhesymau NEU

b) at y Cyngor os yw'r penderfyniad yn ymwneud â fframwaith polisi neu gyllideb y Cyngor

17.9 Os cyfeirir y mater at y sawl sy'n gwneud y penderfyniad, bydd y sawl neu'r corff sy'n gwneud y penderfyniad yn ailystyried o fewn 10 o ddiwrnodiau gwaith pellach. Ar ôl ailystyried y penderfyniad, bydd yr unigolyn neu'r corff sy'n gwneud penderfyniadau naill ai'n cadarnhau'r penderfyniad, yn diwygio'r penderfyniad neu'n dirymu'r penderfyniad. Ystyrir bod y penderfyniad yn derfynol a bydd yn dod i rym ar unwaith.

Atgyfeiriadau at y Cyngor

17.10 Os atgyfeirir penderfyniad at y Cyngor gan y Pwyllgor, bydd cyfarfod o'r Cyngor yn cael ei gynnwys gan y Swyddog Priodol cyn pen 15 diwrnod gwaith o ddyddiad cyfarfod y Pwyllgor.

17.11 Os na fydd y Cyngor yn cyfarfod cyn pen 15 diwrnod gwaith bydd y penderfyniad yn dod i rym ar ddiwedd y 15 diwrnod o gyfarfod y Pwyllgor,

17.12 Os bydd y Cyngor yn cyfarfod cyn pen 15 diwrnod gwaith, bydd yn penderfynu p'un a yw'n gwrthwynebu'r penderfyniad ai peidio

Os yw'r Cyngor:

a) ddim yn gwrthwynebu'r penderfyniad, yna nid oes angen cymryd dim camau pellach, a bydd y penderfyniad mewn grym ar ddyddiad cyfarfod y Cyngor neu ddiwedd y cyfnod y dylid bod wedi cynnal cyfarfod y Cyngor ynddo, pa un bynnag yw'r cynharaf.

b) yn gwrthwynebu'r penderfyniad bydd y Cyngor yn atgyfeirio'r penderfyniad y mae'n ei wrthwynebu yn ôl at yr unigolyn neu'r corff sy'n gwneud penderfyniadau, ynghyd â'i farn a'i resymau am y penderfyniad.

17.13 Lle gwnaethpwyd y penderfyniad gan y Cabinet cyfan neu Bwyllgor ohono, gelwir cyfarfod ynghyd i ailystyried y penderfyniad o fewn 10 niwrnod gwaith wedi cais y Cyngor. Lle gwnaethpwyd y penderfyniad gan unigolyn, bydd yr unigolyn yn ailystyried o fewn 10 diwrnod gwaith ar ôl cael cais y Cyngor.

17.14 Ar ôl ailystyried y penderfyniad, bydd y corff neu'r person sy'n gwneud penderfyniadau yn dewis cadarnhau, diwygio neu ddirymu'r penderfyniad gwreiddiol. Bydd y penderfyniad yn derfynol ac mewn grym ar unwaith.

Penderfyniadau brys

17.15 Ni fydd y weithdrefn galw i mewn a nodir uchod yn berthnasol pan gadarnheir bod y penderfyniad sy'n cael ei wneud gan y Cabinet yn un brys yn unol â Rheolau'r Weithdrefn a nodir yn y Cyfansoddiad.

17.16 Ystyrir bod penderfyniad yn un brys os byddai unrhyw oedi wrth weithredu'r penderfyniad sy'n debygol o gael ei achosi gan y broses galw i mewn yn rhagfarnu'n ddifrifol fuddiannau'r Cyngor neu fuddiannau'r cyhoedd. Bydd cofnod y penderfyniad, a'r hysbysiad sy'n ei wneud yn gyhoeddus, yn nodi ym marn y sawl neu'r corff sy'n gwneud y penderfyniad, a yw'r penderfyniad yn un brys ai peidio, ac felly heb fod yn destun y broses galw i mewn.

- 17.17 Ar ôl ystyried cyngor y Swyddog Monitro, rhaid i Gadeirydd y Cyngor gytuno bod y penderfyniad a gynigir yn rhesymol o dan yr holl amgylchiadau ac iddo gael ei drin fel mater o frys. Yn absenoldeb y Cadeirydd, bydd angen cydsyniad yr Is-gadeirydd. Yn absenoldeb yr Is-gadeirydd, mae angen cydsyniad Cadeirydd y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu. Yn absenoldeb pob un o'r uchod bydd angen cydsyniad y Prif Weithredwr (Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig) neu'r Swyddog Monitro.
- 17.18 Mae'n rhaid i benderfyniadau a wneir fel mater o frys gael eu cyflwyno gerbron y cyfarfod nesaf o'r Cyngor, ynghyd â'r rhesymau dros y brys
- 17.19 Bydd gweithrediad y darpariaethau hynny sy'n ymwneud â galw i mewn a materion brys yn cael ei fonitro'n flynyddol a chyflwynir adroddiad gerbron y Cyngor gyda chynigion i'w hadolygu pe bai angen

18. CHWIP Y BLAID

Ystyrir chwip y blaid yn unol ag Adran 78, Mesur Llywodraeth Leol (Cymru 2011).

19. Y DREFN YNG NGHYFARFODYDD Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU

19.1 Bydd Pwyllgorau a'r Is-bwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n ystyried y busnes canlynol:

19.1.1 cofnodion y cyfarfod diwethaf;

19.1.2 datgelu buddiannau (gan gynnwys datganiadau chwipio);

19.1.3 ystyried unrhyw faterion a gyfeiriwyd at y Pwyllgor am benderfyniad mewn perthynas â galw penderfyniad i mewn;

19.1.4 ymatebion y Cabinet i adroddiadau'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu; ac

19.1.5 pob busnes arall a gyflwynir ar yr agenda ar gyfer y cyfarfod.

19.2 Lle bo'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu yn cynnal ymchwiliadau (e.e. gyda'r bwriad o ddatblygu polisi), gall y Pwyllgor hefyd ofyn i bobl fod yn bresennol er mwyn rhoi tystiolaeth mewn cyfarfodydd Pwyllgor sydd i'w cynnal yn unol â'r egwyddorion canlynol:

19.2.1 bydd yr ymchwiliad yn cael ei gynnal yn deg a bydd holl aelodau'r Pwyllgor yn cael cyfle i ofyn cwestiynau i'r rhai sy'n bresennol, a chyfrannu

a siarad;

19.2.2 bydd y rhai hynny sy'n cynorthwyo'r Pwyllgor drwy roi tystiolaeth yn cael eu trin gyda pharch a chwarteisi; ac

19.2.3 bydd yr ymchwiliad yn cael ei gynnal mewn modd a fydd yn sicrhau bod yr ymchwiliad neu'r dadansoddiad mor effeithiol â phosibl.

19.3 Yn dilyn unrhyw ymchwiliad neu adolygiad, bydd y Pwyllgor/yr Is-bwyllgor yn paratoi adroddiad, i'w gyflwyno i'r Cabinet ac/neu'r Cyngor fel bo'n briodol a bydd yn gwneud ei adroddiad a'i ganfyddiadau'n gyhoeddus.

20. MATERION SYDD O FEWN CYLCH GWAITH MWY NAG UN PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU

Lle bo mater i'w ystyried gan Bwyllgor Trosolwg a Chraffu yn rhan o gylch gwaith un neu ragor o Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu eraill hefyd, bydd y penderfyniad ynglŷn â pha Bwyllgor Trosolwg a Chraffu a fydd yn ei ystyried yn cael ei wneud gan y Pwyllgor Cydlyn.

ATODIAD 1:

CYLCH GORCHWYL Y PWYLLGORAU TROSOLWG A CHRAFFU

1. Y PWYLLGOR CYDLYNU TROSOLWG A CHRAFFU

Aelodaeth

Cadeirydd ac Is-gadeirydd a benodir gan y Cyngor yn ogystal â Chadeiryddion ac Is-gadeiryddion y pedwar Pwyllgor Trosolwg a Chraffu unigol (10).

Cylch Gorchwyl

1.1 Cymeradwyo rhaglen waith flynyddol o ran Trosolwg a Chraffu, gan gynnwys rhaglen unrhyw Is-bwyllgorau a benodir, er mwyn sicrhau bod defnydd effeithiol yn cael ei wneud o amser y Pwyllgorau a'r Is-bwyllgorau, a gwarchod rhag dyblygu gwaith cymaint â phosibl; ac awgrymu meysydd gwaith i'r Pwyllgorau hynny ymchwilio iddynt ac adrodd arnynt.

1.2 Lle bo materion yn rhan o gylch gwaith mwy nag un Pwyllgor neu Is-bwyllgor Trosolwg a Chraffu, penderfynu pa un ohonynt fydd yn cymryd y cyfrifoldeb dros unrhyw fater arbennig, a datrys unrhyw faterion sy'n peri anghydfod rhwng Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu.

1.3 Derbyn ceisiadau oddi wrth y Cabinet ac/neu'r Cyngor llawn am adroddiadau oddi wrth Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu a'u dyrannu fel bo'n briodol i un neu ragor o Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu.

1.4 Rhoi system ar waith a'i chynnal er mwyn sicrhau bod unrhyw faterion a gaiff eu cyfeirio oddi wrth y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu i'r Cabinet, boed y rheiny ar ffurf adroddiadau neu'n faterion i'w hailystyried, yn cael eu rheoli'n effeithiol ac nad ydynt yn mynd y tu hwnt i'r cyfyngiadau a osodir yn y Cyfansoddiad hwn.

1.5 Blaenoriaethu adroddiadau a gynhyrchir gan Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu unigol i'w hystyried gan y Cabinet, pe bai'r Cabinet yn gwneud cais am hynny.

1.6 Meddu ar bwerau Pwyllgor Trosolwg a Chraffu mewn perthynas â phenderfyniadau Cabinet a wnaethpwyd ond nad ydynt wedi eu gweithredu eto fel y nodir yn adran 21 (3) Deddf Llywodraeth Leol 2000.

1.7 Gofyn am adroddiadau naill ai i'r Pwyllgor Cydlynw neu i Bwyllgor Trosolwg a Chraffu unigol.

1.8 Cyflawni holl swyddogaethau Pwyllgor Trosolwg a Chraffu fel y maent yn

ymwneud â Thrawsnewid Gwasanaethau, y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, Cynllun Llesiant Lleol Ceredigion, y Strategaeth Gorfforaethol, Partneriaethau, Cydweithio, y Gyllideb, Diogelu a Diogelwch Cymunedol / Trosedd ac Anhrefn

2. PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU ADNODDAU CORFFORAETHOL

Aelodaeth

13 o Gynghorwyr

Cylch Gorchwyl

Cyflawni holl swyddogaethau Pwyllgor Trosolwg a Chraffu fel y maent yn ymwneud â'r Gwasanaethau Corfforaethol (gan gynnwys adnoddau dynol, gwasanaethau cwsmeriaid, TGCh, rheoli'r trysorlys a'r gwasanaethau cyfreithiol), Cynhwysiant / Cyfleoedd Cyfartal, Argyfyngau Sifil Posibl, Parhad Busnes, Rheoli Ystadau a Chofrestru Sifil.

3. PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU CYMUNEDAU IACHACH

Aelodaeth

13 o Gynghorwyr.

Cylch gorchwyl

Cyflawni holl swyddogaethau Pwyllgor Trosolwg a Chraffu fel y maent yn ymwneud â'r Gwasanaethau Cymdeithasol, y Gwasanaethau Gofal Integredig, y Gwasanaethau Tai, y Cyfleusterau Hamdden, Iechyd yr Amgylchedd, Diogelu'r Cyhoedd a Thrwyddedu

4. PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU CYMUNEDAU SY'N DYSGU

Aelodaeth

13 o Gynghorwyr, 4 o gynrychiolwyr sy'n pleidleisio o'r eglwys a'r rhieni-lywodraethwyr a 9 aelod cyfetholedig heb bleidlais

Cylch gorchwyl

Cyflawni holl swyddogaethau Pwyllgor Trosolwg a Chraffu fel y maent yn ymwneud â Dysgu Gydol Oes, Plant a Phobl Ifanc, Ysgolion, Hyfforddiant, y Gwasanaethau Ieuenctid a'r Gwasanaethau Diwylliannol.

5. PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU CYMUNEDAU FFYNIANNUS

Aelodaeth

13 o Gynghorwyr

Cylch Gorchwyl

Cyflawni holl swyddogaethau Pwyllgor Trosolwg a Chraffu fel y maent yn ymwneud â Datblygu Economaidd, Adfywio, Twristiaeth, Marchnata, Cymunedau Cryfach, Cymorth Grant Ewrop, Cymorth i Fusnesau, Rhaglen Gyfalaf, Seilwaith Trafnidiaeth a'r Priffyrdd, Cynllunio Gwlad a Thref a Chynaliadwyedd, Yr Arfordir a Chefn Gwlad, Gwastraff a Gwasanaethau Bwrdeistrefol eraill.

RHAN 6 STRWYTHUR RHEOLI

PRIF WEITHREDWR: EIFION EVANS

CYFARWYDDWR CORFFORAETHOL : BARRY REES

- Sicrhau bod blaenoriaethau ac amcanion strategol corfforaethol sy'n darparu gwasanaethau diogel, effeithlon ac effeithiol o ansawdd uchel i drigolion Ceredigion yn cael eu datblygu, eu gweithredu a'u gwerthuso
- Gweithio'n greadigol ac yn strategol er mwyn cyflawni'r safonau uchaf posibl o ran perfformiad gwasanaethau Cyngor Sir Ceredigion

CYFARWYDDWR CORFFORAETHOL: JAMES STARBUCK

- Bod yn Gyfarwyddwr Corfforaethol a darparu arweinyddiaeth strategol o fewn y Cyngor gan sicrhau bod pob gwasanaeth yn cydymffurfio ag amcanion a safonau strategol y Cyngor ac yn eu cefnogi.
- Dirprwyo ar ran y Prif Weithredwr yn ôl yr angen
- Darparu arweinyddiaeth a chynghori i hyd at chwe Swyddog Arweiniol Corfforaethol a rheoli eu perfformiad

SWYDDOGION ARWEINIOL CORFFORAETHOL (6)

- Bod yn Swyddog Arweiniol Corfforaethol ac yn gynghorwr arweiniol i'r Cyngor ar gyfer pob mater sy'n ymwneud â'u swyddogaethau penodol yn unol â'r rhestr isod.
- Darparu cyswllt allweddol â'r Cyfarwyddwyr Corfforaethol a gweithio gyda Swyddogion Arweiniol Corfforaethol eraill i sicrhau bod amcanion strategol a chorfforaethol y Cyngor yn cael eu cydlynu a'u gweithredu'n effeithiol ar draws pob maes gwasanaeth

SWYDDOGION ARWEINIOL CORFFORAETHOL (6)

- Er bod gan y Swyddogion Arweiniol Corfforaethol gyfrifoldeb penodol dros reoli ac arwain portffolio o feysydd gwasanaeth, mae ganddynt gyfrifoldeb corfforaethol hollbwysig hefyd i sicrhau bod gweithgarwch a gweithredoedd pob gwasanaeth yn cydymffurfio ag amcanion a safonau strategol y Cyngor ac yn eu cefnogi
- Gweithio'n greadigol ac yn strategol er mwyn cyflawni'r safonau uchaf posibl o ran perfformiad gwasanaethau Cyngor Sir Ceredigion

YSGOLION A DIWYLLIANT	CYFREITHIOL A LLYWODRAETHU	CYLLID A CHAFFAEL	POLISI, PERFFORMIAD A DIOGELU'R CYHOEDD	ECONOMI AC ADFYWIO	PRIFYRDD A GWASANAETHAU AMGYLCHEDDOL	PORTH CYNNAL – GWASANAETHAU ARBENIGOL GYDOL OES	PORTH GOFAL – YMYRRAETH WEDI'I THARGEDU	PORTH CYMORTH CYNNAR	POBL A THREFNIADAETH	CYSWLLT CWSMERIAID	GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD
Meinir Ebbsworth	Elin Prysor	Stephen Johnson	Alun Williams	Russell Hughes-Pickering	Rhodri Llwyd	Sian Howys	Donna Pritchard	Elen James	Geraint Edwards	Arwyn Morris	Lowri Edwards
*Prif Swyddog Addysg	*Swyddog Monitro	*Prif Swyddog Cyllid (Swyddog Adran 151)				*Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol *Unigolyn Cyfrifol	Dirprwy Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol			*Uwch-berchennog Risg Gwybodaeth (SIRO) *Swyddog Priodol ar gyfer Cofrestru Sifil	*Pennaeth y Gwasanaethau Democritaidd
<ul style="list-style-type: none"> Gwella Ysgolion Anghenion Dysgu Ychwanegol Lles disgyblion Derbyn i Ysgolion Seilwaith ac Adnoddau Diwylliant Arlwyio 	<ul style="list-style-type: none"> Cyfreithiol Llywodraethu Archwilio Mewnol Cwrneriaid 	<ul style="list-style-type: none"> Caffael a Thaliadau Cyllid Craidd (Dirprwy Swyddog 151) Cyllid Gwasanaethau Refeniw ac Asesiad Ariannol 	<ul style="list-style-type: none"> Partneriaethau Strategol, Ymgysylltu ac Ymchwil Cwynion, Canmoliaethau a Rhyddid Gwybodaeth Diogelu'r Cyhoedd Perfformiad ac Ymchwil Gorfforaethol Adsefydlu ffoaduriaid Argyfyngau sifil a pharhad busnes 	<ul style="list-style-type: none"> Twf a Menter Cynllunio Eiddo 	<ul style="list-style-type: none"> Cynnal a Chadw Prifffyrdd Datblygu Prifffyrdd Gwasanaethau Amgylcheddol Lleol Gwasanaethau Trafnidiaeth 	<ul style="list-style-type: none"> Gwasanaethau arbenigol gan gynnwys <ul style="list-style-type: none"> Diogelu Iechyd Meddwl Gofal wedi'i gynllunio Camddefnyddio sylweddau Gwasanaethau Cymorth Estynedig Sicrhau Ansawdd ac Adolygu Annibynnol 	<ul style="list-style-type: none"> Tîm Derbyn a Brysbennu Porth Ceredigion Gwasanaethau ymyrraeth wedi'i thargedu Gwasanaethau Maethu Gwasanaethau preswyl a gofal dydd Gwasanaethau Tai Storfeydd Cyfarpar Cymunedol Integredig Tîm Dyletswydd Argyfwng 	<ul style="list-style-type: none"> Dysgu Gydol Oes a Sgiliau Hamdden a lles Gwasanaethau cymorth ieuencid Gwasanaethau cymorth cynnar Gwasanaethau Cymorth ac Ymyrraeth Gwasanaethau cymorth ymddygiad 	<ul style="list-style-type: none"> Adnoddau Dynol - Cynghori a Gweinyddu Cyflogau a Buddion a Systemau Dysgu a Datblygu Iechyd a Diogelwch Ymgysylltu â gweithwyr a lles gweithwyr 	<ul style="list-style-type: none"> Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu Cyswllt Cwsmeriaid Archifau a Rheoli Gwybodaeth Gwasanaethau Llyfrgelloedd Cofrestru Sifil 	<ul style="list-style-type: none"> Gwasanaethau Democritaidd Safonau'r Gymraeg a Chyfieithu Cyfathrebu Gwasanaethau Etholiadol Cymorth i Wasanaethau Corfforaethol

* mae hyn yn dynodi Rolau Statudol

RHAN 7

**Rhestr o fforymau ymgynghorol,
gweithgorau, paneli a phartneriaethau**

Cynnwys

Adran 1 Fforymau ymgynghorol a chynghorol a sefydlwyd gan y Cabinet [statudol ac anstatudol]	2
A – Statudol.....	2
B – Anstatudol	4
Adran 2 Grwpiau Monitro/Datblygu Polisi Mewnol	6
Adran 3 Partneriaethau yng Ngheredigion	8
Adran 4 Partneriaethau / Fforymau / Consortia / Cydbwyllgorau Rhanbarthol.....	11

Adran 1 Fforymau ymgynghorol a chynghorol a sefydlwyd [statudol ac anstatudol]

A – Statudol

Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG)

Cefndir: Sefydlwyd hwn gan Bwyllgor Addysg y Cyngor ar 2 Chwefror 1996 yn unol â Deddf Diwygio Addysg 1988 a Deddf Addysg 1993 [gweler hefyd baragraff. 88:1 a 2 Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94 a Phennod 3 Deddf Addysg 1996].

Ei brif swyddogaeth yw cynghori'r Awdurdod Addysg Lleol ynghylch materion sy'n ymwneud ag Addoli ar y Cyd mewn ysgolion cymunedol ac ysgolion eraill a chynghori ynghylch yr addysg grefyddol a roddir yn unol â'u Maes Llafur Cytûn. Gall hefyd gefnogi darpariaeth effeithiol yr Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd fel a ganlyn:

- Trwy roi cyngor ynglŷn â dulliau dysgu'r maes llafur cytûn Addysg Grefyddol gan gynnwys y dewis o ddefnyddiau dysgu
- Cynghori'r Awdurdod Addysg Lleol ynglŷn â'r ddarpariaeth ar gyfer hyfforddi athrawon
- Monitro adroddiadau'r arolygwyr ar Addysg Grefyddol, Addoli ar y Cyd a Datblygiad Ysbrydol, Moesol, Cymdeithasol a Diwylliannol
- Ystyried cwynion ynglŷn â darparu a chyflwyno Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd y bydd yr Awdurdod Addysg Lleol yn eu cyfeirio ato.

Cynrychiolwyr y Cyngor: 5 Cynghorydd (yn wleidyddol gytbwys, heb fod yn aelodau o'r weithrediaeth)

Fforwm Derbyn i'r Ysgolion

Cefndir: Sefydlwyd Fforwm Derbyn i'r Ysgolion gan y Cabinet ar 21 Hydref 2003 [gweler Cofnod C278]. Mae Rheoliadau Addysg (Fforymau Derbyn) (Cymru) 2003 yn gweithredu Adran berthnasol Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 ac mae'n ei gwneud hi'n ofynnol i'r Cyngor, fel yr Awdurdod Addysg Lleol, sefydlu fforwm derbyn. Prif swyddogaeth y Fforwm yw cynghori ynghylch materion sy'n gysylltiedig â derbyn disgyblion ac effeithiolrwydd y polisïau a'r prosesau.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Arweinydd y Cyngor, Aelod Cabinet y Gwasanaethau Dysgu a'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc, Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu..

Fforwm Cyllideb Ysgolion

Cefndir: Sefydlwyd y Fforwm Cyllideb Ysgolion gan y Cabinet ar 21 Hydref 2003 [gweler Cofnod C278]. Mae Adran 43 Deddf Addysg 2002 yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r Cyngor, fel yr Awdurdod Addysg Lleol, sefydlu fforwm ysgolion ac i'r Awdurdod Addysg Lleol ymgynghori â'r Fforwm, o leiaf unwaith y flwyddyn, ynghylch diwygiadau posibl i'w gynllun cyllido ysgolion a materion eraill sy'n effeithio ar yr ysgolion a gynhelir yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol oherwydd eu heffaith ar gyllidebau ysgolion.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion

RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 1 Fforymau ymgynghorol a chynghorol

Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Arweinydd y Cyngor, Aelod Cabinet y Gwasanaethau Dysgu a'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc, Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu.

Fforwm Mynediad Lleol

Cefndir: Sefydlwyd Fforwm Mynediad Lleol Ceredigion gan y Cabinet ar 26 Chwefror 2002 [gweler Cofnod C750] yn unol â Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 er mwyn cynghori'r Cyngor, Cyngor Cefn Gwlad Cymru ac eraill fel bo'n briodol ar gyfer gwella mynediad cyhoeddus i dir yn yr ardal at ddibenion hamdden yn yr awyr agored a mwynhau'r ardal mewn ffyrdd a fydd yn rhoi sylw i faterion sy'n ymwneud â rheoli tir, buddiannau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol ac addysgol.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet yr Economi ac Adfywio.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion

RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 1 Fforymau ymgynghorol a chynghorol

Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

B – Anstatudol

Panel Adolygu Ysgolion

Cefndir: Sefydlwyd hwn gan y Cabinet yn unol â'r Polisi Adolygu Ysgolion Cynradd, a ddiweddarwyd fis Ionawr 2010, er mwyn cynnal adolygiadau a'u hargymhell i'r Cabinet.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet y Gwasanaethau Dysgu, a'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc, Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu a dau Aelod etholedig a benodwyd gan y Cabinet.

Panel Apeliadau Cludiant Addysg

Cefndir: sefydlwyd y panel er mwyn galluogi rhieni i apelio yn erbyn penderfyniad i wrthod darparu cludiant i'w plant rhwng y cartref a'r ysgol

Cynrychiolwyr y Cyngor: 4 Cynghorydd (yn wleidyddol gytbwys, heb fod yn aelodau o'r weithrediaeth)

Fforwm Corfforaethol y Gweithwyr

Cefndir: Sefydlwyd hwn gan y Cabinet ar 7 Mawrth 2006 fel y fforwm corfforaethol ar gyfer ymgynghori a thrafod gyda'r undebau llafur cydnabyddedig.

Cynrychiolwyr y Cabinet:
Arweinydd a Dirprwy Arweinydd y Cyngor.

Pwyllgorau Defnyddwyr Harbwr Aberaeron, Aberystwyth a'r Ceinewydd

Cefndir:
Sefydlwyd Pwyllgorau Ymgynghorol Defnyddwyr yr Harbwr gan y Cyngor yn 1996 fel fforwm ar gyfer ymgynghori gyda defnyddwyr y tri harbwr ac maent yn awr yn adrodd i'r Cabinet yn dilyn mabwysiadu trefniadau gweithredol yr Arweinydd a'r Cabinet ym Mai 2003.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet y Prifffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol a'r Aelodau Lleol perthnasol.

Fforwm Ymgynghorol Rheoli Traffig Ceredigion

Cefndir: Fforwm ar gyfer ymgynghori gyda rhanddeiliaid lleol ar faterion rheoli traffig yw'r Fforwm Ymgynghorol Rheoli Traffig Lleol ac mae'n adrodd i'r Cabinet. Bydd y fforwm yn cwrdd dwywaith y flwyddyn i drafod materion ar draws y Sir.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet y Prifffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus a'r Aelodau Lleol perthnasol.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion

RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 1 Fforymau ymgynghorol a chynghorol

Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

Fforwm 50+ Ceredigion

Cefndir: Sefydlwyd y Fforwm 50+ gan y Cabinet a'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus er mwyn cynrychioli llais y bobl hŷn (50+) yn y Sir ac fel y gallant gael llais wrth ddatblygu strategaethau a gwasanaethau.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet Porth Gofal - Gwasanaeth Ymyrraeth wedi'i Thargeddu

Pwyllgor Rheoli Datblygu - Panel Archwilio Safleoedd

Cefndir: Sefydlodd y Pwyllgor Rheoli Datblygu y Panel Archwilio Safleoedd fel y gellid cynnal ymweliadau â safleoedd sy'n rhan o geisiadau cynllunio, cyn i'r Pwyllgor wneud penderfyniad, er mwyn archwilio nodweddion unrhyw gais a allai fod yn anodd eu cyfleu mewn adroddiad ysgrifenedig.

Swyddogaethau:

- mae'n ffordd o ganfod ffeithiau;
- mae'n rhywbeth sydd y tu allan i'r drefn ffurfiol o benderfynu ar y cais (ac felly nid yw hawl y cyhoedd i fod yn bresennol yn berthnasol);
- mae'n galluogi swyddogion i amlygu nodweddion perthnasol;
- mae'n galluogi pobl i holi cwestiynau ar y safle er eglurder. Fodd bynnag, dim ond yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor neu'r Cyngor y trafodir y cais, oherwydd efallai na fydd yr holl bobl berthnasol yn bresennol ar y safle.
- nid yw'r Pwyllgor wedi'i rwymo gan unrhyw argymhellion a wneir.

Cynrychiolwyr y Cyngor: Pum aelod sy'n cynnwys Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor, cyn-gadeirydd y Pwyllgor sydd â'i gyfnod yn y gadair newydd ddod i ben a dau aelod arall ar sail trefn rota fisol.

Panel Apelio am Ryddhad Caledi rhag Ardrethi Annomestig a Rhyddhad yn ôl Disgresiwn rhag Treth y Cyngor

Cefndir: Sefydlwyd y Panel Apelio am Ryddhad Caledi rhag Ardrethi Annomestig a Rhyddhad yn ôl Disgresiwn rhag Treth y Cyngor i benderfynu ynghylch ceisiadau gan ddinasyddion sy'n apelio yn erbyn penderfyniad i wrthod Rhyddhad Caledi rhag Ardrethi Annomestig neu Ryddhad yn ôl Disgresiwn rhag Treth y Cyngor.

Cynrychiolwyr y Cyngor: 7 Aelod ar sail trefn rota (3 aelod ym mhob cyfarfod o'r Panel)

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion

RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 1 Fforymau ymgynghorol a chynghorol

Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

Adran 2 Grwpiau Monitro/Datblygu Polisi Mewnol

Grŵp Datblygu

Cefndir: Mae'r Grŵp hwn yn ystyried lle dylid canolbwyntio buddsoddiad yn y dyfodol er mwyn cyflawni amcanion a blaenoriaethau'r Cyngor

Cynrychiolwyr y Cabinet / Cyngor: Arweinydd a Dirprwy Arweinydd y Cyngor; Aelod Cabinet yr Economi ac Adfywio, Aelod Cabinet Cyllid a Chaffael

Grŵp Monitro Cyfalaf

Cefndir:
Mae'r Grŵp Monitro Cyfalaf yn weithgor a'i waith yw monitro cynnydd y rhaglen cyfalaf a gwneud argymhellion i'r Cabinet ynghylch unrhyw ddiwygiadau a wneir yn ystod y flwyddyn

Cynrychiolwyr y Cyngor: Aelod Cabinet Cyllid a Chaffael

Grŵp Cyfeirio'r Aelodau - Uned Gorfforaethol Cludiant Teithwyr

Cefndir:
Sefydlwyd Grŵp Cyfeirio'r Aelodau - Uned Gorfforaethol Cludiant Teithwyr, er mwyn cyflawni'r gofynion statudol sydd ynglŷn â darparu cludiant ar gyfer addysg a gwasanaethau cymdeithasol ac wrth baratoi polisïau yng nghyswllt cludiant integredig a lleihau traffig; a chynghori'r Cyngor ynglŷn ag unrhyw swyddogaethau dewisol gan gynnwys:

- Pennu gwasanaethau cludiant
 - Caffael a monitro gwasanaethau cludiant
- Diffinnir y grŵp fel grŵp cyfeirio.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Aelod Cabinet y Gwasanaethau Dysgu a'r Bartneriaeth Plant a Phobl Ifanc; Aelod Cabinet y Prifffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol, Aelod Cabinet Porth Gofal - Ymyrraeth wedi'i Thargeddu.

Panel Grantiau Adnewyddu Tai

Cefndir:
Sefydlwyd y Panel Adnewyddu Grantiau Tai er mwyn adolygu'r polisi grantiau adnewyddu cyfredol a gwneud argymhellion i'r Cabinet a'r Cyngor parthed newidiadau/gwelliannau i'r polisi.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Dirprwy Arweinydd y Cyngor, Aelod Cabinet Porth Gofal – Gwasanaeth Ymyrraeth wedi'i Thargeddu ac Aelod Cabinet Prifffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol ynghyd â Thai

Grŵp Rhianta Corfforaethol

Cefndir: sefydlwyd y grŵp hwn er mwyn cynllunio a chomisiynu gwasanaethau ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 2 Grwpiau Monitro/Datblygu Polisi Mewnol

Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

Cynrychiolwyr y Cabinet: Aelod Cabinet y Gwasanaethau Ysgolion a Diwylliant a'r Porth Cymorth Cynnar
--

Grŵp Gweithredol Lleol - Diogelu

Cefndir: Sefydlwyd y Grŵp Gweithredol Lleol fel rhan o Fwrdd Diogelu Rhanbarthol Canolbarth a Gorllewin Cymru ac mae ganddo gylch gorchwyl ynghylch y perfformiad a'r arferion o ran diogelu (pob oed) yng Ngheredigion.
--

Cynrychiolwyr y Cabinet:

Bwrdd Diogelu Strategol Ceredigion (Plant ac Oedolion)

Cefndir: Cyfrifoldeb Strategol Corfforaethol o ran diogelu plant ac oedolion.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Aelod Cabinet Porth Cynnal – Gwasanaethau Arbenigol Gydol Oes; Aelod Cabinet y Gwasanaethau Ysgolion a Diwylliant; Aelod Cabinet Porth Gofal – Ymyrraeth wedi'i Thargeddu.

Gweithgor Cydraddoldeb Corfforaethol

Cefndir: Sefydlwyd y panel hwn gan y Cabinet er mwyn monitro, cydlynu, adolygu a datblygu polisiau cydraddoldeb corfforaethol. Diwygiwyd yn 2012 er mwyn datblygu'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Arweinydd y Cyngor (Cadeirydd)

Pwyllgor Ymgynghorol y Gymraeg

Cefndir: Sefydlwyd y pwyllgor hwn er mwyn goruchwyllo'r modd y gweithredir Safonau'r Gymraeg.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Arweinydd y Cyngor ac Aelodau eraill fel y'u penodir.
--

Grŵp Rheoli Argyfyngau a Pharhad Busnes

Cefndir: Sefydlwyd y grŵp hwn i oruchwyllo a datblygu Cynllun Parhad Busnes y Cyngor.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Arweinydd y Cyngor, Aelod Cabinet Cyllid a Chaffael.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion

RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 2 Grwpiau Monitro a Datblygu Polisi Mewnol

Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

Grŵp Trawsbleidiol ar Drawsnewid ac Effeithlonrwydd

Cefndir:

Ffurfiwyd y grŵp hwn at y diben o ystyried pob agwedd ar gyfryw raglen Drawsnewid y Cyngor a'r gweithgarwch o ran gweledigaeth hirdymor y Cyngor a'r amcanion oedd yn ategu'r weledigaeth honno.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: 10 o Gynghorwyr, yn wleidyddol gytbwys, gan gynnwys Arweinwyr Grwpiau a/neu eu cynrychiolwyr. Estynnir gwahoddiad i Gadeiryddion y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu fod yn bresennol fel arsylwyr heb bleidlais.

Gweithgor Trawsbleidiol y Cyfansoddiad

Cefndir: Wedi'i sefydlu i ystyried diwygiadau arfaethedig i'r Cyfansoddiad a gwneud argymhellion priodol i'r Cyngor. Hefyd yn cael cadarnhad o unrhyw fân ddiwygiadau i'r Cyfansoddiad, fel y gwnaed gan y Swyddog Monitro

Cynrychiolaeth y Cyngor: 7 Aelod, yn gytbwys yn wleidyddol, gan gynnwys Aelod y portffolio perthnasol fel Cadeirydd.

Adran 3 Partneriaethau yng Ngheredigion

Bwrdd Rheoli Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid ac Atal Ceredigion (Statudol)

Cefndir: Sefydlwyd y bwrdd hwn yn unol â Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998 i roi trefniadau ar waith i leihau troseddu gan bobl ifanc.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Dim

Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion (y Bwrdd Gwasanaethau Lleol gynt)

Cefndir: Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn gosod fframwaith cyfreithiol cyffredin sy'n seiliedig ar saith nod llesiant a phum ffordd o weithio. Y nod yw cynnal a darparu gwasanaethau cyhoeddus sy'n diwallu'r anghenion presennol, heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion hwythau.

Mae'r Ddeddf hefyd yn rhoi dyletswydd Llesiant ar gyrff cyhoeddus penodol i gydweithio a ffurfio Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus statudol ymhob ardal awdurdod lleol yng Nghymru. Mae'n rhaid i bob Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol yr ardal drwy gyfrannu at gyflawni'r Nodau Llesiant.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Arweinydd y Cyngor, Prif Weithredwr.

Partneriaeth Diogelwch Cymunedol

Cefndir: Fe'i ffurfiwyd ym 1999 yn dilyn Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998, estynnwyd aelodaeth y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol ymhellach gan Ddeddf Diwygio'r Heddlu, 2002, a Deddf Plismona a Throsedd, 2009, i gynnwys Byrddau Iechyd Lleol, Awdurdodau Heddlu ac Awdurdodau Gwasanaethau Tân ac Achub, a'r Gwasanaeth Prawf.

Mae gan y Bartneriaeth ddyletswydd barhaus i wneud asesiad trosedd ac anhrefn. Mae hefyd yn datblygu, gweithredu, monitro ac adolygu cynllun amlasiantaethol i leihau trosedd ac anhrefn.

Mae'r Bartneriaeth yn ystyried adroddiadau gan amrywiol fyrdau strategol, sydd hefyd yn gweithio tuag at leihau trosedd ac anhrefn mewn meysydd penodol.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Aelod y Cabinet â chyfrifoldeb am Bortffolio Ymyrraeth wedi'i Thargedu Porth Gofal, Ymyrraeth Gynnar, Hybiau Lles a Gwasanaethau Diwylliant.

Bwrdd CONTEST Ceredigion

Cefndir: Bwrdd amlasiantaethol CONTEST, sy'n ystyried gofynion a goblygiadau lleol sy'n ymwneud â'r 4 elfen, ond sy'n canolbwyntio'n benodol ar ymateb lleol i'r gofyniad Atal. Mae'r Bwrdd CONTEST yn adrodd wrth Fwrdd Rhanbarthol CONTEST a Phartneriaeth Diogelwch Cymunedol Ceredigion.

Cynrychiolaeth y Cabinet: Dim

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion RHAN 7 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 3 Partneriaethau yng Ngheredigion

Panel Channel Ceredigion (Statudol)

Cefndir: Partneriaeth amlasiantaethol weithredol leol sy'n gweithredu gweithgareddau a dyletswyddau'r Channel. Mae Cyngor Sir Ceredigion yn cydlynu ac yn cadeirio Panel y Channel, yn cael atgyfeiriadau ar unigolion sy'n agored i gael eu denu i derfysgaeth, ac yn llunio cynllun cymorth ymyrraeth amlasiantaethol, os oes angen. Mae Panel y Channel yn adrodd wrth Fwrdd CONTEST Ceredigion (gweler uchod), y Bwrdd Diogelu Rhanbarthol a'r Grŵp Gweithrediadau Lleol (CYSUR).

Cynrychiolaeth y Cabinet: Dim

Bwrdd Diogelu Rhanbarthol Canolbarth a Gorllewin Cymru

Cefndir: Sefydlwyd y trefniadau rhanbarthol i ddiwallu gofynion Deddf Gwasanaethau Cyhoeddus a Llesiant (Cymru) 2014 a'r bwriad yw datblygu arferion diogelu ar draws y rhanbarth.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Neb

Cyngor Ieuenctid Ceredigion

Cefndir: Sefydlodd Gwasanaeth Ieuenctid Ceredigion Gyngor Ieuenctid Ceredigion er mwyn sicrhau bod gan bobl ifanc yng Ngheredigion y cyfle i leisio eu barn mewn fforwm cyhoeddus ar amrywiol faterion sy'n effeithio arnynt yng Ngheredigion ac mae'r aelodau'n cynnwys cynrychiolwyr o'r saith ysgol uwchradd yn y Sir, Hyfforddiant Ceredigion, Coleg Ceredigion ac amrywiol fudiadau/sefydliadau eraill (e.e Urdd Gobaith Cymru, Clybiau Sgowtiaid a Chlybiau Ffermwyr Ifanc, ac ati). Cyflwynir y cofnodion gerbron y Cabinet.

Cynrychiolwyr y Cabinet: Neb

Adran 4 Partneriaethau / Fforymau / Consortia / Cydbwyllgorau Rhanbarthol

Trafnidiaeth Canolbarth Cymru (TraCC)

Cefndir: Cafodd y Cyd-bwyllgor hwn ei sefydlu'n ffurfiol ar y cyd â Chyngor Sir Powys er mwyn datblygu, monitro ac adolygu Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol yn dilyn cyfnod fel consortiwm rhanbarthol.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet y Prifffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol ac Aelod Cabinet yr Economi ac Adfywio.

Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Canolbarth Cymru

Cefndir: Sefydlwyd y Bwrdd hwn gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ar gyfer cydweithio strategol rhwng Cyngorau Sir Ceredigion, Powys a Gwynedd.

Cynrychiolwyr y Cabinet/ Cyngor: Yr Arweinydd a'r Prif Weithredwr.

Cydweithrediad Seilwaith Canolbarth Cymru

Cefndir: Cyd-bwyllgor gyda Chyngor Sir Powys yw hwn sy'n cwrdd yn ôl yr angen..

Cynrychiolwyr y Cabinet: Aelod Cabinet y Prifffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol ynghyd â Thai.

Partneriaeth Addysg Canolbarth Cymru

Cefndir: Mae hon yn bartneriaeth ar y cyd â Chyngor Sir Powys, gan gydweithio ar nifer o flaenoriaethau lleol a chenedlaethol cytûn ac mae cynrychiolaeth ar ystod lawn o weithgorau trawsranbarthol, er mwyn sicrhau darpariaeth deg a'r canlyniadau gorau i ysgolion ym Mhowys a Cheredigion.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Dim

Cefnogi Pobl – Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol Canolbarth a Gorllewin Cymru

Cefndir: Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol Amlsectoraidd yw hwn a sefydlwyd ym mis Awst 2012 i sicrhau bod cymorth tai sy'n cael ei gyflenwi'n gydweithredol yn effeithlon ac yn effeithiol yn rhanbarthol ac yn lleol; yn unol â'r Canllawiau Cefnogi Pobl Cenedlaethol.

Cynrychiolwyr y Cabinet/Cyngor: Aelod Cabinet Porth Gofal – Gwasanaeth Ymyrraeth wedi'i Thargedu ac Aelod Cabinet y Prifffyrdd a'r Gwasanaethau Amgylcheddol ynghyd â Thai ac Aelod Cabinet Cyllid a Chaffael a Gwasanaethau Diogelu'r Cyhoedd.

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion RHAN 8 Rhestr o fforymau ymgynghorol, gweithgorau, paneli a phartneriaethau

Adran 4 Partneriaethau / Fforymau / Consortia / Cydbwyllgorau Rhanbarthol

Diweddarwyd ym mis Chwefror 2022

Bwrdd Cynllunio Ardal ar Gamddefnyddio Sylweddau

Cefndir: Partneriaeth Amlasiantaeth yw Bwrdd Cynllunio Ardal Dyfed sy'n gyfrifol am gefnogi'r gwaith o gynllunio'r gwasanaethau Camddefnyddio Sylweddau, eu comisiynu a rheoli eu perfformiad.

Yr awdurdodau cyfrifol statudol yw Heddlu Dyfed-Powys, Awdurdodau Lleol Ceredigion, Sir Gaerfyrddin a Sir Benfro, Bwrdd Iechyd Lleol Hywel Dda, Gwasanaeth Carchardai a Phrawf ei Mawrhydi, a Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru. Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru, y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid ac Atal, a Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd Dyfed yn awdurdodau cyfrifol anstatudol.

Mae strwythur y Bwrdd Cynllunio Ardal yn cynnwys Gweithrediaeth, ac mae Grŵp Cyflenwi Strategaeth a Grŵp Perfformiad a Chyllid yn sail iddo.

Cynrychiolwyr y Cyngor: Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru

Cefndir: Partneriaeth economaidd ranbarthol yw Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru sy'n cynnwys Ceredigion a Phowys. Y diben yw datblygu economi Canolbarth Cymru.

Cynrychiolwyr y Cabinet / Cyngor: Arweinydd y Cyngor; Aelod Cabinet yr Economi ac Adfywio; Aelod Cabinet Cyllid a Chaffael

Partneriaeth Gofal Gorllewin Cymru

Cefndir: Sefydlwyd y Partneriaeth hon yn sgil Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant Cymru mewn perthynas â sefydlu a chynnal trefniadau cronfeydd cyfun, fel y'u diffinnir yn Rheoliadau Trefniadau Partneriaeth (Cymru) 2015. Mae'r awdurdodau lleol sy'n rhan o'r bartneriaeth yn cynnwys Ceredigion, Sir Benfro a Sir Gaerfyrddin. Mae'r bartneriaeth yn gweithredu yn unol â chytundebau rhwng awdurdodau, mewn cydweithrediad â Bwrdd Iechyd Hywel Dda. Mae gwaith Partneriaeth Gofal Gorllewin Cymru yn cael ei gyfarwyddo gan Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru (gweler isod).

Cynrychiolwyr y Cyngor: Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol.

Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru

Cefndir: Mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru yn dwyn ynghyd uwch arweinwyr y GIG, y Cyngor, gwasanaethau addysg a gwasanaethau plant, tai, Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru a'r trydydd sector, darparwyr annibynnol, defnyddwyr a gofalwyr. Mae'n cyfarwyddo gwaith Partneriaeth Gofal Gorllewin Cymru (gweler uchod) ac wrth wneud hynny, mae'n cyflawni dyletswyddau statudol a gyflwynwyd gan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Cymru yn gweithio'n agos gyda thri Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus y rhanbarth, gan ganolbwyntio ar feysydd o ddiddordeb cyffredin.

Cynrychiolwyr y Cyngor: Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol/Dirprwy Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol

B Aelodau Eiriolwyr

Penodir Aelodau Eiriolwyr i'r meysydd canlynol:

Maes
Pobl Hŷn 50+
Cydraddoldeb
Cynaliadwyedd
Diogelu
Bioamrywiaeth
Gofalwyr
Brwydro yn erbyn Tlodi
Plant a Phobl Ifanc
Lluoedd Arfog
Amrywiaeth
Anableddau Dysgu
Iechyd y Cyhoedd
Iechyd Meddwl
Datblygu'r Aelodau
Iechyd a Diogelwch
Atal Caethwasiaeth a Chyflogaeth Foesegol
Trais Domestig
Digidol